។ នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

អភិធម្មបិដកេ

កថាវត្ថុបាឡិ

១. បុគ្គលកថា

១. សុទ្ធសច្ចិកដ្ឋោ

១. អនុលោមបច្ចនីកំ

១. [តមិនា លក្ខណេន សករវាទីបុច្ឆា ទស្សិតា] បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ [សច្ចិកដ្ឋបរមដ្ឋេនាតិ (ស្យា. បី. ក. សី.)]? អាមន្តា។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – ‘‘វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’’តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – ‘‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ, នោ ច វត រេ [នោ វត រេ (ស្យា. បី.)] វត្តព្ពេ – ‘‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – ‘‘វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’’តិ មិច្ឆា។

អនុលោមបញ្ចកំ។

២. [តមិនា លក្ខណេន បរវាទីបុច្ឆា ទស្សិតា] បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – ‘‘វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’’តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – ‘‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – ‘‘វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’’តិ មិច្ឆា។

បដិកម្មចតុក្កំ។

៣. ត្វំ ចេ បន មញ្ញសិ – ‘‘វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’តិ, តេន តវ [ត្វំ (ស្យា.) ដីកា ឱលោកេតព្ពា] តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តំ [ដីកា ឱលោកេតព្ពា] ហេវំ និគ្គហេតព្ពេ។ អថ តំ និគ្គណ្ហាម។ សុនិគ្គហិតោ ច [សុនិគ្គហិតោវ (ស្យា.)] ហោសិ។

ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន , តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ ឥទំ តេ មិច្ឆា។

និគ្គហចតុក្កំ។

៤. ឯវសេ ចេ ទុន្និគ្គហិតេ ហេវមេវ [ហេវមេវ (ស្យា.)] តត្ថ ទក្ខ។ វត្តព្ពេ ខោ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,” នោ ច វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ នោ ច មយំ តយា តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តា ហេវំ និគ្គហេតព្ពា។ អថ មំ និគ្គណ្ហាសិ។ ទុន្និគ្គហិតា ច [ទុន្និគ្គហិតាវ (ស្យា.)] ហោម។

ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ , តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ ឥទំ តេ មិច្ឆា។

ឧបនយនចតុក្កំ។

៥. ន ហេវំ និគ្គហេតព្ពេ។ តេន ហិ យំ និគ្គណ្ហាសិ – “ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, នោ ច វត្តព្ពេ – យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ ឥទំ តេ មិច្ឆា។ តេន ហិ យេ កតេ និគ្គហេ សេ និគ្គហេ ទុក្កដេ។ សុកតេ បដិកម្មេ។ សុកតា បដិបាទនាតិ។

និគ្គមនចតុក្កំ។

បឋមោ និគ្គហោ។

១. សុទ្ធសច្ចិកដ្ឋោ

២. បច្ចនីកានុលោមំ

៦. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

បច្ចនីកបញ្ចកំ។

៧. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

បដិកម្មចតុក្កំ។

៨. ត្វំ ចេ បន មញ្ញសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’ , នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, តេន តវ តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តំ ហេវំ និគ្គហេតព្ពេ។ អថ តំ និគ្គណ្ហាម។ សុនិគ្គហិតោ ច ហោសិ។

ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ ឥទំ តេ មិច្ឆា។

៩. ឯសេ ចេ ទុន្និគ្គហិតេ ហេវមេវំ តត្ថ ទក្ខ។ វត្តព្ពេ ខោ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,” នោ ច វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ នោ ច មយំ តយា តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តា ហេវំ និគ្គហេតព្ពា។ អថ មំ និគ្គណ្ហាសិ។ ទុន្និគ្គហិតា ច ហោម។

ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ ឥទំ តេ មិច្ឆា។

ឧបនយនចតុក្កំ។

១០. ន ហេវំ និគ្គហេតព្ពេ។ តេន ហិ យំ និគ្គណ្ហាសិ – “ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – ‘វត្តព្ពេ ខោ – បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, នោ ច វត្តព្ពេ – យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ ឥទំ តេ មិច្ឆា។ តេន ហិ យេ កតេ និគ្គហេ សេ និគ្គហេ ទុក្កដេ។ សុកតេ បដិកម្មេ។ សុកតា បដិបាទនាតិ។

និគ្គមនចតុក្កំ។

ទុតិយោ និគ្គហោ។

២. (ក) ឱកាសសច្ចិកដ្ឋោ

១. អនុលោមបច្ចនីកំ

១១. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

តតិយោ និគ្គហោ។

៣. (ក) កាលសច្ចិកដ្ឋោ

១. អនុលោមបច្ចនីកំ

១២. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្ពទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘សព្ពទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ – “សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

ចតុត្ថោ និគ្គហោ។

៤. (ក) អវយវសច្ចិកដ្ឋោ

១. អនុលោមបច្ចនីកំ

១៣. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ – “សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

បញ្ចមោ និគ្គហោ។

២. (ខ) ឱកាសសច្ចិកដ្ឋោ

២. បច្ចនីកានុលោមំ

១៤. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្វត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន , តេន វត រេ វត្តព្វេ – “សព្វត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘សព្វត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ – “សព្វត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘សព្វត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

ឆដ្ឋោ និគ្គហោ។

៣. (ខ) កាលសច្ចិកដ្ឋោ

២. បច្ចនីកានុលោមំ

១៥. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្វទា បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “សព្វទា បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘សព្វទា បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “សព្ពទា បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត វេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘សព្ពទា បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

សត្តមោ និគ្គហោ។

៤. (ខ) អវយវសច្ចិកដ្ឋោ

២. បច្ចនីកានុលោមំ

១៦. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្ពេសុ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត វេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេសុ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘សព្ពេសុ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “សព្ពេសុ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត វេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’ , នោ ច វត្តព្ពេ – ‘សព្ពេសុ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

អដ្ឋមកនិគ្គហោ។

៥. សុទ្ធិកសំសន្ទនំ

១៧. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត វេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត វេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’ , នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

១៨. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ…. សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ…បេ…. វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត វេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត វេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

១៩. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, ចក្ខាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ.... សោតាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... ឃានាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... ជិវ្ហាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... កាយាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... រូបាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... សទ្ទាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... គន្ធាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... រសាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... ផោដ្ឋព្ពាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... មនាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ... ធម្មាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ....។

២០. ចក្ខុធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ.... សោតធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... ឃានធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... ជិវ្ហាធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... កាយធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... រូបធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... សទ្ទធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... គន្ធធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... រសធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... ផោដ្ឋព្ពធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... សោតវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... ឃានវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... កាយវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... មនោធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... មនោវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ... ធម្មធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ....។

២១. ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ.... សោតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... ឃានិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... ជិវ្ហិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... កាយិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ ... មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... សុខិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... ទុក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... ទោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... វីរិយិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... សតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... សមាធិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា...បេ....។

២២. [បុ. ប. មាតិកា ៤.២៤; អ. និ. ៤.៩៥-៩៦] បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្វេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្វេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា...បេ....។

២៣. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” វេទនា ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ...បេ.... វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ…។

២៤. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” ចក្ខាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ… សោតាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ…បេ… ធម្មាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ…។

២៥. ចក្ខុធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ… កាយធាតុ ច ឧបលព្ភតិ…បេ… រូបធាតុ ច ឧបលព្ភតិ…បេ… ផោដ្ឋព្ពធាតុ ច ឧបលព្ភតិ…បេ… ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ…បេ… មនោវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ…បេ… ធម្មធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ…។

២៦. ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ… សោតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ… អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច [អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច (ពហូសុ)] ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ…។

២៧. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ…។

សុទ្ធិកសំសន្ទនា។

៦. ឱបម្មសំសន្ទនំ

២៨. រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនាតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ

សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

២៩. រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ…បេ…. វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញំ វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន , អញ្ញំ រូបំ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

៣០. វេទនា ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ…បេ…. វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ….។

៣១. សញ្ញា ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ…បេ…. វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ….។

៣២. សង្ខារា ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. វេទនា ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន…បេ….។

៣៣. វិញ្ញាណំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. វេទនា ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ…បេ…. សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញេ សង្ខារាតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ វិញ្ញាណំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញេ សង្ខារា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វិញ្ញាណំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញេ សង្ខារា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “វិញ្ញាណំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញេ សង្ខារា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វិញ្ញាណំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញេ សង្ខារា, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ វិញ្ញាណំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

៣៤. ចក្ខាយតនំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សោតាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... ធម្មាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ.... សោតាយតនំ ឧបលព្ភតិ...បេ.... ធម្មាយតនំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, ចក្ខាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... មនាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ....។

៣៥. ចក្ខុធាតុ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សោតធាតុ ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... ធម្មធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ.... សោតធាតុ ឧបលព្ភតិ...បេ.... ធម្មធាតុ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, ចក្ខុធាតុ ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... មនោវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ....។

៣៦. ចក្ខុន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សោតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ.... សោតិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ...បេ.... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ.... ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ.... អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា...បេ....។

៣៧. រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញា វេទនា, វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា...បេ....។

៣៨. រូបំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ... សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ... វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ....។

៣៩. វេទនា ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ... សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ... វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ... រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ...។

៤០. សញ្ញា ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ... វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ... រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ... វេទនា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ...។

៤១. សង្ខារា ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, វិញ្ញាណញ្ច ឧបលព្ភតិ... រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ... វេទនា ច ឧបលព្ភតិ... សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ...។

៤២. វិញ្ញាណំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, រូបញ្ច ឧបលព្ភតិ... វេទនា ច ឧបលព្ភតិ... សញ្ញា ច ឧបលព្ភតិ... សង្ខារា ច ឧបលព្ភន្តិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ...។

៤៣. ចក្ខាយតនំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សោតាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ... ធម្មាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ... សោតាយតនំ ឧបលព្ភតិ...បេ... ធម្មាយតនំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន ចក្ខាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ... មនាយតនញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ...។

៤៤. ចក្ខុធាតុ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សោតធាតុ ច ឧបលព្ភតិ...បេ... ធម្មធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ... សោតធាតុ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ... ធម្មធាតុ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, ចក្ខុធាតុ ច ឧបលព្ភតិ...បេ... មនោវិញ្ញាណធាតុ ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ...។

៤៥. ចក្ខុន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, សោតិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន...បេ... សោតិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ...បេ... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ...បេ... អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន; អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា...បេ...។

ឱបម្មសំសន្ទនំ។

៧. ចតុក្កនយសំសន្ទនំ

៤៦. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ រូបំ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘រូបំ បុគ្គលោ’”តិ

មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “រូបំ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘រូបំ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

៤៧. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ រូបស្មឹ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ រូបា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្មឹ រូប”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្មឹ រូប’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្មឹ រូប”ន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្មឹ រូប’”ន្តិ មិច្ឆា…បេ….។

៤៨. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វេទនា បុគ្គលោ…បេ…. វេទនាយ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ វេទនាយ បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ វេទនា…បេ….។

សញ្ញា បុគ្គលោ…បេ…. សញ្ញាយ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ សញ្ញាយ បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ សញ្ញា…បេ….។

សង្ខារា បុគ្គលោ…បេ…. សង្ខារេសុ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ សង្ខារេហិ បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ សង្ខារា…បេ….។

វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ…បេ…. វិញ្ញាណស្មឹ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ វិញ្ញាណា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្មឹ វិញ្ញាណ”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្មឹ វិញ្ញាណ’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្មឹ វិញ្ញាណ”ន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្មឹ វិញ្ញាណ’”ន្តិ មិច្ឆា…បេ….។

៤៩. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ បុគ្គលោ…បេ…. ចក្ខាយតនស្មឹ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ចក្ខាយតនា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ ចក្ខាយតនំ…បេ…. ធម្មាយតនំ បុគ្គលោ…បេ…. ធម្មាយតនស្មឹ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ធម្មាយតនា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ ធម្មាយតនំ…បេ….។

ចក្ខុធាតុ បុគ្គលោ…បេ…. ចក្ខុធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ចក្ខុធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ ចក្ខុធាតុ…បេ…. ធម្មធាតុ បុគ្គលោ…បេ…. ធម្មធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ធម្មធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ ធម្មធាតុ…បេ….។

ចក្ខុន្ទ្រិយំ បុគ្គលោ…បេ…. ចក្ខុន្ទ្រិយស្មឹ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ចក្ខុន្ទ្រិយា បុគ្គលោ …បេ…. បុគ្គលស្មឹ ចក្ខុន្ទ្រិយំ…បេ…. អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយស្មឹ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មឹ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្ស អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្ស អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្ស អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ”ន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្ស អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ’”ន្តិ មិច្ឆា…បេ….។

៥០. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ”តិ? អាមន្តា។ រូបំ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘រូបំ បុគ្គលោតិ’” មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “រូបំ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ’”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘រូបំ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

៥១. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ”តិ? អាមន្តា។ រូបស្មិំ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ រូបា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ រូបំ…បេ….។

វេទនា បុគ្គលោ…បេ…. វេទនាយ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ វេទនាយ បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ វេទនា…បេ….។

សញ្ញា បុគ្គលោ…បេ…. សញ្ញាយ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ សញ្ញាយ បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ សញ្ញា…បេ….។

សង្ខារា បុគ្គលោ…បេ…. សង្ខារេសុ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ សង្ខារេហិ បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ សង្ខារា…បេ….។

វិញ្ញាណំ បុគ្គលោ…បេ…. វិញ្ញាណស្មិំ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ វិញ្ញាណា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្មិំ វិញ្ញាណ”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្មិំ វិញ្ញាណ’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “បុគ្គលស្មិំ វិញ្ញាណ”ន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ’”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘បុគ្គលស្មិំ វិញ្ញាណ’”ន្តិ មិច្ឆា…បេ….។

៥២. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ”តិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ បុគ្គលោ…បេ…. ចក្ខាយតនស្មិំ បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ចក្ខាយតនា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ ចក្ខាយតនំ…បេ…. ធម្មាយតនំ បុគ្គលោ…បេ…. ធម្មាយតនស្មិំ បុគ្គលោ…បេ.… អញ្ញត្រ ធម្មាយតនា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ ធម្មាយតនំ…បេ….។

ចក្ខុធាតុ បុគ្គលោ…បេ…. ចក្ខុធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ចក្ខុធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ ចក្ខុធាតុ…បេ…. ធម្មធាតុ បុគ្គលោ…បេ…. ធម្មធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. អញ្ញត្រ ធម្មធាតុយា បុគ្គលោ…បេ…. បុគ្គលស្មិំ ធម្មធាតុ…បេ….។

ចក្ខុន្ទ្រិយំ បុគ្គលោ...បេ.... ចក្ខុន្ទ្រិយស្មិំ បុគ្គលោ...បេ.... អញ្ញត្រ ចក្ខុន្ទ្រិយា បុគ្គលោ...បេ.... បុគ្គលស្មិំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ.... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ បុគ្គលោ...បេ.... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយស្មិំ បុគ្គលោ...បេ.... អញ្ញត្រ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយា បុគ្គលោ...បេ.... បុគ្គលស្មិំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ វុត្តំ ភគវតា – "អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ," តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "បុគ្គលស្មិំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ"ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – "វត្តព្ពេ ខោ – 'វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,' នោ ច វត្តព្ពេ – 'បុគ្គលស្មិំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ'"ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – "បុគ្គលស្មិំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ"ន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "វុត្តំ ភគវតា – 'អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ'"តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – "វត្តព្ពេ ខោ – 'វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,' នោ ច វត្តព្ពេ – 'បុគ្គលស្មិំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ'"ន្តិ មិច្ឆា...បេ....។

ចតុក្កនយសំសន្ទនំ។

៨. លក្ខណយុត្តិកថា

៥៣. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ សប្បច្ចយោ...បេ.... បុគ្គលោ អប្បច្ចយោ... បុគ្គលោ សង្ខតោ ... បុគ្គលោ អសង្ខតោ... បុគ្គលោ សស្សតោ ... បុគ្គលោ អសស្សតោ... បុគ្គលោ សនិមិត្តោ... បុគ្គលោ អនិមិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ (សំខិត្តំ)

៥៤. បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – "អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ"តិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ សប្បច្ចយោ...បេ.... បុគ្គលោ អប្បច្ចយោ... បុគ្គលោ សង្ខតោ... បុគ្គលោ អសង្ខតោ... បុគ្គលោ សស្សតោ... បុគ្គលោ អសស្សតោ... បុគ្គលោ សនិមិត្តោ... បុគ្គលោ អនិមិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ (សំខិត្តំ)

លក្ខណយុត្តិកថា។

៩. វចនសោធនំ

៥៥. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ, ឧបលព្ភតិ បុគ្គលោតិ? បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ, ឧបលព្ភតិ កេហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ។ បុគ្គលោ កេហិចិ ឧបលព្ភតិ កេហិចិ ន ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៦. បុគ្គលោ សច្ចិកដ្ឋោ, សច្ចិកដ្ឋោ បុគ្គលោតិ? បុគ្គលោ សច្ចិកដ្ឋោ, សច្ចិកដ្ឋោ កេហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ។ បុគ្គលោ កេហិចិ សច្ចិកដ្ឋោ កេហិចិ ន សច្ចិកដ្ឋោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៧. បុគ្គលោ វិជ្ជមានោ, វិជ្ជមានោ បុគ្គលោតិ? បុគ្គលោ វិជ្ជមានោ, វិជ្ជមានោ កេហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ។ បុគ្គលោ កេហិចិ វិជ្ជមានោ កេហិចិ ន វិជ្ជមានោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៨. បុគ្គលោ សំវិជ្ជមានោ, សំវិជ្ជមានោ បុគ្គលោតិ? បុគ្គលោ សំវិជ្ជមានោ, សំវិជ្ជមានោ កេហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ។ បុគ្គលោ កេហិចិ សំវិជ្ជមានោ កេហិចិ ន សំវិជ្ជមានោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៩. បុគ្គលោ អត្ថិ, អត្ថិ បុគ្គលោតិ? បុគ្គលោ អត្ថិ, អត្ថិ កេហិចិ បុគ្គលោ កេហិចិ ន បុគ្គលោតិ។ បុគ្គលោ កេហិចិ អត្ថិ កេហិចិ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦០. បុគ្គលោ អត្ថិ, អត្ថិ ន សព្ពោ បុគ្គលោតិ? អាមន្តា...បេ.... បុគ្គលោ នត្ថិ, នត្ថិ ន សព្ពោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ (សំខិត្តំ)

វចនសោធនំ។

១០. បញ្ញត្តានុយោគោ

៦១. រូបធាតុយា រូបី បុគ្គលោតិ? អាមន្តា។ កាមធាតុយា កាមី បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦២. រូបធាតុយា រូបិនោ សត្តាតិ? អាមន្តា។ កាមធាតុយា កាមិនោ សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៣. អរូបធាតុយា អរូបី បុគ្គលោតិ? អាមន្តា។ កាមធាតុយា កាមី បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៤. អរូបធាតុយា អរូបិនោ សត្តាតិ? អាមន្តា។ កាមធាតុយា កាមិនោ សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៥. រូបធាតុយា រូបី បុគ្គលោ អរូបធាតុយា អរូបី បុគ្គលោ, អត្ថិ ច កោចិ រូបធាតុយា ចុតោ អរូបធាតុំ ឧបបជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ រូបី បុគ្គលោ ឧបច្ឆិន្នោ, អរូបី បុគ្គលោ ជាតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៦. រូបធាតុយា រូបិនោ សត្តា អរូបធាតុយា អរូបិនោ សត្តា, អត្ថិ ច កោចិ រូបធាតុយា ចុតោ អរូបធាតុំ ឧបបជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ រូបី សត្តោ ឧបច្ឆិន្នោ, អរូបី សត្តោ ជាតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៧. កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោតិ វា ជីវោតិ វា, ជីវោតិ វា បុគ្គលោតិ វា, បុគ្គលំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ កាយោ, អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ ជីវំ, អញ្ញំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, បុគ្គលោតិ វា ជីវោតិ វា, ជីវោតិ វា បុគ្គលោតិ វា, បុគ្គលំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, បុគ្គលោតិ វា ជីវោតិ វា, ជីវោតិ វា បុគ្គលោតិ វា, បុគ្គលំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ”ន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, បុគ្គលោតិ វា ជីវោតិ វា, ជីវោតិ វា បុគ្គលោតិ វា, បុគ្គលំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, បុគ្គលោតិ វា ជីវោតិ វា, ជីវោតិ វា បុគ្គលោតិ វា, បុគ្គលំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ’, នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’”ន្តិ មិច្ឆា…បេ….។

៦៨. កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ”តិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ។ ហញ្ចិ កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,” តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – “អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, វុត្តំ ភគវតា – ‘អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ’”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘កាយោតិ វា សរីរន្តិ វា, សរីរន្តិ វា កាយោតិ វា, កាយំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ, វុត្តំ ភគវតា – អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ,’ នោ ច វត្តព្ពេ – ‘អញ្ញោ កាយោ អញ្ញោ បុគ្គលោ’”តិ មិច្ឆា។ (សំខិត្តំ)

១១. គតិអនុយោគោ

៦៩. បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ សោ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ….។

៧០. បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧១. បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ សោ ច អញ្ញោ ច សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧២. បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ នេវ សោ សន្ធាវតិ, ន អញ្ញោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៣. បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ សោ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ, អញ្ញោ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ, សោ ច អញ្ញោ ច សន្ធាវតិ, នេវ សោ សន្ធាវតិ ន អញ្ញោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៤. ន វត្តព្ពំ – ''បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោក''ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

> ''ស សត្តក្ខត្តុបរមំ, សន្ធាវិត្វាន បុគ្គលោ;
> ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ, សព្ពសំយោជនក្ខយា''តិ [សំ. និ. ២.១៣៣; ឥតិវុ. ២៤ ឥតិវុត្តកេបិ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ។

៧៥. ន វត្តព្ពំ – ''បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោក''ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ''អនមតគ្គោយំ [អនមតគ្គាយំ (ក.)], ភិក្ខវេ, សំសារោ។ បុព្ពកោដិ ន បញ្ញាយតិ, អវិជ្ជានីវរណានំ សត្តានំ តណ្ហាសំយោជនានំ សន្ធាវតំ សំសរត''ន្តិ [សំ. និ. ២.១២៤]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ។

៧៦. បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៧. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ មនុស្សោ ហុត្វា ទេវោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ មនុស្សោ សោ ទេវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៨. ស្វេវ មនុស្សោ សោ ទេវោតិ? អាមន្តា។ មនុស្សោ ហុត្វា ទេវោ ហោតិ, ទេវោ ហុត្វា មនុស្សោ ហោតិ, មនុស្សភូតោ អញ្ញោ, ទេវោ អញ្ញោ, មនុស្សភូតោ ស្វេវាយំ សន្ធាវតីតិ មិច្ឆា…បេ….។

សចេ ហិ សន្ធាវតិ ស្វេវ បុគ្គលោ ឥតោ ចុតោ បរំ លោកំ អនញ្ញោ, ហេវំ មរណំ ន ហេហិតិ, បាណាតិបាតោបិ នុបលព្ភតិ។ កម្មំ អត្ថិ, កម្មវិបាកោ អត្ថិ, កតានំ កម្មានំ វិបាកោ អត្ថិ, កុសលាកុសលេ វិបច្ចមានេ ស្វេវាយំ សន្ធាវតីតិ មិច្ឆា។

៧៩. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ មនុស្សោ ហុត្វា យក្ខោ ហោតិ, បេតោ ហោតិ, នេរយិកោ ហោតិ , តិរច្ឆានគតោ ហោតិ, ឱដ្ឋោ ហោតិ, គោណោ ហោតិ, គទ្រភោ ហោតិ, សូករោ ហោតិ, មហីសោ [មហិសោ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] ហោតីតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ មនុស្សោ សោ មហីសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨០. ស្វេវ មនុស្សោ សោ មហឹសោតិ? អាមន្តា។ មនុស្សោ ហុត្វា មហឹសោ ហោតិ, មហឹសោ ហុត្វា មនុស្សោ ហោតិ, មនុស្សភូតោ អញ្ញោ, មហឹសោ អញ្ញោ, មនុស្សភូតោ ស្វេវាយំ សន្ធាវតីតិ មិច្ឆា...បេ....។

សចេ ហិ សន្ធាវតិ ស្វេវ បុគ្គលោ ឥតោ ចុតោ បរំ លោកំ អនញ្ញោ, ហេវំ មរណំ ន ហេហិតិ, បាណាតិបាតោបិ នុបលព្ភតិ។ កម្មំ អត្ថិ, កម្មវិបាកោ អត្ថិ, កតានំ កម្មានំ វិបាកោ អត្ថិ, កុសលាកុសលេ វិបច្ចមានេ ស្វេវាយំ សន្ធាវតីតិ មិច្ឆា។

៨១. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ ខត្តិយោ ហុត្វា ព្រាហ្មណោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ ខត្តិយោ សោ ព្រាហ្មណោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨២. អត្ថិ កោចិ ខត្តិយោ ហុត្វា វេស្សោ ហោតិ, សុទ្ទោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ ខត្តិយោ សោ សុទ្ទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៣. អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណោ ហុត្វា វេស្សោ ហោតិ, សុទ្ទោ ហោតិ, ខត្តិយោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ ព្រាហ្មណោ សោ ខត្តិយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៤. អត្ថិ កោចិ វេស្សោ ហុត្វា សុទ្ទោ ហោតិ, ខត្តិយោ ហោតិ, ព្រាហ្មណោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ វេស្សោ សោ ព្រាហ្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៥. អត្ថិ កោចិ សុទ្ទោ ហុត្វា ខត្តិយោ ហោតិ, ព្រាហ្មណោ ហោតិ, វេស្សោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ សុទ្ទោ សោ វេស្សោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៦. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ ? អាមន្តា។ ហត្ថច្ឆិន្នោ ហត្ថច្ឆិន្នោវ ហោតិ, បាទច្ឆិន្នោ បាទច្ឆិន្នោវ ហោតិ, ហត្ថបាទច្ឆិន្នោ ហត្ថបាទច្ឆិន្នោវ ហោតិ, កណ្ណច្ឆិន្នោ... នាសច្ឆិន្នោ... កណ្ណនាសច្ឆិន្នោ... អង្គុលិច្ឆិន្នោ... អឡច្ឆិន្នោ... កណ្ឌរច្ឆិន្នោ... កុណិហត្ថកោ... ផណហត្ថកោ... កុដ្ឋិយោ... គណ្ឌិយោ... កិលាសិយោ... សោសិយោ... អបមារិយោ... ឱដ្ឋោ... គោណោ... គទ្រភោ... សូករោ... មហឹសោ មហឹសោវ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៧. ន វត្តព្ពំ – "ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោក"ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ សោតាបន្នោ បុគ្គលោ មនុស្សលោកា ចុតោ ទេវលោកំ ឧបបន្នោ តត្ថបិ សោតាបន្នោវ ហោតីតិ? អាមន្តា។

ហញ្ចិ សោតាបន្នោ បុគ្គលោ មនុស្សលោកា ចុតោ ទេវលោកំ ឧបបន្នោ តត្ថបិ សោតាបន្នោវ ហោតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោក"ន្តិ។

៨៨. សោតាបន្នោ បុគ្គលោ មនុស្សលោកា ចុតោ ទេវលោកំ ឧបបន្នោ តត្ថបិ សោតាបន្នោវ ហោតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នោ បុគ្គលោ មនុស្សលោកា ចុតោ ទេវលោកំ ឧបបន្នោ តត្ថបិ មនុស្សោ ហោតីតិ កត្វា? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៩. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ អនញ្ញោ អវិគតោ សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩០. អនញ្ញោ អវិគតោ សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ ហត្ថច្ឆិន្នោ ហត្ថច្ឆិន្នោវ ហោតិ, បាទច្ឆិន្នោ បាទច្ឆិន្នោវ ហោតិ, ហត្ថបាទច្ឆិន្នោ ហត្ថបាទច្ឆិន្នោវ ហោតិ, កណ្ណច្ឆិន្នោ... នាសច្ឆិន្នោ... កណ្ណនាសច្ឆិន្នោ... អង្គុលិច្ឆិន្នោ... អឡច្ឆិន្នោ... កណ្ឌរច្ឆិន្នោ... កុណិហត្ថកោ... ផណហត្ថកោ... កុដ្ឋិយោ... គណ្ឌិយោ... កិលាសិយោ... សោសិយោ... អបមារិយោ... ឱដ្ឋោ... គោណោ... គទ្រភោ... សូករោ... មហឹសោ មហឹសោវ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩១. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ សរូបោ សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សរូបោ សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សវេទនោ...បេ.... សសញ្ញោ...បេ.... សសង្ខារោ...បេ.... សវិញ្ញាណោ សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សវិញ្ញាណោ សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា ។ តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩២. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ អរូបោ សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរូបោ សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ. ...។

អវេទនោ...បេ.... អសញ្ញោ...បេ.... អសង្ខារោ...បេ.... អវិញ្ញាណោ សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អវិញ្ញាណោ សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩៣. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបំ សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

វេទនា ...បេ.... សញ្ញា...បេ.... សង្ខារា...បេ.... វិញ្ញាណំ សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វិញ្ញាណំ សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩៤. ស្វេវ បុគ្គលោ សន្ធាវតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, បរស្មា លោកា ឥមំ លោកន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ ន សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបំ ន សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

វេទនា ...បេ.... សញ្ញា...បេ.... សង្ខារា...បេ.... វិញ្ញាណំ ន សន្ធាវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វិញ្ញាណំ ន សន្ធាវតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ (សំខិត្តំ)។

ខន្ធេសុ ភិជ្ជមានេសុ, សោ ចេ ភិជ្ជតិ បុគ្គលោ;
ឧច្ឆេទា ភវតិ ទិដ្ឋិ, យា ពុទ្ធេន វិវជ្ជិតា។

ខន្ធេសុ ភិជ្ជមានេសុ, នោ ចេ ភិជ្ជតិ បុគ្គលោ;
បុគ្គលោ សស្សតោ ហោតិ, និព្ពានេន សមសមោតិ។

គតិអនុយោគោ។

១២. ឧបាទាបញ្ញត្តានុយោគោ

៩៥. រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ រូបំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា? បុគ្គលោបិ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩៦. វេទនំ ឧបាទាយ... សញ្ញំ ឧបាទាយ... សង្ខារេ ឧបាទាយ... វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោបិ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩៧. រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ នីលំ រូបំ ឧបាទាយ នីលកស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បីតំ រូបំ ឧបាទាយ... លោហិតំ រូបំ ឧបាទាយ... ឱទាតំ រូបំ ឧបាទាយ... សនិទស្សនំ រូបំ ឧបាទាយ... អនិទស្សនំ រូបំ ឧបាទាយ... សប្បដិឃំ រូបំ ឧបាទាយ... អប្បដិឃំ រូបំ ឧបាទាយ អប្បដិឃស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩៨. វេទនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ កុសលំ វេទនំ ឧបាទាយ កុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលំ វេទនំ ឧបាទាយ កុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ កុសលា វេទនា សផលា សវិបាកា ឥដ្ឋផលា កន្តផលា មនុញ្ញផលា អសេចនកផលា សុខុទ្រយា សុខវិបាកាតិ? អាមន្តា។ កុសលោបិ បុគ្គលោ សផលោ សវិបាកោ ឥដ្ឋផលោ កន្តផលោ មនុញ្ញផលោ អសេចនកផលោ សុខុទ្រយោ សុខវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៩៩. វេទនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អកុសលំ វេទនំ ឧបាទាយ អកុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលំ វេទនំ ឧបាទាយ អកុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អកុសលា វេទនា សផលា សវិបាកា អនិដ្ឋផលា អកន្តផលា អមនុញ្ញផលា សេចនកផលា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិបាកាតិ? អាមន្តា។ អកុសលោបិ បុគ្គលោ សផលោ សវិបាកោ អនិដ្ឋផលោ អកន្តផលោ អមនុញ្ញផលោ សេចនកផលោ ទុក្ខុទ្រយោ ទុក្ខវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០០. វេទនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អព្យាកតំ វេទនំ ឧបាទាយ អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អព្យាកតំ វេទនំ ឧបាទាយ អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អព្យាកតា វេទនា អនិច្ចា សង្ខតា បដិច្ចសមុប្បន្នា ខយធម្មា វយធម្មា វិរាគធម្មា និរោធធម្មា វិបរិណាមធម្មាតិ? អាមន្តា។ អព្យាកតោបិ បុគ្គលោ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០១. សញ្ញំ ឧបាទាយ... សង្ខារេ ឧបាទាយ... វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ កុសលំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ កុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ កុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ កុសលំ វិញ្ញាណំ សផលំ សវិបាកំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកន្តិ ? អាមន្តា។ កុសលោបិ បុគ្គលោ សផលោ សវិបាកោ ឥដ្ឋផលោ កន្តផលោ មនុញ្ញផលោ អសេចនកផលោ សុខុទ្រយោ សុខវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០២. វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អកុសលំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ អកុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ អកុសលស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អកុសលំ វិញ្ញាណំ សផលំ សវិបាកំ អនិដ្ឋផលំ អកន្តផលំ អមនុញ្ញផលំ សេចនកផលំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលោបិ បុគ្គលោ សផលោ សវិបាកោ អនិដ្ឋផលោ អកន្តផលោ អមនុញ្ញផលោ សេចនកផលោ ទុក្ខុទ្រយោ ទុក្ខវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០៣. វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អព្យាកតំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អព្យាកតំ វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ អព្យាកតស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ អព្យាកតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ អព្យាកតោបិ បុគ្គលោ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០៤. ចក្ខុំ ឧបាទាយ “ចក្ខុមា បុគ្គលោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា ។ ចក្ខុម្ហិ និរុទ្ធេ “ចក្ខុមា បុគ្គលោ និរុទ្ធោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតំ ឧបាទាយ... ឃានំ ឧបាទាយ... ជិវ្ហំ ឧបាទាយ... កាយំ ឧបាទាយ... មនំ ឧបាទាយ “មនវា បុគ្គលោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ មនម្ហិ និរុទ្ធេ “មនវា បុគ្គលោ និរុទ្ធោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

១០៥. មិច្ឆាទិដ្ឋឹ ឧបាទាយ “មិច្ឆាទិដ្ឋិយោ បុគ្គលោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា និរុទ្ធាយ “មិច្ឆាទិដ្ឋិយោ បុគ្គលោ និរុទ្ធោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ មិច្ឆាសង្កប្បំ ឧបាទាយ... មិច្ឆាវាចំ ឧបាទាយ... មិច្ឆាកម្មន្តំ ឧបាទាយ... មិច្ឆាអាជីវំ ឧបាទាយ ... មិច្ឆាវាយាមំ ឧបាទាយ... មិច្ឆាសតឹ ឧបាទាយ... មិច្ឆាសមាធឹ ឧបាទាយ “មិច្ឆាសមាធិយោ បុគ្គលោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ មិច្ឆាសមាធិម្ហិ និរុទ្ធេ “មិច្ឆាសមាធិយោ បុគ្គលោ និរុទ្ធោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

១០៦. សម្មាទិដ្ឋឹ ឧបាទាយ “សម្មាទិដ្ឋិយោ បុគ្គលោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិយា និរុទ្ធាយ “សម្មាទិដ្ឋិយោ បុគ្គលោ និរុទ្ធោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាសង្កប្បំ ឧបាទាយ... សម្មាវាចំ ឧបាទាយ... សម្មាកម្មន្តំ ឧបាទាយ... សម្មាអាជីវំ ឧបាទាយ... សម្មាវាយាមំ ឧបាទាយ... សម្មាសតឹ ឧបាទាយ... សម្មាសមាធឹ ឧបាទាយ “សម្មាសមាធិយោ បុគ្គលោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ សម្មាសមាធិម្ហិ និរុទ្ធេ “សម្មាសមាធិយោ បុគ្គលោ និរុទ្ធោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០៧. រូបំ ឧបាទាយ, វេទនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ឧបាទាយ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបំ ឧបាទាយ, វេទនំ ឧបាទាយ, សញ្ញំ ឧបាទាយ, សង្ខារេ ឧ

បាទាយ, វិញ្ញាណំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ ឧបាទាយ បញ្ចន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០៨. ចក្ខាយតនំ ឧបាទាយ, សោតាយតនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ អាយតនានំ ឧបាទាយ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ចក្ខាយតនំ ឧបាទាយ, សោតាយតនំ ឧបាទាយ...បេ.... ធម្មាយតនំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វាទសន្នំ អាយតនានំ ឧបាទាយ ទ្វាទសន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១០៩. ចក្ខុធាតុំ ឧបាទាយ, សោតធាតុំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ធាតូនំ ឧបាទាយ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ចក្ខុធាតុំ ឧបាទាយ, សោតធាតុំ ឧបាទាយ...បេ.... ធម្មធាតុំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា ។ អដ្ឋារសន្នំ ធាតូនំ ឧបាទាយ អដ្ឋារសន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១១០. ចក្ខុន្ទ្រិយំ ឧបាទាយ, សោតិន្ទ្រិយំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ ឧបាទាយ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ចក្ខុន្ទ្រិយំ ឧបាទាយ, សោតិន្ទ្រិយំ ឧបាទាយ...បេ.... អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ពាវីសតីនំ [ពាវីសតិយា (?)] ឥន្ទ្រិយានំ ឧបាទាយ ពាវីសតីនំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១១១. ឯកវោការភវំ ឧបាទាយ ឯកស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ចតុវោការភវំ ឧបាទាយ ចតុន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ឯកវោការភវំ ឧបាទាយ ឯកស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ បញ្ចវោការភវំ ឧបាទាយ បញ្ចន្នំ បុគ្គលានំ បញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ឯកវោការភវេ ឯកោវ បុគ្គលោតិ? អាមន្តា។ ចតុវោការភវេ ចត្តារោវ [ចត្តារោ (?)] បុគ្គលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ឯកវោការភវេ ឯកោវ បុគ្គលោតិ? អាមន្តា។ បញ្ចវោការភវេ បញ្ចេវ បុគ្គលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១១២. យថា រុក្ខំ ឧបាទាយ ឆាយាយ បញ្ញត្តិ, ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? ( ) [(អាមន្តា) (?) ឯវំ អនន្តរវារត្តយេបិ] យថា រុក្ខំ ឧបាទាយ ឆាយាយ បញ្ញត្តិ, រុក្ខោបិ អនិច្ចោ ឆាយាបិ អនិច្ចា, ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ, រូបម្បិ អនិច្ចំ បុគ្គលោបិ អនិច្ចោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... យថា រុក្ខំ ឧបាទាយ ឆាយាយ បញ្ញត្តិ, អញ្ញោ រុក្ខោ អញ្ញា ឆាយា, ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១១៣. យថា គាមំ ឧបាទាយ គាមិកស្ស បញ្ញត្តិ, ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? យថា គាមំ ឧបាទាយ គាមិកស្ស បញ្ញត្តិ, អញ្ញោ គាមោ អញ្ញោ គាមិកោ, ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១១៤. យថា រដ្ឋំ ឧបាទាយ រញ្ញោ បញ្ញត្តិ, ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ ? យថា រដ្ឋំ ឧបាទាយ រញ្ញោ បញ្ញត្តិ, អញ្ញំ រដ្ឋំ អញ្ញោ រាជា, ឯវមេវ រូបំ ឧបាទាយ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តិ, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១១៥. យថា ន និគឡោ នេគឡិកោ, យស្ស និគឡោ សោ នេគឡិកោ, ឯវមេវ ន រូបំ រូបវា, យស្ស រូបំ សោ រូបវាតិ? យថា ន និគឡោ នេគឡិកោ, យស្ស និគឡោ សោ នេគឡិកោ, អញ្ញោ និគឡោ អញ្ញោ នេគឡិកោ, ឯវមេវ ន រូបំ រូបវា, យស្ស រូបំ សោ រូបវា, អញ្ញំ រូបំ អញ្ញោ រូបវាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១១៦. ចិត្តេ ចិត្តេ បុគ្គលស្ស បញ្ញត្តីតិ? អាមន្តា។ ចិត្តេ ចិត្តេ បុគ្គលោ ជាយតិ ជីយតិ មីយតិ ចវតិ ឧបបជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ សោតិ វា អញ្ញោតិ វាតិ? អាមន្តា ។ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ កុមារកោតិ វា កុមារិកាតិ វាតិ? វត្តព្ពំ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – “សោតិ វា អញ្ញោតិ វា,” តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – ‘កុមារកោតិ វា កុមារិកាតិ វា’”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – សោតិ វា អញ្ញោតិ វា, ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – កុមារកោតិ វា កុមារិកាតិ វា’”តិ មិច្ឆា។

ហញ្ចិ វា បន ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – “កុមារកោតិ វា កុមារិកា”តិ វា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – ‘សោតិ វា អញ្ញោតិ វា’”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – សោតិ វា អញ្ញោតិ វា, ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – កុមារកោតិ វា កុមារិកាតិ វា’”តិ មិច្ឆា។

១១៧. ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – “សោតិ វា អញ្ញោតិ វា”តិ? អាមន្តា។ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – “ឥត្ថីតិ វា បុរិសោតិ វា គហដ្ឋោតិ វា បព្ពជិតោតិ វា ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វា”តិ? វត្តព្ពំ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – “សោតិ វា អញ្ញោតិ វា,” តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – ‘ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វា’”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – សោតិ វា អញ្ញោតិ វា, ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វា’”តិ មិច្ឆា។

ហញ្ចិ វា បន ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – “ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វា,” តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – ‘សោតិ វា អញ្ញោតិ វា’”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ន វត្តព្ពំ – សោតិ វា អញ្ញោតិ វា, ទុតិយេ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វត្តព្ពំ – ទេវោតិ វា មនុស្សោតិ វា’”តិ មិច្ឆា…បេ….។

១១៨. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ យោ បស្សតិ យំ បស្សតិ យេន បស្សតិ, សោ បស្សតិ តំ បស្សតិ តេន បស្សតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យោ បស្សតិ យំ បស្សតិ យេន បស្សតិ, សោ បស្សតិ តំ បស្សតិ តេន បស្សតិ; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

១១៩. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ យោ សុណាតិ…បេ…. យោ ឃាយតិ… យោ សាយតិ… យោ ផុសតិ… យោ វិជានាតិ យំ វិជានាតិ យេន វិជានាតិ, សោ វិជានាតិ តំ វិជានាតិ តេន វិជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យោ វិជានាតិ យំ វិជានាតិ យេន វិជានាតិ, សោ វិជានាតិ តំ វិជានាតិ តេន វិជានាតិ; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

១២០. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ យោ ន បស្សតិ យំ ន បស្សតិ យេន ន បស្សតិ, សោ ន បស្សតិ តំ ន បស្សតិ តេន ន បស្សតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យោ ន បស្សតិ យំ ន បស្សតិ យេន ន បស្សតិ, សោ ន បស្សតិ តំ ន បស្សតិ តេន ន បស្សតិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ យោ ន សុណាតិ…បេ…. យោ ន ឃាយតិ… យោ ន សាយតិ… យោ ន ផុសតិ… យោ ន វិជានាតិ យំ ន វិជានាតិ យេន ន វិជានាតិ, សោ ន វិជានាតិ តំ ន វិជានាតិ តេន ន វិជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យោ ន វិជានាតិ យំ ន វិជានាតិ យេន ន វិជានាតិ, សោ ន វិជានាតិ តំ ន វិជានាតិ តេន ន វិជានាតិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

១២១. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បស្សាមហំ, ភិក្ខវេ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ, សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាមី”តិ [ម. និ. ១.២១៣ ថោកំ វិសទិសំ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ។

១២២. វុត្តំ ភគវតា – “បស្សាមហំ, ភិក្ខវេ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ, សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាមី”តិ កត្វា តេនេវ ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ភគវា ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន រូបំ បស្សតិ បុគ្គលំ បស្សតីតិ? រូបំ បស្សតិ។ រូបំ បុគ្គលោ, រូបំ ចវតិ, រូបំ ឧបបជ្ជតិ, រូបំ យថាកម្មូបគន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ភគវា ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន រូបំ បស្សតិ បុគ្គលំ បស្សតីតិ? បុគ្គលំ បស្សតិ។ បុគ្គលោ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យំ ចក្ខុស្មិំ បដិហញ្ញតិ, ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ភគវា ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន រូបំ បស្សតិ បុគ្គលំ បស្សតីតិ? ឧភោ បស្សតិ។ ឧភោ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ, ឧភោ នីលា, ឧភោ បីតកា, ឧភោ លោហិតកា, ឧភោ ឱទាតា, ឧភោ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា, ឧភោ ចក្ខុស្មឹ បដិហញ្ញន្តិ, ឧភោ ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, ឧភោ ចវន្តិ, ឧភោ ឧបបជ្ជន្តិ, ឧភោ យថាកម្មូបគាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

ឧបាទាបញ្ញត្តានុយោគោ។

១៣. បុរិសការានុយោគោ

១២៣. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ? អាមន្តា។ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១២៤. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១២៥. តស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្វាននន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១២៦. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ, បុគ្គលស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១២៧. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ និព្វានំ ឧបលព្ភតីតិ, និព្វានស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១២៨. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ មហាបថវី ឧបលព្ភតីតិ, មហាបថវិយា កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១២៩. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ភតីតិ, មហាសមុទ្ទស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១៣០. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ សិនេរុបព្វតរាជា ឧបលព្ភតីតិ, សិនេរុស្ស បព្វតរាជស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១៣១. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ អាបោ ឧបលព្ភតីតិ, អាបស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១៣២. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តេជោ ឧបលព្ភតីតិ, តេជស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១៣៣. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ វាយោ ឧបលព្ភតីតិ, វាយស្ស កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១៣៤. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តិណកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ភន្តីតិ , តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១៣៥. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញានិ កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ អញ្ញោ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

១៣៦. កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកោ ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៣៧. កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកោ ឧបលព្ភតីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៣៨. តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៣៩. កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកោ ឧបលព្ភតីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ, បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤០. កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកោ ឧបលព្ភតីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ ឧបលព្ភតីតិ, និព្ពានស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤១. កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកោ ឧបលព្ភតីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ មហាបថវី ឧបលព្ភតីតិ...បេ.... មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ភតីតិ... សិនេរុបព្ពតរាជា ឧបលព្ភតីតិ... អាបោ ឧបលព្ភតីតិ... តេជោ ឧបលព្ភតីតិ... វាយោ ឧបលព្ភតីតិ...បេ.... តិណកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ភន្តីតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤២. កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកោ ឧបលព្ភតីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកោ, អញ្ញោ កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ វិបាកបដិសំវេទីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤៣. ទិព្ពំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ ទិព្ពស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤៤. ទិព្ពំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, ទិព្ពស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤៥. តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤៦. ទិព្ពំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, ទិព្ពស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ, បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤៧. ទិព្ពំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, ទិព្ពស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ ឧបលព្ភតីតិ, និព្ពានស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤៨. ទិព្ពំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, ទិព្ពស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា ។ មហាបថវី ឧបលព្ភតីតិ... មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ភតីតិ... សិនេរុបព្ពតរាជា ឧបលព្ភតីតិ... អាបោ ឧបលព្ភតីតិ... តេជោ ឧបលព្ភតីតិ... វាយោ ឧបលព្ភតីតិ...បេ.... តិណកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ភន្តីតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៤៩. ទិព្ពំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, ទិព្ពស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា ។ អញ្ញំ ទិព្ពំ សុខំ, អញ្ញោ ទិព្ពស្ស សុខស្ស បដិសំវេទីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥០. មានុសកំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ មានុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥១. មានុសកំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, មានុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥២. តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥៣. មានុសកំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, មានុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ, បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥៤. មានុសកំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, មានុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ ឧបលព្ភតីតិ, និព្ពានស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥៥. មានុសកំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, មានុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ មហាបថវី ឧបលព្ភតីតិ...បេ.... មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ភតីតិ... សិនេរុបព្ពតរាជា ឧបលព្ភតីតិ... អាបោ ឧបលព្ភតីតិ... តេជោ ឧបលព្ភតីតិ... វាយោ ឧបលព្ភតីតិ... តិណកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ភន្តីតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥៦. មានុសកំ សុខំ ឧបលព្ភតីតិ, មានុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ ? អាមន្តា។ អញ្ញំ មានុសកំ សុខំ អញ្ញោ មានុសកស្ស សុខស្ស បដិសំវេទីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥៧. អាបាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ អាបាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥៨. អាបាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, អាបាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៥៩. តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦០. អាបាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, អាបាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ, បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦១. អាបាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, អាបាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ ឧបលព្ភតីតិ, និព្ពានស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦២. អាបាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, អាបាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ មហាបថវី ឧបលព្ភតីតិ...បេ.... មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ភតីតិ... សិនេរុបព្ពតរាជា ឧបលព្ភតីតិ... អាបោ ឧបលព្ភតីតិ... តេជោ ឧបលព្ភតីតិ... វាយោ ឧបលព្ភតីតិ... តិណកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ភន្តីតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦៣. អាបាយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, អាបាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ ? អាមន្តា។ អញ្ញំ អាបាយិកំ ទុក្ខំ, អញ្ញោ អាបាយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦៤. នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦៥. តស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦៦. នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ, បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦៧. នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ ឧបលព្ភតីតិ, និព្ពានស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦៨. នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ មហាបថវី ឧបលព្ភតីតិ...បេ.... មហាសមុទ្ទោ ឧបលព្ភតីតិ... សិនេរុបព្ពតរាជា ឧបលព្ភតីតិ... អាបោ ឧបលព្ភតីតិ... តេជោ ឧបលព្ភតីតិ... វាយោ ឧបលព្ភតីតិ... តិណកដ្ឋវនប្បតយោ ឧបលព្ភន្តីតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៦៩. នេរយិកំ ទុក្ខំ ឧបលព្ភតីតិ, នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ ? អាមន្តា។ អញ្ញំ នេរយិកំ ទុក្ខំ, អញ្ញោ នេរយិកស្ស ទុក្ខស្ស បដិសំវេទីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧០. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ សោ ករោតិ សោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧១. សោ ករោតិ សោ បដិសំវេទេតីតិ? អាមន្តា។ សយង្កតំ សុខទុក្ខន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧២. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧៣. អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? អាមន្តា។ បរង្កតំ សុខទុក្ខន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧៤. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា ។ សោ ច អញ្ញោ ច ករោន្តិ សោ ច អញ្ញោ ច បដិសំវេទេន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧៥. សោ ច អញ្ញោ ច ករោន្តិ, សោ ច អញ្ញោ ច បដិសំវេទេន្តីតិ? អាមន្តា។ សយង្កតញ្ច បរង្កតញ្ច សុខទុក្ខន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧៦. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ នេវ សោ ករោតិ ន សោ បដិសំវេទេតិ, ន អញ្ញោ ករោតិ ន អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧៧. នេវ សោ ករោតិ ន សោ បដិសំវេទេតិ, ន អញ្ញោ ករោតិ ន អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? អាមន្តា។ អសយង្ការំ អបរង្ការំ អធិច្ចសមុប្បន្នំ សុខទុក្ខន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧៨. កល្យាណបាបកានិ កម្មានិ ឧបលព្ភន្តីតិ, កល្យាណបាបកានំ កម្មានំ កត្តា ការេតា វិបាកបដិសំវេទី ឧបលព្ភតីតិ? អាមន្តា។ សោ ករោតិ សោ បដិសំវេទេតិ, អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតិ, សោ ច អញ្ញោ ច ករោន្តិ សោ ច អញ្ញោ ច បដិសំវេទេន្តិ, នេវ សោ ករោតិ ន សោ បដិសំវេទេតិ, ន អញ្ញោ ករោតិ ន អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៧៩. សោ ករោតិ សោ បដិសំវេទេតិ, អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតិ, សោ ច អញ្ញោ ច ករោន្តិ សោ ច អញ្ញោ ច បដិសំវេទេន្តិ, នេវ សោ ករោតិ ន សោ បដិសំវេទេតិ, ន អញ្ញោ ករោតិ ន អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? អាមន្តា។ សយង្កតំ សុខទុក្ខំ, បរង្កតំ សុខទុក្ខំ, សយង្កតញ្ច បរង្កតញ្ច សុខទុក្ខំ, អសយង្ការំ អបរង្ការំ អធិច្ចសមុប្បន្នំ សុខទុក្ខន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៨០. កម្មំ អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ កម្មការកោ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៨១. កម្មំ អត្ថីតិ, កម្មការកោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តស្ស ការកោ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

១៨២. តស្ស ការកោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៨៣. កម្មំ អត្ថីតិ, កម្មការកោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ អត្ថីតិ, បុគ្គលស្ស ការកោ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៨៤. កម្មំ អត្ថីតិ, កម្មការកោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ អត្ថីតិ, និព្ពានស្ស ការកោ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៨៥. កម្មំ អត្ថីតិ, កម្មការកោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ មហាបថវី អត្ថីតិ…បេ…. មហាសមុទ្ទោ អត្ថីតិ… សិនេរុបព្ពតរាជា អត្ថីតិ… អាបោ អត្ថីតិ… តេជោ អត្ថីតិ… វាយោ អត្ថីតិ… តិណកដ្ឋវនប្បតយោ អត្ថីតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ ការកោ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៨៦. កម្មំ អត្ថីតិ, កម្មការកោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ កម្មំ, អញ្ញោ កម្មការកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៨៧. វិបាកោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ វិបាកបដិសំវេទី អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៨៨. វិបាកោ អត្ថីតិ, វិបាកបដិសំវេទី អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តស្ស បដិសំវេទី អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៨៩. តស្ស បដិសំវេទី អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វិបាកោ អត្ថីតិ, វិបាកបដិសំវេទី អត្ថីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ អត្ថីតិ, បុគ្គលស្ស បដិសំវេទី អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៩០. វិបាកោ អត្ថីតិ, វិបាកបដិសំវេទី អត្ថីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ អត្ថីតិ, និព្ពានស្ស បដិសំវេទី អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៩១. វិបាកោ អត្ថីតិ, វិបាកបដិសំវេទី អត្ថីតិ? អាមន្តា។ មហាបថវី អត្ថីតិ…បេ…. មហាសមុទ្ទោ អត្ថីតិ… សិនេរុបព្ពតរាជា អត្ថីតិ… អាបោ អត្ថីតិ… តេជោ អត្ថីតិ… វាយោ អត្ថីតិ… តិណកដ្ឋវនប្បតយោ អត្ថីតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ បដិសំវេទី អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៩២. វិបាកោ អត្ថីតិ, វិបាកបដិសំវេទី អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ វិបាកោ, អញ្ញោ វិបាកបដិសំវេទីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ (សំខិត្តំ)

បុរិសការានុយោគោ។

កល្យាណវគ្គោ បឋមោ។

១៤. អភិញ្ញានុយោគោ

១៩៣. ន វត្តព្ពំ – ‘‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ ឥទ្ធឹ វិកុព្ពតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ ឥទ្ធឹ វិកុព្ពតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ។

១៩៤. ន វត្តព្ពំ – ‘‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ ទិព្ពាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ…បេ…. បរចិត្តំ វិជានាតិ… បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ… ទិព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ… អាសវានំ ខយំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ អាសវានំ ខយំ សច្ឆិករោតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’’តិ។

១៩៥. អត្ថិ កោចិ ឥទ្ធឹ វិកុព្ពតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ ឥទ្ធឹ វិកុព្ពតិ, ស្វេវ បុគ្គលោ? យោ ឥទ្ធឹ ន វិកុព្ពតិ, ន សោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៩៦. យោ ទិព្ពាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ…បេ…. យោ បរចិត្តំ វិជានាតិ… យោ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ… យោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ… យោ អាសវានំ ខយំ សច្ឆិករោតិ, ស្វេវ បុគ្គលោ? យោ អាសវានំ ខយំ ន សច្ឆិករោតិ, ន សោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អភិញ្ញានុយោគោ។

១៥-១៨. ញាតកានុយោគាទិ

១៩៧. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ មាតា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មាតា អត្ថិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

១៩៨. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ បិតា អត្ថិ…បេ…. ភាតា អត្ថិ… ភគិនី អត្ថិ… ខត្តិយោ អត្ថិ … ព្រាហ្មណោ អត្ថិ… វេស្សោ អត្ថិ… សុទ្ទោ អត្ថិ… គហដ្ឋោ អត្ថិ… បព្ពជិតោ អត្ថិ… ទេវោ អត្ថិ… មនុស្សោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មនុស្សោ អត្ថិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

១៩៩. មាតា អត្ថីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ ន មាតា ហុត្វា មាតា ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ ន បុគ្គលោ ហុត្វា បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កោចិ ន បិតា ហុត្វា…បេ…. ន ភាតា ហុត្វា… ន ភគិនី ហុត្វា… ន ខត្តិយោ ហុត្វា… ន ព្រាហ្មណោ ហុត្វា… ន វេស្សោ ហុត្វា… ន សុទ្ទោ ហុត្វា… ន គហដ្ឋោ ហុត្វា… ន បព្ពជិតោ ហុត្វា… ន ទេវោ ហុត្វា… ន មនុស្សោ ហុត្វា មនុស្សោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ ន បុគ្គលោ ហុត្វា បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២០០. មាតា អត្ថីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ មាតា ហុត្វា ន មាតា ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ បុគ្គលោ ហុត្វា ន បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អត្ថិ កោចិ បិតា ហុត្វា… ភាតា ហុត្វា… ភគិនី ហុត្វា… ខត្តិយោ ហុត្វា… ព្រាហ្មណោ ហុត្វា… វេស្សោ ហុត្វា… សុទ្ទោ ហុត្វា… គហដ្ឋោ ហុត្វា… បព្ពជិតោ ហុត្វា… ទេវោ ហុត្វា… មនុស្សោ ហុត្វា ន មនុស្សោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ បុគ្គលោ ហុត្វា ន បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

១៩. បដិវេធានុយោគោ

២០១. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ សោតាបន្នោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សោតាបន្នោ អត្ថិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២០២. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ សកទាគាមី អត្ថិ…បេ…. អនាគាមី អត្ថិ… អរហា អត្ថិ… ឧភតោភាគវិមុត្តោ អត្ថិ… បញ្ញាវិមុត្តោ អត្ថិ… កាយសក្ខិ [កាយសក្ខី (ស្យា.)] អត្ថិ… ទិដ្ឋិប្បត្តោ អត្ថិ… សទ្ធាវិមុត្តោ អត្ថិ… ធម្មានុសារី អត្ថិ… សទ្ធានុសារី អត្ថីតិ? អាមន្តា។

ហញ្ចិ សទ្ធានុសារី អត្ថិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២០៣. សោតាបន្នោ អត្ថីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ ន សោតាបន្នោ ហុត្វា សោតាបន្នោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ ន បុគ្គលោ ហុត្វា បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២០៤. អត្ថិ កោចិ ន សកទាគាមី ហុត្វា… ន អនាគាមី ហុត្វា… ន អរហា ហុត្វា… ន ឧភតោភាគវិមុត្តោ ហុត្វា… ន បញ្ញាវិមុត្តោ ហុត្វា… ន កាយសក្ខិ ហុត្វា… ន ទិដ្ឋិប្បត្តោ ហុត្វា… ន សទ្ធាវិមុត្តោ ហុត្វា…

ន ធម្មានុសារី ហុត្វា... ន សទ្ធានុសារី ហុត្វា សទ្ធានុសារី ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ ន បុគ្គលោ ហុត្វា បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២០៥. សោតាបន្នោ អត្ថីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ សោតាបន្នោ ហុត្វា ន សោតាបន្នោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ បុគ្គលោ ហុត្វា ន បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ កោចិ សកទាគាមី ហុត្វា... អនាគាមី ហុត្វា ន អនាគាមី ហោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ បុគ្គលោ ហុត្វា ន បុគ្គលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បដិវេធានុយោគោ។

២០. សង្ខ្យានុយោគោ

២០៦. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា អត្ថិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២០៧. ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា អត្ថីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ពុទ្ធបាតុភាវា បាតុភវន្តីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ ពុទ្ធបាតុភាវា បាតុភវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បុគ្គលោ ពុទ្ធបាតុភាវា បាតុភវតីតិ? អាមន្តា។ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ បរិនិព្ពុតេ ឧច្ឆិន្នោ បុគ្គលោ, នត្ថិ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សង្ខ្យានុយោគោ។

២១. សច្ចិកដ្ឋសភាគានុយោគោ

២០៨. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បុគ្គលោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ នាសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២០៩. បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ នាសង្ខតោតិ? អាមន្តា ។ សង្ខតញ្ច អសង្ខតញ្ច ឋបេត្វា អត្ថញ្ញា តតិយា កោដីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២១០. សង្ខតញ្ច អសង្ខតញ្ច ឋបេត្វា អត្ថញ្ញា តតិយា កោដីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ទ្វេមា, ភិក្ខវេ, ធាតុយោ។ កតមា ទ្វេ? សង្ខតា ច ធាតុ អសង្ខតា ច ធាតុ។ ឥមា ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វេ ធាតុយោ”តិ [ម. និ. ១.១២៥, អាលបនមត្តមេវ នានំ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “សង្ខតញ្ច អសង្ខតញ្ច ឋបេត្វា អត្ថញ្ញា តតិយា កោដី”តិ។

២១១. បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ នាសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ សង្ខតំ, អញ្ញំ អសង្ខតំ, អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២១២. ខន្ធា សង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតំ, បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ នាសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អញ្ញេ ខន្ធា, អញ្ញំ និព្ពានំ, អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២១៣. រូបំ សង្ខតំ, និព្ពានំ អសង្ខតំ, បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ នាសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ រូបំ, អញ្ញំ និព្ពានំ, អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ វេទនា... សញ្ញា... សង្ខារា... វិញ្ញាណំ សង្ខតំ, និព្ពានំ អសង្ខតំ, បុគ្គលោ នេវ សង្ខតោ នាសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ វិញ្ញាណំ, អញ្ញំ និព្ពានំ, អញ្ញោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២១៤. បុគ្គលស្ស ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ, វយោ បញ្ញាយតិ, ឋិតស្ស អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វុត្តំ ភគវតា – “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, សង្ខតស្ស សង្ខតលក្ខណានិ។ សង្ខតានំ, ភិក្ខវេ, ធម្មានំ [កតមានិ តីណិ (អ. និ. ៣.៤៧)] ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ , វយោ បញ្ញាយតិ, ឋិតានំ អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតី”តិ [អ. និ. ៣.៤៧]។ បុគ្គលស្ស ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ, វយោ បញ្ញាយតិ, ឋិតស្ស អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតិ; តេន ហិ បុគ្គលោ សង្ខតោតិ។

២១៥. បុគ្គលស្ស ន ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ, ន វយោ បញ្ញាយតិ, ន ឋិតស្ស អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតីតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វុត្តំ ភគវតា – “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, អសង្ខតស្ស អសង្ខតលក្ខណានិ។ អសង្ខតានំ, ភិក្ខវេ, ធម្មានំ ន ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ, ន វយោ បញ្ញាយតិ, ន ឋិតានំ អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតី”តិ [អ. និ. ៣.៤៨]។ បុគ្គលស្ស ន ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ, ន វយោ បញ្ញាយតិ, ន ឋិតស្ស អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតិ; តេន ហិ បុគ្គលោ អសង្ខតោតិ។

២១៦. បរិនិព្ពុតោ បុគ្គលោ អត្ថត្ថម្ហិ, នត្ថត្ថម្ហីតិ? អត្ថត្ថម្ហីតិ។ បរិនិព្ពុតោ បុគ្គលោ សស្សតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... នត្ថត្ថម្ហីតិ។ បរិនិព្ពុតោ បុគ្គលោ ឧច្ឆិន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២១៧. បុគ្គលោ កិំ និស្សាយ តិដ្ឋតីតិ? ភវំ និស្សាយ តិដ្ឋតីតិ។ ភវោ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ? អាមន្តា។ បុគ្គលោបិ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ វិបរិណាមធម្មោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២១៨. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ សុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតីតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ សុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២១៩. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមានោ...បេ.... អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២២០. អត្ថិ កោចិ សុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ សុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតិ, ស្វេវ បុគ្គលោ; យោ សុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ ន បជានាតិ, ន សោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

យោ ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមានោ...បេ.... យោ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតិ, ស្វេវ បុគ្គលោ; យោ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ ន បជានាតិ, ន សោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២២១. អត្ថិ កោចិ សុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញា សុខា វេទនា, អញ្ញោ សុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អញ្ញា ទុក្ខា វេទនា...បេ.... អញ្ញា អទុក្ខមសុខា វេទនា, អញ្ញោ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមានោ “អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមី”តិ បជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ....។

២២២. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២២៣. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ វេទនាសុ... បេ.... ចិត្តេ... ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតីតិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២២៤. អត្ថិ កោចិ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ស្វេវ បុគ្គលោ; យោ ន កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ន សោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យោ វេទនាសុ…បេ…. ចិត្តេ… ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, ស្វេវ បុគ្គលោ; យោ ន ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, ន សោ បុគ្គលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២២៥. អត្ថិ កោចិ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតីតិ កត្វា តេន ច ការណេន បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ កាយោ, អញ្ញោ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អញ្ញា វេទនា… អញ្ញំ ចិត្តំ… អញ្ញេ ធម្មា, អញ្ញោ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២២៦. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“សុញ្ញតោ លោកំ អវេក្ខស្សុ, មោឃរាជ សទា សតោ;
អត្តានុទិដ្ឋឹ ឩហច្ច [ឱហច្ច (ស្យា.), ឧហច្ច (ក.)], ឯវំ មច្ចុតរោ សិយា;
ឯវំ លោកំ អវេក្ខន្តំ, មច្ចុរាជា ន បស្សតី”តិ [សុ. និ. ១១២៥; ចូឡនិ. ៨៨ មោឃរាជមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២២៧. បុគ្គលោ អវេក្ខតីតិ? អាមន្តា។ សហ រូបេន អវេក្ខតិ, វិនា រូបេន អវេក្ខតីតិ? សហ រូបេន អវេក្ខតីតិ។ តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វិនា រូបេន អវេក្ខតីតិ, អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២២៨. បុគ្គលោ អវេក្ខតីតិ? អាមន្តា។ អព្ភន្តរគតោ អវេក្ខតិ, ពហិទ្ធា និក្ខមិត្វា អវេក្ខតីតិ? អព្ភន្តរគតោ អវេក្ខតីតិ។ តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ពហិទ្ធា និក្ខមិត្វា អវេក្ខតីតិ, អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២២៩. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ។

២៣០. ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “ឯកបុគ្គលោ, ភិក្ខវេ, លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សាន”ន្តិ [អ. និ. ១.១៦២-១៦៩]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ។

២៣១. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “សព្ពេ ធម្មា អនត្តា”តិ [ម. និ. ១.៣៥៦; ធ. ប. ២៧៩ ធម្មបទេ]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២៣២. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “ទុក្ខមេវ ឧប្បជ្ជមានំ ឧប្បជ្ជតិ, ទុក្ខមេវ [ទុក្ខំ (សំ. និ. ២.១៥)] និរុជ្ឈមានំ និរុជ្ឈតីតិ ន កង្ខតិ ន វិចិកិច្ឆតិ, អបរប្បច្ចយញ្ញាណមេវស្ស ឯត្ថ ហោតិ។ ឯត្តាវតា ខោ, កច្ចាន, សម្មាទិដ្ឋិ ហោតី”តិ [សំ. និ. ២.១៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២៣៣. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ វជិរា ភិក្ខុនី មារំ បាបិមន្តំ ឯតទវោច –

“កិន្នុ សត្តោតិ បច្ចេសិ, មារ ទិដ្ឋិគតំ នុ តេ;
សុទ្ធសង្ខារបុញ្ជោយំ, នយិធ សត្តុបលព្ភតិ។

“យថា ហិ [យថាបិ (ពហូសុ)] អង្គសម្ភារា, ហោតិ សទ្ទោ រថោ ឥតិ;
ឯវំ ខន្ធេសុ សន្តេសុ, ហោតិ សត្តោតិ សម្មុតិ [សម្មតិ (ស្យា. កំ.)]។

“ទុក្ខមេវ ហិ សម្ភោតិ, ទុក្ខំ តិដ្ឋតិ វេតិ ច;
នាញ្ញត្រ ទុក្ខា សម្ភោតិ, នាញ្ញំ ទុក្ខា និរុជ្ឈតី”តិ [សំ. និ. ១.១៧១]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២៣៤. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “‘សុញ្ញោ លោកោ សុញ្ញោ លោកោ’តិ, ភន្តេ, វុច្ចតិ។ កិត្តាវតា នុ ខោ, ភន្តេ, ‘សុញ្ញោ លោកោ’តិ វុច្ចតី”តិ? “យស្មា ខោ, អានន្ទ, សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា, តស្មា ‘សុញ្ញោ លោកោ’តិ វុច្ចតិ។ កិញ្ចានន្ទ, សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា? ចក្ខុំ ខោ, អានន្ទ, សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា, រូបា សុញ្ញា…បេ… ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញំ… ចក្ខុសម្ផស្សោ សុញ្ញោ… យម្បិទំ ចក្ខុសម្ផស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, តម្បិ សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា, សោតំ សុញ្ញំ…បេ… សទ្ទា សុញ្ញា… ឃានំ សុញ្ញំ… គន្ធា សុញ្ញា… ជិវ្ហា សុញ្ញា… រសា សុញ្ញា… កាយោ សុញ្ញោ… ផោដ្ឋព្ពា សុញ្ញា… មនោ សុញ្ញោ… ធម្មា សុញ្ញា… មនោវិញ្ញាណំ សុញ្ញំ… មនោសម្ផស្សោ សុញ្ញោ… យម្បិទំ មនោសម្ផស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, តម្បិ សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា។ យស្មា ខោ, អានន្ទ, សុញ្ញំ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា, តស្មា ‘សុញ្ញោ លោកោ’តិ វុច្ចតី”តិ [សំ. និ. ៤.៨៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២៣៥. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “អត្តនិ វា, ភិក្ខវេ, សតិ ‘អត្តនិយំ មេ’តិ អស្សា”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “អត្តនិយេ វា, ភិក្ខវេ, សតិ ‘អត្តា មេ’តិ អស្សា”តិ? “ឯវំ, ភន្តេ”។ “អត្តនិ ច, ភិក្ខវេ, អត្តនិយេ ច សច្ចតោ ថេតតោ អនុបលព្ភិយមានេ [អនុបលព្ភមានេ (ម. និ. ១.២៤៤)] យម្បិទំ [យមិទំ (ស្យា.) យម្បិតំ (ម. និ. ១.២៤៤)] ទិដ្ឋិដ្ឋានំ សោ លោកោ សោ អត្តា សោ បេច្ច ភវិស្សាមិ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ, សស្សតិសមំ តថេវ ឋស្សាមីតិ – ‘នន្វាយំ, ភិក្ខវេ, កេវលោ បរិបូរោ ពាលធម្មោ’”តិ? “កិញ្ហិ នោ សិយា, ភន្តេ, កេវលោ ហិ, ភន្តេ, បរិបូរោ ពាលធម្មោ”តិ [ម. និ. ១.២៤៤]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២៣៦. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “តយោ មេ, សេនិយ, សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ តយោ? ឥធ, សេនិយ, ឯកច្ចោ សត្ថា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ, អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ។

“ឥធ បន, សេនិយ, ឯកច្ចោ សត្ថា ទិដ្ឋេវ ហិ ខោ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ, នោ ច ខោ អភិសម្បរាយំ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ។

“ឥធ បន, សេនិយ, ឯកច្ចោ សត្ថា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ, អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ។

“តត្រ, សេនិយ, យ្វាយំ សត្ថា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ, អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ – អយំ វុច្ចតិ, សេនិយ, សត្ថា សស្សតវាទោ។

“តត្រ , សេនិយ, យ្វាយំ សត្ថា ទិដ្ឋេវ ហិ ខោ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ, នោ ច ខោ អភិសម្បរាយំ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ បញ្ញាបេតិ – អយំ វុច្ចតិ, សេនិយ, សត្ថា ឧច្ឆេទវាទោ។

“តត្រ, សេនិយ, យ្វាយំ សត្ថា ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ, អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានំ សច្ចតោ ថេតតោ ន បញ្ញាបេតិ – អយំ វុច្ចតិ, សេនិយ, សត្ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ។ ឥមេ ខោ, សេនិយ, តយោ សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិ”ន្តិ [បុ. ប. ១៣១ បុគ្គលបញ្ញត្តិយំ, អត្ថតោ ឯកំ]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២៣៧. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “សប្បិកុម្ភោ”តិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ កោចិ សប្បិស្ស កុម្ភំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។

២៣៨. បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សច្ចវាទី កាលវាទី ភូតវាទី តថវាទី អវិតថវាទី អនញ្ញថវាទីតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – “តេលកុម្ភោ… មធុកុម្ភោ… ផាណិតកុម្ភោ… ខីរកុម្ភោ… ឧទកកុម្ភោ… បានីយថាលកំ… បានីយកោសកំ… បានីយសរាវកំ… និច្ចភត្តំ… ធុវយាគូ”តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កាចិ យាគុ និច្ចា ធុវា សស្សតា អវិបរិណាមធម្មាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។…បេ….។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ (សំខិត្តំ)

អដ្ឋកនិគ្គហបេយ្យាលា, សន្ធាវនិយា ឧបាទាយ;
ចិត្តេន បញ្ចមំ កល្យាណំ, ឥទ្ធិសុត្តាហរណេន អដ្ឋមំ។

សច្ចិកដ្ឋសភាគានុយោគោ។

បុគ្គលកថា និដ្ឋិតា។

២. បរិហានិកថា

១. វាទយុត្តិបរិហានិ

២៣៩. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សព្ពត្ថ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សព្ពត្ថ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ សព្ពត្ថ អរហតោ បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា ។ សព្ពទា អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សព្ពទា អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ សព្ពទា អរហតោ បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សព្ពេវ អរហន្តោ អរហត្តា បរិហាយន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សព្ពេវ អរហន្តោ អរហត្តា បរិហាយន្តីតិ? អាមន្តា។ សព្ពេសំយេវ អរហន្តានំ បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អរហា អរហត្តា បរិហាយមានោ ចតូហិ ផលេហិ បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចតូហិ សតសហស្សេហិ សេដ្ឋី សេដ្ឋិត្តំ ការេន្តោ សតសហស្សេ បរិហីនេ សេដ្ឋិត្តា បរិហីនោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ សព្ពសាបតេយ្យា បរិហីនោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចតូហិ សតសហស្សេហិ សេដ្ឋី សេដ្ឋិត្តំ ការេន្តោ សតសហស្សេ បរិហីនេ ភព្ពោ សព្ពសាបតេយ្យា បរិហាយិតុន្តិ? អាមន្តា។ អរហា អរហត្តា បរិហាយមានោ ភព្ពោ ចតូហិ ផលេហិ បរិហាយិតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២. អរិយបុគ្គលសំសន្ទនបរិហានិ

២៤០. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា ។ ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២៤១. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អរហា អរហត្តា បរិហាយមានោ កត្ថ សណ្ឋាតីតិ? អនាគាមិផលេតិ។ អនាគាមី អនាគាមិផលា បរិហាយមានោ កត្ថ សណ្ឋាតីតិ? សកទាគាមិផលេតិ។ សកទាគាមី សកទាគាមិផលា បរិហាយមានោ កត្ថ សណ្ឋាតីតិ? សោតាបត្តិផលេតិ។ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា បរិហាយមានោ បុថុជ្ជនភូមិយំ សណ្ឋាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ អរហា អរហត្តា បរិហាយមានោ អនាគាមិផលេ សណ្ឋាតិ, អនាគាមី អនាគាមិផលា បរិហាយមានោ សកទាគាមិផលេ សណ្ឋាតិ, សកទាគាមី សកទាគាមិផលា បរិហាយមានោ សោតាបត្តិផលេ សណ្ឋាតិ; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា បរិហាយមានោ បុថុជ្ជនភូមិយំ សណ្ឋាតី”តិ។

អរហា អរហត្តា បរិហាយមានោ សោតាបត្តិផលេ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលស្ស អនន្តរា អរហត្តំយេវ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២៤២. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា អរហតោ វា សោតាបន្នស្ស វាតិ? អរហតោ។ ហញ្ចិ អរហតោ ពហុតរា កិលេសា បហីនា, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា អរហតោ វា សកទាគាមិស្ស វាតិ? អរហតោ។ ហញ្ចិ អរហតោ ពហុតរា កិលេសា បហីនា, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា អរហតោ វា អនាគាមិស្ស វាតិ? អរហតោ។ ហញ្ចិ អរហតោ ពហុតរា កិលេសា បហីនា, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលា”តិ។

បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា អនាគាមិស្ស វា សោតាបន្នស្ស វាតិ? អនាគាមិស្ស។ ហញ្ចិ អនាគាមិស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា”តិ។

២៤៣. បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា អនាគាមិស្ស វា សកទាគាមិស្ស វាតិ? អនាគាមិស្ស។ ហញ្ចិ អនាគាមិស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលា”តិ។

បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា សកទាគាមិស្ស វា សោតាបន្នស្ស វាតិ? សកទាគាមិស្ស។

ហញ្ហិ សកទាគាមិស្ស ពហុតរា កិលេសា បហីនា, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា”តិ។

២៤៤. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស អធិមត្តា មគ្គភាវនា អរហតោ វា សោតាបន្នស្ស វាតិ? អរហតោ។ ហញ្ហិ អរហតោ អធិមត្តា មគ្គភាវនា, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស អធិមត្តា សតិបដ្ឋានភាវនា…បេ…. សម្មប្បធានភាវនា… ឥទ្ធិបាទភាវនា… ឥន្ទ្រិយភាវនា …ពលភាវនា… ពោជ្ឈង្គភាវនា អរហតោ វា សោតាបន្នស្ស វាតិ? អរហតោ។ ហញ្ហិ អរហតោ អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គភាវនា, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស អធិមត្តា មគ្គភាវនា…បេ…. ពោជ្ឈង្គភាវនា អរហតោ វា សកទាគាមិស្ស វាតិ? អរហតោ។ ហញ្ហិ អរហតោ អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គភាវនា, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស អធិមត្តា មគ្គភាវនា…បេ…. ពោជ្ឈង្គភាវនា អរហតោ វា អនាគាមិស្ស វាតិ? អរហតោ។ ហញ្ហិ អរហតោ អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គភាវនា, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលា”តិ។

២៤៥. បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស អធិមត្តា មគ្គភាវនា…បេ…. ពោជ្ឈង្គភាវនា អនាគាមិស្ស វា សោតាបន្នស្ស វាតិ? អនាគាមិស្ស។ ហញ្ហិ អនាគាមិស្ស អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គភាវនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា”តិ។

បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស អធិមត្តា មគ្គភាវនា…បេ…. ពោជ្ឈង្គភាវនា អនាគាមិស្ស វា សកទាគាមិស្ស វាតិ? អនាគាមិស្ស។ ហញ្ហិ អនាគាមិស្ស អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គភាវនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលា”តិ។

២៤៦. បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កស្ស អធិមត្តា មគ្គភាវនា…បេ…. ពោជ្ឈង្គភាវនា សកទាគាមិស្ស វា សោតាបន្នស្ស វាតិ? សកទាគាមិស្ស។ ហញ្ហិ សកទាគាមិស្ស អធិមត្តា ពោជ្ឈង្គភាវនា, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលា; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា”តិ…បេ….។

២៤៧. អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា សមុទយោ ទិដ្ឋោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន សមុទយោ ទិដ្ឋោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា និរោធោ ទិដ្ឋោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន និរោធោ ទិដ្ឋោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា មគ្គោ ទិដ្ឋោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន មគ្គោ ទិដ្ឋោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា សមុទយោ ទិដ្ឋោ…បេ…. និរោធោ ទិដ្ឋោ…បេ…. មគ្គោ ទិដ្ឋោ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិនា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតា សមុទយោ ទិដ្ឋោ…បេ…. និរោធោ ទិដ្ឋោ…បេ…. មគ្គោ ទិដ្ឋោ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិនា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២៤៨. អនាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមិនា សមុទយោ ទិដ្ឋោ…បេ…. និរោធោ ទិដ្ឋោ…បេ…. មគ្គោ ទិដ្ឋោ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា ។ សោតាបន្នេន ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមិនា សមុទយោ ទិដ្ឋោ…បេ…. និរោធោ ទិដ្ឋោ…បេ…. មគ្គោ ទិដ្ឋោ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិនា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២៤៩. សកទាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សកទាគាមិនា សមុទយោ ទិដ្ឋោ…បេ…. និរោធោ ទិដ្ឋោ…បេ…. មគ្គោ ទិដ្ឋោ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នេន ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២៥០. សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សោតាបន្នេន សមុទយោ ទិដ្ឋោ…បេ…. និរោធោ ទិដ្ឋោ…បេ…. មគ្គោ ទិដ្ឋោ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សកទាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ…បេ…. ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតា ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ...បេ.... ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។

អនាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ...បេ.... ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សកទាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ...បេ.... ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ...បេ.... ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សោតាបន្នេន ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ...បេ.... ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិនា ទុក្ខំ ទិដ្ឋំ...បេ.... ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

២៥១. អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ...បេ.... អបាយគមនីយោ រាគោ បហីនោ ...បេ.... អបាយគមនីយោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ... មានោ បហីនោ... ទិដ្ឋិ បហីនា... វិចិកិច្ឆា បហីនា... ថិនំ [ថីនំ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] បហីនំ... ឧទ្ធច្ចំ បហីនំ... អហិរិកំ បហីនំ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ...បេ.... អបាយគមនីយោ រាគោ បហីនោ...បេ.... អបាយគមនីយោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ...បេ.... ឱឡារិកោ កាមរាគោ បហីនោ... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ... អណុសហគតោ កាមរាគោ បហីនោ... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៥២. អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា ។ សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... សីលព្វតបរាមាសោ បហីនោ... ឱឡារិកោ កាមរាគោ បហីនោ... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៥៣. សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សកទាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... ឱឡារិកោ កាមរាគោ បហីនោ... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ ? អាមន្តា ។ សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៥៤. សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ រាគោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សោតាបន្នស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ រាគោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៥៥. សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ រាគោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សកទាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ រាគោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

២៥៦. អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ រាគោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ ។

អនាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ រាគោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

២៥៧. សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

សោតាបន្នស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

២៥៨. សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

សកទាគាមិស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... អណុសហគតោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ អនាគាមី អនាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

២៥៩. សោតាបន្នស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

សោតាបន្នស្ស វិចិកិច្ឆា បហីនា...បេ.... អបាយគមនីយោ មោហោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលាតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស សក្កាយទិដ្ឋិ បហីនា...បេ.... ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សកទាគាមី សកទាគាមិផលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

២៦០. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ [អនភាវកតោ (សី.)] អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោ, នោ ច វត រេ [នោ វត រេ (ស្យា. បី.) ឯវមុបរិបិ] វត្តព្វេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ... មានោ បហីនោ... ទិដ្ឋិ បហីនា... វិចិកិច្ឆា បហីនា... ថិនំ បហីនំ... ឧទ្ធច្ចំ បហីនំ... អហិរិកំ បហីនំ... អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោតិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគប្បហានាយ សតិបដ្ឋានា ភាវិតា...បេ.... សម្មប្បធានា ភាវិតា... ឥទ្ធិបាទា ភាវិតា... ឥន្ទ្រិយា ភាវិតា... ពលា ភាវិតា... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? អាមន្តា។

ហញ្ចិ អរហតោ រាគប្បហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ អនោត្តប្បប្បហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

២៦១. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិឃោ សង្កិណ្ណបរិខោ អព្ពូឡ្ហេសិកោ និរគ្គឡោ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសញ្ញុត្តោ សុវិជិតវិជយោ; ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ, សមុទយោ បហីនោ, និរោធោ សច្ឆិកតោ, មគ្គោ ភាវិតោ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ , បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ, បហាតព្ពំ បហីនំ, ភាវេតព្ពំ ភាវិតំ, សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

២៦២. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? ( ) [(អាមន្តា) (ក.)] សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា បរិហាយតិ, អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ។ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ [ន បរិហាយតីតិ (ក.)]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ, បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ, បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ, បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ សតិបដ្ឋានា ភាវិតា...បេ.... សម្មប្បធានា ភាវិតា... ឥទ្ធិបាទា ភាវិតា... ឥន្ទ្រិយា ភាវិតា... ពលា ភាវិតា... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ សតិបដ្ឋានា ភាវិតា...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ ទោសប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ អនោត្តប្បប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមយវិមុត្តោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិឃោ សង្កិណ្ណបរិខោ អព្ពូឡ្ហេសិកោ និរគ្គឡោ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសញ្ញុត្តោ សុវិជិតវិជយោ, ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ, សមុទយោ បហីនោ, និរោធោ សច្ឆិកតោ, មគ្គោ ភាវិតោ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ, បហាតព្ពំ បហីនំ, ភាវេតព្ពំ ភាវិតំ, សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ , បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អសមយវិមុត្តោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៦៣. អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, ន បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ

វត្តព្វេ។

អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ…បេ.… អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ, ន បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, ន បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អសមយវិមុត្តស្ស អរហតោ ទោសប្បហានាយ…បេ.… អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សមយវិមុត្តស្ស អរហតោ អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, ន បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អសមយវិមុត្តោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ.… សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ន បរិហាយតិ អសមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សមយវិមុត្តោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ.… សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ន បរិហាយតិ សមយវិមុត្តោ អរហា អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ.…។

២៦៤. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ សារិបុត្តោ ថេរោ បរិហាយិត្ថ អរហត្តាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ មហាមោគ្គល្លានោ [មហាមោគ្គលានោ (ក.)] ថេរោ… មហាកស្សបោ ថេរោ… មហាកច្ចាយនោ [មហាកច្ចានោ (ម. និ. ១.២០២ អាទយោ)] ថេរោ… មហាកោដ្ឋិកោ [មហាកោដ្ឋិតោ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] ថេរោ… មហាបន្ថកោ ថេរោ បរិហាយិត្ថ អរហត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

សារិបុត្តោ ថេរោ ន បរិហាយិត្ថ អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សារិបុត្តោ ថេរោ ន បរិហាយិត្ថ អរហត្តា, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

មហាមោគ្គល្លានោ ថេរោ… មហាកស្សបោ ថេរោ… មហាកច្ចាយនោ ថេរោ… មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ… មហាបន្ថកោ ថេរោ ន បរិហាយិត្ថ អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មហាបន្ថកោ ថេរោ ន បរិហាយិត្ថ អរហត្តា, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

អរិយបុគ្គលសំសន្ទនំ។

៣. សុត្តសាធនបរិហានិ

២៦៥. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“ឧច្ចាវចា ហិ បដិបទា [បដិបាទា (អដ្ឋ.)], សមណេន បកាសិតា;
ន បារំ ទិគុណំ យន្តិ, នយិទំ ឯកគុណំ មុត”ន្តិ [សុ. និ. ៧១៩ សុត្តនិបាតេ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ឆិន្នស្ស ឆេទិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អត្ថិ ឆិន្នស្ស ឆេទិយន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“វីតតណ្ហោ អនាទានោ, កិច្ចំ យស្ស ន វិជ្ជតិ;
ឆិន្នស្ស ឆេទិយំ នត្ថិ, ឱឃបាសោ សមូហតោ”តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ ឆិន្នស្ស ឆេទិយ”ន្តិ។

២៦៦. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កតស្ស បតិចយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ កតស្ស បតិចយោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“តស្ស សម្មា វិមុត្តស្ស, សន្តចិត្តស្ស ភិក្ខុនោ;
កតស្ស បតិចយោ នត្ថិ, ករណីយំ ន វិជ្ជតិ។

“សេលោ យថា ឯកគ្ឃនោ, វាតេន ន សមីរតិ;
ឯវំ រូបា រសា សទ្ទា, គន្ធា ផស្សា ច កេវលា។

“ឥដ្ឋា ធម្មា អនិដ្ឋា ច, នប្បវេធេន្តិ តាទិនោ;
ឋិតំ ចិត្តំ វិប្បមុត្តំ, វយំ ចស្សានុបស្សតី”តិ [មហាវ. ២៤៤; អ. និ. ៦.៥៥]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ កតស្ស បតិចយោ”តិ។

២៦៧. ន វត្តព្ពំ – “បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមេ, ភិក្ខវេ, ធម្មា សមយវិមុត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ។ កតមេ បញ្ច? កម្មារាមតា, ភស្សារាមតា, និទ្ទារាមតា, សង្គណិការាមតា, យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ ន បច្ចវេក្ខតិ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច ធម្មា សមយវិមុត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តី”តិ [អ. និ. ៥.១៤៩]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ។

អត្ថិ អរហតោ កម្មារាមតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ កម្មារាមតាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ ភស្សារាមតា, អត្ថិ អរហតោ និទ្ទារាមតា, អត្ថិ អរហតោ សង្គណិការាមតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ សង្គណិការាមតាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៦៨. បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អរហា អរហត្តា បរិហាយមានោ កឹ បរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយតីតិ? រាគបរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយតីតិ។ បរិយុដ្ឋានំ កឹ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ? អនុសយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ។ អត្ថិ អរហតោ អនុសយាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ អនុសយាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ កាមរាគានុសយោ បដិឃានុសយោ មានានុសយោ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោ ភវរាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ទោសបរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយតីតិ...បេ.... មោហបរិយុដ្ឋិតោ បរិហាយតីតិ...។ បរិយុដ្ឋានំ កឹ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ? អនុសយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតីតិ។ អត្ថិ អរហតោ អនុសយាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ អរហតោ អនុសយាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ កាមរាគានុសយោ...បេ.... អវិជ្ជានុសយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ អរហត្តា បរិហាយមានស្ស កឹ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ? រាគោ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ។ សក្កាយទិដ្ឋិ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ, វិចិកិច្ឆា ឧបចយំ គច្ឆតីតិ, សីលព្ពតបរាមាសោ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ ទោសោ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ...បេ.... មោហោ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ, សក្កាយទិដ្ឋិ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ, វិចិកិច្ឆា ឧបចយំ គច្ឆតីតិ, សីលព្ពតបរាមាសោ ឧបចយំ គច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

បរិហាយតិ អរហា អរហត្តាតិ? អាមន្តា។ អរហា អាចិនតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អរហា អបចិនតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អរហា បជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អរហា ឧបាទិយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អរហា វិសិនេតីតិ? ន ហេវំ

វត្តព្ពោ។ អរហា ឧស្សិនេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អរហា វិធូបេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អរហា សន្ធូបេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ននុ អរហា នេវាចិនតិ ន អបចិនតិ អបចិនិត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវាចិនតិ ន អបចិនតិ អបចិនិត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា’’តិ។

ននុ អរហា នេវ បជហតិ ន ឧបាទិយតិ បជហិត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវ បជហតិ ន ឧបាទិយតិ បជហិត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា’’តិ។

ននុ អរហា នេវ វិសិនេតិ ន ឧស្សិនេតិ វិសិនិត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវ វិសិនេតិ ន ឧស្សិនេតិ វិសិនិត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា’’តិ។

ននុ អរហា នេវ វិធូបេតិ ន សន្ធូបេតិ វិធូបេត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវ វិធូបេតិ ន សន្ធូបេតិ វិធូបេត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បរិហាយតិ អរហា អរហត្តា’’តិ។

បរិហានិកថា និដ្ឋិតា។

៣. ព្រហ្មចរិយកថា

១. សុទ្ធព្រហ្មចរិយកថា

២៦៩. នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ ទេវា ជឡា ឯលមូគា [ឯឡមូគា (ស្យា.)] អវិញ្ញូ ហត្ថសំវាចិកា នប្បដិពលា សុភាសិតទុព្ភាសិតានំ អត្ថមញ្ញាតុំ, សព្ពេ ទេវា ន ពុទ្ធេ បសន្នា ន ធម្មេ បសន្នា ន សង្ឃេ បសន្នា, ន ពុទ្ធំ ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តិ, ន ពុទ្ធំ ភគវន្តំ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, ន ពុទ្ធេន ភគវតា បញ្ហេ វិស្សជ្ជិតេ អត្តមនា, សព្ពេ ទេវា កម្មាវរណេន សមន្នាគតា កិលេសាវរណេន សមន្នាគតា វិបាកាវរណេន សមន្នាគតា អស្សទ្ធា អច្ឆន្ទិកា ទុប្បញ្ញា អភព្ពា និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ, សព្ពេ ទេវា មាតុឃាតកា បិតុឃាតកា អរហន្តឃាតកា រុហិរុប្បាទកា សង្ឃភេទកា, សព្ពេ ទេវា បាណាតិបាតិនោ អទិន្នាទាយិនោ កាមេសុមិច្ឆាចារិនោ មុសាវាទិនោ បិសុណវាចា ផរុសវាចា សម្ផប្បលាបិនោ អភិជ្ឈាលុនោ ព្យាបន្នចិត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ អត្ថិ ទេវា អជឡា អនេលមូគា វិញ្ញូ ន ហត្ថសំវាចិកា បដិពលា សុភាសិតទុព្ភាសិតានំ អត្ថមញ្ញាតុំ, អត្ថិ ទេវា ពុទ្ធេ បសន្នា ធម្មេ បសន្នា សង្ឃេ បសន្នា, ពុទ្ធំ ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តិ, ពុទ្ធំ ភគវន្តំ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, ពុទ្ធេន ភគវតា បញ្ហេ វិស្សជ្ជិតេ អត្តមនា ហោន្តិ, អត្ថិ ទេវា ន កម្មាវរណេន សមន្នាគតា ន កិលេសាវរណេន សមន្នាគតា ន វិបាកាវរណេន សមន្នាគតា សទ្ធា ឆន្ទិកា បញ្ញវន្តោ ភព្ពា និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ, អត្ថិ ទេវា ន មាតុឃាតកា ន បិតុឃាតកា ន អរហន្តឃាតកា ន រុហិរុប្បាទកា ន សង្ឃភេទកា, អត្ថិ ទេវា ន បាណាតិបាតិនោ ន អទិន្នាទាយិនោ ន កាមេសុមិច្ឆាចារិនោ ន មុសាវាទិនោ ន បិសុណវាចា ន ផរុសវាចា ន សម្ផប្បលាបិនោ ន អភិជ្ឈាលុនោ អព្យាបន្នចិត្តា សម្មាទិដ្ឋិកាតិ? អាមន្តា។

ហញ្ចិ អត្ថិ ទេវា អជឡា អនេលមូគា វិញ្ញូ ន ហត្ថសំវាចិកា បដិពលា សុភាសិតទុព្ភាសិតានំ អត្ថមញ្ញាតុំ…បេ…. អត្ថិ ទេវា ពុទ្ធេ បសន្នា…បេ…. សម្មាទិដ្ឋិកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោ”តិ។

២៧០. អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ បព្ពជ្ជា មុណ្ឌិយំ កាសាវធារណា បត្តធារណា, ទេវេសុ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, សាវកយុគំ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទេវេសុ បព្ពជ្ជា នត្ថីតិ, នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យត្ថ អត្ថិ បព្ពជ្ជា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ បព្ពជ្ជា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. យត្ថ អត្ថិ បព្ពជ្ជា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ បព្ពជ្ជា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យោ បព្ពជតិ តស្សេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យោ ន បព្ពជតិ នត្ថិ តស្ស ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទេវេសុ មុណ្ឌិយំ នត្ថីតិ, នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យត្ថ អត្ថិ មុណ្ឌិយំ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ មុណ្ឌិយំ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. យត្ថ អត្ថិ មុណ្ឌិយំ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ មុណ្ឌិយំ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យោ មុណ្ឌោ ហោតិ តស្សេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យោ មុណ្ឌោ ន ហោតិ នត្ថិ តស្ស ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទេវេសុ កាសាវធារណា នត្ថីតិ, នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យត្ថ អត្ថិ កាសាវធារណា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ កាសាវធារណា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. យត្ថ អត្ថិ កាសាវធារណា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ កាសាវធារណា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យោ កាសាវំ ធារេតិ តស្សេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យោ កាសាវំ ន ធារេតិ នត្ថិ តស្ស ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទេវេសុ បត្តធារណា នត្ថីតិ, នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យត្ថ អត្ថិ បត្តធារណា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ បត្តធារណា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. យត្ថ អត្ថិ បត្តធារណា តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ នត្ថិ បត្តធារណា នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា? យោ បត្តំ ធារេតិ តស្សេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យោ បត្តំ ន ធារេតិ នត្ថិ តស្ស ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទេវេសុ សម្មាសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តីតិ, នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ ? អាមន្តា។ យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា ។ លុម្ពិនិយា ភគវា ជាតោ, ពោធិយា មូលេ អភិសម្ពុទ្ធោ, ពារាណសិយំ ភគវតា ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ; តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, នត្តញ្ញត្រ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ទេវេសុ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តីតិ, នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា នុប្បជ្ជន្តិ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, នត្តញ្ញត្រ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ទេវេសុ សាវកយុគំ នុប្បជ្ជតីតិ, នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ យត្ថ សាវកយុគំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ សាវកយុគំ នុប្បជ្ជតិ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... យត្ថ សាវកយុគំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, យត្ថ សាវកយុគំ នុប្បជ្ជតិ នត្ថិ តត្ថ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ មគធេសុ សាវកយុគំ ឧប្បន្នំ, តត្ថេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, នត្តញ្ញត្រ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

២៧១. អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា ។ សព្វទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អត្ថិ មនុស្សេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ សព្វមនុស្សេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អត្ថិ មនុស្សេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ មិលក្ខេសុ [មិលក្ខូសុ (ស្យា. ក.)] អវិញ្ញាតារេសុ យត្ថ នត្ថិ គតិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថីតិ។ អសញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ, សញ្ញសត្តេសុ [អសញ្ញសត្តេសុ (ក.)] ទេវេសុ អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

ទេវេសុ អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ កត្ថ អត្ថិ, កត្ថ នត្ថីតិ? អសញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ, សញ្ញសត្តេសុ [អសញ្ញសត្តេសុ (ក.)] ទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ។ អសញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ សញ្ញសត្តេសុ [អសញ្ញសត្តេសុ (ក.)] ទេវេសុ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

សញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តេសុ ទេវេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អត្ថិ មនុស្សេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថីតិ។ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ មិលក្ខេសុ អវិញ្ញាតារេសុ យត្ថ នត្ថិ គតិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានំ, មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

មនុស្សេសុ អត្ថិ យត្ថ អត្ថិ, អត្ថិ យត្ថ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ កត្ថ អត្ថិ, កត្ថ នត្ថីតិ? បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ មិលក្ខេសុ អវិញ្ញាតារេសុ យត្ថ នត្ថិ គតិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានំ, មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ។ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ មិ

លក្ខេសុ អវិញ្ញាតារេសុ យត្ថ នត្ថិ គតិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានន្តិ? អាមន្តា។ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ នត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អត្ថិ ព្រហ្មចរិយវាសោ មិលក្ខេសុ អវិញ្ញាតារេសុ យត្ថ នត្ថិ គតិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តីហិ, ភិក្ខវេ, ឋានេហិ ជម្ពុទីបកា មនុស្សា ឧត្តរកុរុកេ ច មនុស្សេ អធិគ្គណ្ហន្តិ ទេវេ ច តាវតឹសេ! កតមេហិ តីហិ? សូរា, សតិមន្តោ, ឥធ ព្រហ្មចរិយវាសោ”តិ [អ. និ. ៩.២១]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ។

សាវត្ថិយំ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ ព្រហ្មចរិយវាសោ”តិ? អាមន្តា។ សាវត្ថិយំយេវ ព្រហ្មចរិយវាសោ, នត្ថិ អញ្ញត្រ ព្រហ្មចរិយវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៧២. អនាគាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ បហីនានិ, បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ អប្បហីនានិ, ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧបបន្នស្ស កុហឹ ផលុប្បត្តីតិ? តត្ថេវ។ ហញ្ចិ អនាគាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ បហីនានិ , បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ អប្បហីនានិ, ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧបបន្នស្ស តហឹ ផលុប្បត្តិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោ”តិ។

អនាគាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ បហីនានិ, បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ អប្បហីនានិ , ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧបបន្នស្ស កុហឹ ភារោហរណំ, កុហឹ ទុក្ខបរិញ្ញាតំ, កុហឹ កិលេសប្បហានំ, កុហឹ និរោធសច្ឆិកិរិយា, កុហឹ អកុប្បបដិវេធោតិ? តត្ថេវ។ ហញ្ចិ អនាគាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ បហីនានិ, បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ អប្បហីនានិ, ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧបបន្នស្ស តហឹ អកុប្បបដិវេធោ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោ”តិ។

អនាគាមិស្ស បុគ្គលស្ស បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ បហីនានិ, បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ អប្បហីនានិ, ឥតោ ចុតស្ស តត្ថ ឧបបន្នស្ស តហឹ ផលុប្បត្តិ, តហឹ ភារោហរណំ, តហឹ ទុក្ខបរិញ្ញាតំ, តហឹ កិលេសប្បហានំ, តហឹ និរោធសច្ឆិកិរិយា, តហឹ អកុប្បបដិវេធោ; កេនដ្ឋេន វទេសិ – “នត្ថិ ទេវេសុ ព្រហ្មចរិយវាសោ”តិ? ហន្ទ ហិ អនាគាមី បុគ្គលោ ឥធ ភាវិតេន មគ្គេន តត្ថ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ [សច្ឆិករោតិ (ពហូសុ)]។

២. សំសន្ទនព្រហ្មចរិយកថា

២៧៣. អនាគាមី បុគ្គលោ ឥធ ភាវិតេន មគ្គេន តត្ថ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នោ បុគ្គលោ តត្ថ ភាវិតេន មគ្គេន ឥធ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមី បុគ្គលោ ឥធ ភាវិតេន មគ្គេន តត្ថ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមី បុគ្គលោ ឥធ បរិនិព្ពាយិបុគ្គលោ [ឥធបរិនិព្ពាយី (?)] តត្ថ ភាវិតេន មគ្គេន ឥធ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សោតាបន្នោ បុគ្គលោ ឥធ ភាវិតេន មគ្គេន ឥធ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី បុគ្គលោ តត្ថ ភាវិតេន មគ្គេន តត្ថ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សកទាគាមី បុគ្គលោ ឥធ បរិនិព្ពាយិបុគ្គលោ ឥធ ភាវិតេន មគ្គេន ឥធ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី បុគ្គលោ តត្ថ ភាវិតេន មគ្គេន តត្ថ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឥធ វិហាយ និដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស មគ្គោ ច ភាវីយតិ, ន ច កិលេសា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស មគ្គោ ច ភាវីយតិ, ន ច កិលេសា បហីយន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឥធ វិហាយ និដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស មគ្គោ ច ភាវីយតិ, ន ច កិលេសា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស…បេ…. អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស មគ្គោ ច ភាវីយតិ, ន ច កិលេសា បហីយន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អបុព្ពំ អចរិមំ មគ្គោ ច ភាវីយតិ, កិលេសា ច បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ តេជ វិហាយ និដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស អបុព្ពំ អចរិមំ មគ្គោ ច ភាវីយតិ, កិលេសា ច បហីយន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស...បេ.... អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អបុព្ពំ អចរិមំ មគ្គោ ច ភាវីយតិ, កិលេសា ច បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ តេជ វិហាយ និដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស អបុព្ពំ អចរិមំ មគ្គោ ច ភាវីយតិ, កិលេសា ច បហីយន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ។

អនាគាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ ភាវិតភាវនោ តត្ថ ឧបបជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ អរហា ឧបបជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អរហា ឧបបជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ បុនព្ភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ បុនព្ភវោតិ? អាមន្តា។ អរហា ភវេន ភវំ គច្ឆតិ, គតិយា គតឹ គច្ឆតិ, សំសារេន សំសារំ គច្ឆតិ, ឧបបត្តិយា ឧបបត្តឹ គច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ ភាវិតភាវនោ អនោហដភារោ តត្ថ ឧបបជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ភារោហរណាយ បុន មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ ភាវិតភាវនោ អបរិញ្ញាតទុក្ខោ អប្បហីនកិលេសោ អសច្ឆិកតនិរោធោ អប្បដិវិទ្ធាកុប្បោ តត្ថ ឧបបជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ អកុប្បបដិវេធាយ បុន មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ ភាវិតភាវនោ អនោហដភារោ តត្ថ ឧបបជ្ជតិ, ន ច ភារោហរណាយ បុន មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អនោហដភារោ ច តត្ថ បរិនិព្ពាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគាមី បុគ្គលោ កតករណីយោ ភាវិតភាវនោ អបរិញ្ញាតទុក្ខោ អប្បហីនកិលេសោ អសច្ឆិកតនិរោធោ អប្បដិវិទ្ធាកុប្បោ តត្ថ ឧបបជ្ជតិ, ន ច អកុប្បបដិវេធាយ បុន មគ្គំ ភាវេតីតិ ? អាមន្តា។ អប្បដិវិទ្ធាកុប្បោ ច តត្ថ បរិនិព្ពាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ យថា មិគោ សល្លេន វិទ្ធោ ទូរម្បិ គន្ត្វា កាលំ ករោតិ, ឯវមេវំ អនាគាមី បុគ្គលោ តេជ ភាវិតេន មគ្គេន តត្ថ ផលំ សច្ឆិករោតីតិ។

យថា មិគោ សល្លេន វិទ្ធោ ទូរម្បិ គន្ត្វា សសល្លោវ កាលំ ករោតិ, ឯវមេវំ អនាគាមី បុគ្គលោ តេជ ភាវិតេន មគ្គេន តត្ថ សសល្លោវ បរិនិព្ពាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ព្រហ្មចរិយកថា និដ្ឋិតា។

៣. ឱធិសោកថា

២៧៤. ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? សក្កាយទិដ្ឋឹ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ សោតាបត្តិផលប្បត្តោ [សោតាបត្តិផលំ បត្តោ (?)] បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជី, ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ...បេ.... អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមុទយទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? សក្កាយទិដ្ឋឹ ជហតិ, វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ...បេ.... ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ, ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

និរោធទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ...បេ.... ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ,

ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

មគ្គទស្សនេន កី ជហតីតិ? សីលព្ពតបរាមាសំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ សោតាបត្តិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជី, ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ...បេ.... អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ, ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២៧៥. សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កី ជហតីតិ? ឱឡារិកំ កាមរាគំ ជហតិ, ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សកទាគាមី, ឯកទេសំ ន សកទាគាមី, ឯកទេសំ សកទាគាមិផលប្បត្តោ [សកទាគាមិផលំ បត្តោ (?)] បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមុទយទស្សនេន កី ជហតីតិ? ឱឡារិកំ កាមរាគំ ជហតិ, ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សកទាគាមី, ឯកទេសំ ន សកទាគាមី, ឯកទេសំ សកទាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

និរោធទស្សនេន កី ជហតីតិ? ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតិ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សកទាគាមី, ឯកទេសំ ន សកទាគាមី, ឯកទេសំ សកទាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

មគ្គទស្សនេន កី ជហតីតិ? ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតិ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ សកទាគាមី, ឯកទេសំ ន សកទាគាមី, ឯកទេសំ សកទាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២៧៦. អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កី ជហតីតិ? អណុសហគតំ កាមរាគំ ជហតិ, អណុសហគតំ ព្យាបាទំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អនាគាមី, ឯកទេសំ ន អនាគាមី , ឯកទេសំ អនាគាមិផលប្បត្តោ [អនាគាមិផលំ បត្តោ (?)] បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ អន្តរាបរិនិព្ពាយី, ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី, អសង្ខារបរិនិព្ពាយី, សសង្ខារបរិនិព្ពាយី, ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី, ឯកទេសំ ន ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមុទយទស្សនេន កី ជហតីតិ? អណុសហគតំ កាមរាគំ ជហតិ, អណុសហគតំ ព្យាបាទំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អនាគាមី, ឯកទេសំ ន អនាគាមី...បេ.... ឯកទេសំ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី, ឯកទេសំ ន ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

និរោធទស្សនេន កី ជហតីតិ? អណុសហគតំ ព្យាបាទំ ជហតិ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អនាគាមី, ឯកទេសំ ន អនាគាមី...បេ.... ឯកទេសំ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី, ឯកទេសំ ន ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

មគ្គទស្សនេន កី ជហតីតិ? តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អនាគាមី, ឯកទេសំ ន អនាគាមី, ឯកទេសំ អនាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ អន្តរាបរិនិព្ពាយី, ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី, អសង្ខារបរិនិព្ពាយី, សសង្ខារបរិនិព្ពាយី, ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី, ឯកទេសំ ន ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២៧៧. អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កី ជហតីតិ? រូបរាគំ អរូបរាគំ មានំ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អរហា, ឯកទេសំ ន អរហា, ឯកទេសំ

អរហត្តប្បត្តោ [អរហត្តំ បត្តោ (?)] បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិឃោ សង្កិណ្ណបរិខោ អព្ពូឡ្ហេសិកោ និរគ្គឡោ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសញ្ញុត្តោ សុវិជិតវិជយោ, ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ, សមុទយោ បហីនោ, និរោធោ សច្ឆិកតោ, មគ្គោ ភាវិតោ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ, បហាតព្ពំ បហីនំ, ភាវេតព្ពំ ភាវិតំ, សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, (ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ,) [( ) (?)] ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ ន សច្ឆិកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមុទយទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? រូបរាគំ អរូបរាគំ ជហតិ, មានំ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អរហា, ឯកទេសំ ន អរហា...បេ.... ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ ន សច្ឆិកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

និរោធទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? មានំ ជហតិ, ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ឯកទេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អរហា, ឯកទេសំ ន អរហា ...បេ.... ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ ន សច្ឆិកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

មគ្គទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជំ តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ជហតីតិ។ ឯកទេសំ អរហា, ឯកទេសំ ន អរហា, ឯកទេសំ អរហត្តប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិឃោ សង្កិណ្ណបរិខោ អព្ពូឡ្ហេសិកោ និរគ្គឡោ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសញ្ញុត្តោ សុវិជិតវិជយោ, ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ, សមុទយោ បហីនោ, និរោធោ សច្ឆិកតោ, មគ្គោ ភាវិតោ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ, បហាតព្ពំ បហីនំ, ភាវេតព្ពំ ភាវិតំ , សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ ន សច្ឆិកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២៧៨. ន វត្តព្ពំ – "ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតី"តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

"អនុបុព្ពេន មេធាវី, ថោកំ ថោកំ ខណេ ខណេ;
កម្មារោ រជតស្សេវ, និទ្ធមេ មលមត្តនោ"តិ [ធ. ប. ២៣៩ ធម្មបទេ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – "ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតី"តិ។

ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

"សហាវស្ស ទស្សនសម្បទាយ,
តយស្សុ ធម្មា ជហិតា ភវន្តិ;
សក្កាយទិដ្ឋី វិចិកិច្ឆិតញ្ច,
សីលព្ពតំ វាបិ យទត្ថិ កិញ្ចិ;
ចតូហបាយេហិ ច វិប្បមុត្តោ,
ឆច្ចាភិឋានានិ អភព្ព [អភព្ពោ (សី. ស្យា.)] កាតុ"ន្តិ [ខុ. បា. ៦.១០; សុ. និ. ២៣៣]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – "ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតី"តិ។

ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – "យស្មឹ, ភិក្ខវេ, សមយេ អរិយសាវកស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ – 'យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ, សព្ពំ តំ និរោធធម្ម'ន្តិ, សហ ទស្សនុប្បាទា, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកស្ស តីណិ សំយោជនានិ បហីយន្តិ – សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា សីលព្ពតបរាមាសោ"តិ [អង្គុត្តរនិកាយេ]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – "ឱធិសោធិសោ កិលេសេ ជហតី"តិ។

ឱធិសោកថា និដ្ឋិតា។

៤. ជហតិកថា

១. នសុត្តាហរណកថា

២៧៨. ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទន្តិ? អាមន្តា។ អច្ចន្តំ ជហតិ, អនវសេសំ ជហតិ, អប្បដិសន្ធិយំ ជហតិ, សមូលំ ជហតិ, សតណ្ហំ ជហតិ, សានុសយំ ជហតិ, អរិយេន ញាណេន ជហតិ, អរិយេន មគ្គេន ជហតិ, អកុប្បំ បដិវិជ្ឈន្តោ ជហតិ, អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វិក្ខម្ភេតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទន្តិ? អាមន្តា។ អច្ចន្តំ វិក្ខម្ភេតិ, អនវសេសំ វិក្ខម្ភេតិ, អប្បដិសន្ធិយំ វិក្ខម្ភេតិ, សមូលំ វិក្ខម្ភេតិ, សតណ្ហំ វិក្ខម្ភេតិ, សានុសយំ វិក្ខម្ភេតិ, អរិយេន ញាណេន វិក្ខម្ភេតិ, អរិយេន មគ្គេន វិក្ខម្ភេតិ, អកុប្បំ បដិវិជ្ឈន្តោ វិក្ខម្ភេតិ, អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ វិក្ខម្ភេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជហតិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច អច្ចន្តំ ជហតិ, អនវសេសំ ជហតិ…បេ…. អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច អច្ចន្តំ ជហតិ, អនវសេសំ ជហតិ…បេ…. អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

វិក្ខម្ភេតិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច អច្ចន្តំ វិក្ខម្ភេតិ, អនវសេសំ វិក្ខម្ភេតិ…បេ…. អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ វិក្ខម្ភេតីតិ? អាមន្តា។ វិក្ខម្ភេតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច អច្ចន្តំ វិក្ខម្ភេតិ, អនវសេសំ វិក្ខម្ភេតិ …បេ…. អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ វិក្ខម្ភេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច ន អច្ចន្តំ ជហតិ, ន អនវសេសំ ជហតិ…បេ…. ន អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ជហតិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច ន អច្ចន្តំ ជហតិ…បេ…. ន អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វិក្ខម្ភេតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច ន អច្ចន្តំ វិក្ខម្ភេតិ, ន អនវសេសំ វិក្ខម្ភេតិ…បេ…. ន អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ វិក្ខម្ភេតីតិ? អាមន្តា។ វិក្ខម្ភេតិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច ន អច្ចន្តំ វិក្ខម្ភេតិ, ន អនវសេសំ វិក្ខម្ភេតិ…បេ…. ន អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោ វិក្ខម្ភេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទន្តិ? អាមន្តា។ កតមេន មគ្គេនាតិ? រូបាវចរេន មគ្គេនាតិ។ រូបាវចរោ មគ្គោ និយ្យានិកោ ខយគាមី ពោធគាមី អបចយគាមី អនាសវោ អសំយោជនិយោ អគន្ថនិយោ អនោឃនិយោ អយោគនិយោ អនីវរណិយោ អបរាមដ្ឋោ អនុបាទានិយោ អសំកិលេសិយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ ននុ រូបាវចរោ មគ្គោ អនិយ្យានិកោ ន ខយគាមី ន ពោធគាមី ន អបចយគាមី សាសវោ សំយោជនិយោ…បេ…. សំកិលេសិយោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រូបាវចរោ មគ្គោ អនិយ្យានិកោ ន ខយគាមី…បេ…. សំកិលេសិយោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ជហតិ បុថុជ្ជនោ រូបាវចរេន មគ្គេន កាមរាគព្យាបាទ”ន្តិ។

ជហតិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិមគ្គេន កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច មគ្គោ និយ្យានិកោ ខយគាមី ពោធគាមី អបចយគាមី អនាសវោ…បេ…. អសំកិលេសិយោតិ? អាមន្តា។ ជហតិ បុថុជ្ជនោ រូបាវចរេន មគ្គេន កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច មគ្គោ និយ្យានិកោ ខយគាមី ពោធគាមី អបចយគាមី អនាសវោ…បេ…. អសំកិលេសិយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជហតិ បុថុជ្ជនោ រូបាវចរេន មគ្គេន កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច មគ្គោ អនិយ្យានិកោ ន ខយគាមី ន ពោធគាមី ន អបចយគាមី សាសវោ…បេ…. សំកិលេសិយោតិ? អាមន្តា។ ជហតិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិមគ្គេន កាមរាគព្យាបាទំ, សោ ច មគ្គោ អនិយ្យានិកោ ន ខយគាមី ន ពោធគាមី ន អបចយគាមី សាសវោ…បេ…. សំកិលេសិយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២៨០. បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វីតរាគោ សហ ធម្មាភិសមយា អនាគាមិផលេ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ អរហត្តេ សណ្ឋាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វីតរាគោ សហ ធម្មាភិសមយា អនាគាមិផលេ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ អបុព្ពំ អចរិមំ តយោ មគ្គេ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អបុព្ពំ អចរិមំ តយោ មគ្គេ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អបុព្ពំ អចរិមំ តីណិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អបុព្ពំ អចរិមំ តីណិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ តិណ្ណំ ផស្សានំ តិស្សន្នំ វេទនានំ តិស្សន្នំ សញ្ញានំ តិស្សន្នំ ចេតនានំ តិណ្ណំ ចិត្តានំ តិស្សន្នំ សទ្ធានំ តិណ្ណំ វីរិយានំ តិស្សន្នំ សតីនំ តិណ្ណំ សមាធីនំ តិស្សន្នំ បញ្ញានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វីតរាគោ សហ ធម្មាភិសមយា អនាគាមិផលេ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សកទាគាមិមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ កតមេន មគ្គេនាតិ? អនាគាមិមគ្គេនាតិ។ អនាគាមិមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋិំ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

២. សុត្តាហរណកថា

២៨១. អនាគាមិមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋិំ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បហានា សោតាបត្តិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បហានា សោតាបត្តិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគាមិមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋិំ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ ជហតី”តិ។ អនាគាមិមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគាមិមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវា សកទាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវា សកទាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគាមិមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតី”តិ។

បុថុជ្ជនោ កាមេសុ វីតរាគោ សហ ធម្មាភិសមយា អនាគាមិផលេ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ ធម្មំ អភិសមេន្តិ, សព្ពេ តេ សហ ធម្មាភិសមយា អនាគាមិផលេ សណ្ឋហន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ន វត្តព្ពំ – “ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទ”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“អហេសុំ តេ [អហឹសកា (អ. និ. ៦.៥៤)] អតីតំសេ, ឆ សត្ថារោ យសស្សិនោ;
និរាមគន្ធា ករុណេធិមុត្តា [ករុណាធិមុត្តា (សី. ក.)], កាមសំយោជនាតិគា។

“កាមរាគំ វិរាជេត្វា, ព្រហ្មលោកូបគា អហុ;
អហេសុំ សាវកា តេសំ, អនេកានិ សតានិបិ។

“និរាមគន្ធា ករុណេធិមុត្តា, កាមសំយោជនាតិគា;
កាមរាគំ វិរាជេត្វា, ព្រហ្មលោកូបគា អហូ”តិ [អ. និ. ៦.៥៤]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទន្តិ។

ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សោ ហិ នាម, ភិក្ខវេ, សុនេត្តោ សត្ថា ឯវំ ទីឃាយុកោ សមានោ ឯវំ ចិរដ្ឋិតិកោ អបរិមុត្តោ អហោសិ ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អបរិមុត្តោ ទុក្ខស្មាតិ វទាមិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ចតុន្នំ ធម្មានំ អននុពោធា អប្បដិវេធា។ កតមេសំ ចតុន្នំ? អរិយស្ស សីលស្ស អននុពោធា អប្បដិវេធា, អរិយស្ស សមាធិស្ស, អរិយាយ បញ្ញាយ, អរិយាយ វិមុត្តិយា អននុពោធា អប្បដិវេធា។ តយិទំ, ភិក្ខវេ, អរិយំ សីលំ អនុ

ពុទ្ធំ បដិវិទ្ធំ, អរិយោ សមាធិ អនុពុទ្ធោ បដិវិទ្ធោ, អរិយា បញ្ញា អនុពុទ្ធា បដិវិទ្ធា, អរិយា វិមុត្តិ អនុពុទ្ធា បដិវិទ្ធា, ឧច្ឆិន្នា ភវតណ្ហា, ខីណា ភវនេត្តិ, នត្ថិ ទានិ បុនព្ភវោតិ។

“សីលំ សមាធិ បញ្ញា ច, វិមុត្តិ ច អនុត្តរា;
អនុពុទ្ធា ឥមេ ធម្មា, គោតមេន យសស្សិនា។

“ឥតិ ពុទ្ធោ អភិញ្ញាយ, ធម្មមក្ខាសិ ភិក្ខុនំ;
ទុក្ខស្សន្តករោ សត្ថា, ចក្ខុមា បរិនិព្ពុតោ”តិ [អ. និ. ៧.៦៦]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ជហតិ បុថុជ្ជនោ កាមរាគព្យាបាទ”ន្តិ។

ជហតិកថា និដ្ឋិតា។

៥. សព្ពមត្ថីតិកថា

១. វាទយុត្តិ

២៨២. សព្ពមត្ថីតិ ? អាមន្តា។ សព្ពត្ថ សព្ពមត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សព្ពមត្ថីតិ? អាមន្តា។ សព្ពទា សព្ពមត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សព្ពមត្ថីតិ? អាមន្តា។ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពមត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សព្ពមត្ថីតិ? អាមន្តា។ សព្ពេសុ សព្ពមត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សព្ពមត្ថីតិ? អាមន្តា។ អយោគន្តិ កត្វា សព្ពមត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សព្ពមត្ថីតិ? អាមន្តា។ យម្បិ នត្ថិ, តម្បត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សព្ពមត្ថីតិ? អាមន្តា។ សព្ពមត្ថីតិ យា ទិដ្ឋិ សា ទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋីតិ, យា ទិដ្ឋិ សា ទិដ្ឋិ សម្មាទិដ្ឋីតិ, ហេវមត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ (សំខិត្តំ)។ វាទយុត្តិ។

២. កាលសំសន្ទនា

២៨៣. អតីតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អតីតំ អត្ថី’’តិ។

អនាគតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អនាគតំ អត្ថី’’តិ។

បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ អនិរុទ្ធំ អវិគតំ អវិបរិណតំ ន អត្ថង្គតំ ន អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អនិរុទ្ធំ អវិគតំ អវិបរិណតំ ន អត្ថង្គតំ ន អព្ភត្ថង្គតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ ជាតំ ភូតំ សញ្ជាតំ និព្ពត្តំ អភិនិព្ពត្តំ បាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អត្ថិ អនាគតំ ជាតំ ភូតំ សញ្ជាតំ និព្ពត្តំ អភិនិព្ពត្តំ បាតុភូតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតំ អត្ថិ អតីតំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អនាគតំ អត្ថិ អនាគតំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៨៤. អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ រូបំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ រូបំ និរុទ្ធំ…បេ… អព្ភត្ថង្គតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អតីតំ រូបំ អត្ថី’’តិ។

អនាគតំ រូបំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតំ រូបំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ រូបំ អជាតំ…បេ… អបាតុភូតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អនាគតំ រូបំ អត្ថី’’តិ។

បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អនិរុទ្ធំ អវិគតំ អវិបរិណតំ ន អត្ថង្គតំ ន អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អនិរុទ្ធំ អវិគតំ អវិបរិណតំ ន អត្ថង្គតំ ន អព្ភត្ថង្គតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ជាតំ ភូតំ សញ្ជាតំ និព្ពត្តំ អភិនិព្ពត្តំ បាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ រូបំ អត្ថិ អនាគតំ រូបំ ជាតំ ភូតំ សញ្ជាតំ និព្ពត្តំ អភិនិព្ពត្តំ បាតុភូតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនាគតំ រូបំ អត្ថិ អនាគតំ រូបំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អតីតា វេទនា អត្ថិ…បេ… សញ្ញា អត្ថិ, សង្ខារា អត្ថិ, វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ វិញ្ញាណំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អតីតំ វិញ្ញាណំ និរុទ្ធំ…បេ… អព្ភត្ថង្គតំ, នោ ច វត រេ

វត្តព្ពេ – “អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថី”តិ។

អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អជាតំ…បេ… អបាតុភូតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថី”តិ។

បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អនិរុទ្ធំ…បេ… ន អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អនិរុទ្ធំ…បេ… ន អព្ភត្ថង្គតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ជាតំ…បេ… បាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អនាគតំ វិញ្ញាណំ ជាតំ…បេ… បាតុភូតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ និរុទ្ធំ…បេ… អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ និរុទ្ធំ…បេ… អព្ភត្ថង្គតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អជាតំ…បេ… អបាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។

បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អជាតំ…បេ… អបាតុភូតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

២៨៥. “បច្ចុប្បន្នន្តិ វា រូប”ន្តិ វា, “រូបន្តិ វា បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ វា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ និរុជ្ឈមានំ បច្ចុប្បន្នភាវំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ រូបភាវំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

“បច្ចុប្បន្នន្តិ វា រូប”ន្តិ វា, “រូបន្តិ វា បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ វា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ និរុជ្ឈមានំ រូបភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

“ឱទាតន្តិ វា វត្ថ”ន្តិ វា, “វត្ថន្តិ វា ឱទាត”ន្តិ វា ឱទាតំ វត្ថំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? អាមន្តា។ ឱទាតំ វត្ថំ រជ្ជមានំ ឱទាតភាវំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ វត្ថភាវំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

“ឱទាតន្តិ វា វត្ថ”ន្តិ វា, “វត្ថន្តិ វា ឱទាត”ន្តិ វា ឱទាតំ វត្ថំ អប្បិយំ ករិត្វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? អាមន្តា។ ឱទាតំ វត្ថំ រជ្ជមានំ វត្ថភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ ឱទាតភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។…បេ…។

២៨៦. រូបំ រូបភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ រូបំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ ននុ រូបំ រូបភាវំ ន ជហតីតិ រូបំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រូបំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ រូបភាវំ ន ជហតី”តិ។

និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតីតិ និព្ពានំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ រូបភាវំ ន ជហតីតិ [ន ជហតិ (សី. ក.)] រូបំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… រូបំ រូបភាវំ ន ជហតិ រូបំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតិ និព្ពានំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អត្ថិ អនាគតំ អនាគតភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតំ អត្ថិ អនាគតំ អនាគតភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អដ្ឋកថា ឱលោកេតព្ពា]? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អដ្ឋកថា ឱលោកេតព្ពា]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អដ្ឋកថា ឱលោកេតព្ពា]? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អដ្ឋកថា ឱលោកេតព្ពា]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អតីតំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ន ជហតី”តិ។

និព្ពានំ អត្ថិ និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតីតិ និព្ពានំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ ? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ អតីតំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតំ អត្ថិ អតីតំ អតីតភាវំ ន ជហតិ អតីតំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ អត្ថិ និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតិ និព្ពានំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

២៨៧. អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ រូបំ អត្ថិ អនាគតំ រូបំ អនាគតភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បច្ចុប្បន្នភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតំ រូបំ អត្ថិ អនាគតំ រូបំ អនាគតភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អនុលោមបញ្ហោយេវ] ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អនុលោមបញ្ហោយេវ]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បច្ចុប្បន្នភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អនុលោមបញ្ហោយេវ]? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អនុលោមបញ្ហោយេវ]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អតីតំ រូបំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ រូបំ អនិច្ចំ…បេ… វិបរិណាមធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ន ជហតី”តិ។

និព្ពានំ អត្ថិ និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតិ [ន ជហតីតិ (?) បុរិមបញ្ហេហិ សំសន្ទេតព្ពំ] និព្ពានំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ន ជហតិ [ន ជហតីតិ (?) បុរិមញ្ហេហិ សំសន្ទេតព្ពំ] អតីតំ រូបំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតំ រូបំ អត្ថិ អតីតំ រូបំ អតីតភាវំ ន ជហតិ អតីតំ រូបំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ អត្ថិ និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតិ និព្ពានំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតា វេទនា អត្ថិ… អតីតា សញ្ញា អត្ថិ… អតីតា សង្ខារា អត្ថិ… អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អនាគតភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ បច្ចុប្បន្នភាវំ ន ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អនាគតភាវំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ បច្ចុប្បន្នភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អនុលោមបញ្ហោយេវ]? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ជហតីតិ [ន ជហតីតិ (ពហូសុ) អនុលោមបញ្ហោយេវ]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ន ជហតីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អតីតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ន ជហតី”តិ។

និព្ពានំ អត្ថិ និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតិ [ន ជហតីតិ (?) បុរិមបញ្ហេហិ សំសន្ទេតព្ពំ] និព្ពានំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ន ជហតិ [ន ជហតីតិ (?) បុរិមបញ្ហេហិ សំសន្ទេតព្ពំ] អតីតំ វិញ្ញាណំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតំ អវិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អតីតភាវំ ន ជហតិ អតីតំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ អត្ថិ និព្ពានំ និព្ពានភាវំ ន ជហតិ និព្ពានំ អនិច្ចំ អធុវំ អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

វចនសោធនា

២៨៨. អតីតំ ទ្វត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ ទ្វត្ថិ, អតីតំ អត្ថីតិ មិច្ឆា។ ហញ្ចិ វា បន អត្ថិ ទ្វាតីតំ, អត្ថិ អតីតន្តិ មិច្ឆា។ អនាគតំ ទ្វត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ ទ្វត្ថិ, អនាគតំ អត្ថីតិ មិច្ឆា។ ហញ្ចិ វា បន អត្ថិ ទ្វានាគតំ, អត្ថិ អនាគតន្តិ មិច្ឆា។

អនាគតំ ហុត្វា បច្ចុប្បន្នំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នន្តិ? អាមន្តា។ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ? អាមន្តា។ ន ហុត្វា ន ហោតិ ន ហុត្វា ន ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នំ ហុត្វា អតីតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… តញ្ញេវ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ? អាមន្តា ។ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ? អាមន្តា។ ន ហុត្វា ន ហោតិ ន ហុត្វា ន ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតំ ហុត្វា បច្ចុប្បន្នំ ហោតិ, បច្ចុប្បន្នំ ហុត្វា អតីតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… តញ្ញេវ អនាគតំ តំ បច្ចុប្បន្នំ តំ អតីតន្តិ? អាមន្តា។ ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ហុត្វា ហោតិ ហុត្វា ហោតីតិ? អាមន្តា។ ន ហុត្វា ន ហោតិ ន ហុត្វា ន ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អតីតចក្ខុរូបាទិកថា

២៨៩. អតីតំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេន ចក្ខុនា អតីតំ រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតំ សោតំ អត្ថិ សទ្ទា អត្ថិ សោតវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាកាសោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេន សោតេន អតីតំ សទ្ទំ សុណាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតំ ឃានំ អត្ថិ គន្ធា អត្ថិ ឃានវិញ្ញាណំ អត្ថិ វាយោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេន ឃានេន អតីតំ គន្ធំ ឃាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតា ជិវ្ហា អត្ថិ រសា អត្ថិ ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាបោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ អតីតាយ ជិវ្ហាយ អតីតំ រសំ សាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតោ កាយោ អត្ថិ ផោដ្ឋព្ពា អត្ថិ កាយវិញ្ញាណំ អត្ថិ បថវី អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេន កាយេន អតីតំ ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតោ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេន មនេន អតីតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតេន ចក្ខុនា អនាគតំ រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អនាគតំ សោតំ អត្ថិ… ឃានំ អត្ថិ… ជិវ្ហា អត្ថិ… កាយោ អត្ថិ … មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតេន មនេន អនាគតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នេន ចក្ខុនា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, អតីតេន ចក្ខុនា អតីតំ រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។ បច្ចុប្បន្នំ សោតំ អត្ថិ... ឃានំ អត្ថិ... ជិវ្ហា អត្ថិ... កាយោ អត្ថិ... មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នេន មនេន បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? អាមន្តា។ អតីតោ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, អតីតេន មនេន អតីតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នេន ចក្ខុនា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, អនាគតេន ចក្ខុនា អនាគតំ រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ សោតំ អត្ថិ... ឃានំ អត្ថិ... ជិវ្ហា អត្ថិ... កាយោ អត្ថិ... មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នេន មនេន បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? អាមន្តា។ អនាគតោ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, អនាគតេន មនេន អនាគតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អតីតំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច អតីតេន ចក្ខុនា អតីតំ រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច បច្ចុប្បន្នេន ចក្ខុនា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អតីតំ សោតំ អត្ថិ... ឃានំ អត្ថិ... ជិវ្ហា អត្ថិ... កាយោ អត្ថិ... មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច អតីតេន មនេន អតីតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នោ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច បច្ចុប្បន្នេន មនេន បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អនាគតំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច អនាគតេន ចក្ខុនា អនាគតំ រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ចក្ខុំ អត្ថិ រូបា អត្ថិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អត្ថិ អាលោកោ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច បច្ចុប្បន្នេន ចក្ខុនា បច្ចុប្បន្នំ រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អនាគតំ សោតំ អត្ថិ... ឃានំ អត្ថិ... ជិវ្ហា អត្ថិ... កាយោ អត្ថិ... មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច អនាគតេន មនេន អនាគតំ ធម្មំ វិជានាតីតិ ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នោ មនោ អត្ថិ ធម្មា អត្ថិ មនោវិញ្ញាណំ អត្ថិ វត្ថុំ អត្ថិ មនសិការោ អត្ថិ, ន ច បច្ចុប្បន្នេន មនេន បច្ចុប្បន្នំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អតីតញាណាទិកថា

២៨០. អតីតំ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ ? អាមន្តា។ តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អនាគតំ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ , មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា ។ អនាគតំ ញាណំ អត្ថិ, តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អតីតំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អតីតំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ទុក្ខំ

បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ. ...។

អនាគតំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ញាណករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។ អនាគតំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ , និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា ។ បច្ចុប្បន្នំ ញាណំ អត្ថិ, ន ច តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរហន្តាទិកថា

២៩១. អរហតោ អតីតោ រាគោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តេន រាគេន សរាគោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតោ ទោសោ អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ អរហា តេន ទោសេន សទោសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតោ មោហោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តេន មោហេន សមោហោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតោ មានោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តេន មានេន សមានោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតា ទិដ្ឋិ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តាយ វិចិកិច្ឆាយ សវិចិកិច្ឆោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតំ ថិនំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តេន ថិនេន សថិនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតំ ឧទ្ធច្ចំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តេន ឧទ្ធច្ចេន សឧទ្ធច្ចោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតំ អហិរិកំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តេន អហិរិកេន សអហិរិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អរហា តេន អនោត្តប្បេន សអនោត្តប្បីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ អនាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគាមិស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ... អតីតោ សីលព្ពតបរាមាសោ អត្ថិ... អតីតោ អណុសហគតោ កាមរាគោ អត្ថិ... អតីតោ អណុសហគតោ ព្យាបាទោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សកទាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សកទាគាមិស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ... អតីតោ សីលព្ពតបរាមាសោ អត្ថិ... អតីតោ ឱឡារិកោ កាមរាគោ អត្ថិ... អតីតោ ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមី តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សោតាបន្នស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតាបន្នស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ... អតីតោ សីលព្ពតបរាមាសោ អត្ថិ... អតីតោ អបាយគមនីយោ រាគោ អត្ថិ... អតីតោ អបាយគមនីយោ ទោសោ អត្ថិ... អតីតោ អបាយគមនីយោ មោហោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នោ តេន មោហេន សមោហោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២៩២. បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ រាគោ អត្ថិ, បុថុជ្ជនោ តេន រាគេន សរាគោតិ? អាមន្តា។ អរហតោ អតីតោ រាគោ អត្ថិ, អរហា តេន រាគេន សរាគោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ ទោសោ អត្ថិ...បេ.... អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិ បុថុជ្ជនោ តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ? អាមន្តា។ អរហតោ អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិ, អរហា តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, អនាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បុថុជ្ជនស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ...បេ.... អតីតោ អណុសហគតោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, បុថុជ្ជនោ តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស អតីតោ អណុសហគតោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, អនាគាមី តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, សកទាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បុថុជ្ជនស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ... អតីតោ ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, បុថុជ្ជនោ តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស អតីតោ ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, សកទាគាមី តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, សោតាបន្នោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បុថុជ្ជនស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ...បេ.... អតីតោ អបាយគមនីយោ មោហោ អត្ថិ, បុថុជ្ជនោ តេន មោហេន សមោហោតិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស អតីតោ អបាយគមនីយោ មោហោ អត្ថិ, សោតាបន្នោ តេន មោហេន សមោហោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរហតោ អតីតោ រាគោ អត្ថិ, ន ច អរហា តេន រាគេន សរាគោតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ រាគោ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តេន រាគេន សរាគោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហតោ អតីតោ ទោសោ អត្ថិ...បេ.... អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិ, ន ច អរហា តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតំ អនោត្តប្បំ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តេន អនោត្តប្បេន អនោត្តប្បីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, ន ច អនាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគាមិស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ...បេ.... អតីតោ អណុសហគតោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, ន ច អនាគាមី តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ អណុសហគតោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សកទាគាមិស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, ន ច សកទាគាមី តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សកទាគាមិស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ...បេ.... អតីតោ ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, ន ច សកទាគាមី តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ ឱឡារិកោ ព្យាបាទោ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តេន ព្យាបាទេន ព្យាបន្នចិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សោតាបន្នស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, ន ច សោតាបន្នោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តាយ ទិដ្ឋិយា សទិដ្ឋិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតាបន្នស្ស អតីតា វិចិកិច្ឆា អត្ថិ...បេ.... អតីតោ អបាយគមនីយោ មោហោ អត្ថិ, ន ច សោតាបន្នោ តេន មោហេន សមោហោតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនស្ស អតីតោ អបាយគមនីយោ មោហោ អត្ថិ, ន ច បុថុជ្ជនោ តេន មោហេន សមោហោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតហត្ថាទិកថា

២៩៣. អតីតា ហត្ថា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេសុ ហត្ថេសុ សតិ អាទាននិក្ខេបនំ បញ្ញាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតា បាទា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេសុ បាទេសុ សតិ អភិក្កមបដិក្កមោ បញ្ញាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតា បព្ពា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតេសុ បព្ពេសុ សតិ សមិញ្ជនបសារណំ បញ្ញាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតោ កុច្ឆិ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតស្មិំ កុច្ឆិស្មិំ សតិ ជិឃច្ឆា បិបាសា បញ្ញាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតោ កាយោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតោ កាយោ បគ្គហនិគ្គហុបគោ ឆេទនភេទនុបគោ កាកេហិ គិជ្ឈេហិ កុលលេហិ សាធារណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតេ កាយេ វិសំ កមេយ្យ , សត្ថំ កមេយ្យ, អគ្គិ កមេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... លព្ភា អតីតោ កាយោ អន្ទុពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, រជ្ជុពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, សង្ខលិកពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, គាមពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, និគមពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, នគរពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, ជនបទពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, កណ្ឋបញ្ចមេហិ ពន្ធនេហិ ពន្ធិតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតោ អាបោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តេន អាបេន អាបករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតោ តេជោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តេន តេជេន តេជករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតោ វាយោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តេន វាយេន វាយករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតក្ខន្ធាទិសមោធានកថា

២៨៤. អតីតោ រូបក្ខន្ធោ អត្ថិ, អនាគតោ រូបក្ខន្ធោ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នោ រូបក្ខន្ធោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តយោ រូបក្ខន្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ…. អតីតា បញ្ចក្ខន្ធា អត្ថិ, អនាគតា បញ្ចក្ខន្ធា អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នា បញ្ចក្ខន្ធា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ បន្នរសក្ខន្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតំ ចក្ខាយតនំ អត្ថិ, អនាគតំ ចក្ខាយតនំ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នំ ចក្ខាយតនំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តីណិ ចក្ខាយតនានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតានិ ទ្វាទសាយតនានិ អត្ថិ, អនាគតានិ ទ្វាទសាយតនានិ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នានិ ទ្វាទសាយតនានិ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ឆត្តឹសាយតនានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតា ចក្ខុធាតុ អត្ថិ, អនាគតា ចក្ខុធាតុ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នា ចក្ខុធាតុ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តិស្សោ ចក្ខុធាតុយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតា អដ្ឋារស ធាតុយោ អត្ថិ, អនាគតា អដ្ឋារស ធាតុយោ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នា អដ្ឋារស ធាតុយោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ចតុបញ្ញាស ធាតុយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អត្ថិ, អនាគតំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អត្ថីតិ ? អាមន្តា។ តីណិ ចក្ខុន្ទ្រិយានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតានិ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ អត្ថិ, អនាគតានិ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នានិ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ឆសដ្ឋិន្ទ្រិយានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតោ រាជា ចក្កវត្តី អត្ថិ, អនាគតោ រាជា ចក្កវត្តី អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នោ រាជា ចក្កវត្តី អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តិណ្ណន្នំ រាជូនំ ចក្កវត្តីនំ សម្មុខីភាវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អត្ថិ, អនាគតោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អត្ថិ, បច្ចុប្បន្នោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តិណ្ណន្នំ សម្មាសម្ពុទ្ធានំ សម្មុខីភាវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បទសោធនកថា

២៨៥. អតីតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ អតីតន្តិ? អត្ថិ សិយា អតីតំ, សិយា ន្វាតីតន្តិ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ អតីតំ អត្ថិ, អត្ថិ សិយា អតីតំ, សិយា ន្វាតីតំ, តេនាតីតំ ន្វាតីតំ, ន្វាតីតំ អតីតន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អតីតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អតីតំ, សិយា ន្វាតីតំ, តេនាតីតំ ន្វាតីតំ, ន្វាតីតំ អតីត’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន អតីតំ ន្វាតីតំ ន្វាតីតំ អតីតន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អតីតំ, សិយា ន្វាតីត”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អតីតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អតីតំ, សិយា ន្វាតីតំ, តេនាតីតំ ន្វាតីតំ, ន្វាតីតំ អតីត’”ន្តិ មិច្ឆា។

អនាគតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អនាគតន្តិ? អត្ថិ សិយា អនាគតំ, សិយា ន្វានាគតន្តិ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ អនាគតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អនាគតំ សិយា ន្វានាគតំ, តេនានាគតំ ន្វានាគតំ, ន្វានាគតំ អនាគតន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អនាគតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អនាគតំ, សិយា ន្វានាគតំ, តេនានាគតំ ន្វានាគតំ, ន្វានាគតំ អនាគត’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បនានាគតំ ន្វានាគតំ ន្វានាគតំ អនាគតន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អនាគតំ, សិយា ន្វានាគត”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘អនាគតំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា អនាគតំ, សិយា ន្វានាគតំ, តេនានាគតំ ន្វានាគតំ, ន្វានាគតំ អនាគត’”ន្តិ មិច្ឆា។

បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ, អាមន្តា។ អត្ថិ បច្ចុប្បន្នន្តិ? អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ, សិយា នោ បច្ចុប្បន្នន្តិ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ, សិយា នោ បច្ចុប្បន្នំ, តេន បច្ចុប្បន្នំ, នោ បច្ចុប្បន្នំ, នោ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ, សិយា នោ បច្ចុប្បន្នំ, តេន បច្ចុប្បន្នំ នោ បច្ចុប្បន្នំ, នោ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្ន’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន បច្ចុប្បន្នំ នោ បច្ចុប្បន្នំ, នោ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ, សិយា នោ បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘បច្ចុប្បន្នំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា បច្ចុប្បន្នំ, សិយា នោ បច្ចុប្បន្នំ, តេន បច្ចុប្បន្នំ នោ បច្ចុប្បន្នំ, នោ បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្ន’”ន្តិ មិច្ឆា។

និព្ពានំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ និព្ពានន្តិ? អត្ថិ សិយា និព្ពានំ សិយា នោ និព្ពានន្តិ។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ និព្ពានំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា និព្ពានំ, សិយា នោ និព្ពានំ, តេន និព្ពានំ នោ និព្ពានំ, នោ និព្ពានំ និព្ពានន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘និព្ពានំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា និព្ពានំ, សិយា នោ និព្ពានំ, តេន និព្ពានំ នោ និព្ពានំ, នោ និព្ពានំ និព្ពាន’”ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន និព្ពានំ នោ និព្ពានំ, នោ និព្ពានំ និព្ពានន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “និព្ពានំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា និព្ពានំ, សិយា នោ និព្ពាន”ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – “វត្តព្ពេ ខោ – ‘និព្ពានំ អត្ថិ អត្ថិ សិយា និព្ពានំ, សិយា នោ និព្ពានំ, តេន និព្ពានំ នោ និព្ពានំ, នោ និព្ពានំ និព្ពាន’”ន្តិ មិច្ឆា។

សុត្តសាធនំ

២៨៦. ន វត្តព្ពំ – “អតីតំ អត្ថិ, អនាគតំ អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យំ កិញ្ចិ, ភិក្ខវេ, រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា – អយំ វុច្ចតិ រូបក្ខន្ធោ។ យា កាចិ វេទនា… យា កាចិ សញ្ញា… យេ កេចិ សង្ខារា… យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា – អយំ វុច្ចតិ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ”តិ [សំ. និ. ៣.៤៨]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អតីតំ អត្ថិ, អនាគតំ អត្ថីតិ។

អតីតំ អត្ថិ, អនាគតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តយោមេ, ភិក្ខវេ, និរុត្តិបថា អធិវចនបថា បញ្ញត្តិបថា អសង្កិណ្ណា អសង្កិណ្ណបុព្ពា ន សង្កីយន្តិ ន សង្កីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋា សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ។ កតមេ តយោ? យំ, ភិក្ខវេ, រូបំ អតីតំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ ‘អហោសី’តិ តស្ស សង្ខា, ‘អហោសី’តិ តស្ស សមញ្ញា, ‘អហោសី’តិ តស្ស បញ្ញត្តិ; ន តស្ស សង្ខា ‘អត្ថី’តិ, ន តស្ស សង្ខា ‘ភវិស្សតី’តិ។ យា វេទនា…បេ…. យា សញ្ញា… យេ សង្ខារា… យំ វិញ្ញាណំ អតីតំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ ‘អហោសី’តិ តស្ស សង្ខា, ‘អហោសី’តិ តស្ស សមញ្ញា, ‘អហោសី’តិ តស្ស បញ្ញត្តិ; ន តស្ស សង្ខា ‘អត្ថី’តិ, ន តស្ស សង្ខា ‘ភវិស្សតី’តិ។

“យំ, ភិក្ខវេ, រូបំ អជាតំ អបាតុភូតំ ‘ភវិស្សតី’តិ តស្ស សង្ខា, ‘ភវិស្សតី’តិ តស្ស សមញ្ញា, ‘ភវិស្សតី’តិ តស្ស បញ្ញត្តិ; ន តស្ស សង្ខា ‘អត្ថី’តិ, ន តស្ស សង្ខា ‘អហោសី’តិ។ យា វេទនា…បេ…. យា សញ្ញា… យេ សង្ខារា… យំ វិញ្ញាណំ អជាតំ អបាតុភូតំ ‘ភវិស្សតី’តិ តស្ស សង្ខា, ‘ភវិស្សតី’តិ តស្ស សមញ្ញា, ‘ភវិស្សតី’តិ តស្ស បញ្ញត្តិ; ន តស្ស សង្ខា ‘អត្ថី’តិ, ន តស្ស សង្ខា ‘អហោសី’តិ។

“យំ, ភិក្ខវេ, រូបំ ជាតំ បាតុភូតំ ‘អត្ថី’តិ តស្ស សង្ខា, ‘អត្ថី’តិ តស្ស សមញ្ញា, ‘អត្ថី’តិ តស្ស បញ្ញត្តិ; ន តស្ស សង្ខា ‘អហោសី’តិ, ន តស្ស សង្ខា ‘ភវិស្សតី’តិ។ យា វេទនា…បេ…. យា សញ្ញា… យេ សង្ខារា… យំ វិញ្ញាណំ ជាតំ បាតុភូតំ ‘អត្ថី’តិ តស្ស សង្ខា, ‘អត្ថី’តិ តស្ស សមញ្ញា, ‘អត្ថី’តិ តស្ស បញ្ញត្តិ; ន តស្ស សង្ខា ‘អហោសី’តិ, ន តស្ស សង្ខា ‘ភវិស្សតី’តិ។ តមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ និរុត្តិបថា អធិវចនបថា បញ្ញត្តិបថា អសង្កិណ្ណា អសង្កិណ្ណបុព្ពា ន សង្កីយន្តិ ន សង្កីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋា សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ។

“យេបិ តេ, ភិក្ខវេ, អហេសុំ ឧក្កលា វស្សភញ្ញា អហេតុកវាទា អកិរិយវាទា នត្ថិកវាទា, តេបិមេ តយោ និរុត្តិបថេ អធិវចនបថេ បញ្ញត្តិបថេ ន គរហិតព្ពំ ន បដិក្កោសិតព្ពំ អមញ្ញឹសុ។ តំ កិស្ស ហេតុ? និន្ទាព្យារោសឧបារម្ភភយា”តិ [សំយុត្តនិកាយេ]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អតីតំ អត្ថិ, អនាគតំ អត្ថី”តិ។

អតីតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា ផគ្គុនោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “អត្ថិ នុ ខោ តំ, ភន្តេ, ចក្ខុំ យេន ចក្ខុនា អតីតេ ពុទ្ធេ បរិនិព្ពុតេ ឆិន្នបបញ្ចេ ឆិន្នវដុមេ បរិយាទិន្នវដ្ដេ សព្ពទុក្ខវីតិវត្តេ បញ្ញាបយមានោ បញ្ញាបេយ្យាតិ។ អត្ថិ នុ ខោ សា, ភន្តេ, ជិវ្ហា...បេ.... អត្ថិ នុ ខោ សោ, ភន្តេ, មនោ យេន មនេន អតីតេ ពុទ្ធេ បរិនិព្ពុតេ ឆិន្នបបញ្ចេ ឆិន្នវដុមេ បរិយាទិន្នវដ្ដេ សព្ពទុក្ខវីតិវត្តេ បញ្ញាបយមានោ បញ្ញាបេយ្យា”តិ។

“នត្ថិ ខោ តំ, ផគ្គុន, ចក្ខុំ យេន ចក្ខុនា អតីតេ ពុទ្ធេ បរិនិព្ពុតេ ឆិន្នបបញ្ចេ ឆិន្នវដុមេ បរិយាទិន្នវដ្ដេ សព្ពទុក្ខវីតិវត្តេ បញ្ញាបយមានោ បញ្ញាបេយ្យ។ នត្ថិ ខោ សា, ផគ្គុន, ជិវ្ហា...បេ.... នត្ថិ នុ ខោ សោ, ផគ្គុន, មនោ យេន មនេន អតីតេ ពុទ្ធេ បរិនិព្ពុតេ ឆិន្នបបញ្ចេ ឆិន្នវដុមេ បរិយាទិន្នវដ្ដេ សព្ពទុក្ខវីតិវត្តេ បញ្ញាបយមានោ បញ្ញាបេយ្យា”តិ [សំ. និ. ៤.៨៣]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អតីតំ អត្ថី”តិ។

អតីតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា នន្ទកោ ឯតទវោច – “អហុ បុព្ពេ លោភោ តទហុ អកុសលំ, សោ ឯតរហិ នត្ថិ, ឥច្ចេតំ កុសលំ។ អហុ បុព្ពេ ទោសោ... អហុ បុព្ពេ មោហោ, តទហុ អកុសលំ, សោ ឯតរហិ នត្ថិ, ឥច្ចេតំ កុសល”ន្តិ [អង្គុត្តរនិកាយេ]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អតីតំ អត្ថី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “អនាគតំ អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “កពឡីការេ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ អត្ថិ រាគោ, អត្ថិ នន្ទី, អត្ថិ តណ្ហា; បតិដ្ឋិតំ តត្ថ វិញ្ញាណំ វិរូឡ្ហំ។ យត្ថ បតិដ្ឋិតំ វិញ្ញាណំ វិរូឡ្ហំ, អត្ថិ តត្ថ នាមរូបស្ស អវក្កន្តិ។ យត្ថ អត្ថិ នាមរូបស្ស អវក្កន្តិ, អត្ថិ តត្ថ សង្ខារានំ វុទ្ធិ។ យត្ថ អត្ថិ សង្ខារានំ វុទ្ធិ, អត្ថិ តត្ថ អាយតឹ បុនព្ភវាភិនិព្ពត្តិ។ យត្ថ អត្ថិ អាយតឹ បុនព្ភវាភិនិព្ពត្តិ, អត្ថិ តត្ថ អាយតឹ ជាតិជរាមរណំ។ យត្ថ អត្ថិ អាយតឹ ជាតិជរាមរណំ, សសោកំ តំ, ភិក្ខវេ, សរជំ [សទរំ (សំ. និ. ២.៦៤) តទេវ យុត្តតរំ] សឧបាយាសន្តិ វទាមិ។

“ផស្សេ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ... មនោសញ្ចេតនាយ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ... វិញ្ញាណេ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ អត្ថិ រាគោ, អត្ថិ នន្ទី...បេ.... សរជំ សឧបាយាសន្តិ វទាមី”តិ [សំ. និ. ២.៦៤]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ អនាគតំ អត្ថីតិ។

អនាគតំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “កពឡីការេ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ នត្ថិ រាគោ, នត្ថិ នន្ទី, នត្ថិ តណ្ហា; អប្បតិដ្ឋិតំ តត្ថ វិញ្ញាណំ អវិរូឡ្ហំ។ យត្ថ វិញ្ញាណំ អប្បតិដ្ឋិតំ អវិរូឡ្ហំ, នត្ថិ តត្ថ នាមរូបស្ស អវក្កន្តិ។ យត្ថ នត្ថិ នាមរូបស្ស អវក្កន្តិ, នត្ថិ តត្ថ សង្ខារានំ វុទ្ធិ។ យត្ថ នត្ថិ សង្ខារានំ វុទ្ធិ, នត្ថិ តត្ថ អាយតឹ បុនព្ភវាភិនិព្ពត្តិ។ យត្ថ នត្ថិ អាយតឹ បុនព្ភវាភិនិព្ពត្តិ, នត្ថិ តត្ថ អាយតឹ ជាតិជរាមរណំ។ យត្ថ នត្ថិ អាយតឹ ជាតិជរាមរណំ, អសោកំ តំ, ភិក្ខវេ, អរជំ អនុបាយាសន្តិ វទាមិ។

“ផស្សេ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ... មនោសញ្ចេតនាយ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ... វិញ្ញាណេ ចេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ នត្ថិ រាគោ, នត្ថិ នន្ទី...បេ.... អរជំ អនុបាយាសន្តិ វទាមី”តិ [សំ. និ. ២.៦៤]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អនាគតំ អត្ថី”តិ។

សព្ពមត្ថីតិកថា និដ្ឋិតា។

៦. អតីតក្ខន្ធាទិកថា

១. នសុត្តសាធនំ

២៨៧. អតីតំ ខន្ធាតិ? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ អាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ ធាតូតិ? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនន្តិ [ខន្ធធាតុអាយតនន្តិ (ស្យា.)]? អាមន្តា។ អតីតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគតំ ខន្ធាតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ អាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ ធាតូតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ ខន្ធា អតីតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ អាយតនំ អតីតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ ធាតុ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ ធាតុ អតីតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អតីតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ ខន្ធា អនាគតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អាយតនំ អនាគតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ ធាតុ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ ធាតុ អនាគតំ អត្ថីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អនាគតំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតំ ខន្ធា អតីតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ អាយតនំ អតីតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ ធាតុ អតីតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ធាតុ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អតីតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគតំ ខន្ធា អនាគតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ អាយតនំ...បេ.... អនាគតំ ធាតុ...បេ.... អនាគតំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អនាគតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតំ រូបំ ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ រូបំ អាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ រូបំ ធាតូតិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនន្តិ ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគតំ រូបំ ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ រូបំ អាយតនំ...បេ.... អនាគតំ រូបំ ធាតុ...បេ.... អនាគតំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ ខន្ធោ អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អាយតនំ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ធាតុ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អតីតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ រូបំ ខន្ធោ អនាគតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អាយតនំ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ធាតុ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អនាគតំ រូបំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតំ រូបំ ខន្ធោ អតីតំ រូបំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ... បេ.... អតីតំ រូបំ អាយតនំ...បេ.... អតីតំ រូបំ ធាតុ...បេ.... អតីតំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អតីតំ រូបំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគតំ រូបំ ខន្ធោ អនាគតំ រូបំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ រូបំ អាយតនំ...បេ.... អនាគតំ រូបំ ធាតុ...បេ.... អនាគតំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អនាគតំ រូបំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ រូបំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតា វេទនា... អតីតា សញ្ញា... អតីតា សង្ខារា... អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ ...បេ.... អតីតំ វិញ្ញាណំ ធាតុ...បេ.... អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ...បេ.... អនាគតំ វិញ្ញាណំ ធាតុ...បេ.... អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ធាតុ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អតីតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ធាតុ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អនាគតំ វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ អតីតំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ...បេ.... អតីតំ វិញ្ញាណំ ធាតុ...បេ.... អតីតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អតីតំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ អនាគតំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាគតំ វិញ្ញាណំ អាយតនំ...បេ.... អនាគតំ វិញ្ញាណំ ធាតុ...បេ.... អនាគតំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ អនាគតំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ បច្ចុប្បន្នំ វិញ្ញាណំ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

២. សុត្តសាធនំ

២៨៨. ន វត្តព្ពំ – "អតីតានាគតា ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ នត្ថិ ចេតេ"តិ? អាមន្តា ។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – "តយោមេ, ភិក្ខវេ, និរុត្តិបថា អធិវចនបថា បញ្ញត្តិ...បេ.... វិញ្ញូហីតិ...បេ...."។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – "អតីតានាគតា ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ នត្ថិ ចេតេ"តិ។

អតីតានាគតា ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ នត្ថិ ចេតេតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – "យំ កិញ្ចិ, ភិក្ខវេ, រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា, អយំ វុច្ចតិ រូបក្ខន្ធោ។ យា កាចិ វេទនា... យា កាចិ សញ្ញា... យេ កេចិ សង្ខារា... យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ...បេ.... អយំ វុច្ចតិ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ"តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – "អតីតានាគតា ខន្ធា ធាតុ អាយតនំ នត្ថិ ចេតេ"តិ។

អតីតក្ខន្ធាទិកថា និដ្ឋិតា។

៧. ឯកច្ចំ អត្ថីតិកថា

១. អតីតាទិឯកច្ចកថា

២៩៩. អតីតំ អត្ថីតិ? ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ។ ឯកច្ចំ និរុទ្ធំ, ឯកច្ចំ ន និរុទ្ធំ; ឯកច្ចំ វិគតំ, ឯកច្ចំ អវិគតំ; ឯកច្ចំ អត្ថង្គតំ, ឯកច្ចំ ន អត្ថង្គតំ; ឯកច្ចំ អព្ភត្ថង្គតំ, ឯកច្ចំ ន អព្ភត្ថង្គតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ. …។

អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា ឯកច្ចេ អត្ថិ, ឯកច្ចេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា វិបក្កវិបាកា ធម្មា ឯកច្ចេ អត្ថិ, ឯកច្ចេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបាកា ធម្មា ឯកច្ចេ អត្ថិ ឯកច្ចេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ ឯកច្ចំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កឹ អត្ថិ កឹ នត្ថីតិ? អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថិ; អតីតា វិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ នត្ថីតិ។ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ អតីតា វិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថីតិ [អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា តេ នត្ថីតិ (ក.)]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតា វិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ….។

អតីតា អវិបាកា [វិបក្កវិបាកា (ស្យា.), អវិបក្កវិបាកា (ក.)] ធម្មា – តេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបក្កវិបាកា [អវិបាកា (ស្យា.)] ធម្មា – តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ [ធម្មា និរុទ្ធា តេ (ស្យា. ក.)] អត្ថី”តិ។

អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា វិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបាកា [អវិបក្កវិបាកា (សី. ក.)] ធម្មា និរុទ្ធា – តេ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតា វិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតា អវិបាកា [វិបក្កវិបាកា (ស្យា.), អវិបក្កវិបាកា (ក.)] ធម្មា និរុទ្ធា – តេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា អវិបក្កវិបាកា [អវិបាកា (ស្យា.)] ធម្មា និរុទ្ធា – តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ អតីតា វិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អតីតា ឯកទេសំ វិបក្កវិបាកា ធម្មា ឯកទេសំ អវិបក្កវិបាកា ធម្មា និរុទ្ធា – តេ ឯកច្ចេ អត្ថិ ឯកច្ចេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – “អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា វិបច្ចិស្សន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា វិបច្ចិស្សន្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា – តេ អត្ថី”តិ។

អតីតា អវិបក្កវិបាកា ធម្មា វិបច្ចិស្សន្តីតិ កត្វា តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ វិបច្ចិស្សន្តីតិ កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វិបច្ចិស្សន្តីតិ កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ កត្វា តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

២. អនាគតាទិឯកច្ចកថា

៣០០. អនាគតំ អត្ថីតិ? ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ។ ឯកច្ចំ ជាតំ, ឯកច្ចំ អជាតំ; ឯកច្ចំ សញ្ជាតំ, ឯកច្ចំ អសញ្ជាតំ; ឯកច្ចំ និព្ពត្តំ, ឯកច្ចំ អនិព្ពត្តំ; ឯកច្ចំ បាតុភូតំ, ឯកច្ចំ អបាតុភូតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា ឯកច្ចេ អត្ថិ, ឯកច្ចេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតា អនុប្បាទិនោ ធម្មា ឯកច្ចេ អត្ថិ, ឯកច្ចេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគតំ ឯកច្ចំ អត្ថិ, ឯកច្ចំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កឹ អត្ថិ, កឹ នត្ថីតិ? អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា – តេ អត្ថិ; អនាគតា អនុប្បាទិនោ ធម្មា – តេ នត្ថីតិ។ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតា អនុប្បាទិនោ ធម្មា – តេ អត្ថីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគតា អនុប្បាទិនោ ធម្មា – តេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា – តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា អជាតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា អជាតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា – តេ អត្ថី”តិ។

អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា អជាតា – តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតា អនុប្បាទិនោ ធម្មា អជាតា – តេ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគតា អនុប្បាទិនោ ធម្មា អជាតា – តេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា អជាតា – តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – “អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា – តេ អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា – តេ អត្ថី”តិ។

អនាគតា ឧប្បាទិនោ ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ កត្វា តេ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ កត្វា បច្ចុប្បន្នាតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ កត្វា តេ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឯកច្ចំ អត្ថីតិកថា និដ្ឋិតា។

៨. សតិបដ្ឋានកថា

៣០១. សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ ធម្មា សតិ សតិន្ទ្រិយំ សតិពលំ សម្មាសតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឯកាយនមគ្គោ ខយគាមី ពោធគាមី អបចយគាមី អនាសវា អសំយោជនិយា អគន្ថនិយា អនោឃនិយា អយោគនិយា អនីវរណិយា អបរាមដ្ឋា អនុបាទានិយា អសំកិលេសិកា, សព្ពេ ធម្មា ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ សីលានុស្សតិ ចាគានុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ អានាបានស្សតិ មរណានុស្សតិ កាយគតាសតិ ឧបសមានុស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ សតិបដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ចក្ខាយតនំ សតិបដ្ឋានន្តិ ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ សតិ សតិន្ទ្រិយំ សតិពលំ សម្មាសតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឯកាយនមគ្គោ ខយគាមី ពោធគាមី អបចយគាមី អនាសវំ អសំយោជនិយំ…បេ…. អសំកិលេសិកំ, ចក្ខាយតនំ ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ សីលានុស្សតិ ចាគានុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ អានាបានស្សតិ មរណានុស្សតិ កាយគតាសតិ ឧបសមានុស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សោតាយតនំ… ឃានាយតនំ… ជិវ្ហាយតនំ… កាយាយតនំ… រូបាយតនំ… សទ្ទាយតនំ… គន្ធាយតនំ… រសាយតនំ… ផោដ្ឋព្ពាយតនំ… រាគោ… ទោសោ… មោហោ… មានោ… ទិដ្ឋិ… វិចិកិច្ឆា… ថិនំ… ឧទ្ធច្ចំ… អហិរិកំ… អនោត្តប្បំ សតិបដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនោត្តប្បំ សតិបដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អនោត្តប្បំ សតិ សតិន្ទ្រិយំ សតិពលំ សម្មាសតិ…បេ.… កាយគតាសតិ ឧបសមានុស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សតិ សតិបដ្ឋានា, សា ច សតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ សតិបដ្ឋានំ, តញ្ច សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… សតិ សតិបដ្ឋានា, សា ច សតីតិ? អាមន្តា។ សោតាយតនំ…បេ…. កាយាយតនំ… រូបាយតនំ…បេ…. ផោដ្ឋព្ពាយតនំ… រាគោ… ទោសោ… មោហោ…បេ…. អនោត្តប្បំ សតិបដ្ឋានំ, តញ្ច សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខាយតនំ សតិបដ្ឋានំ, តញ្ច ន សតីតិ? អាមន្តា។ សតិ សតិបដ្ឋានា, សា ច ន សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សោតាយតនំ…បេ…. កាយាយតនំ… រូបាយតនំ…បេ…. ផោដ្ឋព្ពាយតនំ… រាគោ … ទោសោ… មោហោ…បេ…. អនោត្តប្បំ សតិបដ្ឋានំ, តញ្ច ន សតីតិ? អាមន្តា ។ សតិ សតិបដ្ឋានា, សា ច ន សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣០២. ន វត្តព្ពំ – “សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានា”តិ? អាមន្តា។ ននុ សព្ពេ ធម្មេ អារព្ភ សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សព្ពេ ធម្មេ អារព្ភ សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានា”តិ។

សព្ពំ ធម្មំ អារព្ភ សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ សព្ពំ ធម្មំ អារព្ភ ផស្សោ សន្តិដ្ឋតីតិ សព្ពេ ធម្មា ផស្សបដ្ឋានាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សព្ពំ ធម្មំ អារព្ភ សតិ សន្តិដ្ឋតីតិ សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ សព្ពំ ធម្មំ អារព្ភ វេទនា សន្តិដ្ឋតិ… សញ្ញា សន្តិដ្ឋតិ… ចេតនា សន្តិដ្ឋតិ… ចិត្តំ សន្តិដ្ឋតីតិ សព្ពេ ធម្មា ចិត្តបដ្ឋានាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ សត្តា ឧបដ្ឋិតសតិនោ សតិយា សមន្នាគតា សតិយា សមោហិតា; សព្ពេសំ សត្តានំ សតិ បច្ចុបដ្ឋិតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣០៣. សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “អមតំ តេ, ភិក្ខវេ, ន បរិភុញ្ជន្តិ យេ កាយគតាសតី ន បរិភុញ្ជន្តិ។ អមតំ តេ, ភិក្ខវេ, បរិភុញ្ជន្តិ យេ កាយគតាសតី បរិភុញ្ជន្តី”តិ [អ. និ. ១.៦០០]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ សត្តា កាយគតាសតី បរិភុញ្ជន្តិ បដិលភន្តិ អាសេវន្តិ ភាវេន្តិ ពហុលីករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឯកាយនោ អយំ, ភិក្ខវេ, មគ្គោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្ពានស្ស

សច្ឆិកិរិយាយ យទិទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិ [ទី. និ. ២.៣៧៣; ម. និ. ១.១០៦; សំ. និ. ៥.៣៦៧]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា? សព្ពេ ធម្មា ឯកាយនមគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “រញ្ញោ, ភិក្ខវេ, ចក្កវត្តិស្ស បាតុភាវា សត្តន្នំ រតនានំ បាតុភាវោ ហោតិ។ កតមេសំ សត្តន្នំ? ចក្ករតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, ហត្ថិរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, អស្សរតនស្ស… មណិរតនស្ស… ឥត្ថិរតនស្ស … គហបតិរតនស្ស… បរិណាយករតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ ។ រញ្ញោ, ភិក្ខវេ, ចក្កវត្តិស្ស បាតុភាវា ឥមេសំ សត្តន្នំ រតនានំ បាតុភាវោ ហោតិ។

“តថាគតស្ស, ភិក្ខវេ, បាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គរតនានំ បាតុភាវោ ហោតិ។ កតមេសំ សត្តន្នំ? សតិសម្ពោជ្ឈង្គរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, បីតិសម្ពោជ្ឈង្គរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គរតនស្ស បាតុភាវោ ហោតិ។ តថាគតស្ស, ភិក្ខវេ, បាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឥមេសំ សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គរតនានំ បាតុភាវោ ហោតី”តិ [សំ. និ. ៥.២២៣]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តថាគតស្ស បាតុភាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សព្ពេ ធម្មា សតិសម្ពោជ្ឈង្គរតនាវ ហោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានាតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ ធម្មា សម្មប្បធានា… ឥទ្ធិបាទា… ឥន្ទ្រិយា… ពលា… ពោជ្ឈង្គាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សតិបដ្ឋានកថា និដ្ឋិតា។

៨. ហេវត្ថិកថា

៣០៤. អតីតំ អត្ថីតិ? ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ, នត្ថង្ខោ អត្ថង្ខោ, អត្ថិភាវោ នត្ថិភាវោ, នត្ថិភាវោ អត្ថិភាវោ, អត្ថីតិ វា នត្ថីតិ វា, នត្ថីតិ វា អត្ថីតិ វា ឯសេសេ ឯកង្ខេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគតំ អត្ថីតិ? ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ, នត្ថង្ខោ អត្ថង្ខោ, អត្ថិភាវោ នត្ថិភាវោ, នត្ថិភាវោ អត្ថិភាវោ, អត្ថីតិ វា នត្ថីតិ វា, នត្ថីតិ វា អត្ថីតិ វា ឯសេសេ ឯកង្ខេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បច្ចុប្បន្នំ អត្ថីតិ? ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា ។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ…បេ…. សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣០៥. អតីតំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កិន្តត្ថិ, កិន្តិ នត្ថីតិ? អតីតំ អតីតន្តិ ហេវត្ថិ, អតីតំ អនាគតន្តិ ហេវ នត្ថិ, អតីតំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ, នត្ថង្ខោ អត្ថង្ខោ, អត្ថិភាវោ នត្ថិភាវោ, នត្ថិភាវោ អត្ថិភាវោ, អត្ថីតិ វា នត្ថីតិ វា, នត្ថីតិ វា អត្ថីតិ វា ឯសេសេ ឯកង្ខេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគតំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កិន្តត្ថិ, កិន្តិ នត្ថីតិ? អនាគតំ អនាគតន្តិ ហេវត្ថិ, អនាគតំ អតីតន្តិ ហេវ នត្ថិ, អនាគតំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ, នត្ថង្ខោ អត្ថង្ខោ…បេ…. សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បច្ចុប្បន្នំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កិន្តត្ថិ, កិន្តិ នត្ថីតិ? បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហេវត្ថិ, បច្ចុប្បន្នំ អតីតន្តិ ហេវ នត្ថិ, បច្ចុប្បន្នំ អនាគតន្តិ ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ…បេ…. សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – ‘‘អតីតំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថិ; អនាគតំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថិ; បច្ចុប្បន្នំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថី’’តិ? អាមន្តា។ អតីតំ អនាគតន្តិ ហេវត្ថិ, អតីតំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហេវត្ថិ, អនាគតំ អតីតន្តិ ហេវត្ថិ, អនាគតំ បច្ចុប្បន្នន្តិ ហេវត្ថិ, បច្ចុប្បន្នំ អតីតន្តិ ហេវត្ថិ , បច្ចុប្បន្នំ អនាគតន្តិ ហេវត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។…បេ….។ តេន ហិ អតីតំ ហេវត្ថិ ហេវ នត្ថិ, អនាគតំ ហេវត្ថិ ហេវ នត្ថិ, បច្ចុប្បន្នំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ។

៣០៦. រូបំ អត្ថីតិ? ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ, នត្ថង្ខោ អត្ថង្ខោ, អត្ថិភាវោ នត្ថិភាវោ, នត្ថិភាវោ អត្ថិភាវោ, អត្ថីតិ វា នត្ថីតិ វា, នត្ថីតិ វា អត្ថីតិ វា ឯសេសេ ឯកង្ខេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណំ អត្ថីតិ? ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ , សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ…បេ…. សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

រូបំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កិន្តត្ថិ, កិន្តិ នត្ថីតិ? រូបំ រូបន្តិ ហេវត្ថិ, រូបំ វេទនាតិ ហេវ នត្ថិ…បេ…. រូបំ សញ្ញាតិ ហេវ នត្ថិ…បេ…. រូបំ សង្ខារាតិ ហេវ នត្ថិ…បេ…. រូបំ វិញ្ញាណន្តិ ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ…បេ…. សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កិន្តត្ថិ, កិន្តិ នត្ថីតិ? វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណន្តិ ហេវត្ថិ។ វិញ្ញាណំ រូបន្តិ ហេវ នត្ថិ…បេ…. វិញ្ញាណំ វេទនាតិ ហេវ នត្ថិ…បេ…. វិញ្ញាណំ សញ្ញាតិ ហេវ នត្ថិ…បេ…. វិញ្ញាណំ សង្ខារាតិ ហេវ នត្ថីតិ។ សេវត្ថិ, សេវ នត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សេវត្ថិ , សេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថង្ខោ នត្ថង្ខោ…បេ…. សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – “រូបំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ; វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ រូបំ វេទនាតិ ហេវត្ថិ…បេ…. រូបំ សញ្ញាតិ ហេវត្ថិ…បេ…. រូបំ សង្ខារាតិ ហេវត្ថិ…បេ…. រូបំ វិញ្ញាណន្តិ ហេវត្ថិ… វេទនា… សញ្ញា … សង្ខារា… វិញ្ញាណំ រូបន្តិ ហេវត្ថិ… វិញ្ញាណំ វេទនាតិ ហេវត្ថិ… វិញ្ញាណំ សញ្ញាតិ ហេវត្ថិ… វិញ្ញាណំ សង្ខារាតិ ហេវត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ រូបំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថិ; វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណំ ហេវត្ថិ, ហេវ នត្ថីតិ។

ហេវត្ថិកថា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

ឧបលព្ភោ បរិហានិ, ព្រហ្មចរិយវាសោ ឱធិសោ;
បរិញ្ញា កាមរាគប្បហានំ, សព្ពត្ថិវាទោ អាយតនំ;
អតីតានាគតោ សុភង្គោ [អតីតានាគតេសុ ភាគោ (ស្យា.)], សព្ពេ ធម្មា សតិបដ្ឋានា។

ហេវត្ថិ ហេវ នត្ថីតិ។

បឋមវគ្គោ

មហាវគ្គោ។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១០) ១. បរូបហារកថា

៣០៧. អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នត្ថិ អរហតោ រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី’’តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, អត្ថិ តស្ស រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, អត្ថិ តស្ស រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ...បេ.... កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, នត្ថិ តស្ស រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ...បេ.... កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, នត្ថិ តស្ស រាគោ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ...បេ.... កាមច្ឆន្ទនីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ កេនដ្ឋេនាតិ? ហន្ទ ហិ មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តីតិ។

មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ មារកាយិកានំ ទេវតានំ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នត្ថិ មារកាយិកានំ ទេវតានំ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ មារកាយិកានំ ទេវតានំ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តី’’តិ។

មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តីតិ? អាមន្តា។ មារកាយិកា ទេវតា អត្តនោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តិ, អញ្ញេសំ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តិ, តស្ស អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

មារកាយិកា ទេវតា នេវ អត្តនោ ន អញ្ញេសំ ន តស្ស អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មារកាយិកា ទេវតា នេវ អត្តនោ ន អញ្ញេសំ ន តស្ស អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តី’’តិ។

មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តីតិ ? អាមន្តា។ លោមកូបេហិ ឧបសំហរន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣០៨. មារកាយិកា ទេវតា អរហតោ អសុចី សុក្កវិស្សដ្ឋី ឧបសំហរន្តីតិ? អាមន្តា។ កឹ ការណាតិ? ហន្ទ ហិ វិមតឹ គាហយិស្សាមាតិ។ អត្ថិ អរហតោ វិមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ អរហតោ វិមតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ វិមតិ, ធម្មេ វិមតិ, សង្ឃេ វិមតិ, សិក្ខាយ វិមតិ, បុព្ពន្តេ វិមតិ, អបរន្តេ វិមតិ, បុព្ពន្តាបរន្តេ វិមតិ, ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ វិមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ វិមតិ, ធម្មេ វិមតិ, សង្ឃេ វិមតិ, សិក្ខាយ វិមតិ, បុព្ពន្តេ វិមតិ, អបរន្តេ វិមតិ , បុព្ពន្តាបរន្តេ វិមតិ, ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ វិមតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ វិមតិ...បេ.... ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ វិមតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ វិមតី’’តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស វិមតិ, អត្ថិ តស្ស សត្ថុរិ វិមតិ…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ វិមតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ វិមតិ, អត្ថិ តស្ស សត្ថុរិ វិមតិ…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ វិមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ វិមតិ, នត្ថិ តស្ស សត្ថុរិ វិមតិ…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ វិមតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស វិមតិ, នត្ថិ តស្ស សត្ថុរិ វិមតិ…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ វិមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ កិស្ស និស្សន្ទោតិ? អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស និស្សន្ទោតិ។ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស និស្សន្ទោតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ អសន្តិ បិវន្តិ ខាទន្តិ សាយន្តិ, សព្ពេសំយេវ អត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

យេ កេចិ អសន្តិ បិវន្តិ ខាទន្តិ សាយន្តិ, សព្ពេសំយេវ អត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ទារកា អសន្តិ បិវន្តិ ខាទន្តិ សាយន្តិ, អត្ថិ ទារកានំ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

បណ្ឌកា អសន្តិ បិវន្តិ ខាទន្តិ សាយន្តិ, អត្ថិ បណ្ឌកានំ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

ទេវា អសន្តិ បិវន្តិ ខាទន្តិ សាយន្តិ, អត្ថិ ទេវតានំ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

៣០៩. អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស និស្សន្ទោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តស្ស អាសយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អរហតោ ឧច្ចារបស្សាវោ អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស និស្សន្ទោ, អត្ថិ តស្ស អាសយោតិ ? អាមន្តា។ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស និស្សន្ទោ, អត្ថិ តស្ស អាសយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស និស្សន្ទោ, នត្ថិ តស្ស អាសយោតិ? អាមន្តា។ អរហតោ ឧច្ចារបស្សាវោ អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស និស្សន្ទោ, នត្ថិ តស្ស អាសយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ.…។

៣១០. អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ អរហា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, មេថុនំ ឧប្បាទេយ្យ [មេថុនំ ធម្មំ ឧប្បាទេយ្យ (សី. ស្យា.)], បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសេយ្យ, កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភវេយ្យ, មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេយ្យ, ជាតរូបរជតំ សាទិយេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, បុថុជ្ជនោ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, មេថុនំ ឧប្បាទេយ្យ, បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសេយ្យ, កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភវេយ្យ, មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេយ្យ, ជាតរូបរជតំ សាទិយេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, អរហា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, មេថុនំ ឧប្បាទេយ្យ, បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសេយ្យ, កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភវេយ្យ, មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេយ្យ, ជាតរូបរជតំ សាទិយេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, ន ច អរហា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, មេថុនំ ឧប្បាទេយ្យ, បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសេយ្យ, កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភវេយ្យ, មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេយ្យ, ជាតរូបរជតំ សាទិយេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, ន ច បុថុជ្ជនោ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, មេថុនំ ឧប្បាទេយ្យ , បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសេយ្យ, កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភវេយ្យ, មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេយ្យ, ជាតរូបរជតំ សាទិយេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី’’តិ។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ... មានោ បហីនោ... ទិដ្ឋិ បហីនា... វិចិកិច្ឆា បហីនា... ថិនំ បហីនំ... ឧទ្ធច្ចំ បហីនំ... អហិរិកំ បហីនំ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី”តិ។

៣១១. អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគប្បហានាយ សតិបដ្ឋានា ភាវិតា...បេ.... សម្មប្បធានា ភាវិតា... ឥទ្ធិបាទា ភាវិតា... ឥន្ទ្រិយា ភាវិតា... ពលា ភាវិតា...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគប្បហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសប្បហានាយ...បេ.... មោហប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ អនោត្តប្បបហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិឃោ សង្កិណ្ណបរិខោ អព្ពូឡ្ហេសិកោ និរគ្គឡោ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសញ្ញុត្តោ សុវិជិតវិជយោ, ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ, សមុទយោ បហីនោ, និរោធោ សច្ឆិកតោ, មគ្គោ ភាវិតោ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ, បហាតព្ពំ បហីនំ, ភាវេតព្ពំ ភាវិតំ, សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ កតករណីយោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ , នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី”តិ។

៣១២. អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋិ, បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សធម្មកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា...បេ.... ទោសប្បហានាយ...បេ.... មោហប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា ។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បបហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា...បេ.... ទោសប្បហានាយ...បេ.... មោហប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បបហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣១៣. អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យេ តេ [យេ កេចិ (សី.)], ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ បុថុជ្ជនា សីលសម្បន្នា សតា សម្បជានា និទ្ទំ ឱក្កមន្តិ, តេសំ អសុចិ ន មុច្ចតិ។ យេបិ តេ, ភិក្ខវេ, ពាហិរកា ឥសយោ កាមេសុ វីតរាគា, តេសម្បិ អសុចិ ន មុច្ចតិ។ អដ្ឋានមេតំ, ភិក្ខវេ, អនវកាសោ យំ អរហតោ អសុចិ មុច្ចេយ្យា”តិ [មហាវ. ៣៥៣ អត្ថតោ សមានំ; អ. និ. ៥.២១០ បស្សិតព្ពំ]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ អសុចិ សុក្កវិស្សដ្ឋី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរូបហារោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរេ ឧបសំហរេយ្យុន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរេ ឧបសំហរេយ្យុំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ បរូបហារោ”តិ។

អរហតោ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរេ ឧបសំហរេយ្យុន្តិ, អត្ថិ អរហតោ បរូបហារោតិ? អាមន្តា។ អរហតោ សោតាបត្តិផលំ វា សកទាគាមិផលំ វា អនាគាមិផលំ វា អរហត្តំ វា បរេ ឧបសំហរេយ្យុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរូបហារកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១១) ២. អញ្ញាណកថា

៣១៤. អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ នត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ”ន្តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អញ្ញាណំ, អត្ថិ តស្ស អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណំ, អត្ថិ តស្ស អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណំ, នត្ថិ តស្ស អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អញ្ញាណំ , នត្ថិ តស្ស អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អរហា អញ្ញាណបកតោ បាណំ ហនេយ្យ, អទិន្នំ អាទិយេយ្យ, មុសា ភណេយ្យ, បិសុណំ ភណេយ្យ, ផរុសំ ភណេយ្យ, សម្ផំ បលបេយ្យ, សន្ធឹ ឆិន្ទេយ្យ, និល្លោបំ ហរេយ្យ, ឯកាគារិយំ ករេយ្យ, បរិបន្ថេ តិដ្ឋេយ្យ, បរទារំ គច្ឆេយ្យ, គាមឃាតំ ករេយ្យ, និគមឃាតំ ករេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អញ្ញាណំ, បុថុជ្ជនោ អញ្ញាណបកតោ បាណំ ហនេយ្យ, អទិន្នំ អាទិយេយ្យ, មុសា ភណេយ្យ...បេ.... គាមឃាតំ ករេយ្យ, និគមឃាតំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណំ, អរហា អញ្ញាណបកតោ បាណំ ហនេយ្យ, អទិន្នំ អាទិយេយ្យ...បេ.... គាមឃាតំ ករេយ្យ, និគមឃាតំ ករេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណំ, ន ច អរហា អញ្ញាណបកតោ បាណំ ហនេយ្យ, អទិន្នំ អាទិយេយ្យ...បេ.... គាមឃាតំ ករេយ្យ, និគមឃាតំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អញ្ញាណំ, ន ច បុថុជ្ជនោ អញ្ញាណបកតោ បាណំ ហនេយ្យ, អទិន្នំ អាទិយេយ្យ...បេ.... គាមឃាតំ ករេយ្យ, និគមឃាតំ ករេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ អញ្ញាណំ, ធម្មេ អញ្ញាណំ, សង្ឃេ អញ្ញាណំ, សិក្ខាយ អញ្ញាណំ, បុព្ពន្តេ អញ្ញាណំ, អបរន្តេ អញ្ញាណំ, បុព្ពន្តាបរន្តេ អញ្ញាណំ, ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

នត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ អញ្ញាណំ, ធម្មេ អញ្ញាណំ, សង្ឃេ អញ្ញាណំ, សិក្ខាយ អញ្ញាណំ, បុព្ពន្តេ អញ្ញាណំ, អបរន្តេ អញ្ញាណំ, បុព្ពន្តាបរន្តេ អញ្ញាណំ, ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ អញ្ញាណំ, ធម្មេ អញ្ញាណំ, សង្ឃេ អញ្ញាណំ...បេ.... ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ"ន្តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អញ្ញាណំ, អត្ថិ តស្ស សត្ថរិ អញ្ញាណំ, ធម្មេ អញ្ញាណំ, សង្ឃេ អញ្ញាណំ...បេ.... ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណន្តិ ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណំ, អត្ថិ តស្ស សត្ថរិ អញ្ញាណំ, ធម្មេ អញ្ញាណំ, សង្ឃេ អញ្ញាណំ...បេ.... ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណំ, នត្ថិ តស្ស សត្ថរិ អញ្ញាណំ, ធម្មេ អញ្ញាណំ, សង្ឃេ អញ្ញាណំ...បេ.... ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អញ្ញាណំ, នត្ថិ តស្ស សត្ថរិ អញ្ញាណំ, ធម្មេ អញ្ញាណំ, សង្ឃេ អញ្ញាណំ...បេ.... ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

៣១៥. អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ"ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ"ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគប្បហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ"ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសប្បហានាយ...បេ.... មោហប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អរហតោ អនោត្តប្បបហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ"ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា វីតរាគោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ”ន្តិ។

៣១៦. អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ អញ្ញាណំ, បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ អញ្ញាណន្តិ។ សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ ទោសប្បហានាយ...បេ.... មោហប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បបហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សជម្ពុកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បរជម្ពុកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បំ បហីនំ, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា...បេ.... ទោសប្បហានាយ មោហប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ សជម្ពុកុសលស្ស អរហតោ អនោត្តប្បបហានាយ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរជម្ពុកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា ។ សជម្ពុកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស អញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣១៧. អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ជានតោហំ [ជានតាហំ (សី.), ជានត្វាហំ (ស្យា. បី.ក.)], ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ, នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ។ កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោ កឹ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ? ‘ឥតិ រូបំ, ឥតិ រូបស្ស សមុទយោ, ឥតិ រូបស្ស អត្ថង្គមោ, ឥតិ វេទនា...បេ.... ឥតិ សញ្ញា... ឥតិ សង្ខារា... ឥតិ វិញ្ញាណំ, ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ, ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អត្ថង្គមោ’តិ –

ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ជានតោ ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតី’’តិ [សំ. និ. ៣.១០១; ឥតិវុ. ១០២; សំ. និ. ៥.១០៩៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ’’ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘ជានតោហំ, ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ, នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ។ កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោ កិំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ? ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ – ភិក្ខវេ, ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ – ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ – ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ, ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ – ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ជានតោ ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតី’’តិ [សំ. និ. ៥.១០៩៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ’’ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘សព្ពំ, ភិក្ខវេ, អនភិជានំ អបរិជានំ អវិរាជយំ អប្បជហំ អភព្ពោ ទុក្ខក្ខយាយ, សព្ពញ្ច ខោ, ភិក្ខវេ, អភិជានំ បរិជានំ វិរាជយំ បជហំ ភព្ពោ ទុក្ខក្ខយាយា’’តិ [សំ. និ. ៤.២៦; ឥតិវុ. ៧ ឥតិវុត្តកេបិ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ’’ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

‘‘សហាវស្ស ទស្សនសម្បទាយ,
តយស្សុ ធម្មា ជហិតា ភវន្តិ;
សក្កាយទិដ្ឋី វិចិកិច្ឆិតញ្ច,
សីលព្ពតំ វាបិ យទត្ថិ កិញ្ចិ;
ចតូហបាយេហិ ច វិប្បមុត្តោ,
ឆច្ចាភិឋានានិ អភព្ព កាតុ’’ន្តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ’’ន្តិ។

អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘យស្មិំ, ភិក្ខវេ, សមយេ អរិយសាវកស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ – ‘យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពំ តំ និរោធធម្ម’ន្តិ, សហ ទស្សនុប្បាទា, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកស្ស តីណិ សំយោជនានិ បហីយន្តិ – សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្ពតបរាមាសោ’’តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ’’ន្តិ។

ន វត្តព្ពំ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ’’ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តំ ន ជានេយ្យ, មគ្គាមគ្គំ ន ជានេយ្យ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមំ ន ជានេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តំ ន ជានេយ្យ, មគ្គាមគ្គំ ន ជានេយ្យ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមំ ន ជានេយ្យ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ’’ន្តិ។

អរហា ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តំ ន ជានេយ្យ, មគ្គាមគ្គំ ន ជានេយ្យ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមំ ន ជានេយ្យាតិ, អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អរហា សោតាបត្តិផលំ វា សកទាគាមិផលំ វា អនាគាមិផលំ វា អរហត្តំ វា ន ជានេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អញ្ញាណកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១២) ៣. កង្ខាកថា

៣១៨. អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

នត្ថិ អរហតោ វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស កង្ខា, អត្ថិ តស្ស វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ កង្ខា, អត្ថិ តស្ស វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខា, នត្ថិ តស្ស វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណន្តិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស កង្ខា, នត្ថិ តស្ស វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ កង្ខា, ធម្មេ កង្ខា, សង្ឃេ កង្ខា, សិក្ខាយ កង្ខា, បុព្ពន្តេ កង្ខា, អបរន្តេ កង្ខា, បុព្ពន្តាបរន្តេ កង្ខា, ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

នត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ កង្ខា, ធម្មេ កង្ខា…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ កង្ខាតិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ កង្ខា, ធម្មេ កង្ខា…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ កង្ខា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស កង្ខា, អត្ថិ តស្ស សត្ថរិ កង្ខា, ធម្មេ កង្ខា…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ កង្ខា, អត្ថិ តស្ស សត្ថរិ កង្ខា, ធម្មេ កង្ខា…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខា, នត្ថិ តស្ស សត្ថរិ កង្ខា, ធម្មេ កង្ខា…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស កង្ខា, នត្ថិ តស្ស សត្ថរិ កង្ខា, ធម្មេ កង្ខា…បេ…. ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

៣១៩. អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា ។ ននុ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសោ បហីនោ…បេ…. មោហោ បហីនោ…បេ…. អនោត្តប្បំ បហីនំ…បេ…. រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ…. ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ…. ទោសប្បហានាយ…បេ…. អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ…. ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា; ននុ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ…. សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ…. សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

៣២០. អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ កង្ខា, បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ កង្ខាតិ។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សធម្មកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ…បេ…. មោហោ បហីនោ…បេ…. អនោត្តប្បំ បហីនំ…បេ. … រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ…. ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ…. ទោសប្បហានាយ…បេ…. មោហប្បហានាយ…បេ…. អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ…. ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ…. សធម្មកុសលោ អរហា

វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ...បេ.... មោហោ បហីនោ...បេ.... អនោត្តប្បំ បហីនំ...បេ.... រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា...បេ.... ទោសប្បហានាយ...បេ.... មោហប្បហានាយ...បេ.... អនោត្តប្បបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា...បេ.... បរធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស កង្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣២១. អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ជានតោហំ, ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ, នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ! កិញ្ច, ភិក្ខវេ , ជានតោ កឹ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ ? ‘ឥតិ រូបំ’...បេ.... ‘ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អត្ថង្គមោ’តិ – ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ជានតោ ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតី”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ជានតោហំ, ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ, នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ! កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោ កឹ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ? ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ, ភិក្ខវេ...បេ.... ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ។ ឯវំ ខោ , ភិក្ខវេ, ជានតោ ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតី”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សព្ពំ, ភិក្ខវេ, អនភិជានំ អបរិជានំ អវិរាជយំ អប្បជហំ អភព្ពោ ទុក្ខក្ខយាយ; សព្ពញ្ច ខោ, ភិក្ខវេ, អភិជានំ បរិជានំ វិរាជយំ បជហំ ភព្ពោ ទុក្ខក្ខយាយា”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សហាវស្ស ទស្សនសម្បទាយ ...បេ.... ឆច្ចាភិឋានានិ អភព្ព កាតុ”ន្តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យស្មឹ, ភិក្ខវេ, សមយេ អរិយសាវកស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ – ‘យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពំ តំ និរោធធម្ម’ន្តិ, សហ ទស្សនុប្បាទា, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកស្ស តីណិ សំយោជនានិ បហីយន្តិ – សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្ពតបរាមាសោ”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“យទា ហវេ បាតុភវន្តិ ធម្មា,
អាតាបិនោ ឈាយតោ ព្រាហ្មណស្ស;
អថស្ស កង្ខា វបយន្តិ សព្ពា,
យតោ បជានាតិ សហេតុធម្មន្តិ។

“យទា ហវេ បាតុភវន្តិ ធម្មា,
អាតាបិនោ ឈាយតោ ព្រាហ្មណស្ស;
អថស្ស កង្ខា វបយន្តិ សព្ពា,
យតោ ខយំ បច្ចយានំ អវេទីតិ។

“យទា ហវេ បាតុភវន្តិ ធម្មា,
អាតាបិនោ ឈាយតោ ព្រាហ្មណស្ស;
វិធូបយំ តិដ្ឋតិ មារសេនំ,

សូរិយោវ [សុរិយោវ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] ឱភាសយមន្តលិក្ខន្តិ [មហាវ. ៣; ឧទា. ៣]។

“យា កាចិ កង្ខា ឥធ វា ហុរំ វា,
សកវេទិយា វា បរវេទិយា វា;
ឈាយិនោ [យេ ឈាយិនោ (ឧទានេ)] តា បជហន្តិ សព្ពា,
អាតាបិនោ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តាតិ [ឧទា. ៤៧ ឧទានេបិ]។

“យេ កង្ខាសមតិក្កន្តា, កង្ខាភូតេសុ បាណិសុ;
អសំសយា វិសំយុត្តា, តេសុ ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ។

“ឯកាទិសី ធម្មបកាសនេត្ថ,
ន តត្ថ កិំ កង្ខតិ កោចិ សាវកោ;
និត្ថិណ្ណឱឃំ [និតិណ្ណឱឃំ (សី. ក.), និត្តិណ្ណឱឃំ (ស្យា. កំ.)] វិចិកិច្ឆឆិន្នំ,
ពុទ្ធំ នមស្សាម ជិនំ ជនិន្ទា”តិ [ទី. និ. ២.៣៥៤]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តេ កង្ខេយ្យ, មគ្គាមគ្គេ កង្ខេយ្យ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមេ កង្ខេយ្យា”តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តេ កង្ខេយ្យ, មគ្គាមគ្គេ កង្ខេយ្យ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមេ កង្ខេយ្យ; តេន វត រេ វត្តព្វេ – “អត្ថិ អរហតោ កង្ខា”តិ។

អរហា ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តេ កង្ខេយ្យ, មគ្គាមគ្គេ កង្ខេយ្យ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមេ កង្ខេយ្យាតិ, អត្ថិ អរហតោ កង្ខាតិ? អាមន្តា។ អរហា សោតាបត្តិផលេ វា សកទាគាមិផលេ វា អនាគាមិផលេ វា អរហត្តេ វា កង្ខេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

កង្ខាកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១៣) ៤. បរវិតារណកថា

៣២២. អត្ថិ អរហតោ បរវិតារណាតិ? អាមន្តា ។ អរហា បរនេយ្យោ បរបត្តិយោ បរបច្ចយោ បរបដិពទ្ធភូ, ន ជានាតិ ន បស្សតិ សម្មូឡ្ហោ អសម្បជានោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

ននុ អរហា ន បរនេយ្យោ ន បរបត្តិយោ ន បរបច្ចយោ ន បរបដិពទ្ធភូ ជានាតិ បស្សតិ អសម្មូឡ្ហោ សម្បជានោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា ន បរនេយ្យោ ន បរបត្តិយោ ន បរបច្ចយោ ន បរបដិពទ្ធភូ, ជានាតិ បស្សតិ អសម្មូឡ្ហោ សម្បជានោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “អត្ថិ អរហតោ បរវិតារណា”តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស បរវិតារណា, សោ ច បរនេយ្យោ បរបត្តិយោ បរបច្ចយោ បរបដិពទ្ធភូ, ន ជានាតិ ន បស្សតិ សម្មូឡ្ហោ អសម្បជានោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ បរវិតារណា, សោ ច បរនេយ្យោ បរបត្តិយោ បរបច្ចយោ បរបដិពទ្ធភូ, ន ជានាតិ ន បស្សតិ សម្មូឡ្ហោ អសម្បជានោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ បរវិតារណា, សោ ច ន បរនេយ្យោ ន បរបត្តិយោ ន បរបច្ចយោ ន បរបដិពទ្ធភូ, ជានាតិ បស្សតិ អសម្មូឡ្ហោ សម្បជានោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស បរវិតារណា, សោ ច ន បរនេយ្យោ ន បរបត្តិយោ ន បរបច្ចយោ ន បរបដិពទ្ធភូ, ជានាតិ បស្សតិ អសម្មូឡ្ហោ សម្បជានោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ បរវិតារណាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ សត្ថរិ បរវិតារណា, ធម្មេ បរវិតារណា, សង្ឃេ បរវិតារណា, សិក្ខាយ បរវិតារណា, បុព្វន្តេ បរវិតារណា, អបរន្តេ បរវិតារណា, បុព្វន្តាបរន្តេ បរវិតារណា, ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ បរវិតារណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

នត្ថិ អរហតោ សត្តវិ បរិហានិ, ធម្មេ បរិហានិ…បេ.… ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ សត្តវិ បរិហានិ, ធម្មេ បរិហានិ…បេ.… ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ បរិហានិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស បរិហានិ, អត្ថិ តស្ស សត្តវិ បរិហានិ, ធម្មេ បរិហានិ…បេ.… ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ បរិហានិ, អត្ថិ តស្ស សត្តវិ បរិហានិ, ធម្មេ បរិហានិ…បេ.… ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អត្ថិ អរហតោ បរិហានិ, នត្ថិ តស្ស សត្តវិ បរិហានិ, ធម្មេ បរិហានិ…បេ.… ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស បរិហានិ, នត្ថិ តស្ស សត្តវិ បរិហានិ, ធម្មេ បរិហានិ…បេ.… ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៣២៣. អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវង្កតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ទោសោ បហីនោ…បេ.… មោហោ បហីនោ…បេ.… អនោត្តប្បំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មំ…បេ.… រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ.… ទោសប្បហានាយ…បេ.… អនោត្តប្បប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ.… ននុ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ.… សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

៣២៤. អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ បរិហានិ, បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ បរិហានីតិ។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ អត្ថិ បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ បរិហានីតិ? អាមន្តា ។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ នត្ថិ បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

សធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, អត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សធម្មកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ…បេ.… មោហោ បហីនោ…បេ.… អនោត្តប្បំ បហីនំ …បេ.… រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ.… ទោសប្បហានាយ…បេ.… អនោត្តប្បប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ.… សធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ.… សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? អាមន្តា។ បរធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ.… សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, អត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលស្ស អរហតោ រាគោ បហីនោ, នត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

បរធម្មកុសលស្ស អរហតោ ទោសោ បហីនោ, មោហោ បហីនោ…បេ.… អនោត្តប្បំ បហីនំ…បេ.… រាគប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ.… ទោសប្បហានាយ…បេ.… អនោត្តប្បប្បហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ…បេ.… ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា…បេ.… បរធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ.… សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? អាមន្តា។ សធម្មកុសលោ អរហា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ.… សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, នត្ថិ តស្ស បរិហានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៣២៥. អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ជានតោហំ, ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ, នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ! កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោ កឹ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ? ‘ឥតិ រូបំ’…បេ.… ‘ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អត្ថង្គមោ’តិ – ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ជានតោ ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតី”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ជានតោហំ, ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ, នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ! កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោ កឹ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ? ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ – ភិក្ខវេ, ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ, ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ…បេ.… ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ…បេ.… ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ – ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ជានតោ ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតី”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សព្ពំ, ភិក្ខវេ, អនភិជានំ អបរិជានំ អវិរាជយំ អប្បជហំ អភព្ពោ ទុក្ខក្ខយាយ; សព្ពញ្ច ខោ, ភិក្ខវេ, អភិជានំ បរិជានំ វិរាជយំ បជហំ ភព្ពោ ទុក្ខក្ខយាយា”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សហាវស្ស ទស្សនសម្បទាយ…បេ.… ឆច្ចាភិឋានានិ អភព្ព កាតុ”ន្តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យស្មឹ, ភិក្ខវេ, សមយេ អរិយសាវកស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ – ‘យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ, សព្ពំ តំ និរោធធម្ម’ន្តិ, សហ ទស្សនុប្បាទា, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកស្ស តីណិ សំយោជនានិ បហីយន្តិ – សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្ពតបរាមាសោ”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“នាហំ សហិស្សាមិ [គមិស្សាមិ (សី. ស្យា. ក.), សមីហាមិ (បី.)] បមោចនាយ,
កថង្កថឹ ធោតក កញ្ចិ [កិញ្ចិ (ក.)] លោកេ;
ធម្មញ្ច សេដ្ឋំ អភិជានមានោ,
ឯវំ តុវំ ឱឃមិមំ តរេសី”តិ [សុ. និ. ១០៧០ សុត្តនិបាតេ; ចូឡនិ. ៣៣ ធោតកមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តំ បរេ វិតារេយ្យុំ, មគ្គាមគ្គំ បរេ វិតារេយ្យុំ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមំ បរេ វិតារេយ្យុន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តំ បរេ វិតារេយ្យុំ, មគ្គាមគ្គំ បរេ វិតារេយ្យុំ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមំ បរេ វិតារេយ្យុំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ បរិហានី”តិ។

អរហតោ ឥត្ថិបុរិសានំ នាមគោត្តំ បរេ វិតារេយ្យុំ, មគ្គាមគ្គំ បរេ វិតារេយ្យុំ, តិណកដ្ឋវនប្បតីនំ នាមំ បរេ វិតារេយ្យុន្តិ, អត្ថិ អរហតោ បរិហានីតិ? អាមន្តា។ អរហតោ សោតាបត្តិផលំ វា សកទាគាមិផលំ វា អនាគាមិផលំ វា អរហត្តំ វា បរេ វិតារេយ្យុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរិហានិកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១៤) ៥. វចីភេទកថា

៣២៦. សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សព្ពត្ថ សមាបន្នានំ អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សព្ពទា សមាបន្នានំ អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សព្ពេសំ សមាបន្នានំ អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សព្ពសមាបត្តីសុ អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សមាបន្នស្ស អត្ថិ កាយភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមាបន្នស្ស នត្ថិ កាយភេទោតិ? អាមន្តា។ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វាចា, អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សមាបន្នស្ស អត្ថិ កាយោ, អត្ថិ កាយភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ កាយោ, នត្ថិ កាយភេទោតិ? អាមន្តា។ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វាចា, នត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣២៧. ទុក្ខន្តិ ជានន្តោ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតីតិ? អាមន្តា។ សមុទយោតិ ជានន្តោ សមុទយោតិ វាចំ ភាសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទុក្ខន្តិ ជានន្តោ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតីតិ? អាមន្តា។ និរោធោតិ ជានន្តោ និរោធោតិ វាចំ ភាសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទុក្ខន្តិ ជានន្តោ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតីតិ? អាមន្តា។ មគ្គោតិ ជានន្តោ មគ្គោតិ វាចំ ភាសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមុទយោតិ ជានន្តោ ន ច សមុទយោតិ វាចំ ភាសតីតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខន្តិ ជានន្តោ ន ច ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និរោធោតិ ជានន្តោ ន ច និរោធោតិ វាចំ ភាសតីតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខន្តិ ជានន្តោ ន ច ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មគ្គោតិ ជានន្តោ ន ច មគ្គោតិ វាចំ ភាសតីតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខន្តិ ជានន្តោ ន ច ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣២៨. សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា ។ ញាណំ កឹគោចរន្តិ? ញាណំ សច្ចគោចរន្តិ។ សោតំ សច្ចគោចរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សោតំ កឹ គោចរន្តិ? សោតំ សទ្ទគោចរន្តិ។ ញាណំ សទ្ទគោចរន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ ញាណំ សច្ចគោចរំ, សោតំ សទ្ទគោចរន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ញាណំ សច្ចគោចរំ, សោតំ សទ្ទគោចរំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ ញាណំ សច្ចគោចរំ, សោតំ សទ្ទគោចរន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ, ទ្វិន្នំ វេទនានំ, ទ្វិន្នំ សញ្ញានំ, ទ្វិន្នំ ចេតនានំ, ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

៣២៩. សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ អាបោកសិណំ...បេ.... តេជោកសិណំ... វាយោកសិណំ... នីលកសិណំ... បីតកសិណំ... លោហិតកសិណំ... ឱទាតកសិណំ... អាកាសានញ្ចាយតនំ ... វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ... អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ...បេ.... នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បថវីកសិណំ សមាបត្តិ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បថវីកសិណំ សមាបត្តិ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ"តិ។

អាបោកសិណំ ... តេជោកសិណំ... វាយោកសិណំ... នីលកសិណំ... បីតកសិណំ... លោហិតកសិណំ... ឱទាតកសិណំ... អាកាសានញ្ចាយតនំ ... វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ... អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ... នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ"តិ។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកិយសមាបត្តិ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកិយំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកិយំ ទុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លោកិយំ សមាបត្តិ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោកិយំ សមាបត្តិ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ"តិ។

លោកិយំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ លោកិយំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ"តិ។

លោកិយំ ទុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោកិយំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ"តិ។

៣៣០. លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកិយំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកិយំ ទុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លោកិយំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លោកិយំ ទុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៣១. លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លោកុត្តរំ ទុតិយំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា ។ លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លោកុត្តរំ ទុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៣២. ន វត្តព្វំ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វិតក្កវិចារា វចីសង្ខារា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា”តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វិតក្កវិចារា វចីសង្ខារា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា,” តេន វត រេ វត្តព្វេ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ។

វិតក្កវិចារា វចីសង្ខារា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា”តិ [អត្ថិ វិតក្កវិចារា (ស្យា.) ឯវមុបរិបិ], អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ បឋវីកសិណំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា, អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

វិតក្កវិចារា វចីសង្ខារា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា”តិ, អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? អាមន្តា ។ អាបោកសិណំ… តេជោកសិណំ… វាយោកសិណំ… នីលកសិណំ… បីតកសិណំ… លោហិតកសិណំ… ឱទាតកសិណំ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា, អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

ន វត្តព្វំ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វិតក្កសមុដ្ឋានា វាចា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា”តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វិតក្កសមុដ្ឋានា វាចា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា,” តេន វត រេ វត្តព្វេ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ។

វិតក្កសមុដ្ឋានា វាចា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា”តិ, អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សញ្ញាសមុដ្ឋានា វាចា វុត្តា ភគវតា – “ទុតិយំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ សញ្ញា, អត្ថិ តស្ស វិតក្កវិចារា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

វិតក្កសមុដ្ឋានា វាចា វុត្តា ភគវតា – “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វិតក្កវិចារា”តិ, អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ សញ្ញាសមុដ្ឋានា វាចា វុត្តា ភគវតា – តតិយំ ឈានំ…បេ…. ចតុត្ថំ ឈានំ… អាកាសានញ្ចាយតនំ… វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ សញ្ញា, អត្ថិ តស្ស វិតក្កវិចារាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

៣៣៣. សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ ននុ “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស វាចា និរុទ្ធា ហោតី”តិ [សំ. និ. ៤.២៥៩, ២៦៣]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ “បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស វាចា និរុទ្ធា ហោតី”តិ, អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ។

“បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស វាចា និរុទ្ធា ហោតី”តិ [សំ. និ. ៤.២៥៩, ២៦៣], អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ, អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ “ទុតិយំ ឈានំ សមាបន្នស្ស វិតក្កវិចារា និរុទ្ធា ហោន្តី”តិ [សំ. និ. ៤.២៥៩, ២៦៣], អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ, អត្ថិ តស្ស វិតក្កវិចារាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

“បឋមំ ឈានំ សមាបន្នស្ស វាចា និរុទ្ធា ហោតី”តិ [សំ. និ. ៤.២៥៩, ២៦៣], អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ, អត្ថិ តស្ស វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ “តតិយំ ឈានំ សមាបន្នស្ស បីតិ និរុទ្ធា ហោតិ, ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបន្នស្ស អស្សាសបស្សាសា និរុទ្ធា ហោន្តិ, អាកាសានញ្ចាយតនំ សមាបន្នស្ស រូបសញ្ញា និរុទ្ធា ហោតិ, វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមាបន្នស្ស អាកាសានញ្ចាយតនសញ្ញា និរុទ្ធា ហោតិ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស វិញ្ញាណញ្ចាយតនសញ្ញា និរុទ្ធា ហោតិ, នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនសញ្ញា និរុទ្ធា ហោតិ, សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស សញ្ញា ច វេទនា ច និរុទ្ធា ហោន្តី”តិ [សំ. និ. ៤.២៥៩, ២៦៣; អ. និ. ៩.៣១; ទី. និ. ៣.៣៤៤], អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ, អត្ថិ តស្ស សញ្ញា ច វេទនា ចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

ន វត្តព្វំ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ [ក្តកោ (ស្យា.) អ. និ. ១០.៧២] វុត្តោ ភគវតាតិ [អ. និ. ១០.៧២ កណ្ដកសុត្តំ និស្សាយ បុច្ឆតិ]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ។

បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតាតិ, សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ? អាមន្តា។ ទុតិយស្ស ឈានស្ស វិតក្កវិចារា កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា… តតិយស្ស ឈានស្ស បីតិ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា… ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស អស្សាសបស្សាសា កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា [អ. និ. ១០.៧២] … អាកាសានញ្ចាយតនំ សមាបន្នស្ស រូបសញ្ញា កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា… វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមាបន្នស្ស អាកាសានញ្ចាយតនសញ្ញា កណ្ដកោ វុត្តោ

ភគវតា… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស វិញ្ញាណញ្ចាយតនសញ្ញា កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា… នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនសញ្ញា កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា… សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស សញ្ញា ច វេទនា ច កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា [អ. និ. ១០.៧២], អត្ថិ តស្ស សញ្ញា ច វេទនា ចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ន វត្តព្ពំ – “សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សិខិស្ស, អានន្ទ, ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អភិភូ នាម សាវកោ ព្រហ្មលោកេ ឋិតោ ទសសហស្សិលោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេសិ –

‘អារព្ភថ និក្កមថ, យុញ្ជថ ពុទ្ធសាសនេ;
ធុនាថ មច្ចុនោ សេនំ, នឡាគារំវ កុញ្ជរោ។

‘យោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ, អប្បមត្តោ វិហស្សតិ [វិហេស្សតិ (សី. ស្យា. កំ.) វិហរិស្សតិ (ក.)];
បហាយ ជាតិសំសារំ, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតី’”តិ [អ. និ. ១ តិកនិបាតេ; សំ. និ. ១.២៨៥]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វចីភេទោតិ។

វចីភេទកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១៥) ៦. ទុក្ខាហារកថា

៣៣៤. ទុក្ខាហារោ មគ្គង្គំ មគ្គបរិយាបន្នន្តិ? អាមន្តា ។ យេ កេចិ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសន្តិ, សព្ពេ តេ មគ្គំ ភាវេន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

យេ កេចិ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសន្តិ, សព្ពេ តេ មគ្គំ ភាវេន្តីតិ? អាមន្តា។ ពាលបុថុជ្ជនា ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសន្តិ, ពាលបុថុជ្ជនា មគ្គំ ភាវេន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ មាតុឃាតកោ… បិតុឃាតកោ… អរហន្តឃាតកោ… រុហិរុប្បាទកោ [លោហិតុប្បាទកោ (សី. ក.) អញ្ញដ្ឋានេសុ បន រុហិរុប្បាទកោត្វេវ ទិស្សតិ] … សង្ឃភេទកោ ទុក្ខន្តិ វាចំ ភាសតិ, សង្ឃភេទកោ មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទុក្ខាហារកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១៦) ៧. ចិត្តដ្ឋិតិកថា

៣៣៥. ឯកំ ចិត្តំ ទិវសំ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ឧបឌ្ឍទិវសោ ឧប្បាទក្ខណោ, ឧបឌ្ឍទិវសោ វយក្ខណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ឯកំ ចិត្តំ ទ្វេ ទិវសេ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ទិវសោ ឧប្បាទក្ខណោ, ទិវសោ វយក្ខណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ឯកំ ចិត្តំ ចត្តារោ ទិវសេ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ ទិវសេ តិដ្ឋតិ… ទស ទិវសេ តិដ្ឋតិ… វីសតិ ទិវសេ តិដ្ឋតិ… មាសំ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ មាសេ តិដ្ឋតិ… ចត្តារោ មាសេ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ មាសេ តិដ្ឋតិ… ទស មាសេ តិដ្ឋតិ… សំវច្ឆរំ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ វស្សានិ តិដ្ឋតិ… ចត្តារិ វស្សានិ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ វស្សានិ តិដ្ឋតិ… ទស វស្សានិ តិដ្ឋតិ… វីសតិ វស្សានិ តិដ្ឋតិ… តីស វស្សានិ តិដ្ឋតិ… ចត្តារីស វស្សានិ តិដ្ឋតិ… បញ្ញាស វស្សានិ តិដ្ឋតិ… វស្សសតំ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ វស្សសតានិ តិដ្ឋតិ… ចត្តារិ វស្សសតានិ តិដ្ឋតិ… បញ្ច វស្សសតានិ តិដ្ឋតិ… វស្សសហស្សំ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ វស្សសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… ចត្តារិ វស្សសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ វស្សសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… សោឡស វស្សសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… កប្បំ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ កប្បេ តិដ្ឋតិ… ចត្តារោ កប្បេ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ កប្បេ តិដ្ឋតិ… សោឡស កប្បេ តិដ្ឋតិ… ពាត្តឹស កប្បេ តិដ្ឋតិ… ចតុសដ្ឋិ កប្បេ តិដ្ឋតិ… បញ្ច កប្បសតានិ តិដ្ឋតិ… កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… ចត្តារិ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… សោឡស កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… វីសតិ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… ចត្តារីស កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… សដ្ឋិ កប្ប

សហស្សានិ តិដ្ឋតិ... ចតុរាសីតិ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេចត្តារីស កប្បសហស្សានិ ឧប្បាទក្ខណោ, ទ្វេចត្តារីស កប្បសហស្សានិ វយក្ខណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ឯកំ ចិត្តំ ទិវសំ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ អឌ្ឍញ្ញេ ធម្មា ឯកាហំ ពហុម្បិ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុជ្ឈន្តីតិ? អាមន្តា។ តេ ធម្មា ចិត្តេន លហុបរិវត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

តេ ធម្មា ចិត្តេន លហុបរិវត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “នាហំ, ភិក្ខវេ, អញ្ញំ ឯកធម្មម្បិ សមនុបស្សាមិ ឯវំ លហុបរិវត្តំ យថយិទំ ចិត្តំ។ យាវញ្ចិទំ, ភិក្ខវេ, ឧបមាបិ ន សុករា យាវ លហុបរិវត្តំ ចិត្ត”ន្តិ [អ. និ. ១.៤៨]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “តេ ធម្មា ចិត្តេន លហុបរិវត្តា”តិ។

តេ ធម្មា ចិត្តេន លហុបរិវត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, មក្កដោ អរញ្ញេ បវនេ ចរមានោ សាខំ គណ្ហតិ, តំ មុញ្ចិត្វា អញ្ញំ គណ្ហតិ, តំ មុញ្ចិត្វា អញ្ញំ គណ្ហតិ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យមិទំ [យទិទំ (ពហូសុ)] វុច្ចតិ ចិត្តំ ឥតិបិ មនោ ឥតិបិ វិញ្ញាណំ ឥតិបិ តំ រត្តិយា ច ទិវសស្ស ច អញ្ញទេវ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញំ និរុជ្ឈតី”តិ [សំ. និ. ២.៦១]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “តេ ធម្មា ចិត្តេន លហុបរិវត្តា”តិ។

៣៣៦. ឯកំ ចិត្តំ ទិវសំ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ទិវសំ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សោតវិញ្ញាណំ... បេ.... ឃានវិញ្ញាណំ... ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ... កាយវិញ្ញាណំ... អកុសលំ ចិត្តំ... រាគសហគតំ... ទោសសហគតំ... មោហសហគតំ... មានសហគតំ... ទិដ្ឋិសហគតំ... វិចិកិច្ឆាសហគតំ... ថិនសហគតំ... ឧទ្ធច្ចសហគតំ... អហិរិកសហគតំ... អនោត្តប្បសហគតំ ចិត្តំ ទិវសំ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ឯកំ ចិត្តំ ទិវសំ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ យេនេវ ចិត្តេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ, តេនេវ ចិត្តេន សោតេន សទ្ទំ សុណាតិ...បេ.... ឃានេន គន្ធំ ឃាយតិ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយតិ... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតិ... មនសា ធម្មំ វិជានាតិ...បេ.... យេនេវ ចិត្តេន មនសា ធម្មំ វិជានាតិ, តេនេវ ចិត្តេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ...បេ.... សោតេន សទ្ទំ សុណាតិ... ឃានេន គន្ធំ ឃាយតិ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយតិ...បេ.... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ឯកំ ចិត្តំ ទិវសំ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ យេនេវ ចិត្តេន អភិក្កមតិ, តេនេវ ចិត្តេន បដិក្កមតិ; យេនេវ ចិត្តេន បដិក្កមតិ, តេនេវ ចិត្តេន អភិក្កមតិ; យេនេវ ចិត្តេន អាលោកេតិ, តេនេវ ចិត្តេន វិលោកេតិ; យេនេវ ចិត្តេន វិលោកេតិ, តេនេវ ចិត្តេន អាលោកេតិ; យេនេវ ចិត្តេន សមិញ្ជេតិ, តេនេវ ចិត្តេន បសារេតិ ; យេនេវ ចិត្តេន បសារេតិ, តេនេវ ចិត្តេន សមិញ្ជេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៣៧. អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ យាវតាយុកំ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ មនុស្សានំ ឯកំ ចិត្តំ យាវតាយុកំ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ យាវតាយុកំ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ចាតុមហារាជិកានំ ទេវានំ...បេ.... តាវតិំសានំ ទេវានំ... យាមានំ ទេវានំ... តុសិតានំ ទេវានំ... និម្មានរតីនំ ទេវានំ... បរនិម្មិតវសវត្តីនំ ទេវានំ... ព្រហ្មបារិសជ្ជានំ ទេវានំ... ព្រហ្មបុរោហិតានំ ទេវានំ... មហាព្រហ្មានំ ទេវានំ... បរិត្តាភានំ ទេវានំ... អប្បមាណាភានំ ទេវានំ... អាភស្សរានំ ទេវានំ... បរិត្តសុភានំ ទេវានំ... អប្បមាណសុភានំ ទេវានំ... សុភកិណ្ហានំ ទេវានំ ... វេហប្ផលានំ ទេវានំ... អវិហានំ ទេវានំ... អតប្បានំ ទេវានំ... សុទស្សានំ ទេវានំ... សុទស្សីនំ ទេវានំ... អកនិដ្ឋានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ យាវតាយុកំ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ វីសតិ កប្បសហស្សានិ អាយុប្បមាណំ, អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ វីសតិ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ មនុស្សានំ វស្សសតំ អាយុប្បមាណំ, មនុស្សានំ ឯកំ ចិត្តំ វស្សសតំ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ វីសតិ កប្បសហស្សានិ អាយុប្បមាណំ, អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ វីសតិ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ចាតុមហារាជិកានំ ទេវានំ បញ្ច វស្សសតានិ អាយុប្បមាណំ, ចាតុមហារាជិកានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ បញ្ច វស្សសតានិ តិដ្ឋតិ... វស្សសហស្សំ តិដ្ឋតិ... ទ្វេ វស្សសហស្សានិ តិដ្ឋតិ... ចត្តារិ វស្សសហស្សានិ តិដ្ឋតិ... អដ្ឋ វស្សសហស្សានិ តិដ្ឋតិ... សោឡស វស្សសហស្សានិ

តិដ្ឋតិ… កប្បស្ស តតិយភាគំ តិដ្ឋតិ… ឧបឌ្ឍកប្បំ តិដ្ឋតិ… ឯកំ កប្បំ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ កប្បេ តិដ្ឋតិ… ចត្តារោ កប្បេ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ កប្បេ តិដ្ឋតិ… សោឡស កប្បេ តិដ្ឋតិ… ពាត្តឹស កប្បេ តិដ្ឋតិ… ចតុសដ្ឋិ កប្បេ តិដ្ឋតិ… បញ្ច កប្បសតានិ តិដ្ឋតិ… កប្បសហស្សំ តិដ្ឋតិ… ទ្វេ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… ចត្តារិ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… អដ្ឋ កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតិ… អកនិដ្ឋានំ ទេវានំ សោឡស កប្បសហស្សានិ អាយុប្បមាណំ, អកនិដ្ឋានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ សោឡស កប្បសហស្សានិ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ ចិត្តំ មុហុត្តំ មុហុត្តំ ឧប្បជ្ជតិ មុហុត្តំ មុហុត្តំ និរុជ្ឈតីតិ? អាមន្តា។ អាកាសានញ្ចាយតនូបគា ទេវា មុហុត្តំ មុហុត្តំ ចវន្តិ មុហុត្តំ មុហុត្តំ ឧប្បជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ ឯកំ ចិត្តំ យាវតាយុកំ តិដ្ឋតីតិ ? អាមន្តា។ អាកាសានញ្ចាយតនូបគា ទេវា យេនេវ ចិត្តេន ឧប្បជ្ជន្តិ, តេនេវ ចិត្តេន ចវន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចិត្តដ្ឋិតិកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១៧) ៨. កុក្កុឡកថា

៣៣៨. សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡាតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ សុខា វេទនា, កាយិកំ សុខំ, ចេតសិកំ សុខំ , ទិព្ពំ សុខំ, មានុសកំ សុខំ, លាភសុខំ, សក្ការសុខំ, យានសុខំ, សយនសុខំ, ឥស្សរិយសុខំ, អាធិបច្ចសុខំ, គិហិសុខំ, សាមញ្ញសុខំ, សាសវំ សុខំ, អនាសវំ សុខំ, ឧបធិសុខំ, និរូបធិសុខំ, សាមិសំ សុខំ, និរាមិសំ សុខំ, សប្បីតិកំ សុខំ, និប្បីតិកំ សុខំ, ឈានសុខំ, វិមុត្តិសុខំ, កាមសុខំ, នេក្ខម្មសុខំ, វិវេកសុខំ, ឧបសមសុខំ, សម្ពោធសុខន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ សុខា វេទនា…បេ…. សម្ពោធសុខំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡាតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ សង្ខារា ទុក្ខា វេទនា កាយិកំ ទុក្ខំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ន វត្តព្ពំ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សព្ពំ, ភិក្ខវេ, អាទិត្តំ! កិញ្ច, ភិក្ខវេ, សព្ពំ អាទិត្តំ? ចក្ខុំ, ភិក្ខវេ, អាទិត្តំ, រូបា អាទិត្តា, ចក្ខុវិញ្ញាណំ អាទិត្តំ, ចក្ខុសម្ផស្សោ អាទិត្តោ; យមិទំ [យម្បិទំ (សំ. និ. ៤.២៨)] ចក្ខុសម្ផស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, តម្បិ អាទិត្តំ។ កេន អាទិត្តំ? ‘រាគគ្គិនា ទោសគ្គិនា មោហគ្គិនា អាទិត្តំ, ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អាទិត្ត’ន្តិ វទាមិ។ សោតំ អាទិត្តំ, សទ្ទា អាទិត្តា…បេ…. ឃានំ អាទិត្តំ, គន្ធា អាទិត្តា…បេ…. ជិវ្ហា អាទិត្តា, រសា អាទិត្តា…បេ…. កាយោ អាទិត្តោ, ផោដ្ឋព្ពា អាទិត្តា…បេ…. មនោ អាទិត្តោ, ធម្មា អាទិត្តា, មនោវិញ្ញាណំ អាទិត្តំ, មនោសម្ផស្សោ អាទិត្តោ; យមិទំ មនោសម្ផស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, តម្បិ អាទិត្តំ។ កេន អាទិត្តំ? ‘រាគគ្គិនា ទោសគ្គិនា មោហគ្គិនា អាទិត្តំ, ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អាទិត្ត’ន្តិ វទាមី”តិ [មហាវ. ៥៤; សំ. និ. ៤.២៨]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ វត្តព្ពំ [តេន ហិ (សី. ស្យា.), តេន ហិ ន វត្តព្ពំ (ក.)] – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមេ, ភិក្ខវេ, កាមគុណា! កតមេ បញ្ច? ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា រូបា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា, សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ទា…បេ.… ឃានវិញ្ញេយ្យា គន្ធា… ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យា រសា… កាយវិញ្ញេយ្យា ផោដ្ឋព្ពា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច កាមគុណា”តិ [ម. និ. ១.១៦៦; សំ. និ. ៤.២៦៨]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “លាភា វោ, ភិក្ខវេ, សុលទ្ធំ វោ, ភិក្ខវេ, ខណោ វោ បដិលទ្ធោ [បដិវិទ្ធោ (ពហូសុ)] ព្រហ្មចរិយវាសាយ! ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, ឆ ផស្សាយតនិកា នាម និរយា។ តត្ថ យំ កិញ្ចិ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ, អនិដ្ឋរូបញ្ញេវ បស្សតិ នោ ឥដ្ឋរូបំ, អកន្តរូបញ្ញេវ បស្សតិ នោ កន្តរូបំ, អមនាបរូបញ្ញេវ បស្សតិ នោ មនាបរូបំ។ យំ កិញ្ចិ សោតេន សទ្ទំ សុណាតិ…បេ….

ឃានេន គន្ធំ ឃាយតិ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយតិ... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតិ... មនសា ធម្មំ វិជានាតិ, អនិដ្ឋរូបញ្ចេវ វិជានាតិ នោ ឥដ្ឋរូបំ, អកន្តរូបញ្ចេវ វិជានាតិ នោ កន្តរូបំ, អមនាបរូបញ្ចេវ វិជានាតិ នោ មនាបរូប”ន្តិ [សំ. និ. ៤.១៣៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ វត្តព្ពំ [តេន ហិ ន វត្តព្ពំ (ស្យា. ក.)] – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “លាភា វោ, ភិក្ខវេ, សុលទ្ធំ វោ, ភិក្ខវេ, ខណោ វោ បដិលទ្ធោ ព្រហ្មចរិយវាសាយ! ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, ឆ ផស្សាយតនិកា នាម សគ្គា។ តត្ថ យំ កិញ្ចិ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ, ឥដ្ឋរូបញ្ចេវ បស្សតិ នោ អនិដ្ឋរូបំ, កន្តរូបញ្ចេវ បស្សតិ នោ អកន្តរូបំ, មនាបរូបញ្ចេវ បស្សតិ នោ អមនាបរូបំ។ យំ កិញ្ចិ សោតេន សទ្ទំ សុណាតិ...បេ.... ឃានេន គន្ធំ ឃាយតិ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយតិ... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតិ... មនសា ធម្មំ វិជានាតិ, ឥដ្ឋរូបញ្ចេវ វិជានាតិ នោ អនិដ្ឋរូបំ, កន្តរូបញ្ចេវ វិជានាតិ នោ អកន្តរូបំ, មនាបរូបញ្ចេវ វិជានាតិ នោ អមនាបរូប”ន្តិ [សំ. និ. ៤.១៣៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ? អាមន្តា។ ននុ “យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ [សំ. និ. ៣.១៥],” វុត្តំ ភគវតា, “សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា”តិ [ធ. ប. ២៧៧; ម. និ. ១.៣៥៦]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ,” វុត្តំ ភគវតា, “សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា,” តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡាតិ? អាមន្តា។ ទានំ អនិដ្ឋផលំ អកន្តផលំ អមនុញ្ញផលំ សេចនកផលំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សីលំ...បេ.... ឧបោសថោ...បេ.... ភាវនា...បេ.... ព្រហ្មចរិយំ អនិដ្ឋផលំ អកន្តផលំ អមនុញ្ញផលំ សេចនកផលំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

ននុ ទានំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកន្តិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទានំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

ននុ សីលំ... ឧបោសថោ... ភាវនា... ព្រហ្មចរិយំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ព្រហ្មចរិយំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខ វិបាកន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“សុខោ វិវេកោ តុដ្ឋស្ស, សុតធម្មស្ស បស្សតោ;
អព្យាបជ្ជំ សុខំ លោកេ, បាណភូតេសុ សំយមោ។

“សុខា វិរាគតា លោកេ, កាមានំ សមតិក្កមោ;
អស្មិមានស្ស យោ វិនយោ, ឯតំ វេ បរមំ សុខំ [មហាវ. ៥; ឧទា. ១១ ឧទានេ ច]។

“តំ សុខេន សុខំ បត្តំ, អច្ចន្តសុខមេវ តំ;
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, ឯតំ វេ បរមំ សុខ”ន្តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “សព្ពេ សង្ខារា អនោធិំ កត្វា កុក្កុឡា”តិ។

កុក្កុឡកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១៨) ៩. អនុបុព្ពាភិសមយកថា

៣៣៩. អនុបុព្ពាភិសមយោតិ ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន សោតាបត្តិមគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អនុបុព្ពេន សោតាបត្តិមគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនុបុព្ពាភិសមយោតិ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន សកទាគាមិមគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អនុបុព្ពេន សកទាគាមិមគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន សកទាគាមិផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនុបុព្ពាភិសមយោតិ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន អនាគាមិមគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អនុបុព្ពេន អនាគាមិមគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អនុបុព្ពាភិសមយោតិ ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន អរហត្តមគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អនុបុព្ពេន អរហត្តមគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អនុបុព្ពេន អរហត្តផលំ សច្ឆិករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

៣៤០. សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? សក្កាយទិដ្ឋិំ, វិចិកិច្ឆំ, សីលព្ពតបរាមាសំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ សោតាបន្នោ, ចតុភាគំ ន សោតាបន្នោ, ចតុភាគំ សោតាបត្តិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ សត្តក្ខត្តុបរមោ កោលង្កោលោ ឯកពីជី ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ...បេ.... អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ចតុភាគំ ន អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សមុទយទស្សនេន...បេ.... និរោធទស្សនេន...បេ.... មគ្គទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? សក្កាយទិដ្ឋិំ, វិចិកិច្ឆំ, សីលព្ពតបរាមាសំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ សោតាបន្នោ, ចតុភាគំ ន សោតាបន្នោ, ចតុភាគំ សោតាបត្តិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ សត្តក្ខត្តុបរមោ កោលង្កោលោ ឯកពីជី ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ, ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ...បេ.... អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ, ចតុភាគំ ន អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៤១. សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? ឱឡារិកំ កាមរាគំ, ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ សកទាគាមី, ចតុភាគំ ន សកទាគាមី, ចតុភាគំ សកទាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សមុទយទស្សនេន...បេ.... និរោធទស្សនេន...បេ.... មគ្គទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? ឱឡារិកំ កាមរាគំ, ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ សកទាគាមី, ចតុភាគំ ន សកទាគាមី, ចតុភាគំ សកទាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ , កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៤២. អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? អណុសហគតំ កាមរាគំ, អណុសហគតំ ព្យាបាទំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ អនាគាមី, ចតុភាគំ ន អនាគាមី, ចតុភាគំ អនាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ អន្តរាបរិនិព្វាយី...បេ.... ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី... អសង្ខារបរិនិព្វាយី... សសង្ខារបរិនិព្វាយី... ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី, ចតុភាគំ ន ឧទ្ធំសោតោ ន អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមុទយទស្សនេន...បេ.... និរោធទស្សនេន...បេ.... មគ្គទស្សនេន កឹ ជហតីតិ? អណុសហគតំ កាមរាគំ, អណុសហគតំ ព្យាបាទំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ អនាគាមី, ចតុភាគំ ន អនាគាមី, ចតុភាគំ អនាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ អន្តរាបរិនិព្វាយី...បេ.... ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី... អសង្ខារបរិនិព្វាយី... សសង្ខារបរិនិព្វាយី... ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី, ចតុភាគំ ន ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៤៣. អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខទស្សនេន កំ ជហតីតិ? រូបរាគំ, អរូបរាគំ, មានំ, ឧទ្ធច្ចំ, អវិជ្ជំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ អរហា, ចតុភាគំ ន អរហា, ចតុភាគំ អរហត្តប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ វីតរាគោ...បេ.... វីតទោសោ... វីតមោហោ...បេ.... កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិឃោ សង្កិណ្ណបរិខោ អព្ពូឡ្ហេសិកោ និរគ្គឡោ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសញ្ញុត្តោ សុវិជិតវិជយោ, ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ, សមុទយោ បហីនោ, និរោធោ សច្ឆិកតោ, មគ្គោ ភាវិតោ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ, បហាតព្ពំ បហីនំ, ភាវេតព្ពំ ភាវិតំ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ចតុភាគំ សច្ឆិកាតព្ពំ ន សច្ឆិកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមុទយទស្សនេន ... និរោធទស្សនេន... មគ្គទស្សនេន កំ ជហតីតិ? រូបរាគំ, អរូបរាគំ, មានំ, ឧទ្ធច្ចំ, អវិជ្ជំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ ចតុភាគំ ជហតីតិ។ ចតុភាគំ អរហា, ចតុភាគំ ន អរហា, ចតុភាគំ អរហត្តប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ចតុភាគំ វីតរាគោ... វីតទោសោ... វីតមោហោ... កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ ឧក្ខិត្តបលិឃោ សង្កិណ្ណបរិខោ អព្ពូឡ្ហេសិកោ និរគ្គឡោ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសញ្ញុត្តោ សុវិជិតវិជយោ, ទុក្ខំ តស្ស បរិញ្ញាតំ, សមុទយោ បហីនោ, និរោធោ សច្ឆិកតោ, មគ្គោ ភាវិតោ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, បរិញ្ញេយ្យំ បរិញ្ញាតំ, បហាតព្ពំ បហីនំ, ភាវេតព្ពំ ភាវិតំ...បេ.... សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ចតុភាគំ សច្ឆិកាតព្ពំ ន សច្ឆិកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៤៤. សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខេ ទិដ្ឋេ ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ សមុទយំ ទក្ខន្តោ...បេ.... និរោធំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា ។ និរោធេ ទិដ្ឋេ ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ មគ្គំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, មគ្គេ ទិដ្ឋេ ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, ទុក្ខេ ទិដ្ឋេ ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... មគ្គំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, មគ្គេ ទិដ្ឋេ ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ សមុទយំ ទក្ខន្តោ...បេ.... និរោធំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, និរោធេ ទិដ្ឋេ ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, ទុក្ខេ ទិដ្ឋេ ន វត្តព្ពំ – “ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោ”តិ? អាមន្តា។ មគ្គំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, មគ្គេ ទិដ្ឋេ ន វត្តព្ពំ – “ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សមុទយំ ទក្ខន្តោ... និរោធំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, និរោធេ ទិដ្ឋេ ន វត្តព្ពំ – “ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោ”តិ? អាមន្តា។ មគ្គំ ទក្ខន្តោ “បដិបន្នកោ”តិ វត្តព្ពោ, មគ្គេ ទិដ្ឋេ ន វត្តព្ពំ – “ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

[សកវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ] សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ខំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, ទុក្ខេ ទិដ្ឋេ ន វត្តព្ពំ – “ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោ”តិ? អាមន្តា។ និរត្ថិយំ ទុក្ខទស្សនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សមុទយំ ទក្ខន្តោ...បេ.... និរោធំ ទក្ខន្តោ បដិបន្នកោតិ វត្តព្ពោ, និរោធេ ទិដ្ឋេ ន វត្តព្ពំ – “ផលេ ឋិតោតិ វត្តព្ពោ”តិ? អាមន្តា។ និរត្ថិយំ និរោធទស្សនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៤៥. [បរវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ] ទុក្ខេ ទិដ្ឋេ ចត្តារិ សច្ចានិ ទិដ្ឋានិ ហោន្តីតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខសច្ចំ ចត្តារិ សច្ចានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

[សកវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ] រូបក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋេ បញ្ចក្ខន្ធា អនិច្ចតោ ទិដ្ឋា ហោន្តីតិ? អាមន្តា។ រូបក្ខន្ធោ បញ្ចក្ខន្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

[សកវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ] ចក្ខាយតនេ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋេ ទ្វាទសាយតនានិ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋានិ ហោន្តីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ ទ្វាទសាយតនានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

[សកវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ] ចក្ខុធាតុយា អនិច្ចតោ ទិដ្ឋាយ អដ្ឋារស ធាតុយោ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋា ហោន្តីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុធាតុ អដ្ឋារស ធាតុយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

[សករវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ] ចក្ខុន្ទ្រិយេ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋេ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋានិ ហោន្តីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ពាវីសតិន្ទ្រិយានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

[សករវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ] ចតូហិ ញាណេហិ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ ចត្តារិ សោតាបត្តិផលានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋហិ ញាណេហិ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា ។ អដ្ឋ សោតាបត្តិផលានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទ្វាទសហិ ញាណេហិ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វាទស សោតាបត្តិផលានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ចតុចត្តារីសាយ ញាណេហិ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតីតិ ? អាមន្តា។ ចតុចត្តារីសំ សោតាបត្តិផលានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សត្តសត្តតិយា ញាណេហិ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ សត្តសត្តតិ សោតាបត្តិផលានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៤៦. ន វត្តព្ពំ – ''អនុបុព្ពាភិសមយោ''តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ''សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, មហាសមុទ្ទោ អនុបុព្ពនិន្នោ អនុបុព្ពបោណោ អនុបុព្ពបព្ភារោ, ន អាយតកេនេវ បបាតោ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អនុបុព្ពសិក្ខា អនុបុព្ពកិរិយា អនុបុព្ពបដិបទា, ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបដិវេធោ''តិ [ចូឡវ. ៣៨៥; អ. និ. ៨.២០; ឧទា. ៤៥ ឧទានេ ច]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អនុបុព្ពាភិសមយោតិ។

ន វត្តព្ពំ – ''អនុបុព្ពាភិសមយោ''តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

''អនុបុព្ពេន មេធាវី, ថោកំ ថោកំ ខណេ ខណេ;
កម្មារោ រជតស្សេវ, និទ្ធមេ មលមត្តនោ''តិ [ធ. ប. ២៣៩ ធម្មបទេ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អនុបុព្ពាភិសមយោតិ។

អនុបុព្ពាភិសមយោតិ ? អាមន្តា។ នន្វាយស្មា គវម្បតិ ថេរោ ភិក្ខូ ឯតទវោច – ''សម្មុខា មេតំ, អាវុសោ, ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ – 'យោ, ភិក្ខវេ, ទុក្ខំ បស្សតិ ទុក្ខសមុទយម្បិ សោ បស្សតិ, ទុក្ខនិរោធម្បិ បស្សតិ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទម្បិ បស្សតិ; យោ ទុក្ខសមុទយំ បស្សតិ ទុក្ខម្បិ សោ បស្សតិ, ទុក្ខនិរោធម្បិ បស្សតិ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទម្បិ បស្សតិ; យោ ទុក្ខនិរោធំ បស្សតិ ទុក្ខម្បិ សោ បស្សតិ, ទុក្ខសមុទយម្បិ បស្សតិ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទម្បិ បស្សតិ; យោ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទំ បស្សតិ ទុក្ខម្បិ សោ បស្សតិ, ទុក្ខសមុទយម្បិ បស្សតិ, ទុក្ខនិរោធម្បិ បស្សតី'''តិ [សំ. និ. ៥.១១០០]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ''អនុបុព្ពាភិសមយោ''តិ។

អនុបុព្ពាភិសមយោតិ ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

''សហាវស្ស ទស្សនសម្បទាយ,
តយស្សុ ធម្មា ជហិតា ភវន្តិ;
សក្កាយទិដ្ឋី វិចិកិច្ឆិតញ្ច,
សីលព្ពតំ វាបិ យទត្ថិ កិញ្ចិ;
ចតូហបាយេហិ ច វិប្បមុត្តោ,
ឆច្ចាភិឋានានិ អភព្ព កាតុ''ន្តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ''អនុបុព្ពាភិសមយោ''តិ។

អនុបុព្ពាភិសមយោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ''យស្មិំ, ភិក្ខវេ, សមយេ អរិយសាវកស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ – 'យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពំ តំ និរោធធម្ម'ន្តិ, សហ ទស្សនុប្បាទា, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកស្ស តីណិ សំយោជនានិ បហីយន្តិ – សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្ពតបរាមាសោ''តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ''អនុបុព្ពាភិសមយោ''តិ។

អនុបុព្ពាភិសមយកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(១៨) ១០. វោហារកថា

៣៤៧. ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរេ សោតេ បដិហញ្ញតិ នោ លោកិយេ, លោកុត្តរេន វិញ្ញាណេន បដិវិជានន្តិ នោ លោកិយេន, សាវកា បដិវិជានន្តិ នោ បុថុជ្ជនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកិយេ សោតេ បដិហញ្ញតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកិយេ សោតេ បដិហញ្ញតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោ”តិ។

ននុ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ លោកិយេន វិញ្ញាណេន បដិវិជានន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ លោកិយេន វិញ្ញាណេន បដិវិជានន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោ”តិ។

ននុ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ បុថុជ្ជនា បដិវិជានន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ បុថុជ្ជនា បដិវិជានន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោ”តិ។

៣៤៨. ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ, សកទាគាមិមគ្គោ សកទាគាមិផលំ, អនាគាមិមគ្គោ អនាគាមិផលំ, អរហត្តមគ្គោ អរហត្តផលំ, សតិបដ្ឋានំ សម្មប្បធានំ ឥទ្ធិបាទោ ឥន្ទ្រិយំ ពលំ ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ សុណន្តីតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរោ ធម្មោ សោតវិញ្ញេយ្យោ, សោតស្មិំ បដិហញ្ញតិ, សោតស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន សោតវិញ្ញេយ្យោ, ន សោតស្មិំ បដិហញ្ញតិ, ន សោតស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន សោតវិញ្ញេយ្យោ, ន សោតស្មិំ បដិហញ្ញតិ, ន សោតស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោ”តិ។

៣៤៩. ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារេ រជ្ជេយ្យុន្តិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរោ ធម្មោ រាគដ្ឋានិយោ រជនីយោ កមនីយោ មទនីយោ ពន្ធនីយោ មុច្ឆនីយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន រាគដ្ឋានិយោ ន រជនីយោ ន កមនីយោ ន មទនីយោ ន ពន្ធនីយោ ន មុច្ឆនីយោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន រាគដ្ឋានិយោ ន រជនីយោ ន កមនីយោ ន មទនីយោ ន ពន្ធនីយោ ន មុច្ឆនីយោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោ”តិ។

ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារេ ទុស្សេយ្យុន្តិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរោ ធម្មោ ទោសដ្ឋានិយោ កោបដ្ឋានិយោ បដិឃដ្ឋានិយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន ទោសដ្ឋានិយោ ន កោបដ្ឋានិយោ ន បដិឃដ្ឋានិយោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន ទោសដ្ឋានិយោ ន កោបដ្ឋានិយោ ន បដិឃដ្ឋានិយោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោ”តិ។

ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារេ មុយ្ហេយ្យុន្តិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរោ ធម្មោ មោហដ្ឋានិយោ អញ្ញាណករណោ អចក្ខុករណោ បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្ពានសំវត្តនិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន មោហដ្ឋានិយោ ន អញ្ញាណករណោ ន អចក្ខុករណោ បញ្ញាវុទ្ធិកោ អវិឃាតបក្ខិកោ និព្ពានសំវត្តនិកោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោកុត្តរោ ធម្មោ ន មោហដ្ឋានិយោ ន អញ្ញាណករណោ ន អចក្ខុករណោ បញ្ញាវុទ្ធិកោ អវិឃាតបក្ខិកោ និព្ពានសំវត្តនិកោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោ”តិ។

៣៥០. ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកុត្តរោតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ សុណន្តិ, សព្ពេ តេ មគ្គំ ភាវេន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យេ កេចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ សុណន្តិ, សព្ពេ តេ មគ្គំ ភាវេន្តីតិ? អាមន្តា។ ពាលបុថុជ្ជនា ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ សុណន្តិ, ពាលបុថុជ្ជនា មគ្គំ ភាវេន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. មាតុឃាតកោ មគ្គំ ភាវេតិ… បេ…. បិតុឃាតកោ… អរហន្តឃាតកោ… រុហិរុប្បាទកោ… សង្ឃភេទកោ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារំ សុណាតិ, សង្ឃភេទកោ មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៥១. លព្ភា សោវណ្ណមយាយ លដ្ឋិយា ធញ្ញបុញ្ជោបិ សុវណ្ណបុញ្ជោបិ អាចិក្ខិតុន្តិ? អាមន្តា។ ឯវមេវំ ភគវា លោកុត្តរេន វោហារេន លោកិយម្បិ លោកុត្តរម្បិ ធម្មំ វោហរតីតិ។

លព្ភា ឯលណ្ឌិយាយ លដ្ឋិយា ធញ្ញបុញ្ជោបិ សុវណ្ណបុញ្ជោបិ អាចិក្ខិតុន្តិ? អាមន្តា។ ឯវមេវំ ភគវា លោកិយេន វោហារេន លោកិយម្បិ លោកុត្តរម្បិ ធម្មំ វោហរតីតិ។

៣៥២. ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកិយំ វោហរន្តស្ស លោកិយោ ហោតិ, លោកុត្តរំ វោហរន្តស្ស លោកុត្តរោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ លោកិយំ វោហរន្តស្ស លោកិយេ សោតេ បដិហញ្ញតិ, លោកុត្តរំ វោហរន្តស្ស លោកុត្តរេ សោតេ បដិហញ្ញតិ; លោកិយំ វោហរន្តស្ស លោកិយេន វិញ្ញាណេន បដិវិជានន្តិ, លោកុត្តរំ វោហរន្តស្ស លោកុត្តរេន វិញ្ញាណេន បដិវិជានន្តិ; លោកិយំ វោហរន្តស្ស បុថុជ្ជនា បដិវិជានន្តិ , លោកុត្តរំ វោហរន្តស្ស សាវកា បដិវិជានន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកិយំ វោហរន្តស្ស លោកិយោ ហោតិ, លោកុត្តរំ វោហរន្តស្ស លោកុត្តរោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា លោកិយម្បិ លោកុត្តរម្បិ ធម្មំ វោហរតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា លោកិយម្បិ លោកុត្តរម្បិ ធម្មំ វោហរតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកិយំ វោហរន្តស្ស លោកិយោ ហោតិ, លោកុត្តរំ វោហរន្តស្ស លោកុត្តរោ ហោតី”តិ។

ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វោហារោ លោកិយំ វោហរន្តស្ស លោកិយោ ហោតិ, លោកុត្តរំ វោហរន្តស្ស លោកុត្តរោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ មគ្គំ វោហរន្តស្ស មគ្គោ ហោតិ, អមគ្គំ វោហរន្តស្ស អមគ្គោ ហោតិ, ផលំ វោហរន្តស្ស ផលំ ហោតិ, អផលំ វោហរន្តស្ស អផលំ ហោតិ, និព្ពានំ វោហរន្តស្ស និព្ពានំ ហោតិ, អនិព្ពានំ វោហរន្តស្ស អនិព្ពានំ ហោតិ, សង្ខតំ វោហរន្តស្ស សង្ខតំ ហោតិ, អសង្ខតំ វោហរន្តស្ស អសង្ខតំ ហោតិ, រូបំ វោហរន្តស្ស រូបំ ហោតិ, អរូបំ វោហរន្តស្ស អរូបំ ហោតិ, វេទនំ វោហរន្តស្ស វេទនា ហោតិ, អវេទនំ វោហរន្តស្ស អវេទនា ហោតិ, សញ្ញំ វោហរន្តស្ស សញ្ញា ហោតិ, អសញ្ញំ វោហរន្តស្ស អសញ្ញា ហោតិ, សង្ខារេ វោហរន្តស្ស សង្ខារា ហោន្តិ, អសង្ខារេ វោហរន្តស្ស អសង្ខារា ហោន្តិ, វិញ្ញាណំ វោហរន្តស្ស វិញ្ញាណំ ហោតិ, អវិញ្ញាណំ វោហរន្តស្ស អវិញ្ញាណំ ហោតីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វោហារកថា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយវគ្គោ

(២០) ១១. និរោធកថា

៣៥៣. ទ្វេ និរោធាតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ ទុក្ខនិរោធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ ទុក្ខនិរោធាតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ និរោធសច្ចានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ និរោធសច្ចានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ ទុក្ខសច្ចានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ និរោធសច្ចានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ សមុទយសច្ចានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ និរោធសច្ចានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ មគ្គសច្ចានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទ្វេ និរោធសច្ចានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ…. ទ្វេ លេណានិ… ទ្វេ សរណានិ… ទ្វេ បរាយណានិ… ទ្វេ អច្ចុតានិ… ទ្វេ អមតានិ… ទ្វេ និព្ពានានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទ្វេ និព្ពានានីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទ្វិន្នំ និព្ពានានំ ឧច្ចនីចតា ហីនបណីតតា ឧក្កំសាវកំសោ សីមា វា ភេទោ វា រាជិ វា អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទ្វេ និរោធាតិ? អាមន្តា។ ននុ អប្បដិសង្ខានិរុទ្ធេ សង្ខារេ បដិសង្ខា និរោធេន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អប្បដិសង្ខានិរុទ្ធេ សង្ខារេ បដិសង្ខា និរោធេន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទ្វេ និរោធា”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “ទ្វេ និរោធា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អប្បដិសង្ខានិរុទ្ធាបិ សង្ខារា អច្ចន្តភគ្គា, បដិសង្ខានិរុទ្ធាបិ សង្ខារា អច្ចន្តភគ្គាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អប្បដិសង្ខានិរុទ្ធាបិ សង្ខារា អច្ចន្តភគ្គា, បដិសង្ខានិរុទ្ធាបិ សង្ខារា អច្ចន្តភគ្គា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ទ្វេ និរោធា”តិ។

ទ្វេ និរោធាតិ? អាមន្តា។ បដិសង្ខានិរុទ្ធាបិ [បដិសង្ខានិរុទ្ធា (?)] សង្ខារា អរិយមគ្គំ អាគម្ម និរុទ្ធាតិ? អាមន្តា។ អប្បដិសង្ខានិរុទ្ធា សង្ខារា អរិយមគ្គំ អាគម្ម និរុទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

ទ្វេ និរោធាតិ? អាមន្តា។ បដិសង្ខានិរុទ្ធា សង្ខារា ន បុន ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ អប្បដិសង្ខានិរុទ្ធា សង្ខារា ន បុន ឧប្បជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ទ្វេ និរោធា”តិ។

និរោធកថា និដ្ឋិតា។

ទុតិយវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

បរូបហារោ អញ្ញាណំ, កង្ខា បរវិតារណា;
វចីភេទោ ទុក្ខាហារោ, ចិត្តដ្ឋិតិ ច កុក្កុឡា;
អនុបុព្ពាភិសមយោ, វោហារោ ច និរោធកោតិ។

៣. តតិយវគ្គោ

(២១) ១. ពលកថា

៣៥៤. តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ តថាគតពលំ សាវកពលំ, សាវកពលំ តថាគតពលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ តថាគតពលំ តំ សាវកពលំ, តញ្ញេវ សាវកពលំ តំ តថាគតពលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ យាទិសំ តថាគតពលំ តាទិសំ សាវកពលំ, យាទិសំ សាវកពលំ តាទិសំ តថាគតពលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ យាទិសោ តថាគតស្ស បុព្ពយោគោ បុព្ពចរិយា ធម្មក្ខានំ ធម្មទេសនា តាទិសោ សាវកស្ស បុព្ពយោគោ បុព្ពចរិយា ធម្មក្ខានំ ធម្មទេសនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ តថាគតោ ជិនោ សត្ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវី ធម្មស្សាមី ធម្មប្បដិសរណោតិ? អាមន្តា ។ សាវកោ ជិនោ សត្ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវី ធម្មស្សាមិ ធម្មប្បដិសរណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ តថាគតោ អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទេតា អសញ្ជាតស្ស មគ្គស្ស សញ្ជនេតា អនក្ខាតស្ស មគ្គស្ស អក្ខាតា មគ្គញ្ញូ មគ្គវិទូ មគ្គកោវិទោតិ? អាមន្តា។ សាវកោ អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទេតា អសញ្ជាតស្ស មគ្គស្ស សញ្ជនេតា អនក្ខាតស្ស មគ្គស្ស អក្ខាតា មគ្គញ្ញូ មគ្គវិទូ មគ្គកោវិទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ សាវកោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៥៥. សាវកោ ឋានាឋានំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ ឋានាឋានំ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ឋានាឋានំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

សាវកោ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ឋានសោ ហេតុសោ វិបាកំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ឋានសោ ហេតុសោ វិបាកំ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ឋានសោ ហេតុសោ វិបាកំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

សាវកោ សព្ពត្ថគាមិនី បដិបទំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ សព្ពត្ថគាមិនី បដិបទំ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពត្ថគាមិនី បដិបទំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

សាវកោ អនេកធាតុំ នានាធាតុំ លោកំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ អនេកធាតុំ នានាធាតុំ លោកំ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អនេកធាតុំ នានាធាតុំ លោកំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

សាវកោ សត្តានំ នានាធិមុត្តិកតំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ សត្តានំ នានាធិមុត្តិកតំ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សត្តានំ នានាធិមុត្តិកតំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

សាវកោ ឈានវិមោក្ខសមាធិសមាបត្តីនំ សំកិលេសំ វោទានំ វុដ្ឋានំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ ឈានវិមោក្ខសមាធិសមាបត្តីនំ សំកិលេសំ វោទានំ វុដ្ឋានំ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ឈានវិមោក្ខសមាធិសមាបត្តីនំ សំកិលេសំ វោទានំ វុដ្ឋានំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

សាវកោ បុព្ពេនិវាសានុស្សតឹ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ បុព្ពេនិវាសានុស្សតឹ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បុព្ពេនិវាសានុស្សតិ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

សាវកោ សត្តានំ ចុតូបបាតំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សាវកោ សត្តានំ ចុតូបបាតំ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សត្តានំ ចុតូបបាតំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

ននុ តថាគតស្សាបិ អាសវា ខីណា សាវកស្សាបិ អាសវា ខីណាតិ ? អាមន្តា។ អត្ថិ កិញ្ចិ នានាករណំ តថាគតស្ស វា សាវកស្ស វា អាសវក្ខយេន វា អាសវក្ខយំ វិមុត្តិយា វា វិមុត្តីតិ? នត្ថិ។ ហញ្ចិ នត្ថិ កិញ្ចិ នានាករណំ តថាគតស្ស វា សាវកស្ស វា អាសវក្ខយេន វា អាសវក្ខយំ វិមុត្តិយា វា វិមុត្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណ”ន្តិ។

៣៥៦. អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា ។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ [អយមេត្ថ សាធារណបក្ខំ សន្ធាយ បដិក្ខេបោ (ដីកា ឱលោកេតព្ពា)] …បេ….។

ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ? អាមន្តា…បេ….។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកអសាធារណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? អាមន្តា។ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ សាវកសាធារណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ពលកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២២) ២. អរិយន្តិកថា

៣៥៧. ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ, សកទាគាមិមគ្គោ សកទាគាមិផលំ, អនាគាមិមគ្គោ អនាគាមិផលំ, អរហត្តមគ្គោ អរហត្តផលំ, សតិបដ្ឋានំ សម្មប្បធានំ ឥទ្ធិបាទោ ឥន្ទ្រិយំ ពលំ ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា ។ សុញ្ញតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។ សុញ្ញតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានញ្ច មនសិ ករោតិ, សុញ្ញតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឋានាឋានញ្ច មនសិ ករោតិ, សុញ្ញតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា។

អនិមិត្តារម្មណំ...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានញ្ច មនសិ ករោតិ, អប្បណិហិតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ឋានាឋានញ្ច មនសិ ករោតិ, អប្បណិហិតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៣៥៨. សតិបដ្ឋានា អរិយា សុញ្ញតារម្មណាតិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ សុញ្ញតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សតិបដ្ឋានា អរិយា អនិមិត្តារម្មណា...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណាតិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សម្មប្បធានា, ឥទ្ធិបាទា, ឥន្ទ្រិយា, ពលា, ពោជ្ឈង្គា អរិយា សុញ្ញតារម្មណាតិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ សុញ្ញតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ពោជ្ឈង្គា អរិយា អនិមិត្តារម្មណា... អប្បណិហិតារម្មណាតិ? អាមន្តា ។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៣៥៩. ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – “សុញ្ញតារម្មណ”ន្តិ? អាមន្តា។ សតិបដ្ឋានា អរិយា ន វត្តព្វា – “សុញ្ញតារម្មណា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – អនិមិត្តារម្មណំ...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណន្តិ ? អាមន្តា។ សតិបដ្ឋានា អរិយា ន វត្តព្វា – “អប្បណិហិតារម្មណា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – សុញ្ញតារម្មណំ...បេ.... អនិមិត្តារម្មណំ...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ សម្មប្បធានំ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា អរិយា ន វត្តព្វា – “អប្បណិហិតារម្មណា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៣៦០. សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ...បេ.... ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា។ សុញ្ញតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... សុញ្ញតារម្មណន្តិ ? អាមន្តា។ សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ច មនសិ ករោតិ , សុញ្ញតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ច មនសិ ករោតិ, សុញ្ញតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា។ អនិមិត្តារម្មណំ អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ច មនសិ ករោតិ, អប្បណិហិតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ច មនសិ ករោតិ, អប្បណិហិតញ្ច មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៣៦១. សតិបដ្ឋានា អរិយា សុញ្ញតារម្មណា...បេ.... អនិមិត្តារម្មណា...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណាតិ? អាមន្តា។ សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សម្មប្បធានំ ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា អរិយា សុញ្ញតារម្មណា...បេ.... អនិមិត្តារម្មណា...បេ.... អប្បណិហិតារម្មណាតិ? អាមន្តា។ សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន

ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – សុញ្ញតារម្មណំ…បេ…. អនិមិត្តារម្មណំ…បេ…. អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ សតិបដ្ឋានា អរិយា ន វត្តព្វា – “អប្បណិហិតារម្មណា”តិ ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

៣៦២. សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – សុញ្ញតារម្មណំ…បេ…. អនិមិត្តារម្មណំ…បេ…. អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ សម្មប្បធានា…បេ…. ពោជ្ឈង្គា អរិយា ន វត្តព្វា – “អប្បណិហិតារម្មណា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? អាមន្តា។ សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ ន វត្តព្វំ – “អរិយ”ន្តិ? អាមន្តា។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ ន វត្តព្វំ – “អរិយ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ …បេ….។

សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ ន វត្តព្វំ – “អរិយ”ន្តិ? អាមន្តា។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ ន វត្តព្វំ – “អរិយ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ សុញ្ញតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ សុញ្ញតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ អនិមិត្តារម្មណំ… អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ សុញ្ញតារម្មណំ…បេ…. អនិមិត្តារម្មណំ…បេ…. អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា…បេ….។ សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – “សុញ្ញតារម្មណ”ន្តិ? អាមន្តា។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – “សុញ្ញតារម្មណ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

ឋានាឋានេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – អនិមិត្តារម្មណំ… អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – “អប្បណិហិតារម្មណ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

សត្តានំ ចុតូបបាតេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – សុញ្ញតារម្មណំ…បេ…. អនិមិត្តារម្មណំ…បេ…. អប្បណិហិតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ អាសវានំ ខយេ យថាភូតំ ញាណំ តថាគតពលំ អរិយំ ន វត្តព្វំ – “អប្បណិហិតារម្មណ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

អរិយន្តិកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២៣) ៣. វិមុត្តិកថា

៣៦៣. សរាគំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? អាមន្តា។ រាគសហគតំ រាគសហជាតំ រាគសំសដ្ឋំ រាគសម្បយុត្តំ រាគសហភុ រាគានុបរិវត្តិ អកុសលំ លោកិយំ សាសវំ សំយោជនិយំ គន្ថនិយំ ឱឃនិយំ យោគនិយំ នីវរណិយំ បរាមដ្ឋំ

ឧបាទានិយំ សំកិលេសិយំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សផស្សំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ផស្សោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ សរាគំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, រាគោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សវេទនំ…បេ…. សសញ្ញំ…បេ…. សចេតនំ…បេ…. សបញ្ញំ [សសញ្ញំ (សី. ក.)] ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, បញ្ញា ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ សរាគំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, រាគោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

សផស្សំ សរាគំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ផស្សោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ រាគោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សវេទនំ សរាគំ…បេ…. សសញ្ញំ សរាគំ…បេ…. សចេតនំ សរាគំ…បេ…. សបញ្ញំ សរាគំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, បញ្ញា ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ រាគោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៦៤. សទោសំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? អាមន្តា។ ទោសសហគតំ ទោសសហជាតំ ទោសសំសដ្ឋំ ទោសសម្បយុត្តំ ទោសសហភុ ទោសានុបរិវត្តិ អកុសលំ លោកិយំ សាសវំ…បេ…. សំកិលេសិយំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សផស្សំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ផស្សោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ សទោសំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ទោសោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សវេទនំ…បេ…. សសញ្ញំ…បេ…. សចេតនំ…បេ…. សបញ្ញំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, បញ្ញា ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា ។ សទោសំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ទោសោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សផស្សំ សទោសំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ផស្សោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ សទោសំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ទោសោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សវេទនំ សទោសំ… សសញ្ញំ សទោសំ… សចេតនំ សទោសំ… សបញ្ញំ សទោសំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, បញ្ញា ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ ទោសោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៦៥. សមោហំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? អាមន្តា។ មោហសហគតំ មោហសហជាតំ មោហសំសដ្ឋំ មោហសម្បយុត្តំ មោហសហភុ មោហានុបរិវត្តិ អកុសលំ លោកិយំ សាសវំ…បេ…. សំកិលេសិយំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សផស្សំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ផស្សោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ សមោហំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, មោហោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សវេទនំ … សសញ្ញំ… សចេតនំ… សបញ្ញំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, បញ្ញា ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ សមោហំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, មោហោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សផស្សំ សមោហំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ផស្សោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា ។ មោហោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សវេទនំ សមោហំ… សសញ្ញំ សមោហំ… សចេតនំ សមោហំ…បេ…. សបញ្ញំ សមោហំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, បញ្ញា ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? អាមន្តា។ មោហោ ច ចិត្តញ្ច ឧភោ វិមុច្ចន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សរាគំ សទោសំ សមោហំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? អាមន្តា។ វីតរាគំ វីតទោសំ វីតមោហំ និក្កិលេសំ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “សរាគំ សទោសំ សមោហំ ចិត្តំ វិមុច្ចតី”តិ។

វិមុត្តិកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២៤) ៤. វិមុច្ចមានកថា

៣៦៦. វិមុត្តំ វិមុច្ចមានន្តិ? អាមន្តា។ ឯកទេសំ វិមុត្តំ, ឯកទេសំ អវិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឯកទេសំ វិមុត្តំ, ឯកទេសំ អវិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ ឯកទេសំ សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ ន សោតាបន្នោ, ឯកទេសំ សោតាបត្តិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ សត្តក្ខត្តុបរមោ កោលង្កោលោ ឯកពីជី ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ធម្មេ…បេ…. សង្ឃេ…បេ…. អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ, ឯកទេសំ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ ន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឯកទេសំ វិមុត្តំ, ឯកទេសំ អវិមុត្តន្តិ? អាមន្តា ។ ឯកទេសំ សកទាគាមី, ឯកទេសំ ន សកទាគាមី, ឯកទេសំ សកទាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឯកទេសំ វិមុត្តំ, ឯកទេសំ អវិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ ឯកទេសំ អនាគាមី, ឯកទេសំ ន អនាគាមី, ឯកទេសំ អនាគាមិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ អន្តរាបរិនិព្ពាយី , ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី, អសង្ខារបរិនិព្ពាយី, សសង្ខារបរិនិព្ពាយី, ឧទ្ធំសោតោអកនិដ្ឋគាមី, ឯកទេសំ ន ឧទ្ធំសោតោអកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឯកទេសំ វិមុត្តំ, ឯកទេសំ អវិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ ឯកទេសំ អរហា ឯកទេសំ ន អរហា, ឯកទេសំ អរហត្តប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, ឯកទេសំ វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ…បេ…. ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិកតំ, ឯកទេសំ សច្ឆិកាតព្ពំ ន សច្ឆិកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វិមុត្តំ វិមុច្ចមានន្តិ? អាមន្តា។ ឧប្បាទក្ខណេ វិមុត្តំ, ភង្គក្ខណេ វិមុច្ចមានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៦៧. ន វត្តព្ពំ – ''វិមុត្តំ វិមុច្ចមាន''ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ''តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតី''តិ [ទី. និ. ១.២៤៨ អាទយោ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ វត្តព្ពំ [តេន ហិ (សី. ស្យា. កំ.), តេន ហិ ន វត្តព្ពំ (ក.)] – ''វិមុត្តំ វិមុច្ចមាន''ន្តិ។

វិមុត្តំ វិមុច្ចមានន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ''សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតី''តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ''វិមុត្តំ វិមុច្ចមាន''ន្តិ។

អត្ថិ ចិត្តំ វិមុច្ចមានន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ចិត្តំ រជ្ជមានំ ទុស្សមានំ មុយ្ហមានំ កិលិស្សមានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ រត្តញ្ចេវ អរត្តញ្ច, ទុដ្ឋញ្ចេវ អទុដ្ឋញ្ច, មូឡ្ហញ្ចេវ អមូឡ្ហញ្ច, ឆិន្នញ្ចេវ អឆិន្នញ្ច, ភិន្នញ្ចេវ អភិន្នញ្ច, កតញ្ចេវ អកតញ្ចាតិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រត្តញ្ចេវ អរត្តញ្ច, ទុដ្ឋញ្ចេវ អទុដ្ឋញ្ច, មូឡ្ហញ្ចេវ អមូឡ្ហញ្ច, ឆិន្នញ្ចេវ អឆិន្នញ្ច, ភិន្នញ្ចេវ អភិន្នញ្ច, កតញ្ចេវ អកតញ្ច, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ''អត្ថិ ចិត្តំ វិមុច្ចមាន''ន្តិ។

វិមុច្ចមានកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២៥) ៥. អដ្ឋមកកថា

៣៦៨. អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលប្បត្តោ បដិលទ្ធោ អធិគតោ សច្ឆិកតោ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលប្បត្តោ...បេ.... កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋានុសយោ បហីនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆានុសយោ... សីលព្ពតបរាមាសោ បហីនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆានុសយោ បហីនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋានុសយោ... សីលព្ពតបរាមាសោ បហីនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋានុសយោ អប្បហីនោតិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ អប្បហីនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋានុសយោ អប្បហីនោតិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ អប្បហីនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆានុសយោ... សីលព្ពតបរាមាសោ អប្បហីនោតិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ អប្បហីនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស សីលព្ពតបរាមាសោ អប្បហីនោតិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ អប្បហីនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៦៩. អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានបហានាយ សតិបដ្ឋានា ភាវិតា...បេ.... សម្មប្បធានា...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានបហានាយ មគ្គោ ភាវិតោ...បេ.... ពោជ្ឈង្គា ភាវិតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានបហានាយ មគ្គោ អភាវិតោតិ? អាមន្តា។ អមគ្គេន បហីនំ លោកិយេន សាសវេន...បេ.... សំកិលេសិយេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានបហានាយ សតិបដ្ឋានា...បេ.... ពោជ្ឈង្គា អភាវិតាតិ? អាមន្តា។ អមគ្គេន បហីនំ លោកិយេន សាសវេន...បេ.... សំកិលេសិយេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានបហានាយ មគ្គោ អភាវិតោ...បេ.... សតិបដ្ឋានា...បេ.... ពោជ្ឈង្គា អភាវិតាតិ? អាមន្តា។ អមគ្គេន បហីនំ លោកិយេន សាសវេន...បេ.... សំកិលេសិយេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៧០. ន វត្តព្វំ – ‘‘អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីន’’ន្តិ? អាមន្តា។ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? នុប្បជ្ជិស្សតិ។ ហញ្ចិ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីន’’ន្តិ។

ន វត្តព្វំ – ‘‘អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ បហីន’’ន្តិ? អាមន្តា។ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? នុប្បជ្ជិស្សតិ។ ហញ្ចិ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ បហីន’’ន្តិ។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋានុសយោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆានុសយោ... សីលព្ពតបរាមាសោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនន្តិ? អាមន្តា ។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆានុសយោ... សីលព្ពតបរាមាសោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនន្តិ? អាមន្តា។ គោត្រភុនោ បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនន្តិ? អាមន្តា។ គោត្រភុនោ បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កត្វា បហីនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២៦) ៦. អដ្ឋមកស្សឥន្ទ្រិយកថា

៣៧១. អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ សទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ វីរិយិន្ទ្រិយំ...បេ.... នត្ថិ សតិន្ទ្រិយំ...បេ.... នត្ថិ សមាធិន្ទ្រិយំ...បេ.... នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ បញ្ញាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធាតិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ វីរិយំ...បេ.... អត្ថិ សតិ... អត្ថិ សមាធិ... អត្ថិ បញ្ញាតិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ មនោ, អត្ថិ មនិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, អត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ មនោ, អត្ថិ មនិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, អត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សោមនស្សំ, អត្ថិ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ, អត្ថិ ជីវិតំ, អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, អត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ ជីវិតំ, អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស...បេ.... អត្ថិ បញ្ញា, អត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ មនោ, នត្ថិ មនិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សោមនស្សំ, នត្ថិ សោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ...បេ.... អត្ថិ ជីវិតំ, នត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ មនោ, នត្ថិ មនិន្ទ្រិយន្តិ? អត្ថិ សោមនស្សំ, នត្ថិ សោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ? អត្ថិ ជីវិតំ, នត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ អស្សទ្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ វីរិយិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ កុសីតោ ហីនវីរិយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ សតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ មុដ្ឋស្សតិ អសម្បជានោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ សមាធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ អសមាហិតោ វិព្ភន្តចិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ ទុប្បញ្ញោ ឯលមូគោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, សា ច សទ្ធា និយ្យានិកាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, សា ច សទ្ធា និយ្យានិកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយ”ន្តិ។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ វីរិយំ, តញ្ច វីរិយំ និយ្យានិកំ; អត្ថិ សតិ, សា ច សតិ និយ្យានិកា; អត្ថិ សមាធិ, សោ ច សមាធិ និយ្យានិកោ; អត្ថិ បញ្ញា, សា ច បញ្ញា និយ្យានិកាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, សា ច បញ្ញា និយ្យានិកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយ”ន្តិ។

៣៧២. សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, អត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, អត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ

បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, អត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, អត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស… អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, អត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ…បេ…. អត្ថិ បញ្ញា, អត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, អត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ សទ្ធា, នត្ថិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ…បេ…. អត្ថិ បញ្ញា, នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា ។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស… អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ញា, នត្ថិ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមានិ, ភិក្ខវេ, ឥន្ទ្រិយានិ! កតមានិ បញ្ច? សទ្ធិន្ទ្រិយំ, វីរិយិន្ទ្រិយំ, សតិន្ទ្រិយំ, សមាធិន្ទ្រិយំ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ – ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចិន្ទ្រិយានិ។ ឥមេសំ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ សមត្តា បរិបូរត្តា អរហា ហោតិ។ តតោ មុទុតរេហិ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ ហោតិ, តតោ មុទុតរេហិ អនាគាមី ហោតិ, តតោ មុទុតរេហិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ ហោតិ, តតោ មុទុតរេហិ សកទាគាមី ហោតិ, តតោ មុទុតរេហិ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ ហោតិ, តតោ មុទុតរេហិ សោតាបន្នោ ហោតិ, តតោ មុទុតរេហិ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ ហោតិ។ យស្ស ខោ, ភិក្ខវេ, ឥមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ សព្វេន សព្វំ សព្វថា សព្វំ នត្ថិ, តមហំ ‘ពាហិរោ បុថុជ្ជនបក្ខេ ឋិតោ’តិ វទាមី”តិ [សំ. និ. ៥.៤៨៨]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ អដ្ឋមកោ បុគ្គលោ ពាហិរោ បុថុជ្ជនបក្ខេ ឋិតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ។

អដ្ឋមកស្ស ឥន្ទ្រិយកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២៧) ៧. ទិព្វចក្ខុកថា

៣៧៣. មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្វចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ មំសចក្ខុំ ទិព្វចក្ខុំ, ទិព្វចក្ខុំ មំសចក្ខុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្វចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ យាទិសំ មំសចក្ខុំ តាទិសំ ទិព្វចក្ខុំ, យាទិសំ ទិព្វចក្ខុំ តាទិសំ មំសចក្ខុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្វចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ មំសចក្ខុំ តំ ទិព្វចក្ខុំ, តំ ទិព្វចក្ខុំ តំ មំសចក្ខុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្វចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ យាទិសោ មំសចក្ខុស្ស វិសយោ អានុភាវោ គោចរោ តាទិសោ ទិព្វស្ស ចក្ខុស្ស វិសយោ អានុភាវោ គោចរោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្វចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ឧបាទិណ្ណំ [ឧបាទិន្នំ (ស្យា. កំ.)] ហុត្វា អនុបាទិណ្ណំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឧបាទិណ្ណំ ហុត្វា អនុបាទិណ្ណំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ កាមាវចរំ ហុត្វា រូបាវចរំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កាមាវចរំ ហុត្វា រូបាវចរំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ រូបាវចរំ ហុត្វា អរូបាវចរំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

រូបាវចរំ ហុត្វា អរូបាវចរំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ បរិយាបន្នំ ហុត្វា អបរិយាបន្នំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៣៧៤. មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ទិព្ពចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ មំសចក្ខុំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ទិព្ពចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ បញ្ញាចក្ខុំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ទិព្ពចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ មំសចក្ខុំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មំសចក្ខុំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពចក្ខុំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេវ ចក្ខូនីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទ្វេវ ចក្ខូនីតិ? អាមន្តា។ ននុ តីណិ ចក្ខូនិ វុត្តានិ ភគវតា – មំសចក្ខុំ, ទិព្ពចក្ខុំ, បញ្ញាចក្ខុន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តីណិ ចក្ខូនិ វុត្តានិ ភគវតា – មំសចក្ខុំ, ទិព្ពចក្ខុំ, បញ្ញាចក្ខុំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទ្វេវ ចក្ខូនី”តិ។

ទ្វេវ ចក្ខូនីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, ចក្ខូនិ! កតមានិ តីណិ? មំសចក្ខុំ, ទិព្ពចក្ខុំ, បញ្ញាចក្ខុន្តិ – ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ ចក្ខូនី”តិ។

> “មំសចក្ខុំ ទិព្ពចក្ខុំ, បញ្ញាចក្ខុំ អនុត្តរំ;
> ឯតានិ តីណិ ចក្ខូនិ, អក្ខាសិ បុរិសុត្តមោ។
>
> “មំសចក្ខុស្ស ឧប្បាទោ, មគ្គោ ទិព្ពស្ស ចក្ខុនោ;
> យទា ច ញាណំ ឧទបាទិ, បញ្ញាចក្ខុំ អនុត្តរំ;
> តស្ស ចក្ខុស្ស បដិលាភា, សព្ពទុក្ខា បមុច្ចតី”តិ [ឥតិវុ. ៦១ ឥតិវុត្តកេ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ទ្វេវ ចក្ខូនី”តិ។

ទិព្ពចក្ខុកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២៨) ៨. ទិព្ពសោតកថា

៣៧៥. មំសសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពសោតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ មំសសោតំ ទិព្ពសោតំ, ទិព្ពសោតំ មំសសោតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មំសសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពសោតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ យាទិសំ មំសសោតំ តាទិសំ ទិព្ពសោតំ, យាទិសំ ទិព្ពសោតំ តាទិសំ មំសសោតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មំសសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពសោតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ មំសសោតំ តំ ទិព្ពសោតំ, តំ ទិព្ពសោតំ តំ មំសសោតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មំសសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពសោតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ យាទិសោ មំសសោតស្ស វិសយោ អានុភាវោ គោចរោ តាទិសោ ទិព្ពស្ស សោតស្ស វិសយោ អានុភាវោ គោចរោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មំសសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពសោតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ឧបាទិណ្ណំ ហុត្វា អនុបាទិណ្ណំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឧបាទិណ្ណំ ហុត្វា អនុបាទិណ្ណំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ កាមាវចរំ ហុត្វា រូបាវចរំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

កាមាវចរំ ហុត្វា រូបាវចរំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ រូបាវចរំ ហុត្វា អរូបាវចរំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

រូបាវចរំ ហុត្វា អរូបាវចរំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ បរិយាបន្នំ ហុត្វា អបរិយាបន្នំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៣៧៦. មំសសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពសោតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ទិព្ពសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ មំសសោតំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

មំសសោតំ ធម្មុបត្ថទ្ធំ ទិព្ពសោតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ឯកំយេវ សោតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

ឯកំយេវ សោតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ ទ្វេ សោតានិ វុត្តានិ ភគវតា – “មំសសោតំ, ទិព្ពសោត”ន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទ្វេ សោតានិ វុត្តានិ ភគវតា – មំសសោតំ, ទិព្ពសោតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឯកញ្ញេវ សោត”ន្តិ។

ទិព្ពសោតកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(២៩) ៩. យថាកម្មូបគតញាណកថា

៣៧៧. យថាកម្មូបគតំ ញាណំ [យថាកម្មូបគតញាណំ (ស្យា. កំ.)] ទិព្ពចក្ខុន្តិ? អាមន្តា។ យថាកម្មូបគតញ្ច មនសិ ករោតិ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

យថាកម្មូបគតញ្ច មនសិ ករោតិ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ទិព្ពចក្ខុន្តិ? អាមន្តា។ “ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “អរិយានំ ឧបវាទកា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “មិច្ឆាទិដ្ឋិកា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “អរិយានំ អនុបវាទកា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “សម្មាទិដ្ឋិកា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “សម្មាទិដ្ឋិកម្មសម្មាទានា”តិ ច មនសិ ករោតិ, “តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា”តិ ច មនសិ ករោតិ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

“តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា”តិ ច មនសិ ករោតិ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៣៧៨. យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ទិព្ពចក្ខុន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ អទិព្ពចក្ខុកោ ទិព្ពចក្ខុំ អប្បដិលទ្ធោ អនធិគតោ អសច្ឆិកតោ យថាកម្មូបគតំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ អទិព្ពចក្ខុកោ ទិព្ពចក្ខុំ អប្បដិលទ្ធោ អនធិគតោ អសច្ឆិកតោ យថាកម្មូបគតំ ជានាតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ទិព្ពចក្ខុ”ន្តិ។

យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ទិព្ពចក្ខុន្តិ? អាមន្តា។ អាយស្មា សារិបុត្តោ យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អាយស្មា សារិបុត្តោ យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ជានាតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ទិព្ពចក្ខុ”ន្តិ។

យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ទិព្ពចក្ខុន្តិ? អាមន្តា។ អាយស្មា សារិបុត្តោ យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ទិព្ពចក្ខុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ទិព្ពចក្ខុន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទវោច –

"នេវ បុព្ពេនិវាសាយ, នបិ ទិព្ពស្ស ចក្ខុនោ;
ចេតោបរិយាយ ឥទ្ធិយា, សោតធាតុវិសុទ្ធិយា;
ចុតិយា ឧបបត្តិយា, បណិធិ មេ ន វិជ្ជតី"តិ [ថេរគា. ៩៩៦ ថេរគាថាយំ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – "យថាកម្មូបគតំ ញាណំ ទិព្ពចក្ខុ"ន្តិ។

យថាកម្មូបគតញាណកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(៣០) ១០. សំវរកថា

៣៧៩. អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទេវេសុ អសំវរោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នត្ថិ ទេវេសុ អសំវរោតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ ទេវេសុ សំវរោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ននុ អសំវរា សំវរោ សីលំ, អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទេវេសុ អសំវរោ, យម្ហា អសំវរា សំវរោ សីលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អាជានាហិ និគ្គហំ។ ហញ្ចិ អសំវរា សំវរោ សីលំ, អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ ទេវេសុ អសំវរោ, យម្ហា អសំវរា សំវរោ សីល"ន្តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – "វត្តព្ពេ ខោ – 'អសំវរា សំវរោ សីលំ, អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោ,' នោ ច វត្តព្ពេ – 'អត្ថិ ទេវេសុ អសំវរោ, យម្ហា អសំវរា សំវរោ សីល'"ន្តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ – "អត្ថិ ទេវេសុ អសំវរោ, យម្ហា អសំវរា សំវរោ សីល"ន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អសំវរា សំវរោ សីលំ, អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោ"តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ – "វត្តព្ពេ ខោ 'អសំវរា សំវរោ សីលំ, អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោ,' នោ ច វត្តព្ពេ – 'អត្ថិ ទេវេសុ អសំវរោ, យម្ហា អសំវរា សំវរោ សីល'"ន្តិ មិច្ឆា។

អត្ថិ មនុស្សេសុ សំវរោ, អត្ថិ តត្ថ អសំវរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោ, អត្ថិ តត្ថ អសំវរោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោ, នត្ថិ តត្ថ អសំវរោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ មនុស្សេសុ សំវរោ, នត្ថិ តត្ថ អសំវរោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៨០. អត្ថិ ទេវេសុ បាណាតិបាតា វេរមណីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទេវេសុ បាណាតិបាតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ ទេវេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទេវេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នត្ថិ ទេវេសុ បាណាតិបាតោតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ ទេវេសុ បាណាតិបាតា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នត្ថិ ទេវេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ ទេវេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ មនុស្សេសុ បាណាតិបាតា វេរមណិ, អត្ថិ តត្ថ បាណាតិបាតោតិ ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទេវេសុ បាណាតិបាតា វេរមណិ, អត្ថិ តត្ថ បាណាតិបាតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ មនុស្សេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណិ, អត្ថិ តត្ថ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទេវេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណិ, អត្ថិ តត្ថ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អត្ថិ ទេវេសុ បាណាតិបាតា វេរមណិ, នត្ថិ តត្ថ បាណាតិបាតោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ មនុស្សេសុ បាណាតិបាតា វេរមណិ, នត្ថិ តត្ថ បាណាតិបាតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អត្ថិ ទេវេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណិ, នត្ថិ តត្ថ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ មនុស្សេសុ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណិ, នត្ថិ តត្ថ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

នត្ថិ ទេវេសុ សំវរោតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ ទេវា បាណាតិបាតិនោ អទិន្នាទាយិនោ កាមេសុមិច្ឆាចារិនោ មុសាវាទិនោ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋាយិនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ អត្ថិ ទេវេសុ សំវរោតិ។

សំវរកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(៣១) ១១. អសញ្ញកថា

៣៨១. អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ សញ្ញាសត្តាវាសោ សញ្ញាសំសារោ សញ្ញាយោនិ សញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវាសោ អសញ្ញសំសារោ អសញ្ញយោនិ អសញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវាសោ អសញ្ញសំសារោ អសញ្ញយោនិ អសញ្ញត្តភាវបដិលាភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថី”តិ។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថីតិ? អាមន្តា ។ បញ្ចវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ននុ ឯកវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ ឯកវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថី”តិ។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តាយ សញ្ញាយ សញ្ញាករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៨២. មនុស្សេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ សញ្ញាសត្តាវាសោ សញ្ញាសំសារោ សញ្ញាយោនិ សញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មនុស្សេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច បញ្ចវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច បញ្ចវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មនុស្សេសុ សញ្ញា អត្ថិ, តាយ សញ្ញាយ សញ្ញាករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ, តាយ សញ្ញាយ សញ្ញាករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវាសោ អសញ្ញសំសារោ អសញ្ញយោនិ អសញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ មនុស្សេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ…បេ…. អសញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច ឯកវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ មនុស្សេសុ សញ្ញា អត្ថិ, សោ ច ឯកវោការភវោ គតិ...បេ.... អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ, ន ច តាយ សញ្ញាយ សញ្ញាករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ មនុស្សេសុ សញ្ញា អត្ថិ, ន ច តាយ សញ្ញាយ សញ្ញាករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៨៣. ន វត្តព្ពំ – “អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សន្តិ, ភិក្ខវេ, អសញ្ញសត្តា នាម ទេវា; សញ្ញុប្បាទា ច បន តេ ទេវា តម្ហា កាយា ចវន្តី”តិ [ទី. និ. ១.៦៨]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថីតិ។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថីតិ? កិញ្ចិ [កញ្ចិ (ស្យា.)] កាលេ អត្ថិ, កិញ្ចិ កាលេ នត្ថីតិ។ កិញ្ចិ កាលេ សញ្ញសត្តា កិញ្ចិ កាលេ អសញ្ញសត្តា, កិញ្ចិ កាលេ សញ្ញភវោ កិញ្ចិ កាលេ អសញ្ញភវោ, កិញ្ចិ កាលេ បញ្ចវោការភវោ កិញ្ចិ កាលេ ឯកវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អសញ្ញសត្តេសុ សញ្ញា កិញ្ចិ កាលេ អត្ថិ, កិញ្ចិ កាលេ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ កំ កាលំ អត្ថិ, កំ កាលំ នត្ថីតិ? ចុតិកាលេ ឧបបត្តិកាលេ អត្ថិ, ឋិតិកាលេ នត្ថីតិ។ ចុតិកាលេ ឧបបត្តិកាលេ សញ្ញសត្តា, ឋិតិកាលេ អសញ្ញសត្តា; ចុតិកាលេ ឧបបត្តិកាលេ សញ្ញភវោ, ឋិតិកាលេ អសញ្ញភវោ; ចុតិកាលេ ឧបបត្តិកាលេ បញ្ចវោការភវោ, ឋិតិកាលេ ឯកវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អសញ្ញកថា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយវគ្គោ

(៣២) ១២. នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកថា

៣៨៤. នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវាសោ អសញ្ញសំសារោ អសញ្ញយោនិ អសញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ននុ សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ សញ្ញាសត្តាវាសោ សញ្ញាសំសារោ សញ្ញាយោនិ សញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ...បេ.... សញ្ញត្តភាវបដិលាភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – ‘សញ្ញា អត្ថី’”តិ។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ ឯកវោការភវោ គតិ...បេ.... អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ននុ ចតុវោការភវោ គតិ...បេ.... អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចតុវោការភវោ គតិ...បេ.... អត្តភាវបដិលាភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – ‘សញ្ញា អត្ថី’”តិ។

៣៨៥. អសញ្ញសត្តេសុ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ”, សោ ច អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវាសោ អសញ្ញសំសារោ អសញ្ញយោនិ អសញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ,” សោ ច អសញ្ញភវោ អសញ្ញគតិ អសញ្ញសត្តាវាសោ អសញ្ញសំសារោ អសញ្ញយោនិ អសញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អសញ្ញសត្តេសុ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ,” សោ ច ឯកវោការភវោ គតិ...បេ.... អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ,” សោ ច ឯកវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ,” សោ ច សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ...បេ.... សញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តេសុ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ,” សោ ច សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ...បេ.... សញ្ញត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ,” សោ ច ចតុវោការភវោ គតិ…បេ… អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តេសុ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថិ,” សោ ច ចតុវោការភវោ គតិ…បេ… អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ ននុ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – ‘សញ្ញា អត្ថី’”តិ។

៣៨៦. នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ អាកាសានញ្ចាយតនំ ចតុវោការភវោ អាកាសានញ្ចាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ? អាមន្តា។ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ…បេ… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អាកាសានញ្ចាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? អាមន្តា។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ…បេ… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? អាមន្តា។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ វា “នត្ថី”តិ វាតិ? អាមន្តា ។ ននុ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – ‘សញ្ញា អត្ថី’តិ វា ‘នត្ថី’តិ វា”តិ។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ វា “នត្ថី”តិ វាតិ? អាមន្តា។ អាកាសានញ្ចាយតនំ…បេ… វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ…បេ… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ វា “នត្ថី”តិ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អាកាសានញ្ចាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? អាមន្តា។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ…បេ… អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? អាមន្តា។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ចតុវោការភវោ, អត្ថិ តត្ថ សញ្ញាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ [នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ វត្តព្ពំ (?)] – “សញ្ញា អត្ថី”តិ វា “នត្ថី”តិ វាតិ? អាមន្តា។ ននុ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – ‘សញ្ញា អត្ថី’តិ វា ‘នត្ថី’តិ វា”តិ។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនន្តិ កត្វា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញា អត្ថី”តិ វា “នត្ថី”តិ វាតិ? អាមន្តា។ អទុក្ខមសុខា វេទនាតិ កត្វា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ [អទុក្ខមសុខា វេទនា (សី. ក.)] ន វត្តព្ពំ – “វេទនា”តិ វា “អវេទនា”តិ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកថា និដ្ឋិតា។

តតិយវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ពលំ សាធារណំ អរិយំ, សរាគំ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ;

វិមុត្តំ វិមុច្ចមានំ, អត្ថិ ចិត្តំ វិមុច្ចមានំ។

អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស, ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ បហីនំ;
អដ្ឋមកស្ស បុគ្គលស្ស, នត្ថិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ ចក្ខុំ។

សោតំ ធម្មូបត្ថទ្ធំ, យថាកម្មូបគតំ ញាណំ;
ទេវេសុ សំវរោ អសញ្ញ-សត្តេសុ សញ្ញា ឯវមេវ ភវគ្គន្តិ។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៣៣) ១. គិហិស្ស អរហាតិកថា

៣៨៧. គិហិស្ស អរហាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ គិហិសំយោជនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. នត្ថិ អរហតោ គិហិសំយោជនន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ គិហិសំយោជនំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘គិហិស្ស អរហា’’តិ។

គិហិស្ស អរហាតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ គិហិសំយោជនំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ គិហិសំយោជនំ បហីនំ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវង្កតំ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘គិហិស្ស អរហា’’តិ។

គិហិស្ស អរហាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ គិហី គិហិសំយោជនំ អប្បហាយ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោតិ [ម. និ. ២.១៨៦]? នត្ថិ។ ហញ្ចិ នត្ថិ កោចិ គិហី គិហិសំយោជនំ អប្បហាយ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘គិហិស្ស អរហា’’តិ។

គិហិស្ស អរហាតិ? អាមន្តា។ ននុ វច្ឆគោត្តោ បរិព្ពាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – ‘‘អត្ថិ នុ ខោ, ភោ គោតម, កោចិ គិហី គិហិសំយោជនំ អប្បហាយ កាយស្ស ភេទា ទុក្ខស្សន្តករោ’’តិ? ‘‘នត្ថិ ខោ, វច្ឆ, កោចិ គិហី គិហិសំយោជនំ អប្បហាយ កាយស្ស ភេទា ទុក្ខស្សន្តករោ’’តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘គិហិស្ស អរហា’’តិ។

គិហិស្ស អរហាតិ? អាមន្តា។ អរហា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, មេថុនំ ឧប្បាទេយ្យ, បុត្តសម្ពាធសយនំ អជ្ឈាវសេយ្យ, កាសិកចន្ទនំ បច្ចនុភវេយ្យ, មាលាគន្ធវិលេបនំ ធារេយ្យ, ជាតរូបរជតំ សាទិយេយ្យ, អជេឡកំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, កុក្កុដសូករំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, ហត្ថិគវស្សវឡវំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, តិត្តិរវដ្ដកមោរកបិញ្ជរំ [… កបិញ្ជលំ (ស្យា. កំ. បី.)] បដិគ្គណ្ហេយ្យ, ចិត្តវណ្ណវាលមោឡិំ [បីតវណ្ណវាលមោឡិកំ (ស្យា. កំ. បី.)] ធារេយ្យ, ឱទាតានិ វត្ថានិ ទីឃទសានិ ធារេយ្យ, យាវជីវំ អគារិយភូតោ អស្សាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – ‘‘គិហិស្ស អរហា’’តិ? អាមន្តា។ ននុ យសោ កុលបុត្តោ, ឧត្តិយោ គហបតិ, សេតុ មាណវោ, គិហិព្យញ្ជនេន អរហត្តំ បត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យសោ កុលបុត្តោ, ឧត្តិយោ គហបតិ, សេតុ មាណវោ, គិហិព្យញ្ជនេន អរហត្តំ បត្តោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘គិហិស្ស អរហា’’តិ។

គិហិស្ស អរហាតិកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៣៤) ២. ឧបបត្តិកថា

៣៨៨. សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ សហ ឧបបត្តិយា សោតាបន្នោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា ។ សហ ឧបបត្តិយា សកទាគាមី ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ សហ ឧបបត្តិយា អនាគាមី ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សហ ឧបបត្តិយា សោតាបន្នោ ន ហោតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សហ ឧបបត្តិយា សោតាបន្នោ ន ហោតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘សហ ឧបបត្តិយា អរហា’’តិ។

សហ ឧបបត្តិយា សកទាគាមី ន ហោតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សហ ឧបបត្តិយា សកទាគាមី ន ហោតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘សហ ឧបបត្តិយា អរហា’’តិ។

សហ ឧបបត្តិយា អនាគាមី ន ហោតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សហ ឧបបត្តិយា អនាគាមី ន ហោតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សហ ឧបបត្តិយា អរហា”តិ។

៣៨៩. សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ សារិបុត្តោ ថេរោ សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ មហាមោគ្គល្លានោ ថេរោ ...បេ.... មហាកស្សបោ ថេរោ...បេ.... មហាកច្ចានោ ថេរោ...បេ.... មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ...បេ.... មហាបន្ថកោ ថេរោ សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សារិបុត្តោ ថេរោ ន សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សារិបុត្តោ ថេរោ ន សហ ឧបបត្តិយា អរហា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សហ ឧបបត្តិយា អរហា”តិ។

មហាមោគ្គល្លានោ ថេរោ...បេ.... មហាកស្សបោ ថេរោ...បេ.... មហាកច្ចានោ ថេរោ...បេ.... មហាកោដ្ឋិកោ ថេរោ...បេ.... មហាបន្ថកោ ថេរោ ន សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មហាបន្ថកោ ថេរោ ន សហ ឧបបត្តិយា អរហា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សហ ឧបបត្តិយា អរហា”តិ។

៣៩០. សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន អរហត្តំ សច្ឆិករោតិ លោកិយេន សាសវេន...បេ.... សំកិលេសិយេនាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយំ ចិត្តំ និយ្យានិកំ ខយគាមី ពោធគាមី អបចយគាមី អនាសវំ...បេ.... អសំកិលេសិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ននុ ឧបបត្តេសិយំ ចិត្តំ អនិយ្យានិកំ ន ខយគាមិ ន ពោធគាមិ ន អបចយគាមិ សាសវំ...បេ.... សំកិលេសិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ឧបបត្តេសិយំ ចិត្តំ អនិយ្យានិកំ ន ខយគាមិ ន ពោធគាមិ ន អបចយគាមិ សាសវំ...បេ.... សំកិលេសិយំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សហ ឧបបត្តិយា អរហា”តិ។

សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន រាគំ បជហតិ, ទោសំ បជហតិ, មោហំ បជហតិ, អនោត្តប្បំ បជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយំ ចិត្តំ មគ្គោ... សតិបដ្ឋានំ...បេ.... សម្មប្បធានំ... ឥទ្ធិបាទោ... ឥន្ទ្រិយំ... ពលំ... ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... សហ ឧបបត្តិយា អរហាតិ? អាមន្តា។ ចុតិចិត្តំ មគ្គចិត្តំ ឧបបត្តេសិយំ ចិត្តំ ផលចិត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ឧបបត្តិកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៣៥) ៣. អនាសវកថា

៣៩១. អរហតោ សព្ពេ ធម្មា អនាសវាតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ, សកទាគាមិមគ្គោ សកទាគាមិផលំ, អនាគាមិមគ្គោ អនាគាមិផលំ, អរហត្តមគ្គោ អរហត្តផលំ, សតិបដ្ឋានំ សម្មប្បធានំ ឥទ្ធិបាទោ ឥន្ទ្រិយំ ពលំ ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរហតោ សព្ពេ ធម្មា អនាសវាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ ចក្ខុំ អនាសវន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។ អរហតោ ចក្ខុំ អនាសវន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ...បេ.... ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរហតោ សោតំ...បេ.... អរហតោ ឃានំ... អរហតោ ជិវ្ហា... អរហតោ កាយោ អនាសវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... អរហតោ កាយោ អនាសវោតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ...បេ.... ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរហតោ កាយោ អនាសវោតិ? អាមន្តា។ អរហតោ កាយោ បគ្គហនិគ្គហុបគោ ឆេទនភេទនុបគោ កាកេហិ គិជ្ឈេហិ កុលលេហិ សាធារណោតិ? អាមន្តា។ អនាសវោ ធម្មោ បគ្គហនិគ្គហុបគោ ឆេទនភេទនុបគោ កាកេហិ គិជ្ឈេហិ កុលលេហិ សាធារណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ....។

អរហតោ កាយេ វិសំ កមេយ្យ, សត្ថំ កមេយ្យ, អគ្គិ កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អនាសវេ ធម្មេ វិសំ កមេយ្យ, សត្ថំ កមេយ្យ, អគ្គិ កមេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

លព្ភា អរហតោ កាយោ អទ្ទុពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, រជ្ជុពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, សង្ខលិកពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, គាមពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, និគមពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, នគរពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, ជនបទពន្ធនេន ពន្ធិតុំ , កណ្ឋបញ្ចមេហិ ពន្ធនេហិ ពន្ធិតុន្តិ? អាមន្តា។ លព្ភា អនាសវោ ធម្មោ អទ្ទុពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, រជ្ជុពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, សង្ខលិកពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, គាមនិគមនគរជនបទពន្ធនេន ពន្ធិតុំ, កណ្ឋបញ្ចមេហិ ពន្ធនេហិ ពន្ធិតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៣៩២. យទិ អរហា បុថុជ្ជនស្ស ចីវរំ ទេតិ, អនាសវំ ហុត្វា សាសវំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាសវំ ហុត្វា សាសវំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ អនាសវំ តំ សាសវន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តញ្ញេវ អនាសវំ តំ សាសវន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ អនាសវោ ហុត្វា សាសវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ផលំ... សតិបដ្ឋានំ... សម្មប្បធានំ... ឥទ្ធិបាទោ... ឥន្ទ្រិយំ... ពលំ... ពោជ្ឈង្គោ អនាសវោ ហុត្វា សាសវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

យទិ អរហា បុថុជ្ជនស្ស បិណ្ឌបាតំ ទេតិ, សេនាសនំ ទេតិ , គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទេតិ, អនាសវោ ហុត្វា សាសវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អនាសវោ ហុត្វា សាសវោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ អនាសវំ តំ សាសវន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តញ្ញេវ អនាសវំ តំ សាសវន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ អនាសវោ ហុត្វា សាសវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ផលំ... សតិបដ្ឋានំ... សម្មប្បធានំ... ឥទ្ធិបាទោ... ឥន្ទ្រិយំ... ពលំ... ពោជ្ឈង្គោ អនាសវោ ហុត្វា សាសវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

យទិ បុថុជ្ជនោ អរហតោ ចីវរំ ទេតិ, សាសវំ ហុត្វា អនាសវំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សាសវំ ហុត្វា អនាសវំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ សាសវំ តំ អនាសវន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តញ្ញេវ សាសវំ តំ អនាសវន្តិ? អាមន្តា។ រាគោ សាសវោ ហុត្វា អនាសវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទោសោ...បេ.... មោហោ...បេ.... អនោត្តប្បំ សាសវំ ហុត្វា អនាសវំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

យទិ បុថុជ្ជនោ អរហតោ បិណ្ឌបាតំ ទេតិ, សេនាសនំ ទេតិ, គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទេតិ, សាសវោ ហុត្វា អនាសវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សាសវោ ហុត្វា អនាសវោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ សាសវំ តំ អនាសវន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តញ្ញេវ សាសវំ តំ អនាសវន្តិ? អាមន្តា។ រាគោ សាសវោ ហុត្វា អនាសវោ ហោតីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទោសោ...បេ.... មោហោ...បេ.... អនោត្តប្បំ សាសវំ ហុត្វា អនាសវំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ន វត្តព្ពំ – “អរហតោ សព្ពេ ធម្មា អនាសវា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា អនាសវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា អនាសវោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហតោ សព្ពេ ធម្មា អនាសវា”តិ។

អនាសវកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៣៦) ៤. សមន្នាគតកថា

៣៩៣. អរហា ចតូហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា ចតូហិ ផស្សេហិ ចតូហិ វេទនាហិ ចតូហិ សញ្ញាហិ ចតូហិ ចេតនាហិ ចតូហិ ចិត្តេហិ ចតូហិ សទ្ធាហិ ចតូហិ វីរិយេហិ ចតូហិ សតីហិ ចតូហិ សមាធីហិ ចតូហិ បញ្ញាហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគាមី តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី តីហិ ផស្សេហិ...បេ.... តីហិ បញ្ញាហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សកទាគាមី ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមី ទ្វីហិ ផស្សេហិ...បេ.... ទ្វីហិ បញ្ញាហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហា សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា សោតាបន្នោ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អរហា សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ ...បេ.... អរហា អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា អនាគាមី, អន្តរាបរិនិព្ពាយី, ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី, អសង្ខារបរិនិព្ពាយី, សសង្ខារបរិនិព្ពាយី, ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អនាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី សោតាបន្នោ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ ...បេ.... អនាគាមី សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សកទាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមី សោតាបន្នោ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៣៩៤. សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ “សោតាបន្នោ”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អរហា សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អរហា, សោ សោតាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ “សកទាគាមី”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា ។ អរហា សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អរហា, សោ សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោ “អនាគាមី”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា ។ អរហា អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អរហា, សោ អនាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ “សោតាបន្នោ”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អនាគាមី, សោ សោតាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ “សកទាគាមី”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អនាគាមី, សោ សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ “សោតាបន្នោ”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ សកទាគាមី, សោ សោតាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៣៩៥. អរហា សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “អរហា សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អរហា សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា សោតាបត្តិមគ្គំ វីតិវត្តោ, សក្កាយទិដ្ឋឹ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ, អបាយគមនីយំ រាគំ, អបាយគមនីយំ ទោសំ, អបាយគមនីយំ មោហំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហា សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “អរហា សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អរហា សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា សកទាគាមិមគ្គំ វីតិវត្តោ, ឱឡារិកំ កាមរាគំ, ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហា អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា អនាគាមិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា អនាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “អរហា អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អរហា អនាគាមិផលំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា អនាគាមិមគ្គំ វីតិវត្តោ, អណុសហគតំ កាមរាគំ, អណុសហគតំ ព្យាបាទំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគាមី សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគាមី សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អនាគាមី សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា ។ អនាគាមី សោតាបត្តិមគ្គំ វីតិវត្តោ, សក្កាយទិដ្ឋិ…បេ…. អបាយគមនីយំ មោហំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមី សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគាមី សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគាមី សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគាមី សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អនាគាមី សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមី សកទាគាមិមគ្គំ វីតិវត្តោ, ឱឡារិកំ កាមរាគំ, ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សកទាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ សកទាគាមី សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សកទាគាមី សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សកទាគាមី សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

សកទាគាមី សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមី សោតាបត្តិមគ្គំ វីតិវត្តោ, សក្កាយទិដ្ឋិ…បេ…. អបាយគមនីយំ មោហំ វីតិវត្តោ តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៨៦. ន វត្តព្ពំ – “អរហា ចតូហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ”តិ? អាមន្តា ។ ននុ អរហតា ចត្តារិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ, តេហិ ច អបរិហីនោតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អរហតា ចត្តារិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហា ចតូហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “អនាគាមី តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគាមិនា តីណិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ, តេហិ ច អបរិហីនោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគាមិនា តីណិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគាមី តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សកទាគាមី ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ សកទាគាមិនា ទ្វេ ផលានិ បដិលទ្ធានិ, តេហិ ច អបរិហីនោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សកទាគាមិនា ទ្វេ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សកទាគាមី ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ”តិ។

អរហតា ចត្តារិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោតិ, អរហា ចតូហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហតា ចត្តារោ មគ្គា បដិលទ្ធា តេហិ ច អបរិហីនោតិ, អរហា ចតូហិ មគ្គេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមិនា តីណិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោតិ, អនាគាមី តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិនា តយោ មគ្គា បដិលទ្ធា តេហិ ច អបរិហីនោតិ, អនាគាមី តីហិ មគ្គេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សកទាគាមិនា ទ្វេ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោតិ, សកទាគាមី ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិនា ទ្វេ មគ្គា បដិលទ្ធា, តេហិ ច អបរិហីនោតិ, សកទាគាមី ទ្វីហិ មគ្គេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សមន្នាគតកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៣៧) ៥. ឧបេក្ខាសមន្នាគតកថា

៣៩៧. អរហា ឆហិ ឧបេក្ខាហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា ឆហិ ផស្សេហិ, ឆហិ វេទនាហិ, ឆហិ សញ្ញាហិ…បេ… ឆហិ បញ្ញាហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អរហា ឆហិ ឧបេក្ខាហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហា ចក្ខុនា រូបំ បស្សន្តោ សោតេន សទ្ទំ សុណាតិ, ឃានេន គន្ធំ ឃាយតិ, ជិវ្ហាយ រសំ សាយតិ, កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតិ, មនសា ធម្មំ វិជានាតិ…បេ… មនសា ធម្មំ វិជានន្តោ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ, សោតេន សទ្ទំ សុណាតិ, ឃានេន គន្ធំ ឃាយតិ, ជិវ្ហាយ រសំ សាយតិ, កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អរហា ឆហិ ឧបេក្ខាហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សតតំ សមិតំ អព្ពោកិណ្ណំ ឆហិ ឧបេក្ខាហិ សមន្នាគតោ សមោហិតោ [សមាហិតោ (ស្យា.)], ឆ ឧបេក្ខាយោ បច្ចុបដ្ឋិតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ន វត្តព្ពំ – “អរហា ឆហិ ឧបេក្ខាហិ សមន្នាគតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា ឆឡង្គុបេក្ខោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា ឆឡង្គុបេក្ខោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហា ឆហិ ឧបេក្ខាហិ សមន្នាគតោ”តិ…បេ…។

ឧបេក្ខាសមន្នាគតកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៣៨) ៦. ពោធិយា ពុទ្ធោតិកថា

៣៩៨. ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ ពោធិយា និរុទ្ធាយ វិគតាយ បដិបស្សទ្ធាយ អពុទ្ធោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ អតីតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ… មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ អតីតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ អតីតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ… មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ… មគ្គំ ភាវេតីតិ ? អាមន្តា។ អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ… មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.

…។

អតីតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ…. មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ…. មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ពោធិករណីយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ…. មគ្គំ ភាវេតីតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, ន ច តាយ ពោធិយា ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ…. មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៣៩៩. អតីតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, អនាគតាយ ពោធិយា ពុទ្ធោ, បច្ចុប្បន្នាយ ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ តីហិ ពោធីហិ ពុទ្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តីហិ ពោធីហិ ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ សតតំ សមិតំ អព្ពោកិណ្ណំ តីហិ ពោធីហិ សមន្នាគតោ សមោហិតោ, តិស្សោ ពោធិយោ បច្ចុបដ្ឋិតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – ‘‘ពោធិយា ពុទ្ធោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ ពោធិបដិលាភា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ពោធិបដិលាភា ពុទ្ធោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘ពោធិយា ពុទ្ធោ’’តិ។

ពោធិបដិលាភា ពុទ្ធោតិ, ពោធិយា ពុទ្ធោតិ? អាមន្តា។ ពោធិបដិលាភា ពោធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

ពោធិយា ពុទ្ធោតិកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៣៩) ៧. លក្ខណកថា

៤០០. លក្ខណសមន្នាគតោ ពោធិសត្តោតិ? អាមន្តា។ បទេសលក្ខណេហិ សមន្នាគតោ បទេសពោធិសត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

លក្ខណសមន្នាគតោ ពោធិសត្តោតិ? អាមន្តា ។ តិភាគលក្ខណេហិ សមន្នាគតោ តិភាគពោធិសត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

លក្ខណសមន្នាគតោ ពោធិសត្តោតិ? អាមន្តា។ ឧបឌ្ឍលក្ខណេហិ សមន្នាគតោ ឧបឌ្ឍពោធិសត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

លក្ខណសមន្នាគតោ ពោធិសត្តោតិ? អាមន្តា។ ចក្កវត្តិសត្តោ លក្ខណសមន្នាគតោ, ចក្កវត្តិសត្តោ ពោធិសត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្កវត្តិសត្តោ លក្ខណសមន្នាគតោ, ចក្កវត្តិសត្តោ ពោធិសត្តោតិ? អាមន្តា។ យាទិសោ ពោធិសត្តស្ស បុព្ពយោគោ បុព្ពចរិយា ធម្មក្ខានំ ធម្មទេសនា, តាទិសោ ចក្កវត្តិសត្តស្ស បុព្ពយោគោ បុព្ពចរិយា ធម្មក្ខានំ ធម្មទេសនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤០១. យថា ពោធិសត្តស្ស ជាយមានស្ស ទេវា បឋមំ បដិគ្គណ្ហន្តិ បច្ឆា មនុស្សា [ទី. និ. ២.២៧; ម. និ. ៣.២០៥ វុត្តំ ទិស្វាយ បុច្ឆតិ], ឯវមេវំ ចក្កវត្តិសត្តស្ស ជាយមានស្ស ទេវា បឋមំ បដិគ្គណ្ហន្តិ បច្ឆា មនុស្សាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យថា ពោធិសត្តស្ស ជាយមានស្ស ចត្តារោ នំ ទេវបុត្តា បដិគ្គហេត្វា មាតុ បុរតោ ឋបេន្តិ – “អត្តមនា, ទេវិ, ហោហិ! មហេសក្ខោ តេ បុត្តោ ឧប្បន្នោ”តិ, ឯវមេវំ ចក្កវត្តិសត្តស្ស ជាយមានស្ស ចត្តារោ នំ ទេវបុត្តា បដិគ្គហេត្វា មាតុ បុរតោ ឋបេន្តិ – “អត្តមនា, ទេវិ, ហោហិ! មហេសក្ខោ តេ បុត្តោ ឧប្បន្នោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យថា ពោធិសត្តស្ស ជាយមានស្ស ទ្វេ ឧទកស្ស ធារា អន្តលិក្ខា បាតុភវន្តិ – ឯកា សីតស្ស, ឯកា ឧណ្ហស្ស – យេន ពោធិសត្តស្ស ឧទកកិច្ចំ ករោន្តិ មាតុ ច, ឯវមេវំ ចក្កវត្តិសត្តស្ស ជាយមានស្ស ទ្វេ ឧទកស្ស ធារា អន្តលិក្ខា បាតុភវន្តិ – ឯកា សីតស្ស, ឯកា ឧណ្ហស្ស – យេន ចក្កវត្តិសត្តស្ស ឧទកកិច្ចំ ករោន្តិ មាតុ ចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យថា សម្បតិជាតោ ពោធិសត្តោ សមេហិ បាទេហិ បតិដ្ឋហិត្វា ឧត្តរេន អភិមុខោ សត្តបទវីតិហារេន គច្ឆតិ សេតម្ហិ ឆត្តេ អនុធារិយមានេ, សព្ពា ច ទិសា វិលោកេតិ, អាសភិញ្ច វាចំ ភាសតិ – “អគ្គោហមស្មិ លោកស្ស, ជេដ្ឋោហមស្មិ លោកស្ស, សេដ្ឋោហមស្មិ លោកស្ស, អយមន្តិមា ជាតិ, នត្ថិ ទានិ បុនព្ភវោ”តិ, ឯវមេវំ សម្បតិជាតោ ចក្កវត្តិសត្តោ សមេហិ បាទេហិ បតិដ្ឋហិត្វា ឧត្តរេន អភិមុខោ សត្តបទវីតិហារេន គច្ឆតិ សេតម្ហិ ឆត្តេ អនុធារិយមានេ, សព្ពា ច ទិសា វិលោកេតិ, អាសភិញ្ច វាចំ ភាសតិ – “អគ្គោហមស្មិ លោកស្ស, ជេដ្ឋោហមស្មិ លោកស្ស, សេដ្ឋោហមស្មិ លោកស្ស, អយមន្តិមា ជាតិ, នត្ថិ ទានិ បុនព្ភវោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យថា ពោធិសត្តស្ស ជាយមានស្ស មហតោ អាលោកស្ស មហតោ ឱភាសស្ស មហតោ ភូមិចាលស្ស បាតុភាវោ ហោតិ, ឯវមេវំ ចក្កវត្តិសត្តស្ស ជាយមានស្ស មហតោ អាលោកស្ស មហតោ ឱភាសស្ស មហតោ ភូមិចាលស្ស បាតុភាវោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យថា ពោធិសត្តស្ស បកតិកាយោ សមន្តា ព្យាមំ ឱភាសតិ, ឯវមេវំ ចក្កវត្តិសត្តស្ស បកតិកាយោ សមន្តា ព្យាមំ ឱភាសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

យថា ពោធិសត្តោ មហាសុបិនំ បស្សតិ, ឯវមេវំ ចក្កវត្តិសត្តោ មហាសុបិនំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤០២. ន វត្តព្ពំ – “លក្ខណសមន្នាគតោ ពោធិសត្តោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ទ្វត្តឹសិមានិ, ភិក្ខវេ, មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលក្ខណានិ, យេហិ សមន្នាគតស្ស មហាបុរិសស្ស ទ្វេវ គតិយោ ភវន្តិ អនញ្ញា [ន អញ្ញា (ក.)]! សចេ អគារំ អជ្ឈាវសតិ, រាជា ហោតិ ចក្កវត្តី ធម្មិកោ ធម្មរាជា ចាតុរន្តោ វិជិតាវី ជនបទត្ថាវរិយប្បត្តោ សត្តរតនសមន្នាគតោ។ តស្សិមានិ សត្ត រតនានិ ភវន្តិ, សេយ្យថិទំ – ចក្ករតនំ, ហត្ថិរតនំ, អស្សរតនំ , មណិរតនំ, ឥត្ថិរតនំ, គហបតិរតនំ, បរិណាយករតនមេវ សត្តមំ។ បរោសហស្សំ ខោ បនស្ស បុត្តា ភវន្តិ សូរា វីរង្គរូបា បរសេនប្បមទ្ទនា។ សោ ឥមំ បថវិំ សាគរបរិយន្តំ អទណ្ឌេន អសត្ថេន ធម្មេន អភិវិជិយ អជ្ឈាវសតិ។ សចេ ខោ បន អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ, អរហំ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ វិវដ្ដច្ឆទោ”តិ [ទី. និ. ៣.២០០]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ លក្ខណសមន្នាគតោ ពោធិសត្តោតិ។

លក្ខណកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៤០) ៨. និយាមោក្កន្តិកថា

៤០៣. ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោតិ [ម. និ. ២.២៨២ ឃដិការសុត្តំ ទិស្វាយ បុច្ឆតិ]? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ សាវកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ សាវកោតិ? អាមន្តា។ សាវកោ ហុត្វា ពុទ្ធោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សាវកោ ហុត្វា ពុទ្ធោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ អនុស្សវិយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនុស្សវិយោតិ ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា សយម្ភូតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា សយម្ភូ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អនុស្សវិយោ"តិ។

ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោតិ? អាមន្តា។ ភគវតា ពោធិយា មូលេ តីណេវ សាមញ្ញផលានិ អភិសម្ពុទ្ធានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ននុ ភគវតា ពោធិយា មូលេ ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ អភិសម្ពុទ្ធានីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវតា ពោធិយា មូលេ ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ អភិសម្ពុទ្ធានិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ"តិ។

៤០៤. ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ ទុក្ករការិយំ អកាសីតិ? អាមន្តា។ ទស្សនសម្បន្នោ បុគ្គលោ ទុក្ករការិយំ ករេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ពោធិសត្តោ អបរន្តបំ [អមរំ តបំ (សំ. និ. ១.១៣៧)] អកាសិ, អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសីតិ? អាមន្តា។ ទស្សនសម្បន្នោ បុគ្គលោ អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ សាវកោតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ , ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ សាវកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ចិត្តោ គហបតិ ហត្ថកោ អាឡវកោ ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, ចិត្តោ គហបតិ ហត្ថកោ អាឡវកោ ភគវតោ សាវកោតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ សាវកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, ន ច កស្សបស្ស ភគវតោ សាវកោតិ? អាមន្តា។ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, ន ច ភគវតោ សាវកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, ន ច កស្សបស្ស ភគវតោ សាវកោតិ? អាមន្តា។ ចិត្តោ គហបតិ ហត្ថកោ អាឡវកោ ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, ន ច ភគវតោ សាវកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, ន ច កស្សបស្ស ភគវតោ សាវកោតិ? អាមន្តា។ សាវកោ ជាតី វីតិវត្តោ អសាវកោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤០៥. ន វត្តព្ពំ – "ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ"តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – "កស្សបេ អហំ, អានន្ទ, ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ អចរិំ អាយតិំ សម្ពោធាយា"តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – "ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ"តិ។

ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

"សព្ពាភិភូ សព្ពវិទូហមស្មិ,
សព្ពេសុ ធម្មេសុ អនុបលិត្តោ;

សព្ពញ្ជហោ តណ្ហក្ខយេ វិមុត្តោ,
សយំ អភិញ្ញាយ កមុទ្ទិសេយ្យំ។

“ន មេ អាចរិយោ អត្ថិ, សទិសោ មេ ន វិជ្ជតិ;
សទេវកស្មិំ លោកស្មិំ, នត្ថិ មេ បដិបុគ្គលោ។

“អហញ្ហិ អរហា លោកេ, អហំ សត្ថា អនុត្តរោ;
ឯកោម្ហិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, សីតិភូតោស្មិ និព្ពុតោ។

“ធម្មចក្កំ បវត្តេតុំ, គច្ឆាមិ កាសិនំ បុរំ;
អន្ធីភូតស្មិំ [អន្ធភូតស្មិំ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] លោកស្មិំ, អាហញ្ញំ [អាហញ្ឆិំ (ក.)] អមតទុន្ទុភិ”ន្តិ [ទុន្ទភិន្តិ (ក.)]។

“យថា ខោ ត្វំ, អាវុសោ, បដិជានាសិ, អរហសិ អនន្តជិនោ”តិ?

“មាទិសា វេ ជិនា ហោន្តិ, យេ បត្តា អាសវក្ខយំ;
ជិតា មេ បាបកា ធម្មា, តស្មាហំ ឧបក ជិនោ”តិ [មហាវ. ១១; ម. និ. ១.២៨៥; ២.៣៤១]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ”តិ។

ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “‘ឥទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ច’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ, បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ, ញាណំ ឧទបាទិ, បញ្ញា ឧទបាទិ, វិជ្ជា ឧទបាទិ, អាលោកោ ឧទបាទិ។ ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បរិញ្ញេយ្យ’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… បរិញ្ញាតន្តិ មេ, ភិក្ខវេ, បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ…បេ… អាលោកោ ឧទបាទិ។ ‘ឥទំ ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ច’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខសមុទយំ [ទុក្ខសមុទយោ (ស្យា. កំ.)] អរិយសច្ចំ បហាតព្ព’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… បហីនន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘ឥទំ ទុក្ខនិរោធំ [ទុក្ខនិរោធោ (ស្យា. កំ.)] អរិយសច្ច’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ សច្ឆិកាតព្ព’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… សច្ឆិកតន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘ឥទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ច’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ ភាវេតព្ព’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ភាវិតន្តិ មេ, ភិក្ខវេ, បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ, ញាណំ ឧទបាទិ, បញ្ញា ឧទបាទិ, វិជ្ជា ឧទបាទិ, អាលោកោ ឧទបាទី”តិ [មហាវ. ១៥; សំ. និ. ៥.១០៨១; បដិ. ម. ២.៣០]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ បាវចនេ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ”តិ។

និយាមោក្កន្តិកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៤១) ៩. អបរាបិ សមន្នាគតកថា

៤០៦. អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ចតូហិ ផស្សេហិ ចតូហិ វេទនាហិ ចតូហិ សញ្ញាហិ ចតូហិ ចេតនាហិ ចតូហិ ចិត្តេហិ ចតូហិ សទ្ធាហិ ចតូហិ វីរិយេហិ ចតូហិ សតីហិ ចតូហិ សមាធីហិ ចតូហិ បញ្ញាហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ តីហិ ផស្សេហិ តីហិ វេទនាហិ…បេ… តីហិ បញ្ញាហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ ផស្សេហិ ទ្វីហិ វេទនាហិ…បេ… ទ្វីហិ បញ្ញាហិ

សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបន្នោ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមី អន្តរាបរិនិព្វាយី, ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី, អសង្ខារបរិនិព្វាយី, សសង្ខារបរិនិព្វាយី, ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា ។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបន្នោ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបន្នោ សត្តក្ខត្តុបរមោ, កោលង្កោលោ, ឯកពីជីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៤០៧. សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ សោតាបន្នោតិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា ។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ, សោ សោតាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ សកទាគាមីតិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ, សោ សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោ អនាគាមីតិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា ។ ស្វេវ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ, សោ អនាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ សោតាបន្នោតិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ, សោ សោតាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ សកទាគាមីតិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ, សោ សកទាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ សោតាបន្នោតិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា ។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ស្វេវ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ, សោ សោតាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៤០៨. អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ

បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិមគ្គំ វីតិវត្តោ, សក្កាយទិដ្ឋី វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ អបាយគមនីយំ រាគំ អបាយគមនីយំ ទោសំ អបាយគមនីយំ មោហំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិមគ្គំ វីតិវត្តោ, ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ អនាគាមិមគ្គំ វីតិវត្តោ, អណុសហគតំ កាមរាគំ អណុសហគតំ ព្យាបាទំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤០៩. អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិមគ្គំ វីតិវត្តោ, សក្កាយទិដ្ឋី...បេ.... អបាយគមនីយំ មោហំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិផលំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា ។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សកទាគាមិមគ្គំ វីតិវត្តោ, ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤១០. សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ”តិ។

សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិមគ្គំ វីតិវត្តោ , សក្កាយទិដ្ឋឹ…បេ…. អបាយគមនីយំ មោហំ វីតិវត្តោ, តេន សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤១១. ន វត្តព្ពំ – ‘‘អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន តីណិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ, តេហិ ច អបរិហីនោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន តីណិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ’’តិ។

ន វត្តព្ពំ – ‘‘អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន ទ្វេ ផលានិ បដិលទ្ធានិ, តេហិ ច អបរិហីនោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន ទ្វេ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ’’តិ។

ន វត្តព្ពំ – ‘‘សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន សោតាបត្តិផលំ បដិលទ្ធំ, តេន ច អបរិហីនោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន សោតាបត្តិផលំ បដិលទ្ធំ តេន ច អបរិហីនោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោ’’តិ។

៤១២. អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន តីណិ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោតិ, អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ តីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន ចត្តារោ មគ្គា បដិលទ្ធា តេហិ ច អបរិហីនោតិ, អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ចតូហិ មគ្គេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន ទ្វេ ផលានិ បដិលទ្ធានិ តេហិ ច អបរិហីនោតិ , អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ ផលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន តយោ មគ្គា បដិលទ្ធា តេហិ ច អបរិហីនោតិ, អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ តីហិ មគ្គេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន សោតាបត្តិផលំ បដិលទ្ធំ តេន ច អបរិហីនោតិ, សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សោតាបត្តិផលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេន បុគ្គលេន ទ្វេ មគ្គា បដិលទ្ធា តេហិ ច អបរិហីនោតិ, សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ មគ្គេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អបរាបិ សមន្នាគតកថា និដ្ឋិតា។

៤. ចតុត្ថវគ្គោ

(៤២) ១០. សព្ពសំយោជនប្បហានកថា

៤១៣. សព្ពសំយោជនានំ បហានំ អរហត្តន្តិ? អាមន្តា។ អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ អរហត្តមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ បជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហត្តមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋឹ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ បជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បហានំ សោតាបត្តិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បហានំ សោតាបត្តិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តី’’តិ។

៤១៤. អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ អរហត្តមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ បជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤១៥. អរហត្តមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ បជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវំ សកទាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវំ សកទាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តី”តិ។

អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ អរហត្តមគ្គេន អណុសហគតំ កាមរាគំ អណុសហគតំ ព្យាបាទំ បជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤១៦. អរហត្តមគ្គេន អណុសហគតំ កាមរាគំ អណុសហគតំ ព្យាបាទំ បជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ កាមរាគព្យាបាទានំ អនវសេសប្បហានំ អនាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមរាគព្យាបាទានំ អនវសេសប្បហានំ អនាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តី”តិ។

អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ រូបរាគអរូបរាគមានឧទ្ធច្ចអវិជ្ជាយ អនវសេសប្បហានំ អរហត្តំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រូបរាគអរូបរាគមានឧទ្ធច្ចអវិជ្ជាយ អនវសេសប្បហានំ អរហត្តំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តមគ្គេន សព្ពេ សំយោជនា បហីយន្តី”តិ។

៤១៧. ន វត្តព្ពំ – “សព្ពសំយោជនានំ បហានំ អរហត្ត”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហតោ សព្ពេ សំយោជនា បហីនាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អរហតោ សព្ពេ សំយោជនា បហីនា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពសំយោជនានំ បហានំ អរហត្ត”ន្តិ។

សព្ពសំយោជនប្បហានកថា និដ្ឋិតា។

ចតុត្ថវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

គិហិស្ស អរហា, សហ ឧបបត្តិយា អរហា, អរហតោ សព្ពេ ធម្មា អនាសវា, អរហា ចតូហិ ផលេហិ សមន្នាគតោ, ឯវមេវំ ឆហិ ឧបេក្ខាហិ, ពោធិយា ពុទ្ធោ, សលក្ខណសមន្នាគតោ, ពោធិសត្តោ ឱក្កន្តនិយាមោ ចរិតព្រហ្មចរិយោ, បដិបន្នកោ ផលេន សមន្នាគតោ, សព្ពសំយោជនានំ បហានំ អរហត្តន្តិ។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៤៣) ១. វិមុត្តិកថា

៤១៨. វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ យំ កិញ្ចិ វិមុត្តិញាណំ សព្ពំ តំ វិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។ វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចវេក្ខណញាណំ វិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ គោត្រភុនោ បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ សោតាបន្នស្ស ញាណំ, សោតាបត្តិផលំ បត្តស្ស បដិលទ្ធស្ស អធិគតស្ស សច្ឆិកតស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិស្ស ញាណំ, សកទាគាមិផលំ បត្តស្ស បដិលទ្ធស្ស អធិគតស្ស សច្ឆិកតស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ អនាគាមិស្ស ញាណំ, អនាគាមិផលំ បត្តស្ស បដិលទ្ធស្ស អធិគតស្ស សច្ឆិកតស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ អរហតោ ញាណំ, អរហត្តំ បត្តស្ស បដិលទ្ធស្ស អធិគតស្ស សច្ឆិកតស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤១៩. សោតាបត្តិផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សកទាគាមិផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគាមិផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អរហត្តផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤២០. សោតាបត្តិផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សកទាគាមិផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? អាមន្តា ។ សកទាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគាមិផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនាគាមិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អរហត្តផលសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ តញ្ច ផលំ បត្តស្ស ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

វិមុត្តិកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៤៤) ២. អសេខញាណកថា

៤២១. សេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សេខោ អសេខំ ធម្មំ ជានាតិ បស្សតិ, ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ សេខោ អសេខំ ធម្មំ ន ជានាតិ ន បស្សតិ, អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ ន ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សេខោ អសេខំ ធម្មំ ន ជានាតិ ន បស្សតិ, អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ ន ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថី”តិ។

អសេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថិ, អសេខោ អសេខំ ធម្មំ ជានាតិ បស្សតិ, ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? អាមន្តា។ សេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថិ , សេខោ អសេខំ ធម្មំ ជានាតិ

បស្សតិ, ទិដ្ឋំ វិទិតំ សច្ឆិកតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤២២. សេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថិ, សេខោ អសេខំ ធម្មំ ន ជានាតិ ន បស្សតិ, អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ ន ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? អាមន្តា។ អសេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថិ, អសេខោ អសេខំ ធម្មំ ន ជានាតិ ន បស្សតិ, អទិដ្ឋំ អវិទិតំ អសច្ឆិកតំ ន ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ន កាយេន ផុសិត្វា វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ គោត្រភុនោ បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិមគ្គេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សកទាគាមិផល… អនាគាមិផល… អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អរហត្តេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤២៣. ន វត្តព្ពំ – ''សេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថី''តិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា អានន្ទោ សេខោ – ''ភគវា ឧឡារោ''តិ ជានាតិ, ''សារិបុត្តោ ថេរោ, មហាមោគ្គល្លានោ ថេរោ ឧឡារោ''តិ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អាយស្មា អានន្ទោ សេខោ – ''ភគវា ឧឡារោ''តិ ជានាតិ, ''សារិបុត្តោ ថេរោ, មហាមោគ្គល្លានោ ថេរោ ឧឡារោ''តិ ជានាតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ''សេខស្ស អសេខំ ញាណំ អត្ថី''តិ។

អសេខញាណកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៤៥) ៣. វិបរីតកថា

៤២៤. បថវីកសិណំ សមាបត្តី [បថវីកសិណសមាបត្តី (សី. ក.)] សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនិច្ចេ និច្ចន្តិ វិបរិយេសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទុក្ខេ សុខន្តិ…បេ…. អនត្តនិ អត្តាតិ…បេ…. អសុភេ សុភន្តិ វិបរិយេសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កុសលំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ''បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណ''ន្តិ។

អនិច្ចេ និច្ចន្តិ វិបរិយេសោ, សោ ច អកុសលោតិ? អាមន្តា។ បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណំ, តញ្ច អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទុក្ខេ សុខន្តិ…បេ…. អនត្តនិ អត្តាតិ…បេ…. អសុភេ សុភន្តិ វិបរិយេសោ, សោ ច អកុសលោតិ? អាមន្តា។ បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណំ, តញ្ច អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤២៥. បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណំ, តញ្ច អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អនិច្ចេ និច្ចន្តិ វិបរិយេសោ, សោ ច កុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណំ, តញ្ច អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ ទុក្ខេ សុខន្តិ…បេ…. អនត្តនិ អត្តាតិ…បេ…. អសុភេ សុភន្តិ វិបរិយេសោ, សោ ច កុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤២៦. បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អរហា បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបជ្ជេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ''បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណ''ន្តិ។

បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណំ, អរហា បថវីកសិណំ សមាបត្តី សមាបជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ វិបរិយេសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អត្ថិ អរហតោ វិបរិយេសោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ សញ្ញាវិបរិយេសោ ចិត្តវិបរិយេសោ ទិដ្ឋិវិបរិយេសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

នត្ថិ អរហតោ សញ្ញាវិបរិយេសោ ចិត្តវិបរិយេសោ ទិដ្ឋិវិបរិយេសោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ អរហតោ សញ្ញាវិបរិយេសោ ចិត្តវិបរិយេសោ ទិដ្ឋិវិបរិយេសោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ វិបរិយេសោ”តិ។

៤២៧. ន វត្តព្ពំ – បឋវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បឋវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជន្តស្ស សព្ពេវ បឋវីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ បឋវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណន្តិ។

បឋវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ បឋវី អត្ថិ, អត្ថិ ច កោចិ បឋវិំ បឋវិតោ សមាបជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បឋវី អត្ថិ, អត្ថិ ច កោចិ បឋវិំ បឋវិតោ សមាបជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បឋវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណ”ន្តិ។

បឋវី អត្ថិ, បឋវិំ បឋវិតោ សមាបជ្ជន្តស្ស វិបរីតំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ អត្ថិ, និព្ពានំ និព្ពានតោ សមាបជ្ជន្តស្ស វិបរីតំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បឋវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស វិបរីតេ ញាណ”ន្តិ។

វិបរីតកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៤៦) ៤. និយាមកថា

៤២៨. អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ និយតស្ស អនិយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និយតស្ស អនិយាមគមនាយ នត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនិយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា ។ និយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនិយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនិយតស្ស អនិយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនិយតស្ស អនិយាមគមនាយ នត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនិយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤២៩. អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ និយាមោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ សតិបដ្ឋានា… សម្មប្បធានា… ឥទ្ធិបាទា… ឥន្ទ្រិយា… ពលា… ពោជ្ឈង្គាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនិយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ និយាមោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនិយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ និយាមោ, នោ វត រេ វត្តព្ពេ – “អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណ”ន្តិ។

អនិយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ សតិបដ្ឋានា…បេ…. ពោជ្ឈង្គាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនិយតស្ស និយាមគមនាយ នត្ថិ ពោជ្ឈង្គា, នោ វត រេ វត្តព្ពេ – “អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណ”ន្តិ។

៤៣០. អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ គោត្រភុនោ បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិមគ្គេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អរហត្តេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤៣១. ន វត្តព្ពំ – "អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណ"ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា ជានាតិ – "អយំ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិស្សតិ, ភព្ពោ អយំ បុគ្គលោ ធម្មំ អភិសមេតុ"ន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា ជានាតិ – "អយំ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិស្សតិ, ភព្ពោ អយំ បុគ្គលោ ធម្មំ អភិសមេតុំ," តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណ"ន្តិ។

និយាមកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៤៧) ៥. បដិសម្ភិទាកថា

៤៣២. សព្ពំ ញាណំ បដិសម្ភិទាតិ? អាមន្តា។ សម្មុតិញាណំ បដិសម្ភិទាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មុតិញាណំ បដិសម្ភិទាតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ សម្មុតិំ ជានន្តិ, សព្ពេ តេ បដិសម្ភិទាបត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សព្ពំ ញាណំ បដិសម្ភិទាតិ? អាមន្តា។ ចេតោបរិយាយេ ញាណំ បដិសម្ភិទាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ចេតោបរិយាយេ ញាណំ បដិសម្ភិទាតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ បរចិត្តំ ជានន្តិ, សព្ពេ តេ បដិសម្ភិទាបត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សព្ពំ ញាណំ បដិសម្ភិទាតិ? អាមន្តា។ សព្ពា បញ្ញា បដិសម្ភិទាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សព្ពា បញ្ញា បដិសម្ភិទាតិ? អាមន្តា។ បថវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ បញ្ញា, សា បញ្ញា បដិសម្ភិទាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អាបោកសិណំ...បេ.... តេជោកសិណំ...បេ.... វាយោកសិណំ...បេ.... នីលកសិណំ...បេ.... បីតកសិណំ...បេ.... លោហិតកសិណំ...បេ.... ឱទាតកសិណំ...បេ.... អាកាសានញ្ចាយតនំ...បេ.... វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ...បេ.... អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ...បេ.... នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស...បេ.... ទានំ ទទន្តស្ស...បេ.... ចីវរំ ទទន្តស្ស...បេ.... បិណ្ឌបាតំ ទទន្តស្ស...បេ.... សេនាសនំ ទទន្តស្ស...បេ.... គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទន្តស្ស អត្ថិ បញ្ញា, សា បញ្ញា បដិសម្ភិទាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤៣៣. ន វត្តព្ពំ – "សព្ពំ ញាណំ បដិសម្ភិទា"តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកុត្តរា បញ្ញា, សា បញ្ញា ន បដិសម្ភិទាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តេន ហិ សព្ពំ ញាណំ បដិសម្ភិទាតិ។

បដិសម្ភិទាកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៤៨) ៦. សម្មុតិញាណកថា

៤៣៤. ន វត្តព្ពំ – "សម្មុតិញាណំ សច្ចារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ"ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ បថវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ ញាណំ, បថវីកសិណញ្ច សម្មុតិសច្ចម្ហីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បថវីកសិណំ សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ ញាណំ, បថវីកសិណញ្ច សម្មុតិសច្ចម្ហិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "សម្មុតិញាណំ សច្ចារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ"ន្តិ។

ន វត្តព្ពំ – "សម្មុតិញាណំ សច្ចារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ"ន្តិ? អាមន្តា...បេ.... ននុ អាបោកសិណំ...បេ.... តេជោកសិណំ...បេ.... គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទន្តស្ស អត្ថិ ញាណំ, គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ ច សម្មុតិសច្ចម្ហីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទន្តស្ស អត្ថិ ញាណំ, គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ ច សម្មុតិសច្ចម្ហិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "សម្មុតិញាណំ សច្ចារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ"ន្តិ។

៤៣៥. សម្មុតិញាណំ សច្ចារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណន្តិ? អាមន្តា ។ តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សម្ពតិញ្ញាណកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៤៩) ៧. ចិត្តារម្មណកថា

៤៣៦. ចេតោបរិយាយេ ញាណំ ចិត្តារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ “សរាគំ ចិត្តំ សរាគំ ចិត្ត”ន្តិ បជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ “សរាគំ ចិត្តំ សរាគំ ចិត្ត”ន្តិ បជានាតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណំ ចិត្តារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ”ន្តិ។

ននុ អត្ថិ កោចិ វីតរាគំ ចិត្តំ…បេ… សទោសំ ចិត្តំ… វីតទោសំ ចិត្តំ… សមោហំ ចិត្តំ… វីតមោហំ ចិត្តំ… សំខិត្តំ ចិត្តំ… វិក្ខិត្តំ ចិត្តំ… មហគ្គតំ ចិត្តំ… អមហគ្គតំ ចិត្តំ… សឧត្តរំ ចិត្តំ… អនុត្តរំ ចិត្តំ… សមាហិតំ ចិត្តំ… អសមាហិតំ ចិត្តំ… វិមុត្តំ ចិត្តំ…បេ… អវិមុត្តំ ចិត្តំ “អវិមុត្តំ ចិត្ត”ន្តិ បជានាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ “អវិមុត្តំ ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្ត”ន្តិ បជានាតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណំ ចិត្តារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ”ន្តិ។

៤៣៧. ផស្សារម្មណេ ញាណំ វត្តព្ពំ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណ”ន្តិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ ផស្សារម្មណេ ញាណំ វត្តព្ពំ ចេតោបរិយាយេ ញាណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណំ ចិត្តារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ”ន្តិ។ វេទនារម្មណេ ញាណំ…បេ… សញ្ញារម្មណេ ញាណំ… ចេតនារម្មណេ ញាណំ… ចិត្តារម្មណេ ញាណំ… សទ្ធារម្មណេ ញាណំ… វីរិយារម្មណេ ញាណំ… សតារម្មណេ ញាណំ… សមាធារម្មណេ ញាណំ… បញ្ញារម្មណេ ញាណំ… រាគារម្មណេ ញាណំ … ទោសារម្មណេ ញាណំ… មោហារម្មណេ ញាណំ…បេ… អនោត្តប្បារម្មណេ ញាណំ វត្តព្ពំ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណ”ន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនោត្តប្បារម្មណេ ញាណំ វត្តព្ពំ ចេតោបរិយាយេ ញាណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណំ ចិត្តារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ”ន្តិ។

ផស្សារម្មណេ ញាណំ ន វត្តព្ពំ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណ”ន្តិ? អាមន្តា។ ផស្សបរិយាយេ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… វេទនារម្មណេ ញាណំ…បេ… សញ្ញារម្មណេ ញាណំ…បេ… អនោត្តប្បារម្មណេ ញាណំ ន វត្តព្ពំ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណ”ន្តិ? អាមន្តា។ អនោត្តប្បបរិយាយេ ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៣៨. ន វត្តព្ពំ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណំ ចិត្តារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ ចេតោបរិយាយេ ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចេតោបរិយាយេ ញាណំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ចេតោបរិយាយេ ញាណំ ចិត្តារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណ”ន្តិ។

ចិត្តារម្មណកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៥០) ៨. អនាគតញ្ញាណកថា

៤៣៩. អនាគតេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ មូលតោ ជានាតិ, ហេតុតោ ជានាតិ, និទានតោ ជានាតិ, សម្ភវតោ ជានាតិ, បភវតោ ជានាតិ, សមុដ្ឋានតោ ជានាតិ, អាហារតោ ជានាតិ , អារម្មណតោ ជានាតិ, បច្ចយតោ ជានាតិ, សមុទយតោ ជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនាគតំ ហេតុបច្ចយតំ ជានាតិ, អារម្មណបច្ចយតំ ជានាតិ, អធិបតិបច្ចយតំ ជានាតិ, អនន្តរបច្ចយតំ ជានាតិ, សមនន្តរបច្ចយតំ ជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អនាគតេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ គោត្រភុនោ បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិមគ្គេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សកទាគាមិ…បេ… អនាគាមិ …បេ… អរហត្តសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បុគ្គលស្ស អរហត្តេ ញាណំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៤០. ន វត្តព្ពំ – ‘‘អនាគតេ ញាណំ អត្ថី’’តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘បាដលិបុត្តស្ស ខោ, អានន្ទ, តយោ អន្តរាយា ភវិស្សន្តិ – អគ្គិតោ វា ឧទកតោ វា មិថុភេទា វា’’តិ [មហាវ. ២៨៦; ទី. និ. ២.១៥២; ឧទា. ៧៦]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អនាគតេ ញាណំ អត្ថីតិ។

អនាគតញាណកថា និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៥១) ៩. បដុប្បន្នកថា

៤៤១. បដុប្បន្នេ [បច្ចុប្បន្នេ (សី. ស្យា.)] ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ តេន ញាណេន តំ ញាណំ ជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ញាណេន តំ ញាណំ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ តេន ញាណេន តំ ញាណំ ‘‘ញាណ’’ន្តិ ជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ញាណេន តំ ញាណំ ‘‘ញាណ’’ន្តិ ជានាតីតិ? អាមន្តា។ តំ ញាណំ តស្ស ញាណស្ស អារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

តំ ញាណំ តស្ស ញាណស្ស អារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ តេន ផស្សេន តំ ផស្សំ ផុសតិ, តាយ វេទនាយ តំ វេទនំ វេទេតិ, តាយ សញ្ញាយ តំ សញ្ញំ សញ្ជានាតិ, តាយ ចេតនាយ តំ ចេតនំ ចេតេតិ, តេន ចិត្តេន តំ ចិត្តំ ចិន្តេតិ, តេន វិតក្កេន តំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ, តេន វិចារេន តំ វិចារំ វិចារេតិ, តាយ បីតិយា តំ បីតឹ បិយាយតិ, តាយ សតិយា តំ សតឹ សរតិ, តាយ បញ្ញាយ តំ បញ្ញំ បជានាតិ, តេន ខគ្គេន តំ ខគ្គំ ឆិន្ទតិ, តេន ផរសុនា តំ ផរសុំ តច្ឆតិ, តាយ កុធារិយា តំ កុធារិំ តច្ឆតិ, តាយ វាសិយា តំ វាសឹ តច្ឆតិ, តាយ សូចិយា តំ សូចឹ សិព្ពេតិ, តេន អង្គុលគ្គេន តំ អង្គុលគ្គំ បរាមសតិ, តេន នាសិកគ្គេន តំ នាសិកគ្គំ បរាមសតិ, តេន មត្ថកេន តំ មត្ថកំ បរាមសតិ, តេន គូថេន តំ គូថំ ធោវតិ, តេន មុត្តេន តំ មុត្តំ ធោវតិ, តេន ខេឡេន តំ ខេឡំ ធោវតិ, តេន បុព្ពេន តំ បុព្ពំ ធោវតិ, តេន លោហិតេន តំ លោហិតំ ធោវតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ…។

៤៤២. ន វត្តព្ពំ – ‘‘បដុប្បន្នេ ញាណំ អត្ថី’’តិ? អាមន្តា។ ននុ សព្ពសង្ខារេ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋេ តម្បិ ញាណំ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សព្ពសង្ខារេ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋេ តម្បិ ញាណំ អនិច្ចតោ ទិដ្ឋំ ហោតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បដុប្បន្នេ ញាណំ អត្ថី’’តិ។

បដុប្បន្នញាណកថា [បច្ចុប្បន្នកថា (សី.)] និដ្ឋិតា។

៥. បញ្ចមវគ្គោ

(៥២) ១០. ផលញាណកថា

៤៤៣. សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សាវកោ ផលស្ស កតំ បញ្ញាបេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ព…បេ. …។

សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សាវកស្ស ផលបរោបរិយត្តិ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តិ បុគ្គលបរោបរិយត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សាវកស្ស ខន្ធបញ្ញត្តិ អាយតនបញ្ញត្តិ ធាតុបញ្ញត្តិ សច្ចបញ្ញត្តិ ឥន្ទ្រិយបញ្ញត្តិ បុគ្គលបញ្ញត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សាវកោ ជិនោ សត្ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវី ធម្មស្សាមី ធម្មប្បដិសរណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ សាវកោ អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទេតា អសញ្ជាតស្ស មគ្គស្ស សញ្ជនេតា អនក្ខាតស្ស មគ្គស្ស អក្ខាតា មគ្គញ្ញូ មគ្គវិទូ មគ្គកោវិទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៤៤. ន វត្តព្ពំ – ‘‘សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថី’’តិ? អាមន្តា។ សាវកោ អញ្ញាណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ សាវកស្ស ផលេ ញាណំ អត្ថីតិ…បេ…។

ផលញាណកថា និដ្ឋិតា។

បញ្ចមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

វិមុត្តិញាណំ វិមុត្តំ, សេខស្ស អសេខំ ញាណំ, វិបរីតេ ញាណំ, អនិយតស្ស និយាមគមនាយ អត្ថិ ញាណំ, សព្ពំ ញាណំ បដិសម្ភិទាតិ, សម្មុតិញាណំ, ចេតោបរិយាយេ ញាណំ, អនាគតេ ញាណំ, បដុប្បន្នេ ញាណំ, សាវកស្ស ផលេ ញាណន្តិ។

មហាបណ្ណាសកោ។

តស្សាបិ ឧទ្ទានំ –

សត្តុបលទ្ធី, ឧបហារតោ, ពលំ, គិហិស្ស អរហា ច, វិមុត្តិបញ្ចមន្តិ។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៥៣) ១. និយាមកថា

៤៤៥. និយាមោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ តាណំ លេណំ សរណំ បរាយនំ អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និយាមោ អសង្ខតោ, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ ទ្វេ លេណានិ ទ្វេ សរណានិ ទ្វេ បរាយនានិ ទ្វេ អច្ចុតានិ ទ្វេ អមតានិ ទ្វេ និព្ពានានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទ្វេ និព្ពានានីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទ្វិន្នំ និព្ពានានំ ឧច្ចនីចតា ហីនបណីតតា ឧក្កំសាវកំសោ សីមា វា ភេទោ វា រាជិ វា អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និយាមោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ និយាមំ ឱក្កមន្តិ បដិលភន្តិ ឧប្បាទេន្តិ សមុប្បាទេន្តិ ឧដ្ឋាបេន្តិ សមុដ្ឋាបេន្តិ និព្ពត្តេន្តិ អភិនិព្ពត្តេន្តិ ជនេន្តិ សញ្ជនេន្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ អសង្ខតំ ឱក្កមន្តិ បដិលភន្តិ ឧប្បាទេន្តិ សមុប្បាទេន្តិ ឧដ្ឋាបេន្តិ សមុដ្ឋាបេន្តិ និព្ពត្តេន្តិ អភិនិព្ពត្តេន្តិ ជនេន្តិ សញ្ជនេន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤៤៦. និយាមោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មគ្គោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ និយាមោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សោតាបត្តិនិយាមោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិមគ្គោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សោតាបត្តិមគ្គោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិនិយាមោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សកទាគាមិនិយាមោ…បេ…. អនាគាមិនិយាមោ…បេ…. អរហត្តនិយាមោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តមគ្គោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ…. អរហត្តមគ្គោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តនិយាមោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សោតាបត្តិនិយាមោ អសង្ខតោ…បេ…. អរហត្តនិយាមោ អសង្ខតោ, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ បញ្ច អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បញ្ច អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ បញ្ច តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និយាមោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយាមោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. មិច្ឆត្តនិយាមោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ សម្មត្តនិយាមោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤៤៧. ន វត្តព្ពំ – ‘‘និយាមោ អសង្ខតោ’’តិ? អាមន្តា។ និយាមេ ឧប្បជ្ជ និរុទ្ធេ អនិយតោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។ តេន ហិ និយាមោ អសង្ខតោតិ។ មិច្ឆត្តនិយាមេ ឧប្បជ្ជ និរុទ្ធេ អនិយតោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ មិច្ឆត្តនិយាមោ អសង្ខតោតិ។

និយាមកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៥៤) ២. បដិច្ចសមុប្បាទកថា

៤៤៨. បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ តាណំ លេណំ សរណំ បរាយនំ អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោ, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ ទ្វេ លេណានិ ទ្វេ សរណានិ ទ្វេ បរាយនានិ ទ្វេ អច្ចុតានិ ទ្វេ អមតានិ ទ្វេ និព្ពានានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ទ្វេ និព្ពានានីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ទ្វិន្នំ និព្ពានានំ ឧច្ចនីចតា ហីនបណីតតា ឧក្កំសាវកំសោ សីមា វា ភេទោ វា រាជិ វា អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៤៤៩. បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជា អសង្ខតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អវិជ្ជា សង្ខតាតិ? អាមន្តា។ បដិច្ចសមុប្បាទោ សង្ខតោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា អសង្ខតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា សង្ខតាតិ? អាមន្តា។ បដិច្ចសមុប្បាទោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ អសង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ សង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ បដិច្ចសមុប្បាទោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ អសង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ សង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ បដិច្ចសមុប្បាទោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ អសង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ សង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ បដិច្ចសមុប្បាទោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៤៥០. ន វត្តព្ពំ – ‘‘បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘ជាតិបច្ចយា, ភិក្ខវេ, ជរាមរណំ។ ឧប្បាទា វា តថាគតានំ អនុប្បាទា វា តថាគតានំ ឋិតាវ សា ធាតុ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា ឥទប្បច្ចយតា។ តំ តថាគតោ អភិសម្ពុជ្ឈតិ អភិសមេតិ។ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា អភិសមេត្វា អាចិក្ខតិ ទេសេតិ បញ្ញាបេតិ បដ្ឋបេតិ វិវរតិ វិភជតិ ឧត្តានី ករោតិ។ ‘បស្សថា’តិ ចាហ – ជាតិបច្ចយា, ភិក្ខវេ, ជរាមរណំ ។ ភវបច្ចយា, ភិក្ខវេ, ជាតិ…បេ.… អវិជ្ជាបច្ចយា, ភិក្ខវេ, សង្ខារា។ ឧប្បាទា វា តថាគតានំ អនុប្បាទា វា តថាគតានំ ឋិតាវ សា ធាតុ…បេ.… ‘បស្សថា’តិ ចាហ – អវិជ្ជាបច្ចយា, ភិក្ខវេ, សង្ខារា។ ឥតិ ខោ, ភិក្ខវេ, យា តត្រ តថតា អវិតថតា អនញ្ញថតា ឥទប្បច្ចយតា – អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, បដិច្ចសមុប្បាទោ’’តិ [សំ. និ. ២.២០]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោតិ។

៤៥១. អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ យា តត្ថ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ.… អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ យា តត្ថ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា អសង្ខតា, សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណន្តិ យា តត្ថ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ តីណិ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។ តីណិ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ តីណិ តាណានិ…បេ.… អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ យា តត្ថ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា អសង្ខតា, សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណន្តិ យា តត្ថ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា អសង្ខតា…បេ.… ជាតិបច្ចយា ជរាមរណន្តិ យា តត្ថ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វាទស អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ទ្វាទស អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វាទស តាណានិ ទ្វាទស លេណានិ…បេ.… អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បដិច្ចសមុប្បាទកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៥៥) ៣. សច្ចកថា

៤៥២. ចត្តារិ សច្ចានិ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ចត្តារិ តាណានិ ចត្តារិ លេណានិ ចត្តារិ សរណានិ ចត្តារិ បរាយនានិ ចត្តារិ អច្ចុតានិ ចត្តារិ អមតានិ ចត្តារិ និព្ពានានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ចត្តារិ និព្ពានានីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ចតុន្នំ និព្ពានានំ ឧច្ចនីចតា ហីនបណីតតា ឧក្កំសាវកំសោ សីមា វា ភេទោ វា រាជិ វា អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

ទុក្ខសច្ចំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា ។ ទុក្ខំ អសង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទុក្ខសច្ចំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ កាយិកំ ទុក្ខំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា អសង្ខតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សមុទយសច្ចំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ សមុទយោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សមុទយសច្ចំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា អសង្ខតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មគ្គសច្ចំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មគ្គសច្ចំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ…បេ… សម្មាសមាធិ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទុក្ខំ សង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទុក្ខសច្ចំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… កាយិកំ ទុក្ខំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា សង្ខតាតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខសច្ចំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សមុទយោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ សមុទយសច្ចំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… កាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា សង្ខតាតិ? អាមន្តា ។ សមុទយសច្ចំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មគ្គោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសច្ចំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សម្មាទិដ្ឋិ…បេ… សម្មាសមាធិ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសច្ចំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៥៣. និរោធសច្ចំ អសង្ខតំ, និរោធោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខសច្ចំ អសង្ខតំ, ទុក្ខំ អសង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… និរោធសច្ចំ អសង្ខតំ, និរោធោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ សមុទយសច្ចំ អសង្ខតំ, សមុទយោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… និរោធសច្ចំ អសង្ខតំ, និរោធោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសច្ចំ អសង្ខតំ, មគ្គោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទុក្ខសច្ចំ អសង្ខតំ, ទុក្ខំ សង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ និរោធសច្ចំ អសង្ខតំ, និរោធោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សមុទយសច្ចំ អសង្ខតំ, សមុទយោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ និរោធសច្ចំ អសង្ខតំ, និរោធោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មគ្គសច្ចំ អសង្ខតំ, មគ្គោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ និរោធសច្ចំ អសង្ខតំ, និរោធោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៥៤. ន វត្តព្ពំ – “ចត្តារិ សច្ចានិ អសង្ខតានី”តិ? អាមន្តា ។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ! កតមានិ ចត្តារិ? ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ, ភិក្ខវេ, តថមេតំ អវិតថមេតំ អនញ្ញថមេតំ…បេ… ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ…បេ… ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ…បេ… ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ តថមេតំ អវិតថមេតំ អនញ្ញថមេតំ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, ចត្តារិ តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានី”តិ [សំ. និ. ៥.១០៩០]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ចត្តារិ សច្ចានិ អសង្ខតានីតិ។

សច្ចកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៥៦) ៤. អារុប្បកថា

៤៥៥. អាកាសានញ្ចាយតនំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ តាណំ លេណំ សរណំ បរាយនំ អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អាកាសានញ្ចាយតនំ អសង្ខតំ, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ… អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អាកាសានញ្ចាយតនំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ អាកាសានញ្ចាយតនំ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតំ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អត្ថិ អាកាសានញ្ចាយតនូបគំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អសង្ខតូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ អាកាសានញ្ចាយតនូបគា សត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អសង្ខតូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អាកាសានញ្ចាយតនេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អាកាសានញ្ចាយតនេ អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា

វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អសង្ខតេ អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អាកាសានញ្ចាយតនំ ចតុវោការភវោតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតំ ចតុវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៥៦. ន វត្តព្ពំ – “ចត្តារោ អារុប្បា អសង្ខតា”តិ? អាមន្តា។ ននុ ចត្តារោ អារុប្បា អនេជា វុត្តា ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចត្តារោ អារុប្បា អនេជា វុត្តា ភគវតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “ចត្តារោ អារុប្បា អសង្ខតា”តិ។

អារុប្បកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៥៧) ៥. និរោធសមាបត្តិកថា

៤៥៧. និរោធសមាបត្តិ អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ តាណំ លេណំ សរណំ បរាយនំ អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… និរោធសមាបត្តិ អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ… អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

និរោធសមាបត្តិ អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ និរោធំ សមាបជ្ជន្តិ បដិលភន្តិ ឧប្បាទេន្តិ សមុប្បាទេន្តិ ឧដ្ឋបេន្តិ សមុដ្ឋបេន្តិ និព្ពត្តេន្តិ អភិនិព្ពត្តេន្តិ ជនេន្តិ សញ្ជនេន្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ អសង្ខតំ សមាបជ្ជន្តិ បដិលភន្តិ ឧប្បាទេន្តិ សមុប្បាទេន្តិ ឧដ្ឋបេន្តិ សមុដ្ឋបេន្តិ និព្ពត្តេន្តិ អភិនិព្ពត្តេន្តិ ជនេន្តិ សញ្ជនេន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៥៨. និរោធា វោទានំ វុដ្ឋានំ បញ្ញាយតីតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតា វោទានំ វុដ្ឋានំ បញ្ញាយតីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… និរោធំ សមាបជ្ជន្តស្ស បឋមំ និរុជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ, តតោ កាយសង្ខារោ, តតោ ចិត្តសង្ខារោតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតំ សមាបជ្ជន្តស្ស បឋមំ និរុជ្ឈតិ វចីសង្ខារោ, តតោ កាយសង្ខារោ, តតោ ចិត្តសង្ខារោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស បឋមំ ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ, តតោ កាយសង្ខារោ, តតោ វចីសង្ខារោតិ? អាមន្តា ។ អសង្ខតា វុដ្ឋហន្តស្ស បឋមំ ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តសង្ខារោ, តតោ កាយសង្ខារោ, តតោ វចីសង្ខារោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

និរោធា វុដ្ឋិតំ តយោ ផស្សា ផុសន្តិ – សុញ្ញតោ ផស្សោ, អនិមិត្តោ ផស្សោ, អប្បណិហិតោ ផស្សោតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតា វុដ្ឋិតំ តយោ ផស្សា ផុសន្តិ – សុញ្ញតោ ផស្សោ, អនិមិត្តោ ផស្សោ, អប្បណិហិតោ ផស្សោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

និរោធា វុដ្ឋិតស្ស វិវេកនិន្នំ ចិត្តំ ហោតិ វិវេកបោណំ វិវេកបព្ភារន្តិ? អាមន្តា។ អសង្ខតា វុដ្ឋិតស្ស វិវេកនិន្នំ ចិត្តំ ហោតិ វិវេកបោណំ វិវេកបព្ភារន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៥៩. ន វត្តព្ពំ – “និរោធសមាបត្តិ អសង្ខតា”តិ? អាមន្តា។ សង្ខតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… តេន ហិ និរោធសមាបត្តិ អសង្ខតាតិ។

និរោធសមាបត្តិកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៥៨) ៦. អាកាសកថា

៤៦០. អាកាសោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ តាណំ លេណំ សរណំ បរាយនំ អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អាកាសោ អសង្ខតោ, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា ។ ទ្វេ តាណានិ…បេ… អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អាកាសោ អសង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ អនាកាសំ អាកាសំ ករោន្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ សង្ខតំ អសង្ខតំ ករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ កេចិ អាកាសំ អនាកាសំ ករោន្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ

អសង្ខតំ សង្ខតំ ករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អាកាសេ បក្ខិនោ គច្ឆន្តិ, ចន្ទិមសូរិយា គច្ឆន្តិ, តារករូបានិ គច្ឆន្តិ, ឥទ្ធិំ វិកុព្ពន្តិ, ពាហុំ ចាលេន្តិ, បាណឹ ចាលេន្តិ, លេឌ្ឌុំ ខិបន្តិ, លគុឡំ ខិបន្តិ, ឥទ្ធិំ [សត្តឹ (?)] ខិបន្តិ, ឧសុំ ខិបន្តីតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតេ បក្ខិនោ គច្ឆន្តិ, ចន្ទិមសូរិយា គច្ឆន្តិ, តារករូបានិ គច្ឆន្តិ, ឥទ្ធិំ វិកុព្ពន្តិ, ពាហុំ ចាលេន្តិ, បាណឹ ចាលេន្តិ, លេឌ្ឌុំ ខិបន្តិ, លគុឡំ ខិបន្តិ, ឥទ្ធិំ ខិបន្តិ, ឧសុំ ខិបន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤៦១. អាកាសំ បរិវារេត្វា ឃរានិ ករោន្តិ កោដ្ឋានិ ករោន្តីតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតំ បរិវារេត្វា ឃរានិ ករោន្តិ កោដ្ឋានិ ករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឧទបានេ ខញ្ញមានេ អនាកាសោ អាកាសោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ សង្ខតំ អសង្ខតំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តុច្ឆឧទបានេ បូរិយមានេ, តុច្ឆកោដ្ឋេ បូរិយមានេ, តុច្ឆកុម្ភិយា បូរិយមានាយ អាកាសោ អន្តរធាយតីតិ? អាមន្តា។ អសង្ខតំ អន្តរធាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤៦២. ន វត្តព្ពំ – “អាកាសោ អសង្ខតោ”តិ? អាមន្តា។ អាកាសោ សង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ អាកាសោ អសង្ខតោតិ។

អាកាសកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៥៩) ៧. អាកាសោ សនិទស្សនោតិកថា

៤៦៣. អាកាសោ សនិទស្សនោតិ? អាមន្តា។ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យំ ចក្ខុស្មឹ បដិហញ្ញតិ ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អាកាសោ សនិទស្សនោតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច អាកាសញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ….។

ចក្ខុញ្ច បដិច្ច អាកាសញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច អាកាសញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ [អត្ថិ (?)] សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ [ម. និ. ១.៤០០; ៣.៤២១; សំ. និ. ៤.៦០] – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច អាកាសញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ។

៤៦៤. ន វត្តព្ពំ – “អាកាសោ សនិទស្សនោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ បស្សតិ ទ្វិន្នំ រុក្ខានំ អន្តរំ, ទ្វិន្នំ ថម្ភានំ អន្តរំ, តាឡច្ឆិទ្ទំ វាតបានច្ឆិទ្ទន្តិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ បស្សតិ ទ្វិន្នំ រុក្ខានំ អន្តរំ, ទ្វិន្នំ ថម្ភានំ អន្តរំ, តាឡច្ឆិទ្ទំ វាតបានច្ឆិទ្ទំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អាកាសោ សនិទស្សនោ”តិ។

អាកាសោ សនិទស្សនោតិកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៦០) ៨. បថវីធាតុ សនិទស្សនាតិអាទិកថា

៤៦៥. បថវីធាតុ សនិទស្សនាតិ? អាមន្តា។ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យំ ចក្ខុស្មឹ បដិហញ្ញតិ ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បថវីធាតុ សនិទស្សនាតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច បថវីធាតុញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខុញ្ច បដិច្ច បថវីធាតុញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច បថវីធាតុញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច បថវីធាតុញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ។

៤៦៦. ន វត្តព្ពំ – “បថវីធាតុ សនិទស្សនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ បស្សតិ ភូមឹ បាសាណំ បព្ពតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បស្សតិ [បស្សសិ (សី. ស្យា. ក.) ឯវមុបរិបិ] ភូមឹ បាសាណំ បព្ពតំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បថវីធាតុ សនិទស្សនា”តិ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – “អាបោធាតុ សនិទស្សនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ បស្សតិ ឧទកន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បស្សតិ ឧទកំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អាបោធាតុ សនិទស្សនាតិ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – តេជោធាតុ សនិទស្សនាតិ? អាមន្តា។ ននុ បស្សតិ អគ្គឹ ជលន្តន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បស្សតិ អគ្គឹ ជលន្តំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “តេជោធាតុ សនិទស្សនា”តិ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ – “វាយោធាតុ សនិទស្សនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ បស្សតិ វាតេន រុក្ខេ សញ្ចាលិយមានេតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បស្សតិ វាតេន រុក្ខេ សញ្ចាលិយមានេ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “វាយោធាតុ សនិទស្សនា”តិ…បេ….។

បថវីធាតុ សនិទស្សនាតិអាទិកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៦១) ៩. ចក្ខុន្ទ្រិយំ សនិទស្សនន្តិអាទិកថា

៤៦៧. ចក្ខុន្ទ្រិយំ សនិទស្សនន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ…បេ…. ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខុន្ទ្រិយំ សនិទស្សនន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខុញ្ច បដិច្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ។

៤៦៨. ន វត្តព្ពំ – “បញ្ចិន្ទ្រិយានិ សនិទស្សនានី”តិ? អាមន្តា។ ននុ បស្សតិ ចក្ខុំ សោតំ ឃានំ ជិវ្ហំ កាយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បស្សតិ ចក្ខុំ សោតំ ឃានំ ជិវ្ហំ កាយំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចិន្ទ្រិយានិ សនិទស្សនានី”តិ…បេ….។

ចក្ខុន្ទ្រិយំ សនិទស្សនន្តិអាទិកថា និដ្ឋិតា។

៦. ឆដ្ឋវគ្គោ

(៦២) ១០. កាយកម្មំ សនិទស្សនន្តិកថា

៤៦៩. កាយកម្មំ សនិទស្សនន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ នីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យំ ចក្ខុស្មឹ បដិហញ្ញតិ ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កាយកម្មំ សនិទស្សនន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច កាយកម្មញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខុញ្ច បដិច្ច កាយកម្មញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច កាយកម្មញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច កាយកម្មញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ។

៤៧០. ន វត្តព្ពំ – “កាយកម្មំ សនិទស្សន”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ បស្សតិ អភិក្កមន្តំ បដិក្កមន្តំ អាលោកេន្តំ វិលោកេន្តំ សមិញ្ជេន្តំ បសារេន្តន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បស្សតិ អភិក្កមន្តំ បដិក្កមន្តំ អាលោកេន្តំ វិលោកេន្តំ សមិញ្ជេន្តំ បសារេន្តំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “កាយកម្មំ សនិទស្សន”ន្តិ។

កាយកម្មំ សនិទស្សនន្តិកថា និដ្ឋិតា។

ឆដ្ឋវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

និយមោ អសង្ខតោ, បដិច្ចសមុប្បាទោ អសង្ខតោ, ចត្តារិ សច្ចានិ អសង្ខតានិ, ចត្តារោ អារុប្បា អសង្ខតា, និរោធសមាបត្តិ អសង្ខតា, អាកាសោ អសង្ខតោ, អាកាសោ សនិទស្សនោ, ចត្តារោ មហាភូតា, បញ្ចិន្ទ្រិយានិ, តថេវ កាយកម្មន្តិ។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៦៣) ១. សង្គហិតកថា

៤៧១. នត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សង្គហិតាតិ [សង្គហីតាតិ (បី.)]? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ គណនំ គច្ឆន្តិ ឧទ្ទេសំ គច្ឆន្តិ បរិយាបន្នាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ គណនំ គច្ឆន្តិ ឧទ្ទេសំ គច្ឆន្តិ បរិយាបន្នា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សង្គហិតា”តិ។

ចក្ខាយតនំ កតមក្ខន្ធគណនំ [កតមំ ខន្ធគណនំ (សី. បី. ក.)] គច្ឆតីតិ? រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ ចក្ខាយតនំ រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខាយតនំ រូបក្ខន្ធេន សង្គហិត”ន្តិ។ សោតាយតនំ…បេ… ឃានាយតនំ…បេ… ជិវ្ហាយតនំ…បេ… កាយាយតនំ កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ កាយាយតនំ រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “កាយាយតនំ រូបក្ខន្ធេន សង្គហិត”ន្តិ។

រូបាយតនំ…បេ… សទ្ទាយតនំ…បេ… គន្ធាយតនំ…បេ… រសាយតនំ…បេ… ផោដ្ឋព្ពាយតនំ កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ផោដ្ឋព្ពាយតនំ រូបក្ខន្ធេន សង្គហិត”ន្តិ។

សុខា វេទនា កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? វេទនាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ សុខា វេទនា វេទនាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សុខា វេទនា វេទនាក្ខន្ធេន សង្គហិតា”តិ។ ទុក្ខា វេទនា…បេ… អទុក្ខមសុខា វេទនា កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? វេទនាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ អទុក្ខមសុខា វេទនា វេទនាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អទុក្ខមសុខា វេទនា វេទនាក្ខន្ធេន សង្គហិតា”តិ។

ចក្ខុសម្ផស្សជា សញ្ញា កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? សញ្ញាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ ចក្ខុសម្ផស្សជា សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុសម្ផស្សជា សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធេន សង្គហិតា”តិ។ សោតសម្ផស្សជា សញ្ញា…បេ… មនោសម្ផស្សជា សញ្ញា កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? សញ្ញាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ មនោសម្ផស្សជា សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “មនោសម្ផស្សជា សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធេន សង្គហិតា”តិ។

ចក្ខុសម្ផស្សជា ចេតនា…បេ… មនោសម្ផស្សជា ចេតនា កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? សង្ខារក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ មនោសម្ផស្សជា ចេតនា សង្ខារក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “មនោសម្ផស្សជា ចេតនា សង្ខារក្ខន្ធេន សង្គហិតា”តិ។

ចក្ខុវិញ្ញាណំ …បេ… មនោវិញ្ញាណំ កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ ? វិញ្ញាណក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ។ ហញ្ចិ មនោវិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “មនោវិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធេន សង្គហិត”ន្តិ។

៤៧២. យថា ទាមេន វា យោត្តេន វា ទ្វេ ពលិពទ្ទា សង្គហិតា, សិក្កាយ បិណ្ឌបាតោ សង្គហិតោ, សា គទ្ទុលេន សង្គហិតោ; ឯវមេវ តេ ធម្មា តេហិ ធម្មេហិ សង្គហិតាតិ [សកវាទិវចនំ (អដ្ឋកថា បស្សិតព្ពា)]? ហញ្ចិ ទាមេន វា យោត្តេន វា ទ្វេ ពលិពទ្ទា សង្គហិតា, សិក្កាយ បិណ្ឌបាតោ សង្គហិតោ, សា គទ្ទុលេន សង្គហិតោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សង្គហិតា”តិ [សកវាទិវចនំ (អដ្ឋកថា បស្សិតព្ពា)]។

សង្គហិតកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៦៤) ២. សម្បយុត្តកថា

៤៧៣. នត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សម្បយុត្តាតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សហគតា សហជាតា សំសដ្ឋា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា ឯកវត្ថុកា ឯការម្មណាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ

ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សហគតា សហជាតា សំសដ្ឋា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា ឯកវត្ថុកា ឯការម្មណា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ កេចិ ធម្មា កេហិចិ ធម្មេហិ សម្បយុត្តា”តិ។

វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធេន សហជាតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធេន សហជាតោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធេន សម្បយុត្តោ”តិ។

វេទនាក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធេន... វិញ្ញាណក្ខន្ធេន សហជាតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វេទនាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធេន សហជាតោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “វេទនាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធេន សម្បយុត្តោ”តិ។

សញ្ញាក្ខន្ធោ ... សង្ខារក្ខន្ធោ... វិញ្ញាណក្ខន្ធោ វេទនាខន្ធេន... សញ្ញាក្ខន្ធេន... សង្ខារក្ខន្ធេន សហជាតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធេន សហជាតោ , តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “វិញ្ញាណក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធេន សម្បយុត្តោ”តិ។

៤៧៤. យថា តិលម្ហិ តេលំ អនុគតំ អនុបវិដ្ឋំ, ឧច្ឆុម្ហិ រសោ អនុគតោ អនុបវិដ្ឋោ; ឯវមេវ តេ ធម្មា តេហិ ធម្មេហិ អនុគតា អនុបវិដ្ឋាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សម្បយុត្តកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៦៥) ៣. ចេតសិកកថា

៤៧៥. នត្ថិ ចេតសិកោ ធម្មោតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ ធម្មា ចិត្តេន សហគតា សហជាតា សំសដ្ឋា សម្បយុត្តា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា ឯកវត្ថុកា ឯការម្មណាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ ធម្មា ចិត្តេន សហគតា សហជាតា សំសដ្ឋា សម្បយុត្តា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា ឯកវត្ថុកា ឯការម្មណា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ ចេតសិកោ ធម្មោ”តិ។

ផស្សោ ចិត្តេន សហជាតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ផស្សោ ចិត្តេន សហជាតោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ផស្សោ ចេតសិកោ”តិ។ វេទនា...បេ.... សញ្ញា... ចេតនា... សទ្ធា... វីរិយំ... សតិ... សមាធិ... បញ្ញា... រាគោ... ទោសោ... មោហោ...បេ.... អនោត្តប្បំ ចិត្តេន សហជាតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនោត្តប្បំ ចិត្តេន សហជាតំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អនោត្តប្បំ ចេតសិក”ន្តិ។

៤៧៦. ចិត្តេន សហជាតាតិ កត្វា ចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ ផស្សេន សហជាតាតិ កត្វា ផស្សសិកាតិ [ផស្សិកាតិ (បី. អដ្ឋ.)]? អាមន្តា។ ចិត្តេន សហជាតាតិ កត្វា ចេតសិកាតិ? អាមន្តា ។ វេទនាយ... សញ្ញាយ... ចេតនាយ... សទ្ធាយ... វីរិយេន... សតិយា... សមាធិនា... បញ្ញាយ... រាគេន... ទោសេន... មោហេន...បេ.... អនោត្តប្បេន សហជាតាតិ កត្វា អនោត្តប្បាសិកាតិ [អនោត្តប្បិកាតិ (?)]? អាមន្តា។

៤៧៧. នត្ថិ ចេតសិកោ ធម្មោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“ចិត្តញ្ហិទំ ចេតសិកា ច ធម្មា,
អនត្តតោ សំវិទិតស្ស ហោន្តិ;
ហីនប្បណីតំ តទុភយេ វិទិត្វា,
សម្មទ្ទសោ វេទិ បលោកធម្ម”ន្តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ ចេតសិកោ ធម្មោតិ។

នត្ថិ ចេតសិកោ ធម្មោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, កេវដ្ដ, ភិក្ខុ បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចិត្តម្បិ អាទិសតិ ចេតសិកម្បិ អាទិសតិ វិតក្កិតម្បិ អាទិសតិ វិចារិតម្បិ អាទិសតិ – ‘ឯវម្បិ តេ មនោ, ឥត្ថម្បិ តេ មនោ, ឥតិបិ តេ ចិត្ត’”ន្តិ [ទី. និ. ១.៤៨៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ ចេតសិកោ ធម្មោតិ។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៦៦) ៤. ទានកថា

៤៧៨. ចេតសិកោ ធម្មោ ទានន្តិ? អាមន្តា។ លព្ភា ចេតសិកោ ធម្មោ បរេសំ ទាតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… លព្ភា ចេតសិកោ ធម្មោ បរេសំ ទាតុន្តិ? អាមន្តា។ លព្ភា ផស្សោ បរេសំ ទាតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… លព្ភា វេទនា…បេ… សញ្ញា… ចេតនា… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ… បញ្ញា បរេសំ ទាតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៧៩. ន វត្តព្ពំ – ចេតសិកោ ធម្មោ ទានន្តិ? អាមន្តា។ ទានំ អនិដ្ឋផលំ អកន្តផលំ អមនុញ្ញផលំ សេចនកផលំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ ទានំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទានំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកំ , តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ចេតសិកោ ធម្មោ ទាន”ន្តិ។

ទានំ ឥដ្ឋផលំ វុត្តំ ភគវតា, ចីវរំ ទានន្តិ [ឧបរិ វុច្ចមានាយ បរវាទីបុច្ឆាយ សទិសា, អដ្ឋកថា ឱលោកេតព្ពា]? អាមន្តា។ ចីវរំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទានំ ឥដ្ឋផលំ វុត្តំ ភគវតា, បិណ្ឌបាតោ សេនាសនំ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ ទានន្តិ? អាមន្តា។ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ ឥដ្ឋផលោ កន្តផលោ មនុញ្ញផលោ អសេចនកផលោ សុខុទ្រយោ សុខវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៨០. ន វត្តព្ពំ – “ចេតសិកោ ធម្មោ ទាន”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“សទ្ធា ហិរិយំ កុសលញ្ច ទានំ,
ធម្មា ឯតេ សប្បុរិសានុយាតា;
ឯតញ្ហិ មគ្គំ ទិវិយំ វទន្តិ,
ឯតេន ហិ គច្ឆតិ ទេវលោក”ន្តិ [អ. និ. ៨.៣២]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ចេតសិកោ ធម្មោ ទានន្តិ។

ន វត្តព្ពំ – “ចេតសិកោ ធម្មោ ទាន”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមានិ, ភិក្ខវេ, ទានានិ មហាទានានិ អគ្គញ្ញានិ រត្តញ្ញានិ វំសញ្ញានិ បោរាណានិ អសង្កិណ្ណានិ អសង្កិណ្ណបុព្ពានិ, ន សង្កិយន្តិ ន សង្កិយិស្សន្តិ, អប្បដិកុដ្ឋានិ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ! កតមានិ បញ្ច? ឥធ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ។ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ អបរិមាណានំ សត្តានំ អភយំ ទេតិ អវេរំ ទេតិ អព្យាពជ្ឈំ [អព្យាបជ្ឈំ (ស្យា. ក.)] ទេតិ។ អបរិមាណានំ សត្តានំ អភយំ ទត្វា អវេរំ ទត្វា អព្យាពជ្ឈំ ទត្វា អបរិមាណស្ស អភយស្ស អវេរស្ស អព្យាពជ្ឈស្ស ភាគី ហោតិ។ ឥទំ, ភិក្ខវេ , បឋមំ ទានំ មហាទានំ អគ្គញ្ញំ រត្តញ្ញំ វំសញ្ញំ បោរាណំ អសង្កិណ្ណំ អសង្កិណ្ណបុព្ពំ, ន សង្កិយតិ ន សង្កិយិស្សតិ, អប្បដិកុដ្ឋំ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ។ បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ អទិន្នាទានំ បហាយ…បេ… កាមេសុមិច្ឆាចារំ បហាយ…បេ… មុសាវាទំ បហាយ…បេ… សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានំ បហាយ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ។ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ អបរិមាណានំ សត្តានំ អភយំ ទេតិ អវេរំ ទេតិ អព្យាពជ្ឈំ ទេតិ។ អបរិមាណានំ សត្តានំ អភយំ ទត្វា អវេរំ ទត្វា អព្យាពជ្ឈំ ទត្វា អបរិមាណស្ស អភយស្ស អវេរស្ស អព្យាពជ្ឈស្ស ភាគី ហោតិ។ ឥទំ, ភិក្ខវេ , បញ្ចមំ ទានំ មហាទានំ អគ្គញ្ញំ រត្តញ្ញំ វំសញ្ញំ បោរាណំ អសង្កិណ្ណំ អសង្កិណ្ណបុព្ពំ, ន សង្កិយតិ ន សង្កិយិស្សតិ, អប្បដិកុដ្ឋំ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច ទានានិ មហាទានានិ អគ្គញ្ញានិ រត្តញ្ញានិ វំសញ្ញានិ បោរាណានិ អសង្កិណ្ណានិ អសង្កិណ្ណបុព្ពានិ, ន សង្កិយន្តិ ន សង្កិយិស្សន្តិ, អប្បដិកុដ្ឋានិ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ [អ. និ. ៨.៣៩]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ចេតសិកោ ធម្មោ ទានន្តិ។

៤៨១. ន វត្តព្ពំ – “ទេយ្យធម្មោ ទាន”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធេកច្ចោ អន្នំ ទេតិ, បានំ ទេតិ, វត្ថំ ទេតិ, យានំ ទេតិ, មាលំ ទេតិ, គន្ធំ ទេតិ, វិលេបនំ ទេតិ, សេយ្យំ ទេតិ, អាវសថំ ទេតិ, បទីបេយ្យំ

ទេតី’’តិ [សំ. និ. ៣.៣៦២-៣៩១ ថោកំ វិសទិសំ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ទេយ្យធម្មោ ទានន្តិ។

៤៨២. ទេយ្យធម្មោ ទានន្តិ? អាមន្តា។ ទេយ្យធម្មោ ឥដ្ឋផលោ កន្តផលោ មនុញ្ញផលោ អសេចនកផលោ សុខុទ្រយោ សុខវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទានំ ឥដ្ឋផលំ វុត្តំ ភគវតា, ចីវរំ ទានន្តិ? អាមន្តា។ ចីវរំ ឥដ្ឋផលំ កន្តផលំ មនុញ្ញផលំ អសេចនកផលំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទានំ ឥដ្ឋផលំ វុត្តំ ភគវតា, បិណ្ឌបាតោ ទានំ… សេនាសនំ ទានំ… គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ ទានន្តិ? អាមន្តា។ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ ឥដ្ឋផលោ កន្តផលោ មនុញ្ញផលោ អសេចនកផលោ សុខុទ្រយោ សុខវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘ទេយ្យធម្មោ ទាន’’ន្តិ។

ទានកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៦៧) ៥. បរិភោគមយបុញ្ញកថា

៤៨៣. បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ បរិភោគមយោ ផស្សោ វឌ្ឍតិ, វេទនា វឌ្ឍតិ, សញ្ញា វឌ្ឍតិ, ចេតនា វឌ្ឍតិ, ចិត្តំ វឌ្ឍតិ, សទ្ធា វឌ្ឍតិ, វីរិយំ វឌ្ឍតិ, សតិ វឌ្ឍតិ, សមាធិ វឌ្ឍតិ, បញ្ញា វឌ្ឍតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ លតា វិយ វឌ្ឍតិ, មាលុវា វិយ វឌ្ឍតិ, រុក្ខោ វិយ វឌ្ឍតិ, តិណំ វិយ វឌ្ឍតិ, មុញ្ជបុញ្ជោ វិយ វឌ្ឍតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤៨៤. បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ ទាយកោ ទានំ ទត្វា ន សមន្នាហរតិ, ហោតិ បុញ្ញន្តិ? អាមន្តា។ អនាវដ្ដេន្តស្ស [អនាវដ្ដន្តស្ស (សី. បី. ក.), អនាវជ្ជន្តស្ស (ស្យា.)] ហោតិ… អនាភោគស្ស ហោតិ… អសមន្នាហរន្តស្ស ហោតិ… អមនសិករោន្តស្ស ហោតិ… អចេតយន្តស្ស ហោតិ… អបត្ថយន្តស្ស ហោតិ… អប្បណិទហន្តស្ស ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អាវដ្ដេន្តស្ស ហោតិ… អាភោគស្ស ហោតិ… សមន្នាហរន្តស្ស ហោតិ… មនសិករោន្តស្ស ហោតិ… ចេតយន្តស្ស ហោតិ… បត្ថយន្តស្ស ហោតិ… បណិទហន្តស្ស ហោតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អាវដ្ដេន្តស្ស ហោតិ… អាភោគស្ស ហោតិ… សមន្នាហរន្តស្ស ហោតិ… មនសិករោន្តស្ស ហោតិ… ចេតយន្តស្ស ហោតិ… បត្ថយន្តស្ស ហោតិ… បណិទហន្តស្ស ហោតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតី’’តិ។

៤៨៥. បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ ទាយកោ ទានំ ទត្វា កាមវិតក្កំ វិតក្កេតិ, ព្យាបាទវិតក្កំ វិតក្កេតិ, វិហឹសាវិតក្កំ វិតក្កេតិ , ហោតិ បុញ្ញន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, សុវិទូរវិទូរានិ! កតមានិ ចត្តារិ? នភញ្ច, ភិក្ខវេ, បថវី ច – ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរំ។ ឱរិមញ្ច, ភិក្ខវេ, តីរំ សមុទ្ទស្ស បារិមញ្ច តីរំ – ឥទំ ទុតិយំ សុវិទូរវិទូរំ។ យតោ ច, ភិក្ខវេ, វេរោចនោ អព្ភុទេតិ យត្ថ ច អត្ថមេតិ – ឥទំ តតិយំ សុវិទូរវិទូរំ។ សតញ្ច, ភិក្ខវេ, ធម្មោ អសតញ្ច ធម្មោ – ឥទំ ចតុត្ថំ សុវិទូរវិទូរំ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, ចត្តារិ សុវិទូរវិទូរានីតិ។

‘‘នភញ្ច ទូរេ បថវី ច ទូរេ,
បារំ សមុទ្ទស្ស តទាហុ ទូរេ;
យតោ ច វេរោចនោ អព្ភុទេតិ,
បភង្ករោ យត្ថ ច អត្ថមេតិ។

‘‘តតោ ហវេ ទូរតរំ វទន្តិ,
សតញ្ច ធម្មំ អសតញ្ច ធម្មំ;
អព្យាយិកោ ហោតិ សតំ សមាគមោ,
យាវម្បិ តិដ្ឋេយ្យ តថេវ ហោតិ។

“ខិប្បញ្ហិ វេតិ [ខិប្បំហវេតិ (ពហូសុ)] អសតំ សមាគមោ;
តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា”តិ [អ. និ. ៤.៤៧]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្ភេជ្ជន្តី”តិ។

៤៨៦. ន វត្តព្ពំ – “បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“អារាមរោបា វនរោបា, យេ ជនា សេតុការកា;
បបញ្ច ឧទបានញ្ច, យេ ទទន្តិ ឧបស្សយំ។

“តេសំ ទិវា ច រត្តោ ច, សទា បុញ្ញំ បវឌ្ឍតិ;
ធម្មដ្ឋា សីលសម្បន្នា, តេ ជនា សគ្គគាមិនោ”តិ [សំ. និ. ១.៤៧]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ។

ន វត្តព្ពំ – “បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារោមេ, ភិក្ខវេ, បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា សោវគ្គិកា សុខវិបាកា សគ្គសំវត្តនិកា ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ! កតមេ ចត្តារោ? យស្ស, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចីវរំ បរិភុញ្ជមានោ អប្បមាណំ ចេតោសមាធិំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អប្បមាណោ តស្ស បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ។ យស្ស, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជមានោ...បេ.... សេនាសនំ បរិភុញ្ជមានោ...បេ.... គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិភុញ្ជមានោ អប្បមាណំ ចេតោសមាធិំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, អប្បមាណោ តស្ស បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, ចត្តារោ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា សោវគ្គិកា សុខវិបាកា សគ្គសំវត្តនិកា ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តី”តិ [អ. និ. ៤.៥១]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ។

៤៨៧. បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ ទាយកោ ទានំ ទេតិ, បដិគ្គាហកោ បដិគ្គហេត្វា ន បរិភុញ្ជតិ ឆឌ្ឌេតិ វិស្សជ្ជេតិ, ហោតិ បុញ្ញន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទាយកោ ទានំ ទេតិ, បដិគ្គាហកោ បដិគ្គហេត្វា ន បរិភុញ្ជតិ ឆឌ្ឌេតិ វិស្សជ្ជេតិ, ហោតិ បុញ្ញំ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតី”តិ។

បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ ទាយកោ ទានំ ទេតិ, បដិគ្គាហកេ បដិគ្គហិតេ រាជានោ វា ហរន្តិ, ចោរា វា ហរន្តិ, អគ្គិ វា ទហតិ, ឧទកំ វា វហតិ, អប្បិយា វា ទាយាទា ហរន្តិ, ហោតិ បុញ្ញន្តិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ ទាយកោ ទានំ ទេតិ, បដិគ្គាហកេ បដិគ្គហិតេ រាជានោ វា ហរន្តិ, ចោរា វា ហរន្តិ, អគ្គិ វា ទហតិ, ឧទកំ វា វហតិ, អប្បិយា វា ទាយាទា ហរន្តិ, ហោតិ បុញ្ញំ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតី”តិ។

បរិភោគមយបុញ្ញកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៦៨) ៦. ឥតោទិន្នកថា

៤៨៨. ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តីតិ? អាមន្តា។ ឥតោ ចីវរំ ទេន្តិ តំ ចីវរំ តត្ថ បរិភុញ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ឥតោ បិណ្ឌបាតំ ទេន្តិ, ឥតោ សេនាសនំ ទេន្តិ, ឥតោ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទេន្តិ, ឥតោ ខាទនីយំ ទេន្តិ, ឥតោ ភោជនីយំ ទេន្តិ, ឥតោ បានីយំ ទេន្តិ; តំ បានីយំ តត្ថ បរិភុញ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ អញ្ញស្ស ការកោ បរកតំ សុខទុក្ខំ អញ្ញោ ករោតិ, អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៤៨៩. ន វត្តព្ពំ – “ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តី”តិ? អាមន្តា។ ននុ បេតា អត្តនោ អត្ថាយ ទានំ ទេន្តំ អនុមោទេន្តិ, ចិត្តំ បសាទេន្តិ, បីតឹ ឧប្បាទេន្តិ, សោមនស្សំ បដិលភន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បេតា អត្តនោ អត្ថាយ ទានំ ទេន្តំ អនុមោទេន្តិ, ចិត្តំ បសាទេន្តិ, បីតឹ ឧប្បាទេន្តិ, សោមនស្សំ បដិលភន្តិ; តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តី”តិ។

៤៩០. ន វត្តព្ពំ – “ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“ឧន្នមេ ឧទកំ វុដ្ឋំ, យថានិន្នំ បវត្តតិ;
ឯវមេវ ឥតោ ទិន្នំ, បេតានំ ឧបកប្បតិ។

“យថា វារិវហា បូរា, បរិបូរេន្តិ សាគរំ;
ឯវមេវ ឥតោ ទិន្នំ, បេតានំ ឧបកប្បតិ។

“ន ហិ តត្ថ កសី អត្ថិ, គោរក្ខេត្ថ ន វិជ្ជតិ;
វណិជ្ជា តាទិសី នត្ថិ, ហិរញ្ញេន កយាកយំ [កយក្កយំ (សី. បី.)];
ឥតោ ទិន្នេន យាបេន្តិ, បេតា កាលង្កតា តហិ”ន្តិ [ខុ. បា. ៧.៦; បេ. វ. ១៩]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តីតិ។

៤៩១. ន វត្តព្ពំ – “ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមានិ, ភិក្ខវេ, ឋានានិ សម្បស្សន្តា មាតាបិតរោ បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ កុលេ ជាយមានំ! កតមានិ បញ្ច? ភដោ វា នោ ភរិស្សតិ, កិច្ចំ វា នោ ករិស្សតិ, កុលវំសោ ចិរំ ឋស្សតិ, ទាយជ្ជំ បដិបជ្ជិស្សតិ, អថ វា បន បេតានំ កាលង្កតានំ ទក្ខិណំ អនុប្បទស្សតិ – ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច ឋានានិ សម្បស្សន្តា មាតាបិតរោ បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ កុលេ ជាយមាន”ន្តិ។

“បញ្ច ឋានានិ សម្បស្សំ, បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ បណ្ឌិតា;
ភដោ វា នោ ភរិស្សតិ, កិច្ចំ វា នោ ករិស្សតិ។

“កុលវំសោ ចិរំ តិដ្ឋេ, ទាយជ្ជំ បដិបជ្ជតិ;
អថ វា បន បេតានំ, ទក្ខិណំ អនុប្បទស្សតិ។

“ឋានានេតានិ សម្បស្សំ, បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ បណ្ឌិតា;
តស្មា សន្តោ សប្បុរិសា, កតញ្ញូ កតវេទិនោ។

“ភរន្តិ មាតាបិតរោ, បុព្ពេ កតមនុស្សរំ;
ករោន្តិ តេសំ កិច្ចានិ, យថា តំ បុព្ពការិនំ។

“ឱវាទការី ភដបោសី, កុលវំសំ អហាបយំ;
សទ្ធោ សីលេន សម្បន្នោ, បុត្តោ ហោតិ បសំសិយោ”តិ [អ. និ. ៥.៣១]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តីតិ។

ឥតោ ទិន្នកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៦៩) ៧. បថវី កម្មវិបាកោតិកថា

៤៩២. បថវី កម្មវិបាកោតិ? អាមន្តា។ សុខវេទនិយា ទុក្ខវេទនិយា អទុក្ខមសុខវេទនិយា, សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា, ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា, អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា, ផស្សេន សម្បយុត្តា, វេទនាយ សម្បយុត្តា, សញ្ញាយ សម្បយុត្តា, ចេតនាយ សម្បយុត្តា, ចិត្តេន សម្បយុត្តា, សារម្មណា; អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា [អាវជ្ជនា (ស្យា. កំ.)] អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ

វត្តព្ពេ…បេ… ននុ ន សុខវេទនិយា ន ទុក្ខវេទនិយា ន អទុក្ខមសុខវេទនិយា, ន សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា, ន ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា, ន អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា, ន ផស្សេន សម្បយុត្តា, ន វេទនាយ សម្បយុត្តា, ន សញ្ញាយ សម្បយុត្តា, ន ចេតនាយ សម្បយុត្តា, ន ចិត្តេន សម្បយុត្តា, អនារម្មណា; នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សុខវេទនិយា ន ទុក្ខវេទនិយា…បេ… អនារម្មណា; នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បថវី កម្មវិបាកោ”តិ។

ផស្សោ កម្មវិបាកោ, ផស្សោ សុខវេទនិយោ ទុក្ខវេទនិយោ អទុក្ខមសុខវេទនិយោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ទុក្ខាយ…បេ… អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ផស្សេន សម្បយុត្តោ វេទនាយ សម្បយុត្តោ សញ្ញាយ សម្បយុត្តោ ចេតនាយ សម្បយុត្តោ ចិត្តេន សម្បយុត្តោ សារម្មណោ; អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ បថវី កម្មវិបាកោ, បថវី សុខវេទនិយា ទុក្ខវេទនិយា អទុក្ខមសុខវេទនិយា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ទុក្ខាយ…បេ… អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ផស្សេន សម្បយុត្តា វេទនាយ សម្បយុត្តា សញ្ញាយ សម្បយុត្តា ចេតនាយ សម្បយុត្តា ចិត្តេន សម្បយុត្តា សារម្មណា; អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… បថវី កម្មវិបាកោ, បថវី ន សុខវេទនិយា ន ទុក្ខវេទនិយា…បេ… អនារម្មណា; នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ផស្សោ កម្មវិបាកោ, ផស្សោ ន សុខវេទនិយោ ន ទុក្ខវេទនិយោ …បេ… អនារម្មណោ; នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បថវី កម្មវិបាកោតិ? អាមន្តា។ បថវី បគ្គហនិគ្គហុបគា ឆេទនភេទនុបគាតិ? អាមន្តា ។ កម្មវិបាកោ បគ្គហនិគ្គហុបគោ ឆេទនភេទនុបគោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

លព្ភា បថវី កេតុំ វិក្កេតុំ អាបបេតុំ ឱចិនិតុំ វិចិនិតុន្តិ? អាមន្តា។ លព្ភា កម្មវិបាកោ កេតុំ វិក្កេតុំ អាបបេតុំ ឱចិនិតុំ វិចិនិតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៩៣. បថវី បរេសំ សាធារណាតិ? អាមន្តា។ កម្មវិបាកោ បរេសំ សាធារណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កម្មវិបាកោ បរេសំ សាធារណោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“អសាធារណមញ្ញេសំ, អចោរហរណោ និធិ;
កយិរាថ មច្ចោ បុញ្ញានិ, សចេ សុចរិតំ ចរេ”តិ [ខុ. បា. ៨.៩ ខុទ្ទកបាឋេ, ថោកំ វិសទិសំ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កម្មវិបាកោ បរេសំ សាធារណោ”តិ។

បថវី កម្មវិបាកោតិ? អាមន្តា។ បឋមំ បថវី សណ្ឋាតិ, បច្ឆា សត្តា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ បឋមំ វិបាកោ ឧប្បជ្ជតិ, បច្ឆា វិបាកបដិលាភាយ កម្មំ ករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បថវី សព្ពសត្តានំ កម្មវិបាកោតិ? អាមន្តា ។ សព្ពេ សត្តា បថវឹ បរិភុញ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សព្ពេ សត្តា បថវឹ បរិភុញ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ បថវឹ អបរិភុញ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយន្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ កម្មវិបាកំ អខេបេត្វា បរិនិព្ពាយន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បថវី ចក្កវត្តិសត្តស្ស កម្មវិបាកោតិ? អាមន្តា។ អញ្ញេ សត្តា បថវឹ បរិភុញ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ ចក្កវត្តិសត្តស្ស កម្មវិបាកំ អញ្ញេ សត្តា បរិភុញ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចក្កវត្តិសត្តស្ស កម្មវិបាកំ អញ្ញេ សត្តា បរិភុញ្ជន្តីតិ? អាមន្តា ។ ចក្កវត្តិសត្តស្ស ផស្សំ វេទនំ សញ្ញំ ចេតនំ ចិត្តំ សទ្ធំ វីរិយំ សតឹ សមាធឹ បញ្ញំ អញ្ញេ សត្តា បរិភុញ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៩៤. ន វត្តព្ពំ – “បថវី កម្មវិបាកោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ ឥស្សរិយសំវត្តនិយំ កម្មំ អធិបច្ចសំវត្តនិយំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ ឥស្សរិយសំវត្តនិយំ កម្មំ អធិបច្ចសំវត្តនិយំ កម្មំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បថវី កម្មវិបាកោ”តិ។

បថវី កម្មវិបាកោតិកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៧០) ៨. ជរាមរណំ វិបាកោតិកថា

៤៩៥. ជរាមរណំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សុខវេទនិយំ ទុក្ខវេទនិយំ អទុក្ខមសុខវេទនិយំ, សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ, ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ, អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ, ផស្សេន សម្បយុត្តំ, វេទនាយ សម្បយុត្តំ, សញ្ញាយ សម្បយុត្តំ, ចេតនាយ សម្បយុត្តំ, ចិត្តេន សម្បយុត្តំ, សារម្មណំ; អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ ន សុខវេទនិយំ ន ទុក្ខវេទនិយំ…បេ…. អនារម្មណំ; នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សុខវេទនិយំ ន ទុក្ខវេទនិយំ…បេ…. អនារម្មណំ; នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា …បេ…. បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ជរាមរណំ វិបាកោ”តិ។

ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ សុខវេទនិយោ ទុក្ខវេទនិយោ…បេ…. សារម្មណោ; អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ជរាមរណំ វិបាកោ, ជរាមរណំ សុខវេទនិយំ ទុក្ខវេទនិយំ…បេ…. សារម្មណំ; អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជរាមរណំ វិបាកោ, ជរាមរណំ ន សុខវេទនិយំ ន ទុក្ខវេទនិយំ…បេ…. អនារម្មណំ; នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ ន សុខវេទនិយោ ន ទុក្ខវេទនិយោ…បេ…. អនារម្មណោ; នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤៩៦. អកុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, អកុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ កុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, កុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, ន វត្តព្ពំ – “កុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោ”តិ? អាមន្តា។ អកុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, ន វត្តព្ពំ – “អកុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, អកុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ អកុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, កុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អកុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, ន វត្តព្ពំ – “កុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោ”តិ? អាមន្តា។ កុសលានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ, ន វត្តព្ពំ – “អកុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កុសលានញ្ច អកុសលានញ្ច ធម្មានំ ជរាមរណំ, អកុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ កុសលានញ្ច អកុសលានញ្ច ធម្មានំ ជរាមរណំ, កុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កុសលានញ្ច អកុសលានញ្ច ធម្មានំ ជរាមរណំ, ន វត្តព្ពំ – “កុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោ”តិ? អាមន្តា។ កុសលានញ្ច អកុសលានញ្ច ធម្មានំ ជរាមរណំ, ន វត្តព្ពំ – “អកុសលានំ ធម្មានំ វិបាកោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៤៩៧. ន វត្តព្ពំ – “ជរាមរណំ វិបាកោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ ទុព្ពណ្ណសំវត្តនិយំ កម្មំ អប្បាយុកសំវត្តនិយំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ ទុព្ពណ្ណសំវត្តនិយំ កម្មំ អប្បាយុកសំវត្តនិយំ កម្មំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ជរាមរណំ វិបាកោ”តិ។

ជរាមរណំ វិបាកោតិកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៧១) ៩. អរិយធម្មវិបាកកថា

៤៩៨. នត្ថិ អរិយធម្មវិបាកោតិ? អាមន្តា។ ននុ មហប្ផលំ សាមញ្ញំ មហប្ផលំ ព្រហ្មញ្ញន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មហប្ផលំ សាមញ្ញំ មហប្ផលំ ព្រហ្មញ្ញំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ អរិយធម្មវិបាកោ”តិ។

នត្ថិ អរិយធម្មវិបាកោតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ សោតាបត្តិផលន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ សោតាបត្តិផលំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "នត្ថិ អរិយធម្មវិបាកោ"តិ។ ននុ អត្ថិ សកទាគាមិផលំ…បេ… អនាគាមិផលំ…បេ… អរហត្តផលន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ អរហត្តផលំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "នត្ថិ អរិយធម្មវិបាកោ"តិ។

សោតាបត្តិផលំ ន វិបាកោតិ? អាមន្តា។ ទានផលំ ន វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សោតាបត្តិផលំ ន វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សីលផលំ…បេ… ភាវនាផលំ ន វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សកទាគាមិផលំ…បេ… អនាគាមិផលំ…បេ… អរហត្តផលំ ន វិបាកោតិ? អាមន្តា។ ទានផលំ ន វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អរហត្តផលំ ន វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សីលផលំ…បេ… ភាវនាផលំ ន វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទានផលំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលំ វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទានផលំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលំ…បេ… អនាគាមិផលំ…បេ… អរហត្តផលំ វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សីលផលំ…បេ… ភាវនាផលំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលំ វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ភាវនាផលំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិផលំ…បេ… អនាគាមិផលំ …បេ… អរហត្តផលំ វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៤៩៩. កាមាវចរំ កុសលំ សវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ កុសលំ សវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… រូបាវចរំ កុសលំ…បេ… អរូបាវចរំ កុសលំ សវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ កុសលំ សវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

លោកុត្តរំ កុសលំ អវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ កាមាវចរំ កុសលំ អវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… លោកុត្តរំ កុសលំ អវិបាកន្តិ? អាមន្តា ។ រូបាវចរំ…បេ… អរូបាវចរំ កុសលំ អវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥០០. កាមាវចរំ កុសលំ សវិបាកំ អាចយគាមីតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ កុសលំ សវិបាកំ អាចយគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… រូបាវចរំ…បេ… អរូបាវចរំ កុសលំ សវិបាកំ អាចយគាមីតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរំ កុសលំ សវិបាកំ អាចយគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

លោកុត្តរំ កុសលំ សវិបាកំ អបចយគាមីតិ? អាមន្តា។ កាមាវចរំ កុសលំ សវិបាកំ អបចយគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។ លោកុត្តរំ កុសលំ សវិបាកំ អបចយគាមីតិ? អាមន្តា។ រូបាវចរំ…បេ… អរូបាវចរំ កុសលំ សវិបាកំ អបចយគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អរិយធម្មវិបាកកថា និដ្ឋិតា។

៧. សត្តមវគ្គោ

(៧២) ១០. វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិកថា

៥០១. វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ? អាមន្តា។ តស្ស វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… តស្ស វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយា នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ? អាមន្តា។ វិបាកោតិ វា វិបាកធម្មធម្មោតិ វា វិបាកធម្មធម្មោតិ វា វិបាកោតិ វា ឯសេសេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ? អាមន្តា។ វិបាកោ ច វិបាកធម្មធម្មោ ច វិបាកធម្មធម្មោ ច វិបាកោ ច សហគតា សហជាតា សំសដ្ឋា សម្បយុត្តា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា ឯកវត្ថុកា ឯការម្មណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ អកុសលំ សោ អកុសលស្ស វិបាកោ, តញ្ញេវ កុសលំ សោ កុសលស្ស វិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ? អាមន្តា។ យេនេវ ចិត្តេន បាណំ ហនតិ តេនេវ ចិត្តេន និរយេ បច្ចតិ, យេនេវ ចិត្តេន ទានំ ទេតិ តេនេវ ចិត្តេន សគ្គេ មោទតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

៥០២. ន វត្តព្វំ – “វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វិបាកា ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិនោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វិបាកា ចត្តារោ ខន្ធា អរូបិនោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយា, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោ”តិ។

វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិកថា និដ្ឋិតា។

សត្តមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

សង្គហោ , សម្បយុត្តោ, ចេតសិកោ ធម្មោ, ចេតសិកំ ទានំ, បរិភោគមយំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតិ, ឥតោ ទិន្នេន តត្ថ យាបេន្តិ, បថវី កម្មវិបាកោ, ជរាមរណំ វិបាកោ, នត្ថិ អរិយធម្មវិបាកោ, វិបាកោ វិបាកធម្មធម្មោតិ។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៧៣) ១. ឆគតិកថា

៥០៣. ឆ គតិយោតិ? អាមន្តា។ ននុ បញ្ច គតិយោ វុត្តា ភគវតា – និរយោ, តិរច្ឆានយោនិ, បេត្តិវិសយោ, មនុស្សា, ទេវាតិ [ម. និ. ១.១៥៣]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បញ្ច គតិយោ វុត្តា ភគវតា – និរយោ, តិរច្ឆានយោនិ, បេត្តិវិសយោ, មនុស្សា, ទេវា; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឆ គតិយោ”តិ។

ឆ គតិយោតិ? អាមន្តា។ ននុ កាលកញ្ចិកា [កាលកញ្ជិកា (សី. ស្យា. កំ.), កាឡកញ្ចកា (បី.)] សុរា បេតានំ សមានវណ្ណា សមានភោគា សមានាហារា សមានាយុកា បេតេហិ សហ អាវាហវិវាហំ គច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាលកញ្ចិកា អសុរា បេតានំ សមានវណ្ណា សមានភោគា សមានាហារា សមានាយុកា បេតេហិ សហ អាវាហវិវាហំ គច្ឆន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឆ គតិយោ”តិ។

ឆ គតិយោតិ? អាមន្តា។ ននុ វេបចិត្តិបរិសា ទេវានំ សមានវណ្ណា សមានភោគា សមានាហារា សមានាយុកា ទេវេហិ សហ អាវាហវិវាហំ គច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វេបចិត្តិបរិសា ទេវានំ សមានវណ្ណា សមានភោគា សមានាហារា សមានាយុកា ទេវេហិ សហ អាវាហវិវាហំ គច្ឆន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឆ គតិយោ”តិ។

ឆ គតិយោតិ? អាមន្តា។ ននុ វេបចិត្តិបរិសា បុព្ពទេវាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វេបចិត្តិបរិសា បុព្ពទេវា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឆ គតិយោ”តិ។

៥០៤. ន វត្តព្ពំ – “ឆ គតិយោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ អសុរកាយោតិ, អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ អសុរកាយោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ឆ គតិយោ”តិ។

ឆគតិកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៧៤) ២. អន្តរាភវកថា

៥០៥. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ កាមភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ រូបភវោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ អរូបភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ រូបភវស្ស ច អរូបភវស្ស ច អន្តរេ អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អន្តរាភវោ”តិ។ រូបភវស្ស ច អរូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ រូបភវស្ស ច អរូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អន្តរាភវោ”តិ។

៥០៦. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ បញ្ចមី សា យោនិ, ឆដ្ឋមី សា គតិ, អដ្ឋមី សា វិញ្ញាណដ្ឋិតិ, ទសមោ សោ សត្តាវាសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវោ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ អន្តរាភវូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ អន្តរាភវូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អន្តរាភវេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ច វន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អន្តរាភវេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អន្តរាភវោ បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥០៧. អត្ថិ កាមភវោ, កាមភវោ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវោ, អន្តរាភវោ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កាមភវូបគំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវូបគំ កម្មន្តិ?

ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អត្ថិ កាមភវូបគា សត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… កាមភវេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… កាមភវេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… កាមភវោ បញ្ចវោការភវោតិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវោ បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

អត្ថិ រូបភវោ, រូបភវោ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវោ, អន្តរាភវោ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អត្ថិ រូបភវូបគំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អត្ថិ រូបភវូបគា សត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… រូបភវេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… រូបភវេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… រូបភវោ បញ្ចវោការភវោតិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវោ បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

អត្ថិ អរូបភវោ, អរូបភវោ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវោ, អន្តរាភវោ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អត្ថិ អរូបភវូបគំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អត្ថិ អរូបភវូបគា សត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អន្តរាភវូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អរូបភវេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អរូបភវេ អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវេ អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អរូបភវោ ចតុវោការភវោតិ? អាមន្តា។ អន្តរាភវោ ចតុវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៥០៨. អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ សព្ពេសញ្ញេវ សត្តានំ អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ …បេ… សព្ពេសញ្ញេវ សត្តានំ នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សព្ពេសញ្ញេវ សត្តានំ នត្ថិ អន្តរាភវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “អត្ថិ អន្តរាភវោ”តិ។

អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ អានន្តរិយស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អានន្តរិយស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អានន្តរិយស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “អត្ថិ អន្តរាភវោ”តិ។

ន អានន្តរិយស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ អានន្តរិយស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អានន្តរិយស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ន អានន្តរិយស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… និរយូបគស្ស បុគ្គលស្ស…បេ… អសញ្ញសត្តូបគស្ស បុគ្គលស្ស …បេ… អរូបូបគស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អរូបូបគស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរូបូបគស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “អត្ថិ អន្តរាភវោ”តិ។

ន អរូបូបគស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ អរូបូបគស្ស បុគ្គលស្ស អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អរូបូបគស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ន អរូបូបគស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថិ អន្តរាភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៥០៩. ន វត្តព្វំ អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ននុ អន្តរាបរិនិព្វាយី បុគ្គលោ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អន្តរាបរិនិព្វាយី បុគ្គលោ អត្ថិ, តេន វត រេ [នោ ច វត រេ (សី. ក.), នោ វត រេ (ស្យា.)] វត្តព្វេ – “អត្ថិ អន្តរាភវោ”តិ។

អន្តរាបរិនិព្វាយី បុគ្គលោ អត្ថីតិ កត្វា អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី បុគ្គលោ អត្ថីតិ កត្វា អត្ថិ ឧបហច្ចភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… អន្តរាបរិនិព្វាយី បុគ្គលោ អត្ថីតិ កត្វា អត្ថិ អន្តរាភវោតិ? អាមន្តា។ អសង្ខារបរិនិព្វាយី បុគ្គលោ…បេ… សសង្ខារបរិនិព្វាយី បុគ្គលោ អត្ថីតិ កត្វា អត្ថិ សសង្ខារភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

អន្តរាភវកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៧៥) ៣. កាមគុណកថា

៥១០. បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតូតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ តប្បដិសញ្ញុត្តោ ឆន្ទោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ តប្បដិសញ្ញុត្តោ ឆន្ទោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតូ”តិ។ ននុ អត្ថិ តប្បដិសញ្ញុត្តោ រាគោ តប្បដិសញ្ញុត្តោ ឆន្ទោ តប្បដិសញ្ញុត្តោ ឆន្ទរាគោ តប្បដិសញ្ញុត្តោ សង្កប្បោ តប្បដិសញ្ញុត្តោ រាគោ តប្បដិសញ្ញុត្តោ សង្កប្បរាគោ តប្បដិសញ្ញុត្តា បីតិ តប្បដិសញ្ញុត្តំ សោមនស្សំ តប្បដិសញ្ញុត្តំ បីតិសោមនស្សន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ តប្បដិសញ្ញុត្តំ បីតិសោមនស្សំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតូ”តិ។

បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតូតិ? អាមន្តា។ មនុស្សានំ ចក្ខុ ន កាមធាតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. មនុស្សានំ សោតំ…បេ…. មនុស្សានំ ឃានំ…បេ…. មនុស្សានំ ជិវ្ហា…បេ…. មនុស្សានំ កាយោ…បេ…. មនុស្សានំ មនោ ន កាមធាតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

មនុស្សានំ មនោ ន កាមធាតូតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“បញ្ច កាមគុណា លោកេ, មនោឆដ្ឋា បវេទិតា;
ឯត្ថ ឆន្ទំ វិរាជេត្វា, ឯវំ ទុក្ខា បមុច្ចតី”តិ [សុ. និ. ១៧៣; សំ. និ. ១.៣០]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “មនុស្សានំ មនោ ន កាមធាតូ”តិ។

៥១១. បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតូតិ? អាមន្តា។ កាមគុណា ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កាមគុណូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កាមគុណូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កាមគុណេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កាមគុណេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ. … កាមគុណា បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កាមគុណេ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, សាវកយុគំ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កាមធាតុ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ កាមគុណា ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កាមធាតូបគំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កាមគុណូបគំ កម្មន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កាមធាតូបគា សត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កាមគុណូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កាមធាតុយា សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ កាមគុណេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ…. កាមធាតុយា អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ កាមគុណេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កាមធាតុ បញ្ចវោការភវោតិ? អាមន្តា។ កាមគុណា បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កាមធាតុយា សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, បច្ចេកសពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, សាវកយុគំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ កាមគុណេ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, សាវកយុគំ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥១២. ន វត្តព្ពំ – “បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតូ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមេ, ភិក្ខវេ, កាមគុណា! កតមេ បញ្ច? ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា រូបា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា, សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ទា…បេ…. ឃានវិញ្ញេយ្យា គន្ធា…បេ…. ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យា រសា…បេ…. កាយវិញ្ញេយ្យា ផោដ្ឋព្ពា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា – ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច កាមគុណា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតូតិ។

កាមគុណកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៧៦) ៤. កាមកថា

៥១៣. បញ្ចេវាយតនា កាមាតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ តប្បដិសំយុត្តោ ឆន្ទោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ តប្បដិសំយុត្តោ ឆន្ទោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចេវាយតនា កាមា”តិ។ ននុ អត្ថិ តប្បដិសំយុត្តោ រាគោ តប្បដិសំយុត្តោ ឆន្ទោ តប្បដិសំយុត្តោ ឆន្ទរាគោ តប្បដិសំយុត្តោ សង្កប្បោ តប្បដិសំយុត្តោ រាគោ តប្បដិសំយុត្តោ សង្កប្បរាគោ តប្បដិសំយុត្តា បីតិ តប្បដិសំយុត្តំ សោមនស្សំ តប្បដិសំយុត្តំ បីតិសោមនស្សន្តិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អត្ថិ តប្បដិសំយុត្តំ បីតិសោមនស្សំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចេវាយតនា កាមា”តិ។

៥១៤. ន វត្តព្ពំ – “បញ្ចេវាយតនា កាមា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមេ, ភិក្ខវេ, កាមគុណា! កតមេ បញ្ច? ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា រូបា...បេ.... កាយវិញ្ញេយ្យា ផោដ្ឋព្ពា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា – ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច កាមគុណា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បញ្ចេវាយតនា កាមាតិ។

បញ្ចេវាយតនា កាមាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បញ្ចិមេ, ភិក្ខវេ, កាមគុណា! កតមេ បញ្ច? ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា រូបា...បេ.... កាយវិញ្ញេយ្យា ផោដ្ឋព្ពា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា បិយរូបា កាមូបសំហិតា រជនីយា – ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ច កាមគុណា ។ អបិ ច, ភិក្ខវេ, នេតេ កាមា កាមគុណា នាមេតេ អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ –

“សង្កប្បរាគោ បុរិសស្ស កាមោ,
ន តេ កាមា យានិ ចិត្រានិ លោកេ;
សង្កប្បរាគោ បុរិសស្ស កាមោ,
តិដ្ឋន្តិ ចិត្រានិ តថេវ លោកេ;
អថេត្ថ ធីរា វិនយន្តិ ឆន្ទ”ន្តិ [អ. និ. ៦.៦៣ និព្ពេធិកសុត្តេ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បញ្ចេវាយតនា កាមា”តិ។

កាមកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៧៧) ៥. រូបធាតុកថា

៥១៥. រូបិនោ ធម្មា រូបធាតូតិ? អាមន្តា។ រូបំ ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ រូបូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ រូបូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបំ បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបធាតុ ភវោ គតិ...បេ.... អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ រូបំ ភវោ គតិ...បេ.... អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ រូបធាតូបគំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ រូបូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ រូបធាតូបគា សត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ រូបូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបធាតុយា សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ រូបេ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបធាតុយា អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ រូបេ អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបធាតុ បញ្ចវោការភវោតិ? អាមន្តា។ រូបំ បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥១៦. រូបិនោ ធម្មា រូបធាតុ, កាមធាតុយា អត្ថិ រូបន្តិ? អាមន្តា។ សាវ កាមធាតុ, សា រូបធាតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សាវ កាមធាតុ, សា រូបធាតូតិ? អាមន្តា។ កាមភវេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ ភវេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ – កាមភវេន ច រូបភវេន ចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

រូបធាតុកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៧៨) ៦. អរូបធាតុកថា

៥១៧. អរូបិនោ ធម្មា អរូបធាតូតិ? អាមន្តា។ វេទនា ភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ វេទនូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ វេទនូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… វេទនាយ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… វេទនាយ អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… វេទនា ចតុវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អរូបធាតុ ភវោ គតិ…បេ… អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ វេទនា ភវោ គតិ…បេ… អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ អរូបធាតូបគំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ វេទនូបគំ កម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ អរូបធាតូបគា សត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ វេទនូបគា សត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អរូបធាតុយា សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ វេទនាយ សត្តា ជាយន្តិ ជីយន្តិ មីយន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អរូបធាតុយា អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ វេទនាយ អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អរូបធាតុ ចតុវោការភវោតិ? អាមន្តា។ វេទនា ចតុវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥១៨. អរូបិនោ ធម្មា អរូបធាតុ, កាមធាតុយា អត្ថិ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ សាវ កាមធាតុ, សា អរូបធាតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សាវ កាមធាតុ, សា អរូបធាតូតិ? អាមន្តា។ កាមភវេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ទ្វីហិ ភវេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ – កាមភវេន ច អរូបភវេន ចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

រូបិនោ ធម្មា រូបធាតុ, អរូបិនោ ធម្មា អរូបធាតុ, កាមធាតុយា អត្ថិ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា ។ សាវ កាមធាតុ, សា រូបធាតុ, សា អរូបធាតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សាវ កាមធាតុ, សា រូបធាតុ, សា អរូបធាតូតិ? អាមន្តា។ កាមភវេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ តីហិ ភវេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ – កាមភវេន ច រូបភវេន ច អរូបភវេន ចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អរូបធាតុកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៧៩) ៧. រូបធាតុយាអាយតនកថា

៥១៩. អត្ថិ សឡាយតនិកោ អត្តភាវោ រូបធាតុយាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ គន្ធាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនន្តិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ តត្ថ រសាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

នត្ថិ តត្ថ គន្ធាយតនន្តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… នត្ថិ តត្ថ រសាយតនន្តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… នត្ថិ តត្ថ ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? អាមន្តា ។ នត្ថិ តត្ថ កាយាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥២០. អត្ថិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ, អត្ថិ រូបាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ, អត្ថិ គន្ធាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ, អត្ថិ រូបាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនំ, អត្ថិ រសាយតនំ…បេ… អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ, អត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ តត្ថ សោតាយតនំ, អត្ថិ សទ្ទាយតនំ…បេ… អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ, អត្ថិ ធម្មាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ, អត្ថិ គន្ធាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ, អត្ថិ ធម្មាយតនន្តិ? អាមន្តា។

អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនំ, អត្ថិ រសាយតនន្តិ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ, អត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ, នត្ថិ គន្ធាយតនន្តិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ, នត្ថិ រូបាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ, នត្ថិ គន្ធាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ សោតាយតនំ, នត្ថិ សទ្ទាយតនំ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ, នត្ថិ ធម្មាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនំ, នត្ថិ រសាយតនំ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ, នត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ, នត្ថិ រូបាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ, នត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ សោតាយតនំ, នត្ថិ សទ្ទាយតនំ ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ, នត្ថិ ធម្មាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥២១. អត្ថិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ អត្ថិ រូបាយតនំ, តេន ចក្ខុនា តំ រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ អត្ថិ គន្ធាយតនំ, តេន ឃានេន តំ គន្ធំ ឃាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ អត្ថិ រូបាយតនំ, តេន ចក្ខុនា តំ រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនំ អត្ថិ រសាយតនំ, តាយ ជិវ្ហាយ តំ រសំ សាយតិ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ អត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ, តេន កាយេន តំ ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ តត្ថ សោតាយតនំ អត្ថិ សទ្ទាយតនំ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ អត្ថិ ធម្មាយតនំ, តេន មនេន តំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ អត្ថិ គន្ធាយតនំ, តេន ឃានេន តំ គន្ធំ ឃាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ អត្ថិ ធម្មាយតនំ, តេន មនេន តំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនំ អត្ថិ រសាយតនំ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ អត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ, តេន កាយេន តំ ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ អត្ថិ គន្ធាយតនំ, ន ច តេន ឃានេន តំ គន្ធំ ឃាយតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ អត្ថិ រូបាយតនំ, ន ច តេន ចក្ខុនា តំ រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ អត្ថិ គន្ធាយតនំ, ន ច តេន ឃានេន តំ គន្ធំ ឃាយតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ សោតាយតនំ អត្ថិ សទ្ទាយតនំ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ អត្ថិ ធម្មាយតនំ, ន ច តេន មនេន តំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនំ អត្ថិ រសាយតនំ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ អត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ, ន ច តេន កាយេន តំ ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ សោតាយតនំ អត្ថិ សទ្ទាយតនំ...បេ.... អត្ថិ តត្ថ មនាយតនំ អត្ថិ ធម្មាយតនំ, ន ច តេន មនេន តំ ធម្មំ វិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥២២. អត្ថិ តត្ថ ឃានាយតនំ អត្ថិ គន្ធាយតនំ, តេន ឃានេន តំ គន្ធំ ឃាយតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ មូលគន្ធោ សារគន្ធោ តចគន្ធោ បត្តគន្ធោ បុប្ផគន្ធោ ផលគន្ធោ អាមគន្ធោ វិស្សគន្ធោ សុគន្ធោ ទុគ្គន្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ តត្ថ ជិវ្ហាយតនំ អត្ថិ រសាយតនំ, តាយ ជិវ្ហាយ តំ រសំ សាយតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ មូលរសោ ខន្ធរសោ តចរសោ បត្តរសោ បុប្ផរសោ ផលរសោ អម្ពិលំ មធុរំ តិត្តកំ កដុកំ លោណិយំ ខារិយំ លម្ពិលំ កសាវោ សាទុ អសាទូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ តត្ថ កាយាយតនំ អត្ថិ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ, តេន កាយេន តំ ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ កក្ខឡំ មុទុកំ សណ្ហំ ផរុសំ សុខសម្ផស្សំ ទុក្ខសម្ផស្សំ គរុកំ លហុកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥២៣. ន វត្តព្ពំ – “សឡាយតនិកោ អត្តភាវោ រូបធាតុយា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ តត្ថ ឃាននិមិត្តំ ជិវ្ហានិមិត្តំ កាយនិមិត្តន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ តត្ថ ឃាននិមិត្តំ ជិវ្ហានិមិត្តំ កាយនិមិត្តំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សឡាយតនិកោ អត្តភាវោ រូបធាតុយា”តិ។

រូបធាតុយា អាយតនកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៨០) ៨. អរូបេ រូបកថា

៥២៤. អត្ថិ រូបំ អរូបេសូតិ? អាមន្តា។ រូបភវោ រូបគតិ រូបសត្តាវាសោ រូបសំសារោ រូបយោនិ រូបត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អរូបភវោ អរូបគតិ អរូបសត្តាវាសោ អរូបសំសារោ អរូបយោនិ អរូបត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរូបភវោ…បេ…. អរូបត្តភាវបដិលាភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ រូបំ អរូបេសូ”តិ។

អត្ថិ រូបំ អរូបេសូតិ? អាមន្តា។ បញ្ចវោការភវោ គតិ សត្តាវាសោ សំសារោ យោនិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ ចតុវោការភវោ…បេ…. អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចតុវោការភវោ គតិ…បេ…. អត្តភាវបដិលាភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ រូបំ អរូបេសូ”តិ។

៥២៥. អត្ថិ រូបំ រូបធាតុយា, សោ ច រូបភវោ រូបគតិ រូបសត្តាវាសោ រូបសំសារោ រូបយោនិ រូបត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ រូបំ អរូបេសុ, សោ ច រូបភវោ រូបគតិ…បេ…. រូបត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ រូបំ រូបធាតុយា, សោ ច បញ្ចវោការភវោ គតិ…បេ…. អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ រូបំ អរូបេសុ, សោ ច បញ្ចវោការភវោ គតិ…បេ…. អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។ អត្ថិ រូបំ អរូបេសុ, សោ ច អរូបភវោ អរូបគតិ អរូបសត្តាវាសោ អរូបសំសារោ អរូបយោនិ អរូបត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ រូបំ រូបធាតុយា [អរូបធាតុយា (សព្ពត្ថ)], សោ ច អរូបភវោ អរូបគតិ…បេ…. អរូបត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ រូបំ អរូបេសុ, សោ ច ចតុវោការភវោ គតិ…បេ…. អត្តភាវបដិលាភោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ រូបំ រូបធាតុយា [អរូបធាតុយា (សព្ពត្ថ)], សោ ច ចតុវោការភវោ គតិ…បេ…. អត្តភាវបដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥២៦. អត្ថិ រូបំ អរូបេសូតិ? អាមន្តា។ ននុ រូបានំ និស្សរណំ អរូបំ [ឥតិវុ. ៧២; អ. និ. ៥.២០០; ទី. និ. ៣.៣២១] វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រូបានំ និស្សរណំ អរូបំ [ឥតិវុ. ៧២; អ. និ. ៥.២០០; ទី. និ. ៣.៣២១] វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ រូបំ អរូបេសូ”តិ។

រូបានំ និស្សរណំ អរូបំ វុត្តំ ភគវតា, អត្ថិ រូបំ អរូបេសូតិ? អាមន្តា ។ កាមានំ និស្សរណំ នេក្ខម្មំ វុត្តំ ភគវតា, អត្ថិ នេក្ខម្មេសុ កាមា, អត្ថិ អនាសវេសុ អាសវា, អត្ថិ អបរិយាបន្នេសុ បរិយាបន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរូបេ រូបកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៨១) ៩. រូបំ កម្មន្តិកថា

៥២៧. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសល”ន្តិ។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ កុសលោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា…បេ…. សញ្ញា… ចេតនា… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ…បេ…. បញ្ញា កុសលា សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ កុសលោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ….

បណិធិតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា...បេ.... សញ្ញា... ចេតនា... សទ្ធា... វិរិយំ... សតិ... សមាធិ...បេ.... បញ្ញា កុសលា អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥២៨. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ យំ កិញ្ចិ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបំ សព្វំ តំ កុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ កុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ កុសលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ... អាបោធាតុ ... តេជោធាតុ ...បេ.... វាយោធាតុ អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥២៩. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ កុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អនារម្មណា កុសលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អនារម្មណា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៣០. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ ផស្សវិប្បយុត្តំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ ផស្សវិប្បយុត្តំ កុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ ផស្សវិប្បយុត្តំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ ផស្សវិប្បយុត្តា កុសលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ ផស្សវិប្បយុត្តា អព្យាកតាតិ ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៣១. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ កុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អនារម្មណា ផស្សវិប្បយុត្តា កុសលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ...បេ.... បឋវីធាតុ...

អាបោធាតុ… តេជោធាតុ…បេ.… វាយោធាតុ អនារម្មណា ផស្សវិប្បយុត្តា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៥៣២. កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ននុ អនារម្មណំ , នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ កុសល”ន្តិ។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ កុសលោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ កុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា…បេ.… សញ្ញា… ចេតនា… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ…បេ.… បញ្ញា កុសលា សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ កុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ កុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ កុសលោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ កុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា…បេ.… សញ្ញា… ចេតនា… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ…បេ.… បញ្ញា កុសលា អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ យំ កិញ្ចិ កុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបំ សព្ពំ តំ កុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… យថា កាយកម្មំ តថា វចីកម្មន្តិ។

៥៣៣. អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា ។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អកុសល”ន្តិ។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ អកុសលោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា…បេ.… សញ្ញា… ចេតនា… រាគោ… ទោសោ… មោហោ… មានោ… ទិដ្ឋិ… វិចិកិច្ឆា… ថិនំ… ឧទ្ធច្ចំ… អហិរិកំ…បេ.… អនោត្តប្បំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ អកុសលោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា…បេ.… សញ្ញា… ចេតនា… រាគោ… ទោសោ… មោហោ… មានោ… ទិដ្ឋិ… វិចិកិច្ឆា… ថិនំ… ឧទ្ធច្ចំ… អហិរិកំ…បេ.… អនោត្តប្បំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ កាយកម្មំ រូបំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា ។ យំ កិញ្ចិ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបំ សព្ពំ តំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៥៣៤. អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ.… បណិធិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសល”ន្តិ។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ អកុសលោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា...បេ.... សញ្ញា ... ចេតនា... រាគោ... ទោសោ... មោហោ... មានោ... ទិដ្ឋិ... វិចិកិច្ឆា... ថិនំ... ឧទ្ធច្ចំ... អហិរិកំ...បេ.... អនោត្តប្បំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ អកុសលោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតា វេទនា...បេ.... សញ្ញា... ចេតនា... រាគោ... ទោសោ... មោហោ... មានោ... ទិដ្ឋិ... វិចិកិច្ឆា... ថិនំ... ឧទ្ធច្ចំ... អហិរិកំ...បេ.... អនោត្តប្បំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ យំ កិញ្ចិ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបំ សព្ពំ តំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៣៥. អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ...បេ.... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា ។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អព្យាកតន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ...បេ.... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៣៦. អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ...បេ.... រសាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ អនារម្មណោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ...បេ.... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ អនារម្មណោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៣៧. អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ ផស្សវិប្បយុត្តោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ...

តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ អនារម្មណោ ផស្សវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ អនារម្មណោ ផស្សវិប្បយុត្តោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ រូបាយតនំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ សទ្ទាយតនំ...បេ.... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ អនារម្មណោ ផស្សវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ វចីកម្មំ រូបំ អនារម្មណំ ផស្សវិប្បយុត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៣៨. ន វត្តព្ពំ – “រូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បី”តិ? អាមន្តា។ ននុ កាយកម្មំ វចីកម្មំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាយកម្មំ វចីកម្មំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បី”តិ។

រូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ? អាមន្តា។ សោតាយតនំ...បេ.... ឃានាយតនំ... ជិវ្ហាយតនំ... កាយាយតនំ... រូបាយតនំ... សទ្ទាយតនំ... គន្ធាយតនំ... រសាយតនំ ... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ... បថវីធាតុ... អាបោធាតុ... តេជោធាតុ...បេ.... វាយោធាតុ អសុចិ អស្សុ លោហិតំ សេទោ កុសលោបិ អកុសលោបីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កាយោ រូបំ, កាយកម្មំ រូបន្តិ? អាមន្តា។ មនោ រូបំ, មនោកម្មំ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... មនោ អរូបំ, មនោកម្មំ អរូបន្តិ? អាមន្តា។ កាយោ អរូបំ, កាយកម្មំ អរូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កាយោ រូបន្តិ, កាយកម្មំ រូបន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ រូបន្តិ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាយោ រូបន្តិ, កាយកម្មំ រូបន្តិ? អាមន្តា។ សោតាយតនំ រូបន្តិ, សោតវិញ្ញាណំ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាយោ រូបន្តិ, កាយកម្មំ រូបន្តិ? អាមន្តា។ ឃានាយតនំ រូបន្តិ, ឃានវិញ្ញាណំ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាយោ រូបន្តិ, កាយកម្មំ រូបន្តិ? អាមន្តា។ ជិវ្ហាយតនំ រូបន្តិ, ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ រូបន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាយោ រូបន្តិ, កាយកម្មំ រូបន្តិ? អាមន្តា។ កាយាយតនំ រូបន្តិ, កាយវិញ្ញាណំ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៣៩. រូបំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចេតនាហំ, ភិក្ខវេ, កម្មំ វទាមិ; ចេតយិត្វា កម្មំ ករោតិ កាយេន វាចាយ មនសា”តិ [អ. និ. ៦.៦៣ និព្ពេធិកសុត្តេ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “រូបំ កម្ម”ន្តិ។

រូបំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “កាយេ វា, អានន្ទ [ហានន្ទ (សំ. និ. ២.២៥)], សតិ កាយសញ្ចេតនាហេតុ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ; វាចាយ វា, អានន្ទ [ហានន្ទ (សំ. និ. ២.២៥)], សតិ វចីសញ្ចេតនាហេតុ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ; មនេ វា, អានន្ទ [ហានន្ទ (សំ. និ. ២.២៥)], សតិ មនោសញ្ចេតនាហេតុ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខ”ន្តិ [សំ. និ. ២.២៥; អ. និ. ៤.១៧១]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “រូបំ កម្ម”ន្តិ។

រូបំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តិវិធា, ភិក្ខវេ, កាយសញ្ចេតនា អកុសលំ កាយកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាកំ; ចតុព្ពិធា, ភិក្ខវេ, វចីសញ្ចេតនា អកុសលំ វចីកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាកំ; តិវិធា, ភិក្ខវេ, មនោសញ្ចេតនា អកុសលំ មនោកម្មំ ទុក្ខុទ្រយំ ទុក្ខវិបាកំ; តិវិធា, ភិក្ខវេ, កាយសញ្ចេតនា កុសលំ កាយកម្មំ

សុខុទ្រយំ សុខវិបាកំ; ចតុព្ពិធា, ភិក្ខវេ, វចីសញ្ចេតនា កុសលំ វចីកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកំ; តិវិធា , ភិក្ខវេ, មនោសញ្ចេតនា កុសលំ មនោកម្មំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាក”ន្តិ [អ. និ. ១០.២១៧ ថោកំ បន វិសទិសំ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “រូបំ កម្ម”ន្តិ។

រូបំ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សចាយំ, អានន្ទ, សមិទ្ធិ មោឃបុរិសោ បាដលិបុត្តស្ស [បោតលិបុត្តស្ស (ម. និ. ៣.៣០០)] បរិព្ពាជកស្ស ឯវំ បុដ្ឋោ ឯវំ ព្យាករេយ្យ – ‘សញ្ចេតនិយំ , អាវុសោ បាដលិបុត្ត, កម្មំ កត្វា កាយេន វាចាយ មនសា សុខវេទនិយំ សុខំ សោ វេទយតិ; សញ្ចេតនិយំ, អាវុសោ បាដលិបុត្ត, កម្មំ កត្វា កាយេន វាចាយ មនសា ទុក្ខវេទនិយំ ទុក្ខំ សោ វេទយតិ; សញ្ចេតនិយំ, អាវុសោ បាដលិបុត្ត, កម្មំ កត្វា កាយេន វាចាយ មនសា អទុក្ខមសុខវេទនិយំ អទុក្ខមសុខំ សោ វេទយតី’តិ, ឯវំ ព្យាករមានោ ខោ, អានន្ទ, សមិទ្ធិ មោឃបុរិសោ បាដលិបុត្តស្ស បរិព្ពាជកស្ស សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យា”តិ [ម. និ. ៣.៣០០]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “រូបំ កម្ម”ន្តិ។

រូបំ កម្មន្តិកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៨២) ១០. ជីវិតិន្ទ្រិយកថា

៥៤០. នត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ។

អត្ថិ អរូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនា, អត្ថិ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនា, អត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនា, នត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ អរូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ឋិតិ យបនា យាបនា ឥរិយនា វត្តនា បាលនា, នត្ថិ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរូបីនំ ធម្មានំ អាយុ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ន វត្តព្ពំ – “រូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ? អាមន្តា។ អរូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ន វត្តព្ពំ – “អរូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥៤១. រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អរូបីនំ ធម្មានំ អាយុ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ន វត្តព្ពំ – “រូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ? អាមន្តា។ រូបីនំ ធម្មានំ អាយុ ន វត្តព្ពំ – “អរូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

រូបីនញ្ច អរូបីនញ្ច ធម្មានំ អាយុ អរូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ រូបីនញ្ច អរូបីនញ្ច ធម្មានំ អាយុ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

រូបីនញ្ច អរូបីនញ្ច ធម្មានំ អាយុ ន វត្តព្ពំ – “រូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ? អាមន្តា។ រូបីនញ្ច អរូបីនញ្ច ធម្មានំ អាយុ ន វត្តព្ពំ – “អរូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. នត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ និរោធំ សមាបន្នស្ស នត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥៤២. និរោធំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ និរោធំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ។

និរោធំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ។ និរោធំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ សង្ខារក្ខន្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និរោធំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ សង្ខារក្ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ និរោធំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វេទនាក្ខន្ធោ...បេ.... សញ្ញាក្ខន្ធោ...បេ.... វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

និរោធំ សមាបន្នស្ស អត្ថិ វេទនាក្ខន្ធោ...បេ.... សញ្ញាក្ខន្ធោ...បេ.... វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ ន និរោធំ សមាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៤៣. នត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តានំ នត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អសញ្ញសត្តានំ អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អសញ្ញសត្តានំ អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ។ អសញ្ញសត្តានំ អត្ថិ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ។ អសញ្ញសត្តានំ អត្ថិ សង្ខារក្ខន្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អសញ្ញសត្តានំ អត្ថិ សង្ខារក្ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ អសញ្ញសត្តានំ អត្ថិ វេទនាក្ខន្ធោ...បេ.... សញ្ញាក្ខន្ធោ...បេ.... វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អសញ្ញសត្តានំ អត្ថិ វេទនាក្ខន្ធោ...បេ.... សញ្ញាក្ខន្ធោ...បេ.... វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ? អាមន្តា។ បញ្ចវោការភវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៤៤. ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧបបត្តេសិយេ ចិត្តេ ភិជ្ជមានេ ឯកទេសំ ភិជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ ឧបបត្តេសិយេ ចិត្តេ ភិជ្ជមានេ ឯកទេសោ ភិជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតោ ផស្សោ ឧបបត្តេសិយេ ចិត្តេ ភិជ្ជមានេ អនវសេសោ ភិជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន សមុដ្ឋិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧបបត្តេសិយេ ចិត្តេ ភិជ្ជមានេ អនវសេសំ ភិជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៤៥. ទ្វេ ជីវិតិន្ទ្រិយានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វីហិ ជីវិតេហិ ជីវតិ, ទ្វីហិ មរណេហិ មីយតីតិ? អាមន្តា [ន ហេវំ វត្តព្ពេ (ស្យា. កំ. បី.)]។

ជីវិតិន្ទ្រិយកថា និដ្ឋិតា។

៨. អដ្ឋមវគ្គោ

(៨៣) ១១. កម្មហេតុកថា

៥៤៦. កម្មហេតុ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ កម្មហេតុ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កម្មហេតុ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ កម្មហេតុ សកទាគាមី...បេ.... អនាគាមី អនាគាមិផលា បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កម្មហេតុ សោតាបន្នោ សោតាបត្តិផលា ន បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ កម្មហេតុ អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... កម្មហេតុ សកទាគាមី...បេ.... អនាគាមី អនាគាមិផលា ន បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ កម្មហេតុ អរហា អរហត្តា ន បរិហាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កម្មហេតុ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ បាណាតិបាតកម្មស្ស ហេតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អទិន្នាទានកម្មស្ស ហេតុ...បេ.... កាមេសុមិច្ឆាចារកម្មស្ស ហេតុ... មុសាវាទកម្មស្ស ហេតុ... បិសុណវាចាកម្មស្ស ហេតុ... ផរុសវាចាកម្មស្ស ហេតុ... សម្ផប្បលាបកម្មស្ស ហេតុ... មាតុឃាតកម្មស្ស [មាតុឃាតកកម្មស្ស (ស្យា.), មាតុឃាតិកម្មស្ស (ក.) ឯវមុបរិបិ] ហេតុ... បិតុឃាតកម្មស្ស ហេតុ... អរហន្តឃាតកម្មស្ស ហេតុ... រុហិរុប្បាទកម្មស្ស ហេតុ...បេ.... សង្ឃភេទកម្មស្ស ហេតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កតមស្ស កម្មស្ស ហេតូតិ? ហន្ទ ហិ អរហន្តានំ អញ្ញាចិក្ខតីតិ។ អរហន្តានំ អញ្ញាចិក្ខនកម្មស្ស ហេតុ អរហា អរហត្តា បរិហាយតីតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ អរហន្តានំ អញ្ញាចិក្ខន្តិ, សព្ពេ តេ អរហត្តំ សច្ឆិករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កម្មហេតុកថា និដ្ឋិតា។

អដ្ឋមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ឆ គតិយោ, អន្តរាភវោ, បញ្ចេវ កាមគុណា កាមធាតុ, បញ្ចេវ អាយតនា កាមា, រូបិនោ ធម្មា រូបធាតុ, អរូបិនោ ធម្មា អរូបធាតុ, សឡាយតនិកោ អត្តភាវោ រូបធាតុយា, អត្ថិ រូបំ អរូបេសុ, រូបំ កម្មំ, រូបំ ជីវិតំ, កម្មហេតុកា បរិហាយតីតិ។

៩. នវមវគ្គោ

(៨៤) ១. អានិសំសទស្សាវីកថា

៥៤៧. អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហានន្តិ? អាមន្តា។ ននុ សង្ខារេ អនិច្ចតោ មនសិករោតោ សំយោជនា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ មនសិករោតោ សំយោជនា បហីយន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហាន’’ន្តិ។

ននុ សង្ខារេ ទុក្ខតោ…បេ… រោគតោ… គណ្ឌតោ… សល្លតោ… អឃតោ… អាពាធតោ… បរតោ… បលោកតោ… ឦតិតោ… ឧបទ្ទវតោ… ភយតោ… ឧបសគ្គតោ… ចលតោ… បភង្គុតោ… អទ្ធុវតោ… អតាណតោ… អលេណតោ… អសរណតោ… អសរណីភូតតោ… រិត្តតោ… តុច្ឆតោ… សុញ្ញតោ… អនត្តតោ… អាទីនវតោ…បេ… វិបរិណាមធម្មតោ មនសិករោតោ សំយោជនា បហីយន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សង្ខារេ វិបរិណាមធម្មតោ មនសិករោតោ សំយោជនា បហីយន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហាន’’ន្តិ។

សង្ខារេ ច អនិច្ចតោ មនសិ ករោតិ និព្ពានេ ច អានិសំសទស្សាវី ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សង្ខារេ ច អនិច្ចតោ មនសិ ករោតិ និព្ពានេ ច អានិសំសទស្សាវី ហោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សង្ខារេ ច ទុក្ខតោ…បេ… វិបរិណាមធម្មតោ មនសិ ករោតិ និព្ពានេ ច អានិសំសទស្សាវី ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សង្ខារេ ច វិបរិណាមធម្មតោ មនសិ ករោតិ និព្ពានេ ច អានិសំសទស្សាវី ហោតីតិ? អាមន្តា ។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥៤៨. ន វត្តព្ពំ – ‘‘អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហាន’’ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ និព្ពានេ សុខានុបស្សី វិហរតិ សុខសញ្ញី សុខបដិសំវេទី, សតតំ សមិតំ អព្ពោកិណ្ណំ ចេតសា អធិមុច្ចមានោ បញ្ញាយ បរិយោគាហមានោ’’តិ [អ. និ. ៧.១៩]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហានន្តិ។

អានិសំសទស្សាវីកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៨៥) ២. អមតារម្មណកថា

៥៤៩. អមតារម្មណំ សំយោជនន្តិ? អាមន្តា។ អមតំ សំយោជនិយំ គន្ថនិយំ ឱឃនិយំ យោគនិយំ នីវរណិយំ បរាមដ្ឋំ ឧបាទានិយំ សំកិលេសិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អមតំ អសំយោជនិយំ អគន្ថនិយំ…បេ… អសំកិលេសិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អមតំ អសំយោជនិយំ…បេ… អសំកិលេសិយំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អមតារម្មណំ សំយោជន’’ន្តិ។

អមតំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ អមតំ រាគដ្ឋានិយំ រជនិយំ កមនិយំ មទនិយំ ពន្ធនិយំ មុច្ឆនិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អមតំ ន រាគដ្ឋានិយំ ន រជនិយំ ន កមនិយំ ន មទនិយំ ន ពន្ធនិយំ ន មុច្ឆនិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អមតំ ន រាគដ្ឋានិយំ ន រជនិយំ ន កមនិយំ ន មទនិយំ ន ពន្ធនិយំ ន មុច្ឆនិយំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អមតំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតី’’តិ។

អមតំ អារព្ភ ទោសោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ អមតំ ទោសដ្ឋានិយំ កោបដ្ឋានិយំ បដិឃដ្ឋានិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អមតំ ន ទោសដ្ឋានិយំ ន កោបដ្ឋានិយំ ន បដិឃដ្ឋានិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អមតំ ន ទោសដ្ឋានិយំ ន កោបដ្ឋានិយំ ន បដិឃដ្ឋានិយំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អមតំ អារព្ភ ទោសោ ឧប្បជ្ជតី’’តិ។

អមតំ អារព្ភ មោហោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ អមតំ មោហដ្ឋានិយំ អញ្ញាណករណំ អចក្ខុករណំ បញ្ញានិរោធិយំ វិឃាតបក្ខិយំ អនិព្ពានសំវត្តនិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អមតំ ន មោហដ្ឋានិយំ ន អញ្ញាណករណំ ន អចក្ខុករណំ បញ្ញាពុទ្ធិយំ អវិឃាតបក្ខិយំ និព្ពានសំវត្តនិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អមតំ ន

មោហដ្ឋានិយំ ន អញ្ញាណករណំ...បេ.... និព្ពានសំវត្តនិយំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អមតំ អារព្ភ មោហោ ឧប្បជ្ជតី”តិ។

៥៥០. រូបំ អារព្ភ សំយោជនា ឧប្បជ្ជន្តិ, រូបំ សំយោជនិយំ គន្ថនិយំ...បេ.... សំកិលេសិយន្តិ? អាមន្តា ។ អមតំ អារព្ភ សំយោជនា ឧប្បជ្ជន្តិ, អមតំ សំយោជនិយំ...បេ.... សំកិលេសិយន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ, រូបំ រាគដ្ឋានិយំ រជនិយំ កមនិយំ មទនិយំ ពន្ធនិយំ មុច្ឆនិយន្តិ? អាមន្តា។ អមតំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ, អមតំ រាគដ្ឋានិយំ...បេ.... មុច្ឆនិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ អារព្ភ ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ, រូបំ ទោសដ្ឋានិយំ កោបដ្ឋានិយំ បដិឃដ្ឋានិយន្តិ? អាមន្តា។ អមតំ អារព្ភ ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ, អមតំ ទោសដ្ឋានិយំ កោបដ្ឋានិយំ បដិឃដ្ឋានិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ អារព្ភ មោហោ ឧប្បជ្ជតិ, រូបំ មោហដ្ឋានិយំ អញ្ញាណករណំ...បេ.... អនិព្ពានសំវត្តនិយន្តិ? អាមន្តា។ អមតំ អារព្ភ មោហោ ឧប្បជ្ជតិ, អមតំ មោហដ្ឋានិយំ អញ្ញាណករណំ...បេ.... អនិព្ពានសំវត្តនិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អមតំ អារព្ភ សំយោជនា ឧប្បជ្ជន្តិ, អមតំ អសំយោជនិយំ អគន្ថនិយំ អនោឃនិយំ អយោគនិយំ អនីវរណិយំ អបរាមដ្ឋំ អនុបាទានិយំ អសំកិលេសិយន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ អារព្ភ សំយោជនា ឧប្បជ្ជន្តិ, រូបំ អសំយោជនិយំ អគន្ថនិយំ...បេ.... អសំកិលេសិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អមតំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ, អមតំ ន រាគដ្ឋានិយំ ន រជនិយំ ន កមនិយំ ន មទនិយំ ន ពន្ធនិយំ ន មុច្ឆនិយន្តិ? អាមន្តា ។ រូបំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ, រូបំ ន រាគដ្ឋានិយំ...បេ.... ន មុច្ឆនិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អមតំ អារព្ភ ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ, អមតំ ន ទោសដ្ឋានិយំ ន កោបដ្ឋានិយំ ន បដិឃដ្ឋានិយន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ អារព្ភ ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ, រូបំ ន ទោសដ្ឋានិយំ ន កោបដ្ឋានិយំ ន បដិឃដ្ឋានិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អមតំ អារព្ភ មោហោ ឧប្បជ្ជតិ, អមតំ ន មោហដ្ឋានិយំ ន អញ្ញាណករណំ...បេ.... និព្ពានសំវត្តនិយន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ អារព្ភ មោហោ ឧប្បជ្ជតិ, រូបំ ន មោហដ្ឋានិយំ ន អញ្ញាណករណំ...បេ.... និព្ពានសំវត្តនិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៥១. ន វត្តព្ពំ – “អមតារម្មណំ សំយោជន”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “និព្ពានំ និព្ពានតោ សញ្ជានាតិ, និព្ពានំ និព្ពានតោ សញ្ញានិត្វា និព្ពានំ មញ្ញតិ, និព្ពានស្មិំ មញ្ញតិ, និព្ពានតោ មញ្ញតិ, និព្ពានំ មេតិ មញ្ញតិ, និព្ពានំ អភិនន្ទតី”តិ [ម. និ. ១.៦]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អមតារម្មណំ សំយោជនន្តិ។

អមតារម្មណកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៨៦) ៣. រូបំ សារម្មណន្តិកថា

៥៥២. រូបំ សារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ...បេ.... បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ សារម្មណ”ន្តិ។

ផស្សោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា ។ រូបំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

វេទនា...បេ.... សញ្ញា ចេតនា ចិត្តំ សទ្ធា វីរិយំ សតិ សមាធិ បញ្ញា រាគោ ទោសោ មោហោ មានោ ទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា ថិនំ ឧទ្ធច្ចំ អហិរិកំ...បេ.... អនោត្តប្បំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ សារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវជ្ជនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ផស្សោ សារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវជ្ជនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ សារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវជ្ជនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ វេទនា...បេ.... អនោត្តប្បំ សារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវជ្ជនា អាភោគោ...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៥៣. ន វត្តព្ពំ – ''រូបំ សារម្មណ''ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ រូបំ សប្បច្ចយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រូបំ សប្បច្ចយំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ''រូបំ សារម្មណ''ន្តិ។

រូបំ សារម្មណន្តិកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៨៧) ៤. អនុសយា អនារម្មណកថា

៥៥៤. អនុសយា អនារម្មណាតិ? អាមន្តា។ រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កាមរាគានុសយោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ អនារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ សារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ កាមរាគានុសយោ សារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កាមរាគានុសយោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ។ សង្ខារក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សង្ខារក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កាមរាគានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាមរាគោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ សារម្មណោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ សារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កាមរាគានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ អនារម្មណោ, កាមរាគោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ សារម្មណោតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៥៥. បដិឃានុសយោ មានានុសយោ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោ ភវរាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណំ អនារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ...បេ.... អវិជ្ជានីវរណំ សារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជានុសយោ សារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អវិជ្ជានុសយោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ។ សង្ខារក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សង្ខារក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អវិជ្ជានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា អនារម្មណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អវិជ្ជា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា សារម្មណាតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ សារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អវិជ្ជានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ អនារម្មណោ, អវិជ្ជា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា សារម្មណាតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សង្ខារក្ខន្ធោ

ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥៥៦. ន វត្តព្ពំ – “អនុសយា អនារម្មណា”តិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ សានុសយោតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តេសំ អនុសយានំ អារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ អនុសយា អនារម្មណាតិ។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ សរាគោតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តស្ស រាគស្ស អារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។ តេន ហិ រាគោ អនារម្មណោតិ។

អនុសយា អនារម្មណាតិកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៨៨) ៥. ញាណំ អនារម្មណន្តិកថា

៥៥៧. ញាណំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ…បេ…. ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ញាណំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ សារម្មណោតិ? អាមន្តា។ ញាណំ សារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ញាណំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ។ សង្ខារក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សង្ខារក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ញាណំ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ បញ្ញា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា អនារម្មណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បញ្ញា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា សារម្មណាតិ? អាមន្តា។ ញាណំ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នំ សារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ញាណំ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នំ អនារម្មណំ, បញ្ញា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា សារម្មណាតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ឯកទេសោ សារម្មណោ ឯកទេសោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥៥៨. ន វត្តព្ពំ – “ញាណំ អនារម្មណ”ន្តិ? អាមន្តា។ អរហា ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី ញាណីតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តស្ស ញាណស្ស អារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ហិ ញាណំ អនារម្មណន្តិ។ អរហា ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី បញ្ញវាតិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តាយ បញ្ញាយ អារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។ តេន ហិ បញ្ញា អនារម្មណាតិ។

ញាណំ អនារម្មណន្តិកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៨៩) ៦. អតីតានាគតារម្មណកថា

៥៥៩. អតីតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតារម្មណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណ”ន្តិ។ អតីតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ មិច្ឆា។ ហញ្ចិ វា បន អនារម្មណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតារម្មណ”ន្តិ។ អនារម្មណំ អតីតារម្មណន្តិ មិច្ឆា។

អតីតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណ”ន្តិ។

៥៦០. អនាគតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតារម្មណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណ”ន្តិ។ អនាគតារម្មណំ ចិត្តំ

អនារម្មណន្តិ មិច្ឆា។ ហញ្ចិ វា បន អនារម្មណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតារម្មណ”ន្តិ។ អនារម្មណំ អនាគតារម្មណន្តិ មិច្ឆា។

អនាគតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណ”ន្តិ។

បច្ចុប្បន្នំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ចិត្តំ សារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ អតីតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, អតីតារម្មណំ ចិត្តំ សារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បច្ចុប្បន្នំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ចិត្តំ សារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ អនាគតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, អនាគតារម្មណំ ចិត្តំ សារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, អតីតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនាគតំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, អនាគតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នំ អារព្ភ អត្ថិ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៦១. ន វត្តព្ពំ – “អតីតានាគតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណ”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតានាគតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតានាគតំ នត្ថិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតានាគតារម្មណំ ចិត្តំ អនារម្មណ”ន្តិ...បេ....។

អតីតានាគតារម្មណកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៩០) ៧. វិតក្កានុបតិតកថា

៥៦២. សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិតន្តិ? អាមន្តា។ សព្ពំ ចិត្តំ វិចារានុបតិតំ បីតានុបតិតំ សុខានុបតិតំ ទុក្ខានុបតិតំ សោមនស្សានុបតិតំ ទោមនស្សានុបតិតំ ឧបេក្ខានុបតិតំ សទ្ធានុបតិតំ វីរិយានុបតិតំ សតានុបតិតំ សមាធានុបតិតំ បញ្ញានុបតិតំ រាគានុបតិតំ ទោសានុបតិតំ...បេ.... អនោត្តប្បានុបតិតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិត”ន្តិ ។

សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ អវិតក្កោ អវិចារោ សមាធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ អវិតក្កោ អវិចារោ សមាធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិត”ន្តិ។ សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ តយោ សមាធី វុត្តា ភគវតា – សវិតក្កោ សវិចារោ សមាធិ, អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ, អវិតក្កោ អវិចារោ សមាធីតិ [ទី. និ. ៣.៣០៥, ៣៥៣]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តយោ សមាធី វុត្តា ភគវតា – សវិតក្កោ សវិចារោ សមាធិ, អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ, អវិតក្កោ អវិចារោ សមាធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិត”ន្តិ។

វិតក្កានុបតិតកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៩១) ៨. វិតក្កវិប្ផារសទ្ទកថា

៥៦៣. សព្ពសោ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោតិ? អាមន្តា។ សព្ពសោ ផុសយតោ ផស្សវិប្ផារោ សទ្ទោ, សព្ពសោ វេទយតោ វេទនាវិប្ផារោ សទ្ទោ, សព្ពសោ សញ្ជានតោ សញ្ញាវិប្ផារោ សទ្ទោ, សព្ពសោ ចេតយតោ

ចេតនាវិប្ផារោ សទ្ទោ, សព្ពសោ ចិន្តយតោ ចិត្តវិប្ផារោ សទ្ទោ, សព្ពសោ សរតោ សតិវិប្ផារោ សទ្ទោ, សព្ពសោ បជានតោ បញ្ញាវិប្ផារោ សទ្ទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សព្ពសោ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោតិ? អាមន្តា។ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោ សោតវិញ្ញេយ្យោ សោតស្មឹ បដិហញ្ញតិ សោតស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។ ននុ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោ ន សោតវិញ្ញេយ្យោ ន សោតស្មឹ បដិហញ្ញតិ ន សោតស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោ ន សោតវិញ្ញេយ្យោ ន សោតស្មឹ បដិហញ្ញតិ ន សោតស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពសោ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោ”តិ។

វិតក្កវិប្ផារសទ្ទកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៨២) ៩. ន យថាចិត្តស្ស វាចាតិកថា

៥៦៤. ន យថាចិត្តស្ស វាចាតិ? អាមន្តា។ អផស្សកស្ស វាចា អវេទនកស្ស វាចា អសញ្ញកស្ស វាចា អចេតនកស្ស វាចា អចិត្តកស្ស វាចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ សផស្សកស្ស វាចា សវេទនកស្ស វាចា សសញ្ញកស្ស វាចា សចេតនកស្ស វាចា សចិត្តកស្ស វាចាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សផស្សកស្ស វាចា...បេ.... សចិត្តកស្ស វាចា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស វាចា”តិ។

ន យថាចិត្តស្ស វាចាតិ? អាមន្តា។ អនាវដ្តេន្តស្ស [អនាវដ្តន្តស្ស (បី.), អនាវជ្ជន្តស្ស (សី. ស្យា. ក.) កថា. ៤៨៤ បស្សិតព្ពំ] វាចា...បេ.... អនាភោគស្ស វាចា...បេ.... អប្បណិទហន្តស្ស វាចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អាវដ្តេន្តស្ស វាចា អាភោគស្ស វាចា...បេ.... បណិទហន្តស្ស វាចាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អាវដ្តេន្តស្ស វាចា អាភោគស្ស វាចា បណិទហន្តស្ស វាចា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស វាចា”តិ។

ន យថាចិត្តស្ស វាចាតិ? អាមន្តា។ ននុ វាចា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចិត្តេន សហជាតា ចិត្តេន សហ ឯកុប្បាទាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វាចា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចិត្តេន សហជាតា ចិត្តេន សហ ឯកុប្បាទា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស វាចា”តិ។

ន យថាចិត្តស្ស វាចាតិ? អាមន្តា។ ន ភណិតុកាមោ ភណតិ, ន កថេតុកាមោ កថេតិ, ន អាលបិតុកាមោ អាលបតិ, ន វោហរិតុកាមោ វោហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ភណិតុកាមោ ភណតិ, កថេតុកាមោ កថេតិ, អាលបិតុកាមោ អាលបតិ, វោហរិតុកាមោ វោហរតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភណិតុកាមោ ភណតិ, កថេតុកាមោ កថេតិ, អាលបិតុកាមោ អាលបតិ, វោហរិតុកាមោ វោហរតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស វាចា”តិ។

៥៦៥. ន វត្តព្ពំ – “ន យថាចិត្តស្ស វាចា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ “អញ្ញំ ភណិស្សាមី”តិ អញ្ញំ ភណតិ, “អញ្ញំ កថេស្សាមី”តិ អញ្ញំ កថេតិ, “អញ្ញំ អាលបិស្សាមី”តិ អញ្ញំ អាលបតិ, “អញ្ញំ វោហរិស្សាមី”តិ អញ្ញំ វោហរតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ “អញ្ញំ ភណិស្សាមី”តិ អញ្ញំ ភណតិ,...បេ... “អញ្ញំ វោហរិស្សាមី”តិ អញ្ញំ វោហរតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស វាចា”តិ។

ន យថាចិត្តស្ស វាចាតិកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៨៣) ១០. ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិកថា

៥៦៦. ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ អផស្សកស្ស កាយកម្មំ...បេ.... អចិត្តកស្ស កាយកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ សផស្សកស្ស កាយកម្មំ...បេ.... សចិត្តកស្ស កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សផស្សកស្ស កាយកម្មំ...បេ.... សចិត្តកស្ស កាយកម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្ម”ន្តិ។

ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ អនាវដ្ដេន្តស្ស កាយកម្មំ...បេ.... អប្បណិទហន្តស្ស កាយកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អាវដ្ដេន្តស្ស កាយកម្មំ...បេ.... បណិទហន្តស្ស កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អាវដ្ដេន្តស្ស កាយកម្មំ...បេ.... បណិទហន្តស្ស កាយកម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្ម”ន្តិ។

ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ននុ កាយកម្មំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ចិត្តេន សហជាតំ ចិត្តេន សហ ឯកុប្បាទន្តិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ កាយកម្មំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ចិត្តេន សហជាតំ ចិត្តេន សហ ឯកុប្បាទំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្ម”ន្តិ។

ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ន អភិក្កមិតុកាមោ អភិក្កមតិ, ន បដិក្កមិតុកាមោ បដិក្កមតិ, ន អាលោកេតុកាមោ អាលោកេតិ, ន វិលោកេតុកាមោ វិលោកេតិ, ន សមិញ្ជិតុកាមោ សមិញ្ជេតិ, ន បសារេតុកាមោ បសារេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។ ននុ អភិក្កមិតុកាមោ អភិក្កមតិ, បដិក្កមិតុកាមោ បដិក្កមតិ, អាលោកេតុកាមោ អាលោកេតិ, វិលោកេតុកាមោ វិលោកេតិ, សមិញ្ជិតុកាមោ សមិញ្ជេតិ, បសារេតុកាមោ បសារេតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អភិក្កមិតុកាមោ អភិក្កមតិ...បេ.... បសារេតុកាមោ បសារេតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្ម”ន្តិ។

៥៦៧. ន វត្តព្ពំ – “ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្ម”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ “អញ្ញត្រ គច្ឆិស្សាមី”តិ អញ្ញត្រ គច្ឆតិ...បេ.... “អញ្ញំ បសារេស្សាមី”តិ អញ្ញំ បសារេតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ “អញ្ញត្រ គច្ឆិស្សាមី”តិ អញ្ញត្រ គច្ឆតិ...បេ.... “អញ្ញំ បសារេស្សាមី”តិ អញ្ញំ បសារេតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្ម”ន្តិ។

ន យថាចិត្តស្ស កាយកម្មន្តិកថា និដ្ឋិតា។

៩. នវមវគ្គោ

(៩៤) ១១. អតីតានាគតសមន្នាគតកថា

៥៦៨. អតីតេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ និរុទ្ធំ វិគតំ វិបរិណតំ អត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតេន សមន្នាគតោ”តិ។

អនាគតេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ អជាតំ អភូតំ អសញ្ជាតំ អនិព្ពត្តំ អនភិនិព្ពត្តំ អបាតុភូតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតេន សមន្នាគតោ”តិ។

៥៦៩. អតីតេន រូបក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ, អនាគតេន រូបក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ, បច្ចុប្បន្នេន រូបក្ខន្ធេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ តីហិ រូបក្ខន្ធេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតេហិ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ សមន្នាគតោ, អនាគតេហិ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ សមន្នាគតោ, បច្ចុប្បន្នេហិ បញ្ចហិ ខន្ធេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ បន្នរសហិ ខន្ធេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតេន ចក្ខាយតនេន សមន្នាគតោ, អនាគតេន ចក្ខាយតនេន សមន្នាគតោ, បច្ចុប្បន្នេន ចក្ខាយតនេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ តីហិ ចក្ខាយតនេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតេហិ ទ្វាទសហិ អាយតនេហិ សមន្នាគតោ, អនាគតេហិ ទ្វាទសហិ អាយតនេហិ សមន្នាគតោ, បច្ចុប្បន្នេហិ ទ្វាទសហិ អាយតនេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ឆត្តឹសាយតនេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតាយ ចក្ខុធាតុយា សមន្នាគតោ, អនាគតាយ ចក្ខុធាតុយា សមន្នាគតោ, បច្ចុប្បន្នាយ ចក្ខុធាតុយា សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា ។ តីហិ ចក្ខុធាតូហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អតីតាហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សមន្នាគតោ, អនាគតាហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សមន្នាគតោ , បច្ចុប្បន្នាហិ អដ្ឋារសហិ ធាតូហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ចតុបញ្ញាសធាតូហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អតីតេន ចក្ខុន្ទ្រិយេន សមន្នាគតោ, អនាគតេន ចក្ខុន្ទ្រិយេន សមន្នាគតោ, បច្ចុប្បន្នេន ចក្ខុន្ទ្រិយេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ តីហិ ចក្ខុន្ទ្រិយេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតេហិ ពាវីសតិន្ទ្រិយេហិ សមន្នាគតោ, អនាគតេហិ ពាវីសតិន្ទ្រិយេហិ សមន្នាគតោ, បច្ចុប្បន្នេហិ ពាវីសតិន្ទ្រិយេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ ឆសដ្ឋិន្ទ្រិយេហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥៧០. ន វត្តព្ពំ – “អតីតានាគតេហិ សមន្នាគតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ អដ្ឋវិមោក្ខឈាយី ចតុន្នំ ឈានានំ និកាមលាភី នវន្នំ អនុបុព្ពវិហារសមាបត្តីនំ លាភីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ អដ្ឋវិមោក្ខឈាយី ចតុន្នំ ឈានានំ និកាមលាភី នវន្នំ អនុបុព្ពវិហារសមាបត្តីនំ លាភី, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតានាគតេហិ សមន្នាគតោ”តិ។

អតីតានាគតសមន្នាគតកថា និដ្ឋិតា។

នវមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អានិសំសទស្សាវិស្ស សំយោជនានំ បហានំ, អមតារម្មណំ សំយោជនំ, រូបំ សារម្មណំ, អនុសយា អនារម្មណា, ឯវមេវំ ញាណំ, អតីតានាគតារម្មណំ ចិត្តំ, សព្ពំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិតំ, សព្ពសោ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារោ សទ្ទោ, ន យថាចិត្តស្ស វាចា, តថេវ កាយកម្មំ អតីតានាគតេហិ សមន្នាគតោតិ។

១០. ទសមវគ្គោ

(៩៥) ១. និរោធកថា

៥៧១. ឧបបត្តេសិយេ បញ្ចក្ខន្ធេ អនិរុទ្ធេ កិរិយា បញ្ចក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ ទសន្នំ ខន្ធានំ សមោធានំ ហោតិ, ទស ខន្ធា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទសន្នំ ខន្ធានំ សមោធានំ ហោតិ, ទស ខន្ធា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឧបបត្តេសិយេ បញ្ចក្ខន្ធេ អនិរុទ្ធេ កិរិយា ចត្តារោ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ នវន្នំ ខន្ធានំ សមោធានំ ហោតិ, នវ ខន្ធា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. នវន្នំ ខន្ធានំ សមោធានំ ហោតិ, នវ ខន្ធា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឧបបត្តេសិយេ បញ្ចក្ខន្ធេ អនិរុទ្ធេ កិរិយាញាណំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ឆន្នំ ខន្ធានំ សមោធានំ ហោតិ, ឆ ខន្ធា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ឆន្នំ ខន្ធានំ សមោធានំ ហោតិ, ឆ ខន្ធា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៥៧២. ឧបបត្តេសិយេ បញ្ចក្ខន្ធេ និរុទ្ធេ មគ្គោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ មតោ មគ្គំ ភាវេតិ, កាលង្កតោ មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និរោធកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(៩៦) ២. រូបំ មគ្គោតិកថា

៥៧៣. មគ្គសមង្គិស្ស រូបំ មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “មគ្គសមង្គិស្ស រូបំ មគ្គោ”តិ។

សម្មាវាចា មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សម្មាវាចា មគ្គោ”តិ។

សម្មាកម្មន្តោ …បេ…. សម្មាអាជីវោ មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធិ; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សម្មាអាជីវោ មគ្គោ”តិ។

៥៧៤. សម្មាទិដ្ឋិ មគ្គោ, សា ច សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា មគ្គោ, សា ច សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ…. សម្មាទិដ្ឋិ មគ្គោ, សា ច សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ សម្មាកម្មន្តោ…បេ…. សម្មាអាជីវោ មគ្គោ, សោ ច សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សម្មាសង្កប្បោ…បេ…. សម្មាវាយាមោ…បេ…. សម្មាសតិ…បេ….។

សម្មាសមាធិ មគ្គោ, សោ ច សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា មគ្គោ, សា ច សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សម្មាសមាធិ មគ្គោ, សោ ច សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ សម្មាកម្មន្តោ…បេ…. សម្មាអាជីវោ មគ្គោ, សោ ច សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សម្មាវាចា មគ្គោ, សា ច អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ មគ្គោ, សា ច អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សម្មាវាចា មគ្គោ, សា ច អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ សម្មាសង្កប្បោ…បេ… សម្មាវាយាមោ… សម្មាសតិ … សម្មាសមាធិ មគ្គោ, សោ ច អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សម្មាកម្មន្តោ …បេ… សម្មាអាជីវោ មគ្គោ, សោ ច អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ… សម្មាសង្កប្បោ… សម្មាវាយាមោ… សម្មាសតិ…បេ… សម្មាសមាធិ មគ្គោ, សោ ច អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥៧៥. ន វត្តព្ពំ – ‘‘មគ្គសមង្គិស្ស រូបំ មគ្គោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ មគ្គោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ មគ្គោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘មគ្គសមង្គិស្ស រូបំ មគ្គោ’’តិ។

រូបំ មគ្គោតិកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(៩៧) ៣. បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្ស មគ្គកថា

៥៧៦. បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនាតិ? អាមន្តា។ ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា ឧប្បន្នវត្ថុកា ឧប្បន្នារម្មណាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បញ្ចវិញ្ញាណា ឧប្បន្នវត្ថុកា ឧប្បន្នារម្មណា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា’’តិ។

ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា បុរេជាតវត្ថុកា បុរេជាតារម្មណា អជ្ឈត្តិកវត្ថុកា ពាហិរារម្មណា អសម្ភិន្នវត្ថុកា អសម្ភិន្នារម្មណា នានាវត្ថុកា នានារម្មណា ន អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរវិសយំ បច្ចនុភោន្តិ, ន អសមន្នាហារា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អមនសិការា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អព្ពោកិណ្ណា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អបុព្ពំ អចរិមំ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស សមនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តិ, ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា អនាភោគាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បញ្ចវិញ្ញាណា អនាភោគា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា’’តិ។

៥៧៧. ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនាតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ‘‘ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ’’ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ ‘‘ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ’’ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ‘‘ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ’’ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ’’ន្តិ។

៥៧៨. ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនាតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនាតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ…បេ… វេទនំ អារព្ភ… សញ្ញំ អារព្ភ … ចេតនំ អារព្ភ… ចិត្តំ អារព្ភ… ចក្ខុំ អារព្ភ… កាយំ អារព្ភ…បេ… សទ្ទំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្ពំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា, មនោវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា, ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា, មនោវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា, ចក្ខុវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា, មនោវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ… វេទនំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្ពំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា, ចក្ខុវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ… វេទនំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្ពំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥៧៩. ន វត្តព្វំ – “បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី…បេ… សោតេន សទ្ទំ សុត្វា…បេ… ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា…បេ… ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា…បេ… កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី”តិ! [ម. និ. ១.៣៤៩; អ. និ. ៤.៣៧] អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ បញ្ច វិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនាតិ។

បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្ស មគ្គកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(៩៨) ៤. បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបីតិកថា

៥៨០. បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបីតិ? អាមន្តា។ ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា ឧប្បន្នវត្ថុកា ឧប្បន្នារម្មណាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បញ្ចវិញ្ញាណា ឧប្បន្នវត្ថុកា ឧប្បន្នារម្មណា, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបី”តិ។ ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា បុរេជាតវត្ថុកា បុរេជាតារម្មណា អជ្ឈត្តិកវត្ថុកា ពាហិរារម្មណា អសម្ភិន្នវត្ថុកា អសម្ភិន្នារម្មណា នានាវត្ថុកា នានារម្មណា ន អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរវិសយំ បច្ចនុភោន្តិ, ន អសមន្នាហារា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អមនសិការា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អព្វោកិណ្ណា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អបុព្វំ អចរិមំ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស សមនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តិ, ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា អនាភោគាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បញ្ចវិញ្ញាណា អនាភោគា, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបី”តិ។

៥៨១. ចក្ខុវិញ្ញាណំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ។

៥៨២. ចក្ខុវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ…បេ… ចិត្តំ អារព្ភ… ចក្ខុំ អារព្ភ…បេ… កាយំ អារព្ភ… សទ្ទំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្វំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

មនោវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, មនោវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… មនោវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, មនោវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… មនោវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, មនោវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ…បេ… ចិត្តំ អារព្ភ…បេ… កាយំ អារព្ភ … សទ្ទំ អារព្ភ …បេ… ផោដ្ឋព្វំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្វំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៥៨៣. ន វត្តព្វំ – “បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… សោតេន សទ្ទំ សុត្វា…បេ… កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… ន និមិត្តគ្គាហី ហោតី”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបីតិ។

បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបីតិកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(៩៩) ៥. សាភោគាតិកថា

៥៨៤. បញ្ចវិញ្ញាណា សាភោគាតិ? អាមន្តា។ ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា ឧប្បន្នវត្ថុកា ឧប្បន្នារម្មណាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បញ្ចវិញ្ញាណា ឧប្បន្នវត្ថុកា ឧប្បន្នារម្មណា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចវិញ្ញាណា សាភោគា”តិ។ ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា បុរេជាតវត្ថុកា បុរេជាតារម្មណា អជ្ឈត្តិកវត្ថុកា ពាហិរារម្មណា អសម្ភិន្នវត្ថុកា អសម្ភិន្នារម្មណា នានាវត្ថុកា នានារម្មណា ន អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរវិសយំ បច្ចនុភោន្តិ, ន អសមន្នាហារា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អមនសិការា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អព្ពោកិណ្ណា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អបុព្ពំ អចរិមំ ឧប្បជ្ជន្តិ, ននុ បញ្ចវិញ្ញាណា ន អញ្ញមញ្ញស្ស សមនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បញ្ចវិញ្ញាណា ន អញ្ញមញ្ញស្ស សមនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចវិញ្ញាណា សាភោគា”តិ។

៥៨៥. ចក្ខុវិញ្ញាណំ សាភោគន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ…បេ… “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច សុញ្ញតញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ។

ចក្ខុវិញ្ញាណំ សាភោគន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចក្ខុវិញ្ញាណំ សាភោគន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្ពំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មនោវិញ្ញាណំ សាភោគំ, មនោវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ សាភោគំ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ សុញ្ញតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មនោវិញ្ញាណំ សាភោគំ, មនោវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ សាភោគំ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ អតីតានាគតំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មនោវិញ្ញាណំ សាភោគំ, មនោវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្ពំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ សាភោគំ, ចក្ខុវិញ្ញាណំ ផស្សំ អារព្ភ…បេ… ផោដ្ឋព្ពំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥៨៦. ន វត្តព្ពំ – “បញ្ចវិញ្ញាណា សាភោគា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… ន និមិត្តគ្គាហី ហោតី”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បញ្ចវិញ្ញាណា សាភោគាតិ…បេ…។

សាភោគាតិកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(១០០) ៦. ទ្វីហិសីលេហិកថា

៥៨៧. មគ្គសមង្គី ទ្វីហិ សីលេហិ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី ទ្វីហិ ផស្សេហិ ទ្វីហិ វេទនាហិ ទ្វីហិ សញ្ញាហិ ទ្វីហិ ចេតនាហិ ទ្វីហិ ចិត្តេហិ ទ្វីហិ សទ្ធាហិ ទ្វីហិ វីរិយេហិ ទ្វីហិ សតីហិ ទ្វីហិ សមាធីហិ ទ្វីហិ បញ្ញាហិ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មគ្គសមង្គី លោកិយេន សីលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយេន ផស្សេន លោកិយាយ វេទនាយ លោកិយាយ បញ្ញាយ លោកិយាយ ចេតនាយ លោកិយេន ចិត្តេន លោកិយាយ សទ្ធាយ លោកិយេន វីរិយេន លោកិយាយ សតិយា លោកិយេន សមាធិនា លោកិយាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មគ្គសមង្គី លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សីលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច ផស្សេន សមន្នាគតោ…បេ… លោកិយាយ ច លោកុត្តរាយ ច បញ្ញាយ សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មគ្គសមង្គី លោកិយេន សីលេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី បុថុជ្ជនោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៥៨៨. មគ្គសមង្គី លោកិយាយ សម្មាវាចាយ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយាយ សម្មាទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... មគ្គសមង្គី លោកិយាយ សម្មាវាចាយ សមន្នាគតោតិ ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយេន សម្មាសង្កប្បេន...បេ.... លោកិយេន សម្មាវាយាមេន...បេ.... លោកិយាយ សម្មាសតិយា...បេ.... លោកិយេន សម្មាសមាធិនា សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... មគ្គសមង្គី លោកិយេន សម្មាកម្មន្តេន...បេ.... លោកិយេន សម្មាអាជីវេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយាយ សម្មាទិដ្ឋិយា...បេ.... លោកិយេន សម្មាសមាធិនា សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

មគ្គសមង្គី លោកិយាយ ច លោកុត្តរាយ ច សម្មាវាចាយ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយាយ ច លោកុត្តរាយ ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... មគ្គសមង្គី លោកិយាយ ច លោកុត្តរាយ ច សម្មាវាចាយ សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សម្មាសង្កប្បេន...បេ.... លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សម្មាវាយាមេន ...បេ.... លោកិយាយ ច លោកុត្តរាយ ច សម្មាសតិយា...បេ.... លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សម្មាសមាធិនា សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

មគ្គសមង្គី លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សម្មាកម្មន្តេន...បេ.... សម្មាអាជីវេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា។ មគ្គសមង្គី លោកិយាយ ច លោកុត្តរាយ ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... មគ្គសមង្គី លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សម្មាអាជីវេន សមន្នាគតោតិ? អាមន្តា ។ មគ្គសមង្គី លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សម្មាសង្កប្បេន...បេ.... លោកិយេន ច លោកុត្តរេន ច សម្មាសមាធិនា សមន្នាគតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៨៩. ន វត្តព្ពំ – “មគ្គសមង្គី ទ្វីហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ”តិ? អាមន្តា។ លោកិយេ សីលេ និរុទ្ធេ មគ្គោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ទុស្សីលោ ខណ្ឌសីលោ ឆិន្នសីលោ មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... តេន ហិ មគ្គសមង្គី ទ្វីហិ សីលេហិ សមន្នាគតោតិ។

ទ្វីហិសីលេហិកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(១០១) ៧. សីលំ អចេតសិកន្តិកថា

៥៩០. សីលំ អចេតសិកន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ...បេ.... និព្ពានំ...បេ.... ចក្ខាយតនំ ...បេ.... កាយាយតនំ... រូបាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សីលំ អចេតសិកន្តិ? អាមន្តា។ ផស្សោ អចេតសិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... សីលំ អចេតសិកន្តិ? អាមន្តា។ វេទនា...បេ.... សញ្ញា...បេ.... ចេតនា...បេ.... សទ្ធា...បេ.... វីរិយំ...បេ.... សតិ...បេ.... សមាធិ...បេ.... បញ្ញា អចេតសិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ផស្សោ ចេតសិកោតិ? អាមន្តា។ សីលំ ចេតសិកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វេទនា...បេ.... សញ្ញា...បេ.... ចេតនា...បេ.... សទ្ធា...បេ.... វីរិយំ...បេ.... សតិ...បេ.... សមាធិ...បេ.... បញ្ញា ចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ សីលំ ចេតសិកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៩១. សីលំ អចេតសិកន្តិ? អាមន្តា។ អនិដ្ឋផលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ឥដ្ឋផលន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ឥដ្ឋផលំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សីលំ អចេតសិក”ន្តិ។

សទ្ធា ឥដ្ឋផលា, សទ្ធា ចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ សីលំ ឥដ្ឋផលំ, សីលំ ចេតសិកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វីរិយំ...បេ.... សតិ...បេ.... សមាធិ...បេ.... បញ្ញា ឥដ្ឋផលា, បញ្ញា ចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ សីលំ ឥដ្ឋផលំ, សីលំ ចេតសិកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សីលំ ឥដ្ឋផលំ, សីលំ អចេតសិកន្តិ? អាមន្តា ។ សទ្ធា ឥដ្ឋផលា, សទ្ធា អចេតសិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សីលំ ឥដ្ឋផលំ, សីលំ អចេតសិកន្តិ? អាមន្តា។ វីរិយំ...បេ.... សតិ...បេ.... សមាធិ...បេ.... បញ្ញា ឥដ្ឋផលា, បញ្ញា អចេតសិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៨២. សីលំ អចេតសិកន្តិ? អាមន្តា។ អផលំ អវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ សផលំ សវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សផលំ សវិបាកំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សីលំ អចេតសិក”ន្តិ...បេ....។

ចក្ខាយតនំ អចេតសិកំ អវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ សីលំ អចេតសិកំ អវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតាយតនំ...បេ.... កាយាយតនំ ...បេ.... រូបាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ អចេតសិកំ អវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ សីលំ អចេតសិកំ អវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សីលំ អចេតសិកំ សវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ អចេតសិកំ សវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សីលំ អចេតសិកំ សវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ សោតាយតនំ...បេ.... កាយាយតនំ... រូបាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនំ អចេតសិកំ សវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៨៣. សម្មាវាចា អចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ អចេតសិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាវាចា អចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ សម្មាសង្កប្បោ...បេ.... សម្មាវាយាមោ...បេ.... សម្មាសតិ...បេ.... សម្មាសមាធិ អចេតសិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាកម្មន្តោ...បេ.... សម្មាអាជីវោ អចេតសិកោតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ អចេតសិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាអាជីវោ អចេតសិកោតិ? អាមន្តា។ សម្មាសង្កប្បោ... សម្មាវាយាមោ... សម្មាសតិ... សម្មាសមាធិ អចេតសិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សម្មាទិដ្ឋិ ចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា ចេតសិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាទិដ្ឋិ ចេតសិកាតិ? អាមន្តា។ សម្មាកម្មន្តោ...បេ.... សម្មាអាជីវោ ចេតសិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាសង្កប្បោ...បេ.... សម្មាវាយាមោ...បេ.... សម្មាសតិ...បេ.... សម្មាសមាធិ ចេតសិកោតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា ចេតសិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាសមាធិ ចេតសិកោតិ? អាមន្តា។ សម្មាកម្មន្តោ...បេ.... សម្មាអាជីវោ ចេតសិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៨៤. ន វត្តព្ពំ – “សីលំ អចេតសិក”ន្តិ? អាមន្តា។ សីលេ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធេ ទុស្សីលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ សីលំ អចេតសិកន្តិ។

សីលំ អចេតសិកន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(១០២) ៨. សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិកថា

៥៨៥. សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ រូបំ... និព្ពានំ... ចក្ខាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ ផស្សោ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ វេទនា...បេ.... សញ្ញា... ចេតនា... សទ្ធា... វីរិយំ... សតិ... សមាធិ...បេ.... បញ្ញា ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ផស្សោ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សីលំ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វេទនា...បេ.... សញ្ញា... ចេតនា ... សទ្ធា... វីរិយំ... សតិ... សមាធិ...បេ.... បញ្ញា ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សីលំ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៨៦. សម្មាវាចា ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាវាចា ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សម្មាសង្កប្បោ... សម្មាវាយាមោ... សម្មាសតិ...បេ.... សម្មាសមាធិ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សម្មាកម្មន្តោ...បេ.... សម្មាអាជីវោ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា ។ សម្មាទិដ្ឋិ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាអាជីវោ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ ? អាមន្តា។ សម្មាសង្កប្បោ... សម្មាវាយាមោ... សម្មាសតិ...បេ.... សម្មាសមាធិ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សម្មាទិដ្ឋិ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាទិដ្ឋិ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សម្មាកម្មន្តោ...បេ.... សម្មាអាជីវោ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សម្មាសង្កប្បោ ... សម្មាវាយាមោ... សម្មាសតិ...បេ.... សម្មាសមាធិ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សម្មាសមាធិ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ? អាមន្តា។ សម្មាកម្មន្តោ...បេ.... សម្មាអាជីវោ ចិត្តានុបរិវត្តីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៩៧. ន វត្តព្ពំ – “សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តី”តិ? អាមន្តា។ សីលេ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធេ ទុស្សីលោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិ។

សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(១០៣) ៩. សមាទានហេតុកថា

៥៩៨. សមាទានហេតុកំ សីលំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ សមាទានហេតុកោ ផស្សោ វឌ្ឍតិ, វេទនា វឌ្ឍតិ, សញ្ញា វឌ្ឍតិ, ចេតនា វឌ្ឍតិ, ចិត្តំ វឌ្ឍតិ, សទ្ធា វឌ្ឍតិ, វីរិយំ វឌ្ឍតិ, សតិ វឌ្ឍតិ, សមាធិ វឌ្ឍតិ, បញ្ញា វឌ្ឍតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមាទានហេតុកំ សីលំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ លតា វិយ វឌ្ឍតិ, មាលុវា វិយ វឌ្ឍតិ, រុក្ខោ វិយ វឌ្ឍតិ, តិណំ វិយ វឌ្ឍតិ, មុញ្ជបុញ្ជោ វិយ វឌ្ឍតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៥៩៩. សមាទានហេតុកំ សីលំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ សីលំ សមាទិយិត្វា កាមវិតក្កំ វិតក្កេន្តស្ស ព្យាបាទវិតក្កំ វិតក្កេន្តស្ស វិហឹសាវិតក្កំ វិតក្កេន្តស្ស សីលំ វឌ្ឍតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ...បេ.... ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទ្វិន្នំ ផស្សានំ...បេ.... ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, សុវិទូរវិទូរានិ! កតមានិ ចត្តារិ? នភញ្ច, ភិក្ខវេ, បថវី ច – ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរំ...បេ.... តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តី”តិ។

៦០០. ន វត្តព្ពំ – “សមាទានហេតុកំ សីលំ វឌ្ឍតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “អារាមរោបា វនរោបា...បេ.... ធម្មដ្ឋា សីលសម្បន្នា តេ ជនា សគ្គគាមិនោ”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សមាទានហេតុកំ សីលំ វឌ្ឍតីតិ។

សមាទានហេតុកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(១០៤) ១០. វិញ្ញត្តិ សីលន្តិកថា

៦០១. វិញ្ញត្តិ សីលន្តិ? អាមន្តា។ បាណាតិបាតា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អទិន្នាទានា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... មុសាវាទា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អភិវាទនំ សីលំ, បច្ចុដ្ឋានំ សីលំ, អញ្ជលិកម្មំ សីលំ, សាមីចិកម្មំ សីលំ, អាសនាភិហារោ សីលំ, សេយ្យាភិហារោ សីលំ, បាទោទកាភិហារោ សីលំ, បាទកឋលិកាភិហារោ សីលំ, ន្ហានេ បិដ្ឋិបរិកម្មំ សីលន្តិ? អាមន្តា ។ បាណាតិបាតា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា វេរមណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦០២. ន វត្តព្ពំ – “វិញ្ញត្តិ សីល”ន្តិ? អាមន្តា។ ទុស្សិល្យន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តេន ហិ វិញ្ញត្តិ សីលន្តិ។

វិញ្ញត្តិ សីលន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១០. ទសមវគ្គោ

(១០៥) ១១. អវិញ្ញត្តិ ទុស្សិល្យន្តិកថា

៦០៣. អវិញ្ញត្តិ ទុស្សិល្យន្តិ? អាមន្តា។ បាណាតិបាតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អទិន្នាទានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… កាមេសុមិច្ឆាចារោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… មុសាវាទោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បាបកម្មំ សមាទិយិត្វា ទានំ ទទន្តស្ស បុញ្ញញ្ច អបុញ្ញញ្ច ឧភោ វឌ្ឍន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បុញ្ញញ្ច អបុញ្ញញ្ច ឧភោ វឌ្ឍន្តីតិ? អាមន្តា ។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, សុវិទូរវិទូរានិ ! កតមានិ ចត្តារិ? នភញ្ច, ភិក្ខវេ, បថវី ច – ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរំ…បេ.… តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តី”តិ។

៦០៤. ន វត្តព្ពំ – “អវិញ្ញត្តិ ទុស្សិល្យ”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ បាបកម្មំ សមាទិន្នោ អាសីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បាបកម្មំ សមាទិន្នោ អាសិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អវិញ្ញត្តិ ទុស្សិល្យ”ន្តិ។

អវិញ្ញត្តិ ទុស្សិល្យន្តិកថា និដ្ឋិតា។

ទសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ឧបបត្តេសិយេ បញ្ចក្ខន្ធេ អនិរុទ្ធេ កិរិយា បញ្ចក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, មគ្គសមង្គិស្ស រូបំ មគ្គោ, បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្ស អត្ថិ មគ្គភាវនា, បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបិ, បញ្ចវិញ្ញាណា សាភោគា, មគ្គសមង្គី ទ្វីហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ, សីលំ អចេតសិកំ, សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តិ, សមាទានហេតុកំ សីលំ វឌ្ឍតីតិ, វិញ្ញត្តិសីលំ អវិញ្ញត្តិ ទុស្សិល្យន្តិ។

ទុតិយោ បណ្ណាសកោ។

តស្សុទ្ទានំ –

និយាមសង្គហគតានិសំសតា ច និរោធោតិ [និយាម សង្គហគតានិសំសតា អត្ថិ បញ្ចវោការភវោ និរោធោ មគ្គសមង្គិស្ស បញ្ចវោការភវោតិ (សី. ស្យា. ក.), និយាម សង្គហ គតានិសំសតា អត្ថិ បញ្ចវោការភវោ មគ្គសមង្គិស្ស នោ បញ្ចវោការភវោ (បី.)]។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១០៦-១០៨) ១-៣. តិស្សោបិ អនុសយកថា

៦០៥. អនុសយា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ វិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ...បេ... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

កាមរាគានុសយោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ...បេ... កាមច្ឆន្ទនីវរណំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ កាមរាគានុសយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

បដិឃានុសយោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ បដិឃំ បដិឃបរិយុដ្ឋានំ បដិឃសំយោជនំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... បដិឃំ បដិឃបរិយុដ្ឋានំ បដិឃសំយោជនំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ បដិឃានុសយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

មានានុសយោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ មានោ មានបរិយុដ្ឋានំ មានសំយោជនំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ... មានោ មានបរិយុដ្ឋានំ មានសំយោជនំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ មានានុសយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ...។

ទិដ្ឋានុសយោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋោឃោ ទិដ្ឋិយោគោ ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ ទិដ្ឋិសំយោជនំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋោឃោ ទិដ្ឋិយោគោ ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានំ ទិដ្ឋិសំយោជនំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋានុសយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

វិចិកិច្ឆានុសយោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ វិចិកិច្ឆានីវរណំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ វិចិកិច្ឆានុសយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

ភវរាគានុសយោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ ភវរាគោ ភវរាគបរិយុដ្ឋានំ ភវរាគសំយោជនំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... ភវរាគោ ភវរាគបរិយុដ្ឋានំ ភវរាគសំយោជនំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ ភវរាគានុសយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

អវិជ្ជានុសយោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជានុសយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

៦០៦. ន វត្តព្ពំ – “អនុសយា អព្យាកតា”តិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ “សានុសយោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... តេន ហិ អនុសយា អព្យាកតាតិ។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ “សរាគោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... តេន ហិ រាគោ អព្យាកតោតិ។

៦០៧. អនុសយា អហេតុកាតិ? អាមន្តា។ រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ...បេ... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ...។

កាមរាគានុសយោ អហេតុកោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ អហេតុកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ...បេ... កាមច្ឆន្ទនីវរណំ សហេតុកន្តិ? អាមន្តា។ កាមរាគានុសយោ សហេតុកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ... បដិឃានុសយោ...បេ... មានានុសយោ... ទិដ្ឋានុសយោ... វិចិកិច្ឆានុសយោ... ភវរាគានុសយោ... អវិជ្ជានុសយោ អហេតុកោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានីវរណំ អហេតុកន្តិ ? ន ហេវំ

វត្តព្វេ ...បេ.... អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ...បេ.... អវិជ្ជានីវរណំ សហេតុកន្តិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជានុសយោ សហេតុកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៦០៨. ន វត្តព្វំ – "អនុសយា អហេតុកា"តិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ "សានុសយោ"តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អនុសយា តេន ហេតុនា សហេតុកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... តេន ហិ អនុសយា អហេតុកាតិ។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ "សរាគោ"តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ រាគោ តេន ហេតុនា សហេតុកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... តេន ហិ រាគោ អហេតុកោតិ។

៦០៩. អនុសយា ចិត្តវិប្បយុត្តាតិ? អាមន្តា។ រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

កាមរាគានុសយោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ កាមរាគសំយោជនំ កាមោឃោ កាមយោគោ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... កាមរាគោ កាមរាគបរិយុដ្ឋានំ...បេ.... កាមច្ឆន្ទនីវរណំ ចិត្តសម្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ កាមរាគានុសយោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៦១០. កាមរាគានុសយោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ។ សង្ខារក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ សង្ខារក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

កាមរាគានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... កាមរាគោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ កាមរាគានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

កាមរាគានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តវិប្បយុត្តោ, កាមរាគោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៦១១. បដិឃានុសយោ មានានុសយោ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោ ភវរាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានីវរណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អវិជ្ជា អវិជ្ជោឃោ អវិជ្ជាយោគោ អវិជ្ជានីវរណំ ចិត្តសម្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជានុសយោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៦១២. អវិជ្ជានុសយោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ។ សង្ខារក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ ។ សង្ខារក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អវិជ្ជានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា ចិត្តវិប្បយុត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អវិជ្ជា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា ចិត្តសម្បយុត្តាតិ? អាមន្តា។ អវិជ្ជានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

អវិជ្ជានុសយោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ ចិត្តវិប្បយុត្តោ, អវិជ្ជាសង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា ចិត្តសម្បយុត្តាតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៦១៣. ន វត្តព្វំ – “អនុសយា ចិត្តវិប្បយុត្តា”តិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ “សានុសយោ”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ អនុសយា តេន ចិត្តេន សម្បយុត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ តេន ហិ អនុសយា ចិត្តវិប្បយុត្តាតិ។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ “សរាគោ”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ រាគោ តេន ចិត្តេន សម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ តេន ហិ រាគោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ។

តិស្សោបិ អនុសយកថា និដ្ឋិតា។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១០៩) ៤. ញាណកថា

៦១៤. អញ្ញាណេ វិគតេ ញាណវិប្បយុត្តេ ចិត្តេ វត្តមានេ ន វត្តព្វំ – “ញាណី”តិ? អាមន្តា។ រាគេ វិគតេ ន វត្តព្វំ – “វីតរាគោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... អញ្ញាណេ វិគតេ ញាណវិប្បយុត្តេ ចិត្តេ វត្តមានេ ន វត្តព្វំ – “ញាណី”តិ? អាមន្តា។ ទោសេ វិគតេ... មោហេ វិគតេ... កិលេសេ វិគតេ ន វត្តព្វំ – “និក្កិលេសោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

រាគេ វិគតេ វត្តព្វំ – “វីតរាគោ”តិ? អាមន្តា។ អញ្ញាណេ វិគតេ ញាណវិប្បយុត្តេ ចិត្តេ វត្តមានេ វត្តព្វំ – “ញាណី”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... ទោសេ វិគតេ... មោហេ វិគតេ... កិលេសេ វិគតេ វត្តព្វំ – “និក្កិលេសោ”តិ? អាមន្តា។ អញ្ញាណេ វិគតេ ញាណវិប្បយុត្តេ ចិត្តេ វត្តមានេ វត្តព្វំ – “ញាណី”តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៦១៥. អញ្ញាណេ វិគតេ ញាណវិប្បយុត្តេ ចិត្តេ វត្តមានេ វត្តព្វំ – “ញាណី”តិ? អាមន្តា ។ អតីតេន ញាណេន ញាណី និរុទ្ធេន វិគតេន បដិបស្សទ្ធេន ញាណេន ញាណីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ញាណកថា និដ្ឋិតា។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១១០) ៥. ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថា

៦១៦. ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្វាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ ញាណំ ចិត្តសម្បយុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ កតមក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ ? សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ។ សង្ខារក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... សង្ខារក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... ញាណំ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ បញ្ញា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា ចិត្តវិប្បយុត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... បញ្ញា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា ចិត្តសម្បយុត្តាតិ? អាមន្តា។ ញាណំ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នំ ចិត្តសម្បយុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... ញាណំ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នំ ចិត្តវិប្បយុត្តំ, បញ្ញា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា ចិត្តសម្បយុត្តាតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ.... សង្ខារក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ ឯកទេសោ ចិត្តសម្បយុត្តោ ឯកទេសោ ចិត្តវិប្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ...បេ....។

៦១៧. ន វត្តព្វំ – “ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្ត”ន្តិ? អាមន្តា។ អរហា ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី “ញាណី”តិ វត្តព្វោតិ? អាមន្តា។ ញាណំ តេន ចិត្តេន សម្បយុត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ តេន ហិ ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ។

អរហា ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី “បញ្ញវា”តិ វត្តព្វោតិ [សកវាទីបុច្ឆា វិយ ទិស្សតិ]? អាមន្តា។ បញ្ញា តេន ចិត្តេន សម្បយុត្តាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ តេន ហិ បញ្ញា ចិត្តវិប្បយុត្តាតិ។

ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១១១) ៦. ឥទំ ទុក្ខន្តិកថា

៦១៨. “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “អយំ ទុក្ខសមុទយោ”តិ វាចំ ភាសតោ “អយំ ទុក្ខសមុទយោ”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “អយំ ទុក្ខនិរោធោ”តិ វាចំ ភាសតោ “អយំ ទុក្ខនិរោធោ”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “អយំ មគ្គោ”តិ វាចំ ភាសតោ “អយំ មគ្គោ”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

“អយំ សមុទយោ”តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “អយំ សមុទយោ”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. “អយំ និរោធោ”តិ… “អយំ មគ្គោ”តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “អយំ មគ្គោ”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦១៩. “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “រូបំ អនិច្ច”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “រូបំ អនិច្ច”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… “វិញ្ញាណំ អនិច្ច”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “វិញ្ញាណំ អនិច្ច”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

“ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “រូបំ អនត្តា”តិ វាចំ ភាសតោ “រូបំ អនត្តា”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ វេទនា … សញ្ញា… សង្ខារា… “វិញ្ញាណំ អនត្តា”តិ វាចំ ភាសតោ “វិញ្ញាណំ អនត្តា”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

“រូបំ អនិច្ច”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “រូបំ អនិច្ច”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… “វិញ្ញាណំ អនិច្ច”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “វិញ្ញាណំ អនិច្ច”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

“រូបំ អនត្តា”តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “រូបំ អនត្តា”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ…. វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… “វិញ្ញាណំ អនត្តា”តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “វិញ្ញាណំ អនត្តា”តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ ន ច “ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦២០. “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ វាចំ ភាសតោ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ? អាមន្តា។ “ឥ”តិ [ឦតិ (ស្យា. បី.)] ច “ទ”ន្តិ ច “ទុ”តិ [ទូតិ (ស្យា. បី.)] ច “ខ”ន្តិ ច ញាណំ បវត្តតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឥទំ ទុក្ខន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១១២) ៧. ឥទ្ធិពលកថា

៦២១. ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ឥទ្ធិមយិកោ សោ អាយុ, ឥទ្ធិមយិកា សា គតិ, ឥទ្ធិមយិកោ សោ អត្តភាវប្បដិលាភោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អតីតំ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យ, អនាគតំ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ កប្បេ តិដ្ឋេយ្យ, តយោ កប្បេ

តិដ្ឋេយ្យ, ចត្តារោ កប្បេ តិដ្ឋេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ សតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ តិដ្ឋេយ្យ, អសតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ តិដ្ឋេយ្យាតិ? សតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ តិដ្ឋេយ្យាតិ។ ហញ្ចិ សតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ តិដ្ឋេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យា”តិ។ អសតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ តិដ្ឋេយ្យាតិ, មគ្គោ តិដ្ឋេយ្យ, កាលង្កតោ តិដ្ឋេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦២២. ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ឧប្បន្នោ ផស្សោ មា និរុជ្ឈីតិ លព្ភា ឥទ្ធិយា បគ្គហេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ឧប្បន្នា វេទនា…បេ… ឧប្បន្នា សញ្ញា …បេ… ឧប្បន្នា ចេតនា…បេ… ឧប្បន្នំ ចិត្តំ… ឧប្បន្នា សទ្ធា… ឧប្បន្នំ វីរិយំ… ឧប្បន្នា សតិ… ឧប្បន្នោ សមាធិ …បេ… ឧប្បន្នា បញ្ញា មា និរុជ្ឈីតិ លព្ភា ឥទ្ធិយា បគ្គហេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ រូបំ និច្ចំ ហោតូតិ លព្ភា ឥទ្ធិយា បគ្គហេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… វេទនា…បេ… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណំ និច្ចំ ហោតូតិ លព្ភា ឥទ្ធិយា បគ្គហេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ជាតិធម្មា សត្តា មា ជាយីសូតិ លព្ភា ឥទ្ធិយា បគ្គហេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ជរាធម្មា សត្តា មា ជីរិសូតិ…បេ… ព្យាធិធម្មា សត្តា មា ព្យាធិយីសូតិ…បេ… មរណធម្មា សត្តា មា មីយីសូតិ លព្ភា ឥទ្ធិយា បគ្គហេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦២៣. ន វត្តព្ពំ – “ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យស្ស កស្សចិ, អានន្ទ, ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ភាវិតា ពហុលីកតា យានីកតា វត្ថុកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមារទ្ធា, សោ អាកង្ខមានោ កប្បំ វា តិដ្ឋេយ្យ កប្បាវសេសំ វា”តិ [ទី. និ. ២.១៦៦; សំ. និ. ៥.៨២២; ឧទា. ៥១]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ។

៦២៤. ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចតុន្នំ, ភិក្ខវេ, ធម្មានំ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ! កតមេសំ ចតុន្នំ? ជរាធម្មោ “មា ជីរី”តិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ។ ព្យាធិធម្មោ “មា ព្យាធិយី”តិ…បេ… មរណធម្មោ “មា មីយី”តិ…បេ… យានិ ខោ បន តានិ បុព្ពេ កតានិ បាបកានិ កម្មានិ សំកិលេសិកានិ បោនោព្ភវិកានិ [បោនោភវិកានិ (សី. បី.)] សទរានិ [និស្សរានិ (សី. បី. ក.), ទុក្ខុទ្រយានិ (ស្យា.)] ទុក្ខវិបាកានិ អាយតឹ ជាតិជរាមរណិយានិ តេសំ វិបាកោ “មា និព្ពត្តី”តិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ។ ឥមេសំ ខោ, ភិក្ខវេ, ចតុន្នំ ធម្មានំ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មិ”ន្តិ [អ. និ. ៤.១៨២]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យា”តិ។

ឥទ្ធិពលកថា និដ្ឋិតា។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១១៣) ៨. សមាធិកថា

៦២៥. ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? អាមន្តា។ អតីតា ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? អាមន្តា។ អនាគតា ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ និរុទ្ធំ អនាគតំ អជាតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ និរុទ្ធំ អនាគតំ អជាតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចិត្តសន្តតិ សមាធី”តិ។

៦២៦. ឯកចិត្តក្ខណិកោ សមាធីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី សមាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សោតវិញ្ញាណសមង្គី…បេ… ឃានវិញ្ញាណសមង្គី… ជិវ្ហាវិញ្ញាណសមង្គី… កាយវិញ្ញាណសមង្គី…បេ… អកុសលចិត្តសមង្គី …បេ… រាគសហគតចិត្តសមង្គី…បេ… ទោសសហគតចិត្តសមង្គី…បេ… មោហសហគតចិត្តសមង្គី…បេ… អនោត្តប្បសហគតចិត្តសមង្គី សមាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? អាមន្តា។ អកុសលចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… រាគសហគតា…បេ… ទោសសហគតា…បេ… មោហសហគតា…បេ… អនោត្តប្បសហគតា ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

ន វត្តព្វំ – “ចិត្តសន្តតិ សមាធី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “អហំ ខោ, អាវុសោ និគណ្ឋា, បហោមិ អនិញ្ជមានោ កាយេន, អភាសមានោ វាចំ, សត្ត រត្តិន្ទិវានិ [រត្តិទិវានិ (ក.)] ឯកន្តសុខំ បដិសំវេទី វិហរិតុ”ន្តិ [ម. និ. ១.១៨០]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ចិត្តសន្តតិ សមាធីតិ។

សមាធិកថា និដ្ឋិតា។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១១៤) ៩. ធម្មដ្ឋិតតាកថា

៦២៧. ធម្មដ្ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… តាយ ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ តាយេវ នត្ថិ ទុក្ខស្សន្តកិរិយា , នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទា បរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

រូបស្ស ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… តាយ ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ តាយេវ នត្ថិ ទុក្ខស្សន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

វេទនាយ ឋិតតា…បេ… សញ្ញាយ ឋិតតា…បេ… សង្ខារានំ ឋិតតា…បេ… វិញ្ញាណស្ស ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… តាយ ឋិតតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ តាយេវ នត្ថិ ទុក្ខស្សន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

ធម្មដ្ឋិតតាកថា និដ្ឋិតា។

១១. ឯកាទសមវគ្គោ

(១១៥) ១០. អនិច្ចតាកថា

៦២៨. អនិច្ចតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ អនិច្ចតាយ អនិច្ចតា បរិនិប្ផន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… តាយ អនិច្ចតាយ អនិច្ចតា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ តាយេវ នត្ថិ ទុក្ខស្សន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

ជរា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ ជរាយ ជរា បរិនិប្ផន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… តាយ ជរាយ ជរា បរិនិប្ផន្នាតិ? អាមន្តា។ តាយ តាយេវ នត្ថិ ទុក្ខស្សន្តកិរិយា , នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

មរណំ បរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ តស្ស មរណស្ស មរណំ បរិនិប្ផន្នន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។ តស្ស មរណស្ស មរណំ បរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ តស្ស តស្សេវ នត្ថិ ទុក្ខស្សន្តកិរិយា, នត្ថិ វដ្ដុបច្ឆេទោ, នត្ថិ អនុបាទាបរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៦២៩. រូបំ បរិនិប្ផន្នំ, រូបស្ស អនិច្ចតា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនិច្ចតា បរិនិប្ផន្នា, អនិច្ចតាយ អនិច្ចតា អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… រូបំ បរិនិប្ផន្នំ, រូបស្ស ជរា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ជរា បរិនិប្ផន្នា, ជរាយ ជរា អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

រូបំ បរិនិប្ផន្នំ, រូបស្ស ភេទោ អត្ថិ, អន្តរធានំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ មរណំ បរិនិប្ផន្នំ, មរណស្ស ភេទោ អត្ថិ, អន្តរធានំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

វេទនា ...បេ.... សញ្ញា... សង្ខារា...បេ.... វិញ្ញាណំ បរិនិប្ផន្នំ, វិញ្ញាណស្ស អនិច្ចតា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ អនិច្ចតា បរិនិប្ផន្នា, អនិច្ចតាយ អនិច្ចតា អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... វិញ្ញាណំ បរិនិប្ផន្នំ, វិញ្ញាណស្ស ជរា អត្ថីតិ? អាមន្តា។ ជរា បរិនិប្ផន្នា, ជរាយ ជរា អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

វិញ្ញាណំ បរិនិប្ផន្នំ, វិញ្ញាណស្ស ភេទោ អត្ថិ, អន្តរធានំ អត្ថីតិ? អាមន្តា។ មរណំ បរិនិប្ផន្នំ, មរណស្ស ភេទោ អត្ថិ, អន្តរធានំ អត្ថីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អនិច្ចតាកថា និដ្ឋិតា។

ឯកាទសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អនុសយា អព្យាកតា, អហេតុកា, ចិត្តវិប្បយុត្តា, អញ្ញាណេ វិគតេ ញាណី, ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តំ, យត្ថ សទ្ទេ [យត្ថ សទ្ទោ (សី.), យថាសទ្ទំ (?)] ញាណំ បវត្តតិ, ឥទ្ធិពលេន សមន្នាគតោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យ, ចិត្តសន្តតិ សមាធិ, ធម្មដ្ឋិតតា, អនិច្ចតាតិ។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១១៦) ១. សំវរោ កម្មន្តិកថា

៦៣០. សំវរោ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរោ ចក្ខុកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… សោតិន្ទ្រិយសំវរោ…បេ… ឃានិន្ទ្រិយសំវរោ…បេ… ជិវ្ហិន្ទ្រិយសំវរោ…បេ… កាយិន្ទ្រិយសំវរោ កាយកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ. …។

កាយិន្ទ្រិយសំវរោ កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរោ ចក្ខុកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… កាយិន្ទ្រិយសំវរោ កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ សោតិន្ទ្រិយសំវរោ…បេ… ឃានិន្ទ្រិយសំវរោ…បេ… ជិវ្ហិន្ទ្រិយសំវរោ ជិវ្ហាកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… មនិន្ទ្រិយសំវរោ មនោកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

មនិន្ទ្រិយសំវរោ មនោកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរោ ចក្ខុកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… មនិន្ទ្រិយសំវរោ មនោកម្មន្តិ? អាមន្តា។ សោតិន្ទ្រិយសំវរោ …បេ… ឃានិន្ទ្រិយសំវរោ… ជិវ្ហិន្ទ្រិយសំវរោ…បេ… កាយិន្ទ្រិយសំវរោ កាយកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៦៣១. អសំវរោ កម្មន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុន្ទ្រិយអសំវរោ ចក្ខុកម្មន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… សោតិន្ទ្រិយអសំវរោ…បេ… ឃានិន្ទ្រិយអសំវរោ…បេ… ជិវ្ហិន្ទ្រិយអសំវរោ… កាយិន្ទ្រិយអសំវរោ កាយកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

កាយិន្ទ្រិយអសំវរោ កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុន្ទ្រិយអសំវរោ ចក្ខុកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… កាយិន្ទ្រិយអសំវរោ កាយកម្មន្តិ? អាមន្តា។ សោតិន្ទ្រិយអសំវរោ…បេ… ឃានិន្ទ្រិយអសំវរោ…បេ… ជិវ្ហិន្ទ្រិយអសំវរោ ជិវ្ហាកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… មនិន្ទ្រិយអសំវរោ មនោកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

មនិន្ទ្រិយអសំវរោ មនោកម្មន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុន្ទ្រិយអសំវរោ ចក្ខុកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… មនិន្ទ្រិយអសំវរោ មនោកម្មន្តិ? អាមន្តា។ សោតិន្ទ្រិយអសំវរោ…បេ… ឃានិន្ទ្រិយអសំវរោ…បេ… ជិវ្ហិន្ទ្រិយអសំវរោ…បេ… កាយិន្ទ្រិយអសំវរោ កាយកម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៦៣២. ន វត្តព្វំ – ‘‘សំវរោបិ អសំវរោបិ កម្ម’’ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ, សោតេន សទ្ទំ សុត្វា…បេ… មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ និមិត្តគ្គាហី ហោតិ…បេ… ន និមិត្តគ្គាហី ហោតី’’តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សំវរោបិ អសំវរោបិ កម្មន្តិ។

សំវរោ កម្មន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១១៧) ២. កម្មកថា

៦៣៣. សព្វំ កម្មំ សវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ សព្វា ចេតនា សវិបាកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… សព្វា ចេតនា សវិបាកាតិ? អាមន្តា។ វិបាកាព្យាកតា ចេតនា សវិបាកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… សព្វា ចេតនា សវិបាកាតិ ? អាមន្តា។ កិរិយាព្យាកតា ចេតនា សវិបាកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

សព្វា ចេតនា សវិបាកាតិ? អាមន្តា។ កាមាវចរា វិបាកាព្យាកតា ចេតនា សវិបាកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… សព្វា ចេតនា សវិបាកាតិ? អាមន្តា។ រូបាវចរា អរូបាវចរា អបរិយាបន្នា វិបាកាព្យាកតា ចេតនា សវិបាកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

សព្វា ចេតនា សវិបាកាតិ? អាមន្តា។ កាមាវចរា កិរិយាព្យាកតា ចេតនា សវិបាកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… សព្វា ចេតនា សវិបាកាតិ? អាមន្តា។ រូបាវចរា អរូបាវចរា កិរិយាព្យាកតា ចេតនា សវិបាកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៦៣៤. វិបាកាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វិបាកាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពា ចេតនា សវិបាកា”តិ។

កិរិយាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កិរិយាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពា ចេតនា សវិបាកា”តិ។

កាមាវចរា រូបាវចរា អរូបាវចរា អបរិយាបន្នា វិបាកាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អបរិយាបន្នា វិបាកាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពា ចេតនា សវិបាកា”តិ។

កាមាវចរា រូបាវចរា អរូបាវចរា កិរិយាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរូបាវចរា កិរិយាព្យាកតា ចេតនា អវិបាកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពា ចេតនា សវិបាកា”តិ។

៦៣៥. ន វត្តព្ពំ – “សព្ពំ កម្មំ សវិបាក”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “នាហំ, ភិក្ខវេ, សញ្ចេតនិកានំ កម្មានំ កតានំ ឧបចិតានំ អប្បដិសំវិទិត្វា ព្យន្តិភាវំ វទាមិ, តញ្ច ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ [ឧបបជ្ជំ (អ. និ. ១០.១៧)] វា អបរេ វា បរិយាយេ”តិ [អ. និ. ១០.២១៧]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សព្ពំ កម្មំ សវិបាកន្តិ។

កម្មកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១១៨) ៣. សទ្ទោ វិបាកោតិកថា

៦៣៦. សទ្ទោ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សុខវេទនិយោ ទុក្ខវេទនិយោ អទុក្ខមសុខវេទនិយោ, សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ, ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ , អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ, ផស្សេន សម្បយុត្តោ, វេទនាយ សម្បយុត្តោ, សញ្ញាយ សម្បយុត្តោ, ចេតនាយ សម្បយុត្តោ, ចិត្តេន សម្បយុត្តោ, សារម្មណោ; អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ ចេតនា បត្ថនា បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ ន សុខវេទនិយោ ន ទុក្ខវេទនិយោ…បេ…. អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សុខវេទនិយោ…បេ…. អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សទ្ទោ វិបាកោ”តិ។

ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ សុខវេទនិយោ…បេ…. សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ សទ្ទោ វិបាកោ, សទ្ទោ សុខវេទនិយោ…បេ…. សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សទ្ទោ វិបាកោ, សទ្ទោ ន សុខវេទនិយោ…បេ…. អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? អាមន្តា។ ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ ន សុខវេទនិយោ, ន ទុក្ខវេទនិយោ…បេ…. អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៣៧. ន វត្តព្ពំ – “សទ្ទោ វិបាកោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សោ តស្ស កម្មស្ស កតត្តា ឧបចិតត្តា ឧស្សន្នត្តា វិបុលត្តា ព្រហ្មស្សរោ ហោតិ ករវិកភាណី”តិ [ទីឃនិកាយេ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ សទ្ទោ វិបាកោតិ។

សទ្ទោ វិបាកោតិកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១១៩) ៤. សឡាយតនកថា

៦៣៨. ចក្ខាយតនំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សុខវេទនិយំ ទុក្ខវេទនិយំ…បេ…. សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ ន សុខវេទនិយំ…បេ…. អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អា

វដ្តនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សុខវេទនិយំ…បេ… អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘ចក្ខាយតនំ វិបាកោ’’តិ…បេ…។

ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ សុខវេទនិយោ…បេ… សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ វិបាកោ, ចក្ខាយតនំ សុខវេទនិយំ…បេ… សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ចក្ខាយតនំ វិបាកោ, ចក្ខាយតនំ ន សុខវេទនិយំ…បេ… អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ ន សុខវេទនិយោ…បេ… អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៣៩. សោតាយតនំ…បេ… ឃានាយតនំ…បេ… ជិវ្ហាយតនំ…បេ… កាយាយតនំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ សុខវេទនិយំ…បេ… សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… ននុ ន សុខវេទនិយំ…បេ… អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សុខវេទនិយំ…បេ… អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘កាយាយតនំ វិបាកោ’’តិ។

ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ សុខវេទនិយោ…បេ… សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ កាយាយតនំ វិបាកោ, កាយាយតនំ សុខវេទនិយំ…បេ… សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… កាយាយតនំ វិបាកោ, កាយាយតនំ ន សុខវេទនិយំ…បេ… អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា ។ ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ ន សុខវេទនិយោ…បេ… អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៤០. ន វត្តព្ពំ – ‘‘សឡាយតនំ វិបាកោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ សឡាយតនំ កម្មស្ស កតត្តា ឧប្បន្នន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សឡាយតនំ កម្មស្ស កតត្តា ឧប្បន្នំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘សឡាយតនំ វិបាកោ’’តិ។

សឡាយតនកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១២០) ៥. សត្តក្ខត្តុបរមកថា

៦៤១. សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? អាមន្តា។ មាតា ជីវិតា វោរោបិតា… បិតា ជីវិតា វោរោបិតោ… អរហា ជីវិតា វោរោបិតោ… ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទិតំ… សង្ឃោ ភិន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? អាមន្តា។ អភព្ពោ អន្តរា ធម្មំ អភិសមេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។ អភព្ពោ អន្តរា ធម្មំ អភិសមេតុន្តិ? អាមន្តា។ មាតា ជីវិតា វោរោបិតា… បិតា ជីវិតា វោរោបិតោ… អរហា ជីវិតា វោរោបិតោ… ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទិតំ… សង្ឃោ ភិន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៤២. សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សោ និយាមោ យេន និយាមេន សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អត្ថិ តេ សតិបដ្ឋានា…បេ… សម្មប្បធានា… ឥទ្ធិបាទា… ឥន្ទ្រិយា… ពលា… ពោជ្ឈង្គា យេហិ ពោជ្ឈង្គេហិ សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៤៣. នត្ថិ សោ និយាមោ យេន និយាមេន សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ សោ និយាមោ យេន និយាមេន សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោ’’តិ។

នត្ថិ តេ សតិបដ្ឋានា… ពោជ្ឈង្គា យេហិ ពោជ្ឈង្គេហិ សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ តេ ពោជ្ឈង្គា យេហិ ពោជ្ឈង្គេហិ សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ

សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោ”តិ។

៦៤៤. សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? អាមន្តា។ សកទាគាមិនិយមេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អនាគាមិនិយមេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អរហត្តនិយមេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កតមេន និយមេនាតិ? សោតាបត្តិនិយមេនាតិ។ សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ សោតាបត្តិនិយាមំ ឱក្កមន្តិ, សព្ពេ តេ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៤៥. ន វត្តព្ពំ – “សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោ”តិ? អាមន្តា ។ ននុ សោ សត្តក្ខត្តុបរមោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សោ សត្តក្ខត្តុបរមោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោ”តិ។

សត្តក្ខត្តុបរមកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១២១) ៦. កោលង្កោលកថា

៦៤៦. ន វត្តព្ពំ – “កោលង្កោលោ បុគ្គលោ កោលង្កោលតានិយតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ សោ កោលង្កោលោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សោ កោលង្កោលោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “កោលង្កោលោ បុគ្គលោ កោលង្កោលតានិយតោ”តិ។

កោលង្កោលកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១២២) ៧. ឯកពីជីកថា

៦៤៧. ន វត្តព្ពំ – “ឯកពីជី បុគ្គលោ ឯកពីជិតានិយតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ សោ ឯកពីជីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សោ ឯកពីជី, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ឯកពីជី បុគ្គលោ ឯកពីជិតានិយតោ”តិ។

ឯកពីជីកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១២៣) ៨. ជីវិតា វោរោបនកថា

៦៤៨. ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ…បេ… បិតរំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ …បេ… អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ…បេ… ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេយ្យ…បេ… សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សត្ថរិ អគារវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ធម្មេ…បេ… សង្ឃេ…បេ… សិក្ខាយ អគារវោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ននុ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សត្ថរិ សគារវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សត្ថរិ សគារវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យា”តិ។ ននុ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ ធម្មេ…បេ… សង្ឃេ…បេ… សិក្ខាយ សគារវោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សិក្ខាយ សគារវោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យា”តិ។

៦៤៩. ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សត្ថរិ អគារវោតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ ពុទ្ធថូបេ ឱហទេយ្យ ឱមុត្តេយ្យ និដ្ឋុភេយ្យ ពុទ្ធថូបេ អបព្យាមតោ [អសព្យាកតោ (សី. ក.)] ករេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, មហាសមុទ្ទោ ឋិតធម្មោ វេលំ នាតិវត្តតិ; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យំ មយា សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ នាតិក្កមន្តី”តិ [ចូឡវ. ៣៨៥; អ. និ. ៨.២០; ឧទា. ៤៥]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យា”តិ។

ជីវិតា វោរោបនកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១២៤) ៩. ទុគ្គតិកថា

៦៥០. ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតីតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ អាបាយិកេ រូបេ រជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ អាបាយិកេ រូបេ រជ្ជេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតី”តិ។

ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតីតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ អាបាយិកេ សទ្ទេ…បេ…. គន្ធេ… រសេ… ផោដ្ឋព្ពេ…បេ…. អមនុស្សិត្ថិយា តិរច្ឆានគតិត្ថិយា នាគកញ្ញាយ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, អជេឡកំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, កុក្កុដសូករំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, ហត្ថិគវស្សវឡវំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ… តិត្តិរវដ្ដកមោរកបិញ្ជរំ […កបិញ្ជលំ (ស្យា. កំ. បី.)] បដិគ្គណ្ហេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ តិត្តិរវដ្ដកមោរកបិញ្ជរំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតី”តិ។

៦៥១. ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតិ, ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ អាបាយិកេ រូបេ រជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អរហតោ បហីនា ទុគ្គតិ, អរហា អាបាយិកេ រូបេ រជ្ជេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតិ, ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ អាបាយិកេ សទ្ទេ… គន្ធេ… រសេ… ផោដ្ឋព្ពេ…បេ…. តិត្តិរវដ្ដកមោរកបិញ្ជរំ បដិគ្គណ្ហេយ្យាតិ? អាមន្តា ។ អរហតោ បហីនា ទុគ្គតិ, អរហា តិត្តិរវដ្ដកមោរកបិញ្ជរំ បដិគ្គណ្ហេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អរហតោ បហីនា ទុគ្គតិ, ន ច អរហា អាបាយិកេ រូបេ រជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតិ, ន ច ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ អាបាយិកេ រូបេ រជ្ជេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អរហតោ បហីនា ទុគ្គតិ, ន ច អរហា អាបាយិកេ សទ្ទេ…បេ…. គន្ធេ…បេ…. រសេ…បេ…. ផោដ្ឋព្ពេ…បេ…. អមនុស្សិត្ថិយា តិរច្ឆានគតិត្ថិយា នាគកញ្ញាយ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ, អជេឡកំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, កុក្កុដសូករំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, ហត្ថិគវស្សវឡវំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ…បេ…. តិត្តិរវដ្ដកមោរកបិញ្ជរំ បដិគ្គណ្ហេយ្យាតិ? អាមន្តា ។ ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតិ, ន ច ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ តិត្តិរវដ្ដកមោរកបិញ្ជរំ បដិគ្គណ្ហេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៥២. [អដ្ឋកថានុលោមំ បរវាទីបុច្ឆាលក្ខណំ។ តថាបាយំ បុច្ឆា សកវាទិស្ស, បុរិមាយោ ច ឥមិស្សំ ទុគ្គតិកថាយំ បរវាទិស្សាតិ គហេតព្ពា វិយ ទិស្សន្តិ] ន វត្តព្ពំ – “ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតី”តិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ…បេ…. តិរច្ឆានយោនឹ ឧបបជ្ជេយ្យ… បេត្តិវិសយំ ឧបបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតីតិ។

ទុគ្គតិកថា និដ្ឋិតា។

១២. ទ្វាទសមវគ្គោ

(១២៥) ១០. សត្តមកភវិកកថា

៦៥៣. ន វត្តព្ពំ “សត្តមកភវិកស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតី”តិ? អាមន្តា។ សត្តមកភវិកោ បុគ្គលោ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ, តិរច្ឆានយោនឹ ឧបបជ្ជេយ្យ, បេត្តិវិសយំ ឧបបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ សត្តមកភវិកស្ស

បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតីតិ។

សត្តមភវិកកថា និដ្ឋិតា។

ទ្វាទសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

សំវរោ កម្មំ តថេវ អសំវរោ, សព្ពកម្មំ សវិបាកំ, សទ្ទោ វិបាកោ, សឡាយតនំ វិបាកោ, សត្តក្ខត្តុបរមោ បុគ្គលោ សត្តក្ខត្តុបរមតានិយតោ, កោលង្កោលបុគ្គលោ កោលង្កោលតានិយតោ, ឯកពីជី បុគ្គលោ ឯកពីជិតានិយតោ, ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ, ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស បុគ្គលស្ស បហីនា ទុគ្គតិ, តថេវ សត្តមភវិកស្សាតិ។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១២៦) ១. កប្បដ្ឋកថា

៦៥៤. កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ កប្បោ ច សណ្ឋាតិ ពុទ្ធោ ច លោកេ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។ កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ កប្បោ ច សណ្ឋាតិ សង្ឃោ ច ភិជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ កប្បោ ច សណ្ឋាតិ កប្បដ្ឋោ ច កប្បដ្ឋិយំ កម្មំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ កប្បោ ច សណ្ឋាតិ កប្បដ្ឋោ ច បុគ្គលោ កាលំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៥៥. កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អតីតំ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យ, អនាគតំ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ កប្បេ តិដ្ឋេយ្យ… តយោ កប្បេ តិដ្ឋេយ្យ… ចត្តារោ កប្បេ តិដ្ឋេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៥៦. កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ? អាមន្តា។ កប្បដ្ឋោ កប្បេ ឌយ្ហន្តេ កត្ថ គច្ឆតីតិ? អញ្ញំ លោកធាតុំ គច្ឆតីតិ។ មតោ គច្ឆតិ, វេហាសំ គច្ឆតីតិ? មតោ គច្ឆតីតិ។ កប្បដ្ឋិយំ កម្មំ អបរាបរិយវេបក្កន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. [វេហាសំ គច្ឆតីតិ (?) អយំ ហិ បរវាទិស្ស បដិញ្ញាយេវ, កថា. ៦២១-៦២៣ នវមបន្និយំ វិយ] វេហាសំ គច្ឆតីតិ? អាមន្តា [វេហាសំ គច្ឆតីតិ (?) អយំ ហិ បរវាទិស្ស បដិញ្ញាយេវ, កថា. ៦២១-៦២៣ នវមបន្និយំ វិយ]។ កប្បដ្ឋោ ឥទ្ធិមាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កប្បដ្ឋោ ឥទ្ធិមាតិ? អាមន្តា។ កប្បដ្ឋេន ឆន្ទិទ្ធិបាទោ ភាវិតោ វីរិយិទ្ធិបាទោ ភាវិតោ ចិត្តិទ្ធិបាទោ ភាវិតោ វីមំសិទ្ធិបាទោ ភាវិតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៥៧. ន វត្តព្ពំ – "កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យា"តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

"អាបាយិកោ នេរយិកោ, កប្បដ្ឋោ សង្ឃភេទកោ;
វគ្គរតោ អធម្មដ្ឋោ, យោគក្ខេមា បធំសតិ;
សង្ឃំ សមគ្គំ ភេត្វាន [ភិន្ទិត្វា (សី. ក.)], កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតី"តិ [ចូឡវ. ៣៥៤; អ. និ. ១០.៣៩; ឥតិវុ. ១៨]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យាតិ។

កប្បដ្ឋកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១២៧) ២. កុសលបដិលាភកថា

៦៥៨. កប្បដ្ឋោ កុសលំ ចិត្តំ ន បដិលភេយ្យាតិ? អាមន្តា។ កប្បដ្ឋោ ទានំ ទទេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កប្បដ្ឋោ ទានំ ទទេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "កប្បដ្ឋោ កុសលំ ចិត្តំ ន បដិលភេយ្យា"តិ។

កប្បដ្ឋោ កុសលំ ចិត្តំ ន បដិលភេយ្យាតិ? អាមន្តា។ កប្បដ្ឋោ ចីវរំ ទទេយ្យ…បេ…. បិណ្ឌបាតំ ទទេយ្យ…បេ…. សេនាសនំ ទទេយ្យ…បេ…. គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទេយ្យ … ខាទនីយំ ទទេយ្យ… ភោជនីយំ ទទេយ្យ… បានីយំ ទទេយ្យ… ចេតិយំ វន្ទេយ្យ… ចេតិយេ មាលំ អារោបេយ្យ… គន្ធំ អារោបេយ្យ… វិលេបនំ អារោបេយ្យ…បេ…. ចេតិយំ អភិទក្ខិណំ [បទក្ខិណំ (បី.)] ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កប្បដ្ឋោ ចេតិយំ អភិទក្ខិណំ ករេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "កប្បដ្ឋោ កុសលំ ចិត្តំ ន បដិលភេយ្យា"តិ…បេ…។

៦៥៩. កប្បដ្ឋោ កុសលំ ចិត្តំ បដិលភេយ្យាតិ? អាមន្តា។ តតោ វុដ្ឋានំ កុសលំ ចិត្តំ បដិលភេយ្យាតិ? អាមន្តា។ រូបាវចរំ…បេ…. អរូបាវចរំ…បេ…. លោកុត្តរំ កុសលំ ចិត្តំ បដិលភេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កុសលបដិលាភកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១២៨) ៣. អនន្តរាបយុត្តកថា

៦៦០. អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយាមញ្ច សម្មត្តនិយាមញ្ច ឧភោ ឱក្កមេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ននុ តំ កម្មំ បយុត្តំ កុក្កុច្ចំ ឧប្បាទិតំ វិប្បដិសារិយំ ជនិតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តំ កម្មំ បយុត្តំ កុក្កុច្ចំ ឧប្បាទិតំ វិប្បដិសារិយំ ជនិតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមេយ្យា”តិ។

៦៦១. អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ អភព្ពោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុន្តិ? អាមន្តា។ មាតា ជីវិតា វោរោបិតា… បិតា ជីវិតា វោរោបិតោ… អរហា ជីវិតា វោរោបិតោ… ទុដ្ឋេន ចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទិតំ… សង្ឃោ ភិន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ តំ កម្មំ បដិសំហរិត្វា កុក្កុច្ចំ បដិវិនោទេត្វា វិប្បដិសារិយំ បដិវិនេត្វា [បដិវិនោទេត្វា (សី. បី. ក.)] អភព្ពោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុន្តិ? អាមន្តា។ មាតា ជីវិតា វោរោបិតា… បិតា ជីវិតា វោរោបិតោ…បេ…. សង្ឃោ ភិន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ តំ កម្មំ បដិសំហរិត្វា កុក្កុច្ចំ បដិវិនោទេត្វា វិប្បដិសារិយំ បដិវិនេត្វា អភព្ពោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុន្តិ? អាមន្តា។ ននុ តំ កម្មំ បដិសំហដំ កុក្កុច្ចំ បដិវិនោទិតំ វិប្បដិសារិយំ បដិវិនីតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តំ កម្មំ បដិសំហដំ កុក្កុច្ចំ បដិវិនោទិតំ វិប្បដិសារិយំ បដិវិនីតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ តំ កម្មំ បដិសំហរិត្វា កុក្កុច្ចំ បដិវិនោទេត្វា វិប្បដិសារិយំ បដិវិនេត្វា អភព្ពោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិតុ”ន្តិ។

៦៦២. អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ននុ តំ កម្មំ បយុត្តោ អាសីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តំ កម្មំ បយុត្តោ អាសិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមេយ្យា”តិ។

អនន្តរាបយុត្តកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១២៩) ៤. និយតស្ស និយាមកថា

៦៦៣. និយតោ និយាមំ ឱក្កមតីតិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយតោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមតិ, សម្មត្តនិយតោ មិច្ឆត្តនិយាមំ ឱក្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

និយតោ និយាមំ ឱក្កមតីតិ? អាមន្តា។ បុព្ពេ មគ្គំ ភាវេត្វា បច្ឆា និយាមំ ឱក្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បុព្ពេ សោតាបត្តិមគ្គំ ភាវេត្វា បច្ឆា សោតាបត្តិនិយាមំ ឱក្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បុព្ពេ សកទាគាមិ…បេ…. អនាគាមិ…បេ…. អរហត្តមគ្គំ ភាវេត្វា បច្ឆា អរហត្តនិយាមំ ឱក្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បុព្ពេ សតិបដ្ឋានំ…បេ…. សម្មប្បធានំ… ឥទ្ធិបាទំ… ឥន្ទ្រិយំ… ពលំ… ពោជ្ឈង្គំ ភាវេត្វា បច្ឆា និយាមំ ឱក្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៦៤. ន វត្តព្ពំ – “និយតោ និយាមំ ឱក្កមតី”តិ? អាមន្តា។ ភព្ពោ ពោធិសត្តោ តាយ ជាតិយា ធម្មំ នាភិសមេតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ និយតោ និយាមំ ឱក្កមតីតិ។

និយតស្ស និយាមកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១៣០) ៥. និវុតកថា

៦៦៥. និវុតោ នីវរណំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ រត្តោ រាគំ ជហតិ, ទុដ្ឋោ ទោសំ ជហតិ, មូឡ្ហោ មោហំ ជហតិ, កិលិដ្ឋោ កិលេសេ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. រាគេន រាគំ ជហតិ, ទោសេន ទោសំ ជហតិ, មោហេន មោហំ ជហតិ, កិលេសេហិ កិលេសេ ជហតីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

រាគោ ចិត្តសម្បយុត្តោ, មគ្គោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. រាគោ អកុសលោ, មគ្គោ កុសលោតិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៦៦. កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, សុវិទូរវិទូរានិ! កតមានិ ចត្តារិ? នភញ្ច, ភិក្ខវេ, បថវី ច – ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរំ…បេ…. តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កុសលាកុសលា…បេ…. សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តី”តិ។

និវុតោ នីវរណំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតី”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “និវុតោ នីវរណំ ជហតី”តិ…បេ….។

៦៦៧. ន វត្តព្ពំ – “និវុតោ នីវរណំ ជហតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ…បេ…. អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតី”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ? អាមន្តា។ តេន ហិ និវុតោ នីវរណំ ជហតីតិ។

និវុតកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១៣១) ៦. សម្មុខីភូតកថា

៦៦៨. សម្មុខីភូតោ សំយោជនំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ រត្តោ រាគំ ជហតិ, ទុដ្ឋោ ទោសំ ជហតិ, មូឡ្ហោ មោហំ ជហតិ, កិលិដ្ឋោ កិលេសេ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. រាគេន រាគំ ជហតិ, ទោសេន ទោសំ ជហតិ, មោហេន មោហំ ជហតិ, កិលេសេហិ កិលេសេ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

រាគោ ចិត្តសម្បយុត្តោ, មគ្គោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. រាគោ អកុសលោ, មគ្គោ កុសលោតិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៦៩. កុសលាកុសលា…បេ…. សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, សុវិទូរវិទូរានិ! កតមានិ ចត្តារិ? នភញ្ច, ភិក្ខវេ, បថវី ច – ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរំ…បេ…. តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កុសលាកុសលា…បេ…. សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តី”តិ។

សម្មុខីភូតោ សំយោជនំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ…បេ…. អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតី”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “សម្មុខីភូតោ សំយោជនំ ជហតី”តិ។

៦៧០. ន វត្តព្ពំ – “សម្មុខីភូតោ សំយោជនំ ជហតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ…បេ…. អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតី”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សម្មុខីភូតោ សំយោជនំ ជហតីតិ។

សម្មុខីភូតកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១៣២) ៧. សមាបន្នោ អស្សាទេតិកថា

៦៧១. សមាបន្នោ អស្សាទេតិ, ឈាននិកន្តិ ឈានារម្មណាតិ? អាមន្តា។ តំ ឈានំ តស្ស ឈានស្ស អារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តំ ឈានំ តស្ស ឈានស្ស អារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ តេន ផស្សេន តំ ផស្សំ ផុសតិ, តាយ វេទនាយ តំ វេទនំ វេទេតិ, តាយ សញ្ញាយ តំ សញ្ញំ សញ្ជានាតិ, តាយ ចេតនាយ តំ ចេតនំ ចេតេតិ, តេន ចិត្តេន តំ ចិត្តំ ចិន្តេតិ, តេន វិតក្កេន តំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ, តេន វិចារេន តំ វិចារំ វិចារេតិ , តាយ បីតិយា តំ បីតិំ បិយាយតិ, តាយ សតិយា តំ សតិំ សរតិ, តាយ បញ្ញាយ តំ បញ្ញំ បជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឈាននិកន្តិ ចិត្តសម្បយុត្តា, ឈានំ ចិត្តសម្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ…. ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឈាននិកន្តិ អកុសលំ, ឈានំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៧២. កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, សុវិទូរវិទូរានិ! កតមានិ ចត្តារិ? នភញ្ច, ភិក្ខវេ, បថវី ច – ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរំ…បេ…. តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តី”តិ។

៦៧៣. ន វត្តព្ពំ – “សមាបន្នោ អស្សាទេតិ, ឈាននិកន្តិ ឈានារម្មណា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, សោ តំ អស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តិំ អាបជ្ជតិ; វិតក្កវិចារានំ វូបសមា…បេ…. ទុតិយំ ឈានំ…បេ…. តតិយំ ឈានំ…បេ…. ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ , សោ តំ អស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តិំ អាបជ្ជតី”តិ [អ. និ. ៤.១២៣]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សមាបន្នោ អស្សាទេតិ, ឈាននិកន្តិ ឈានារម្មណាតិ។

សមាបន្នោ អស្សាទេតិកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១៣៣) ៨. អសាតរាគកថា

៦៧៤. អត្ថិ អសាតរាគោតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខាភិនន្ទិនោ សត្តា, អត្ថិ កេចិ ទុក្ខំ បត្ថេន្តិ បិហេន្តិ ឯសន្តិ គវេសន្តិ បរិយេសន្តិ, ទុក្ខំ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ សុខាភិនន្ទិនោ សត្តា, អត្ថិ កេចិ សុខំ បត្ថេន្តិ បិហេន្តិ ឯសន្តិ គវេសន្តិ បរិយេសន្តិ, សុខំ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សុខាភិនន្ទិនោ សត្តា, អត្ថិ កេចិ សុខំ បត្ថេន្តិ បិហេន្តិ ឯសន្តិ គវេសន្តិ បរិយេសន្តិ, សុខំ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អសាតរាគោ”តិ។

អត្ថិ អសាតរាគោតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខាយ វេទនាយ រាគានុសយោ អនុសេតិ, សុខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ អនុសេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ សុខាយ វេទនាយ រាគានុសយោ អនុសេតិ, ទុក្ខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ អនុសេតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សុខាយ វេទនាយ រាគានុសយោ អនុសេតិ, ទុក្ខាយ វេទនាយ បដិឃានុសយោ អនុសេតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អសាតរាគោ”តិ។

៦៧៥. ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អសាតរាគោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សោ ឯវំ អនុរោធវិរោធំ សមាបន្នោ យំ កិញ្ចិ វេទនំ វេទយតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា, សោ តំ វេទនំ អភិនន្ទតិ អភិវទតិ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតី”តិ [ម. និ. ៣.៤០៩ មហាតណ្ហាសង្ខយេ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ អសាតរាគោតិ។

អសាតរាគកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១៣៤) ៩. ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិកថា

៦៧៦. ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ វិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ...បេ. ... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ រូបតណ្ហា អព្យាកតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ សទ្ទតណ្ហា...បេ.... គន្ធតណ្ហា...បេ.... រសតណ្ហា...បេ.... ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា អព្យាកតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបតណ្ហា អកុសលាតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា អកុសលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សទ្ទតណ្ហា...បេ.... ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា អកុសលាតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា អកុសលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦៧៧. ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ ននុ តណ្ហា អកុសលា វុត្តា ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តណ្ហា អកុសលា វុត្តា ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ធម្មតណ្ហា អព្យាកតា”តិ។

ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ ននុ លោភោ អកុសលោ វុត្តោ ភគវតា, ធម្មតណ្ហា លោភោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោភោ អកុសលោ វុត្តោ ភគវតា, ធម្មតណ្ហា លោភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ធម្មតណ្ហា អព្យាកតា”តិ។

៦៧៨. ធម្មតណ្ហា លោភោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា ។ រូបតណ្ហា លោភោ អព្យាកតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ធម្មតណ្ហា លោភោ អព្យាកតោតិ? អាមន្តា។ សទ្ទតណ្ហា...បេ.... ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា លោភោ អព្យាកតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបតណ្ហា លោភោ អកុសលោតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា លោភោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សទ្ទតណ្ហា...បេ.... ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា លោភោ អកុសលោតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា លោភោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦៧៩. ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យាយំ តណ្ហា បោនោព្ភវិកា នន្ទីរាគសហគតា តត្រតត្រាភិនន្ទិនី, សេយ្យថិទំ – កាមតណ្ហា, ភវតណ្ហា, វិភវតណ្ហា”តិ [មហាវ. ១៤; ទី. និ. ២.៤០០]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ធម្មតណ្ហា អព្យាកតា”តិ។

៦៨០. ន វត្តព្ពំ – “ធម្មតណ្ហា អព្យាកតា”តិ? អាមន្តា។ ននុ សា ធម្មតណ្ហាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សា ធម្មតណ្ហា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ធម្មតណ្ហា អព្យាកតា”តិ។

ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិកថា និដ្ឋិតា។

១៣. តេរសមវគ្គោ

(១៣៥) ១០. ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិកថា

៦៨១. ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ រូបតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ សទ្ទតណ្ហា...បេ.... គន្ធតណ្ហា...បេ.... រសតណ្ហា...បេ.... ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបតណ្ហា ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា ទុក្ខសមុទយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សទ្ទតណ្ហា...បេ.... គន្ធតណ្ហា...បេ.... រសតណ្ហា...បេ.... ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា ទុក្ខសមុទយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦៨២. ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ ននុ តណ្ហា ទុក្ខសមុទយោ វុត្តោ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តណ្ហា ទុក្ខសមុទយោ វុត្តោ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ''ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោ''តិ។ ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ ននុ លោភោ ទុក្ខសមុទយោ វុត្តោ ភគវតា, ធម្មតណ្ហា លោភោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ លោភោ ទុក្ខសមុទយោ វុត្តោ ភគវតា, ធម្មតណ្ហា លោភោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ''ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោ''តិ។

៦៨៣. ធម្មតណ្ហា លោភោ, ន ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ រូបតណ្ហា លោភោ, ន ទុក្ខសមុទយោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ធម្មតណ្ហា លោភោ, ន ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ សទ្ទតណ្ហា…បេ.… គន្ធតណ្ហា…បេ.… រសតណ្ហា…បេ.… ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា លោភោ, ន ទុក្ខសមុទយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

រូបតណ្ហា លោភោ ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា លោភោ ទុក្ខសមុទយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… សទ្ទតណ្ហា…បេ.… ផោដ្ឋព្ពតណ្ហា លោភោ ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ ធម្មតណ្ហា លោភោ ទុក្ខសមុទយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៦៨៤. ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ''យាយំ តណ្ហា បោនោព្ភវិកា នន្ទីរាគសហគតា តត្រតត្រាភិនន្ទិនី, សេយ្យថិទំ – កាមតណ្ហា, ភវតណ្ហា, វិភវតណ្ហា''តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ''ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោ''តិ។

៦៨៥. ន វត្តព្ពំ – ''ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោ''តិ? អាមន្តា។ ននុ សា ធម្មតណ្ហាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សា ធម្មតណ្ហា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ''ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោ''តិ។

ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិកថា និដ្ឋិតា។

តេរសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

កប្បដ្ឋោ កប្បំ តិដ្ឋេយ្យ, កប្បដ្ឋោ កុសលំ ចិត្តំ ន បដិលភេយ្យ, អនន្តរាបយុត្តោ បុគ្គលោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមេយ្យ, និយតោ និយាមំ ឱក្កមតិ, និវុតោ នីវរណំ ជហតិ, សម្មុខីភូតោ សំយោជនំ ជហតិ, ឈាននិកន្តិ, អសាតរាគោ, ធម្មតណ្ហា អព្យាកតា, ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិ។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៣៦) ១. កុសលាកុសលបដិសន្ទហនកថា

៦៨៦. អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូលន្តិ? អាមន្តា។ យា អកុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, សាវ កុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូលំ, ន វត្តព្ពំ – “យា អកុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, សាវ កុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធី”តិ? អាមន្តា។ កុសលំ អនាវដ្ដេន្តស្ស [អនាវដ្ដន្តស្ស (សី. បី. ក.), អនាវជ្ជន្តស្ស (ស្យា. កំ.)] ឧប្បជ្ជតិ ...បេ.... អប្បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ កុសលំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ...បេ.... បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កុសលំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ...បេ.... បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូល”ន្តិ។

៦៨៧. អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូលន្តិ? អាមន្តា។ អកុសលមូលំ អយោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ កុសលំ អយោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ កុសលំ យោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កុសលំ យោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូល”ន្តិ។

អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូលន្តិ? អាមន្តា។ កាមសញ្ញាយ អនន្តរា នេក្ខម្មសញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ, ព្យាបាទសញ្ញាយ អនន្តរា អព្យាបាទសញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ, វិហឹសាសញ្ញាយ អនន្តរា អវិហឹសាសញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ, ព្យាបាទស្ស អនន្តរា មេត្តា ឧប្បជ្ជតិ, វិហឹសាយ អនន្តរា ករុណា ឧប្បជ្ជតិ, អរតិយា អនន្តរា មុទិតា ឧប្បជ្ជតិ, បដិឃស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខា ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦៨៨. កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូលន្តិ? អាមន្តា។ យា កុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, សាវ អកុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូលំ, ន វត្តព្ពំ – “យា កុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, សាវ អកុសលស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធី”តិ? អាមន្តា។ អកុសលំ អនាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ...បេ.... អប្បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អកុសលំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ...បេ.... បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អកុសលំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ...បេ.... បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូល”ន្តិ។

៦៨៩. កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូលន្តិ? អាមន្តា។ កុសលំ យោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ អកុសលំ យោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អកុសលំ អយោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អកុសលំ អយោនិសោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូល”ន្តិ។

កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូលន្តិ? អាមន្តា។ នេក្ខម្មសញ្ញាយ អនន្តរា កាមសញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ, អព្យាបាទសញ្ញាយ អនន្តរា ព្យាបាទសញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ, អវិហឹសាសញ្ញាយ អនន្តរា វិហឹសាសញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ, មេត្តាយ អនន្តរា ព្យាបាទោ ឧប្បជ្ជតិ, ករុណាយ អនន្តរា វិហឹសា ឧប្បជ្ជតិ, មុទិតាយ អនន្តរា អរតិ ឧប្បជ្ជតិ, ឧបេក្ខាយ អនន្តរា បដិឃំ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦៩០. ន វត្តព្ពំ – “អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូលំ, កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូល”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ យស្មិំយេវ វត្ថុស្មិំ រជ្ជតិ តស្មិំញេវ វត្ថុស្មិំ វិរជ្ជតិ, យស្មិំយេវ វត្ថុស្មិំ វិរជ្ជតិ តស្មិំញេវ វត្ថុស្មិំ រជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យស្មិញ្ញេវ វត្ថុស្មិំ រជ្ជតិ តស្មិញ្ញេវ វត្ថុស្មិំ វិរជ្ជតិ, យស្មិញ្ញេវ វត្ថុស្មិំ វិរជ្ជតិ តស្មិញ្ញេវ វត្ថុស្មិំ រជ្ជតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូលំ, កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូល”ន្តិ។

កុសលាកុសលបដិសន្ទហនកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៣៧) ២. សឡាយតនុប្បត្តិកថា

៦៨១. សឡាយតនំ អបុព្ពំ អចរិមំ មាតុកុច្ឆិស្មិំ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ សព្ពង្គបច្ចង្គី អហីនិន្ទ្រិយោ មាតុកុច្ឆិស្មិំ ឱក្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ចក្ខាយតនំ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ហត្ថា សណ្ឋន្តិ, បាទា សណ្ឋន្តិ, សីសំ សណ្ឋាតិ, កណ្ណោ សណ្ឋាតិ, នាសិកា សណ្ឋាតិ, មុខំ សណ្ឋាតិ, ទន្តា សណ្ឋន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន សោតាយតនំ…បេ… ឃានាយតនំ…បេ… ជិវ្ហាយតនំ សណ្ឋាតីតិ? អាមន្តា។ ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ហត្ថា សណ្ឋន្តិ, បាទា សណ្ឋន្តិ, សីសំ សណ្ឋាតិ, កណ្ណោ សណ្ឋាតិ, នាសិកា សណ្ឋាតិ, មុខំ សណ្ឋាតិ, ទន្តា សណ្ឋន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៦៨២. មាតុកុច្ឆិគតស្ស បច្ឆា ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ មាតុកុច្ឆិស្មិំ ចក្ខុបដិលាភាយ កម្មំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… មាតុកុច្ឆិគតស្ស បច្ឆា សោតាយតនំ…បេ… ឃានាយតនំ…បេ… ជិវ្ហាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ មាតុកុច្ឆិស្មិំ ជិវ្ហាបដិលាភាយ កម្មំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

មាតុកុច្ឆិគតស្ស បច្ឆា កេសា លោមា នខា ទន្តា អដ្ឋី ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា។ មាតុកុច្ឆិស្មិំ អដ្ឋិបដិលាភាយ កម្មំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ន វត្តព្ពំ – “មាតុកុច្ឆិគតស្ស បច្ឆា កេសា លោមា នខា ទន្តា អដ្ឋី ឧប្បជ្ជន្តី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“បឋមំ កលលំ ហោតិ, កលលា ហោតិ អព្ពុទំ;
អព្ពុទា ជាយតេ បេសិ [បេសី (ស្យា. កំ. បី.)], បេសិ និព្ពត្តតេ [និព្ពត្តតី (សី. ស្យា., សំ. និ. ១.២៣៥), និព្ពត្តតិ (បី. ក.)] ឃនោ;
ឃនា បសាខា ជាយន្តិ, កេសា លោមា នខាបិ ច។

“យញ្ចស្ស ភុញ្ជតិ មាតា, អន្នំ បានញ្ច ភោជនំ;
តេន សោ តត្ថ យាបេតិ, មាតុកុច្ឆិគតោ នរោ”តិ [សំ. និ. ១.២៣៥]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ មាតុកុច្ឆិគតស្ស បច្ឆា កេសា លោមា នខា ទន្តា អដ្ឋី ឧប្បជ្ជន្តីតិ។

សឡាយតនុប្បត្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៣៨) ៣. អនន្តរបច្ចយកថា

៦៨៣. ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា សោតវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ យា ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, សាវ សោតវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា សោតវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ, ន វត្តព្ពំ – “យា ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, សាវ សោតវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ សោតវិញ្ញាណំ អនាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… អប្បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។ ននុ សោតវិញ្ញាណំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ, អាមន្តា។ ហញ្ចិ សោតវិញ្ញាណំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា សោតវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតី”តិ។

៦៨៤. ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា សោតវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ រូបនិមិត្តំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ ? អាមន្តា។ សោតវិញ្ញាណំ រូបនិមិត្តំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខុវិញ្ញាណំ រូបារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ សោតវិញ្ញាណំ រូបារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ សោតវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ សោតវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ សោតវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ សោតវិញ្ញាណ”ន្តិ។

ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា សោតវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ ចក្ខុវិញ្ញាណំ តំ សោតវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៨៥. សោតវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា ឃានវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ…បេ…. ឃានវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ…បេ…. ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា កាយវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ យា ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធិ, សាវ កាយវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា កាយវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ, ន វត្តព្ពំ – “យា ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធិ, សាវ កាយវិញ្ញាណស្ស ឧប្បាទាយ អាវដ្ដនា…បេ…. បណិធី”តិ? អាមន្តា។ កាយវិញ្ញាណំ អនាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ…. អប្បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ កាយវិញ្ញាណំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ…. បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាយវិញ្ញាណំ អាវដ្ដេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ…. បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា កាយវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតី”តិ។

៦៨៦. ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា កាយវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ រសនិមិត្តំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ កាយវិញ្ញាណំ រសនិមិត្តំ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ រសារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ កាយវិញ្ញាណំ រសារម្មណញ្ញេវ ន អញ្ញារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ ជិវ្ហាវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយវិញ្ញាណន្តិ? អាមន្តា។ “ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ”ន្តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ជិវ្ហញ្ច បដិច្ច រសេ ច ឧប្បជ្ជតិ កាយវិញ្ញាណ”ន្តិ។

ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស អនន្តរា កាយវិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ ជិវ្ហាវិញ្ញាណំ តំ កាយវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៦៨៧. ន វត្តព្ពំ – “បញ្ចវិញ្ញាណា អញ្ញមញ្ញស្ស សមនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កោចិ នច្ចតិ គាយតិ វាទេតិ, រូបញ្ច បស្សតិ, សទ្ទញ្ច សុណាតិ, គន្ធញ្ច ឃាយតិ, រសញ្ច សាយតិ, ផោដ្ឋព្ពញ្ច ផុសតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កោចិ នច្ចតិ គាយតិ វាទេតិ, រូបញ្ច បស្សតិ, សទ្ទញ្ច សុណាតិ, គន្ធញ្ច ឃាយតិ, រសញ្ច សាយតិ, ផោដ្ឋព្ពញ្ច ផុសតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចវិញ្ញាណា អញ្ញមញ្ញស្ស សមនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តី”តិ។

អនន្តរបច្ចយកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៣៩) ៤. អរិយរូបកថា

៦៩៨. អរិយរូបំ មហាភូតានំ ឧបាទាយាតិ? អាមន្តា។ អរិយរូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ មហាភូតា កុសលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... មហាភូតា អព្យាកតាតិ? អាមន្តា។ អរិយរូបំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរិយរូបំ មហាភូតានំ ឧបាទាយាតិ? អាមន្តា។ អរិយរូបំ អនាសវំ អសំយោជនិយំ អគន្ថនិយំ អនោឃនិយំ អយោគនិយំ អនីវរណិយំ អបរាមដ្ឋំ អនុបាទានិយំ អសំកិលេសិយន្តិ? អាមន្តា។ មហាភូតា អនាសវា...បេ.... អសំកិលេសិយាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... មហាភូតា សាសវា សំយោជនិយា...បេ.... សំកិលេសិយាតិ? អាមន្តា។ អរិយរូបំ សាសវំ សំយោជនិយំ...បេ.... សំកិលេសិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៦៩៩. ន វត្តព្ពំ – “អរិយរូបំ មហាភូតានំ ឧបាទាយា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យំ កិញ្ចិ, ភិក្ខវេ, រូបំ ចត្តារិ មហាភូតានិ ចតុន្នញ្ច មហាភូតានំ ឧបាទាយរូប”ន្តិ [ម. និ. ១.៣៤៧; អ. និ. ១១.១៥]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អរិយរូបំ មហាភូតានំ ឧបាទាយាតិ។

អរិយរូបកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៤០) ៥. អញ្ញោ អនុសយោតិកថា

៧០០. អញ្ញោ កាមរាគានុសយោ អញ្ញំ កាមរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ កាមរាគោ អញ្ញំ កាមរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ស្វេវ កាមរាគោ តំ កាមរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ កាមរាគានុសយោ តំ កាមរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អញ្ញោ បដិឃានុសយោ អញ្ញំ បដិឃបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញំ បដិឃំ អញ្ញំ បដិឃបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តញ្ញេវ បដិឃំ តំ បដិឃបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ បដិឃានុសយោ តំ បដិឃបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អញ្ញោ មានានុសយោ អញ្ញំ មានបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ មានោ អញ្ញំ មានបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ស្វេវ មានោ តំ មានបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ មានានុសយោ តំ មានបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អញ្ញោ ទិដ្ឋានុសយោ អញ្ញំ ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញា ទិដ្ឋិ អញ្ញំ ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សាវ ទិដ្ឋិ តំ ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ ទិដ្ឋានុសយោ តំ ទិដ្ឋិបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អញ្ញោ វិចិកិច្ឆានុសយោ អញ្ញំ វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញា វិចិកិច្ឆា អញ្ញំ វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សាវ វិចិកិច្ឆា តំ វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ វិចិកិច្ឆានុសយោ តំ វិចិកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អញ្ញោ ភវរាគានុសយោ អញ្ញំ ភវរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ ភវរាគោ អញ្ញំ ភវរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ស្វេវ ភវរាគោ តំ ភវរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ ភវរាគានុសយោ តំ ភវរាគបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អញ្ញោ អវិជ្ជានុសយោ អញ្ញំ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញា អវិជ្ជា អញ្ញំ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សាវ អវិជ្ជា តំ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានន្តិ? អាមន្តា។ ស្វេវ អវិជ្ជានុសយោ តំ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧០១. ន វត្តព្ពំ – “អញ្ញោ អនុសយោ អញ្ញំ បរិយុដ្ឋាន”ន្តិ? អាមន្តា ។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ “សានុសយោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ “បរិយុដ្ឋិតោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ អញ្ញោ អនុសយោ អញ្ញំ បរិយុដ្ឋានន្តិ។ បុថុជ្ជនោ កុសលាព្យាកតេ ចិត្តេ វត្តមានេ “សរាគោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ “បរិយុដ្ឋិតោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ អញ្ញោ រាគោ អញ្ញំ បរិយុដ្ឋានន្តិ។

អញ្ញោ អនុសយោតិកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៤១) ៦. បរិយុដ្ឋានំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថា

៧០២. បរិយុដ្ឋានំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បរិយុដ្ឋានំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ សរាគំ ចិត្តំ សទោសំ ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តំ...បេ.... អកុសលំ ចិត្តំ សំកិលិដ្ឋំ ចិត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អត្ថិ សរាគំ ចិត្តំ សទោសំ ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តំ...បេ.... អកុសលំ ចិត្តំ សំកិលិដ្ឋំ ចិត្តន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ សរាគំ ចិត្តំ សទោសំ ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តំ...បេ.... អកុសលំ ចិត្តំ សំកិលិដ្ឋំ ចិត្តំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បរិយុដ្ឋានំ ចិត្តវិប្បយុត្ត”ន្តិ។

បរិយុដ្ឋានំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៤២) ៧. បរិយាបន្នកថា

៧០៣. រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ, រូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ សមាបត្តេសិយោ ឧបបត្តេសិយោ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតោ សហជាតោ សំសដ្ឋោ សម្បយុត្តោ ឯកុប្បាទោ ឯកនិរោធោ ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតោ សហជាតោ សំសដ្ឋោ សម្បយុត្តោ ឯកុប្បាទោ ឯកនិរោធោ ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ...បេ.... ឯការម្មណោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ, រូបធាតុបរិយាបន្នោ”តិ...បេ....។

រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ, រូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ សទ្ទរាគោ សទ្ទធាតុំ អនុសេតិ, សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ, រូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពរាគោ ផោដ្ឋព្ពធាតុំ អនុសេតិ, ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សទ្ទរាគោ សទ្ទធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – “សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោ”តិ? អាមន្តា។ រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – “រូបធាតុបរិយាបន្នោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពរាគោ ផោដ្ឋព្ពធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – “ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោ”តិ? អាមន្តា។ រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – “រូបធាតុបរិយាបន្នោ”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧០៤. អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ, អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា ។ សមាបត្តេសិយោ ឧបបត្តេសិយោ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតោ សហជាតោ សំសដ្ឋោ សម្បយុត្តោ ឯកុប្បាទោ ឯកនិរោធោ ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។ ននុ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន...បេ.... ឯការម្មណោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ...បេ.... ឯការម្មណោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ, អរូបធាតុបរិយាបន្នោ”តិ។

អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ, អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ សទ្ទរាគោ សទ្ទធាតុំ អនុសេតិ, សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ, អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពរាគោ ផោដ្ឋព្ពធាតុំ អនុសេតិ, ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សទ្ទរាគោ សទ្ទធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – “សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោ”តិ? អាមន្តា ។ អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – “អរូបធាតុបរិយាបន្នោ”តិ, ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ....

ផោដ្ឋព្ពរាគោ ផោដ្ឋព្ពធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – ‘‘ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោ’’តិ? អាមន្តា។ អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ, ន វត្តព្ពំ – ‘‘អរូបធាតុបរិយាបន្នោ’’តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧០៥. ន វត្តព្ពំ – ‘‘រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ រូបធាតុបរិយាបន្នោ, អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ អរូបធាតុបរិយាបន្នោ’’តិ? អាមន្តា។ ននុ កាមរាគោ កាមធាតុំ អនុសេតិ, កាមធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមរាគោ កាមធាតុំ អនុសេតិ កាមធាតុបរិយាបន្នោ , តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘រូបរាគោ រូបធាតុំ អនុសេតិ រូបធាតុបរិយាបន្នោ, អរូបរាគោ អរូបធាតុំ អនុសេតិ អរូបធាតុបរិយាបន្នោ’’តិ។

បរិយាបន្នកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៤៣) ៨. អព្យាកតកថា

៧០៦. ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ រូបំ និព្ពានំ ចក្ខាយតនំ…បេ…. ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិគតសម្បយុត្តោ ផស្សោ អព្យាកតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិគតសម្បយុត្តា វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. ចេតនា…បេ…. ចិត្តំ អព្យាកតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទិដ្ឋិគតសម្បយុត្តោ ផស្សោ អកុសលោតិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិគតំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទិដ្ឋិគតសម្បយុត្តា វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋិគតំ អកុសលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧០៧. ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ អផលំ អវិបាកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ សផលំ សវិបាកន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សផលំ សវិបាកំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកត’’ន្តិ។

ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ មិច្ឆាទិដ្ឋិបរមានិ វជ្ជានិ [អង្គុត្តរនិកាយេ] វុត្តានិ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មិច្ឆាទិដ្ឋិបរមានិ វជ្ជានិ វុត្តានិ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកត’’ន្តិ។

ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘មិច្ឆាទិដ្ឋិ ខោ, វច្ឆ, អកុសលា [អកុសលំ (ម. និ. ២.១៩៤)], សម្មាទិដ្ឋិ កុសលា’’ [កុសលំ (ម. និ. ២.១០៤)] តិ [ម. និ. ២.១៩៤]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកត’’ន្តិ។

ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘មិច្ឆាទិដ្ឋិស្ស ខោ អហំ, បុណ្ណ, ទ្វិន្នំ គតីនំ អញ្ញតរំ គតិំ វទាមិ – និរយំ វា តិរច្ឆានយោនិំ វា’’តិ [ម. និ. ២.៧៩]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកត’’ន្តិ។

៧០៨. ន វត្តព្ពំ – ‘‘ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកត’’ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘‘សស្សតោ លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ, អព្យាកតមេតំ, ‘អសស្សតោ លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ, អព្យាកតមេតំ, ‘អន្តវា លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ, អព្យាកតមេតំ, ‘អនន្តវា លោកោ’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ…. ‘តំ ជីវំ តំ សរីរ’ន្តិ ខោ, វច្ឆ…បេ…. ‘អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ’ន្តិ ខោ , វច្ឆ…បេ…. ‘ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ…. ‘ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ…. ‘ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ ខោ, វច្ឆ…បេ…. ‘នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា’តិ ខោ, វច្ឆ, អព្យាកតមេត’’ន្តិ [សំ. និ. ៤.៤១៦, ថោកំ បន វិសទិសំ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ។

ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – ‘‘មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស, ភិក្ខវេ, បុរិសបុគ្គលស្ស យញ្ចេវ កាយកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិន្នំ, យញ្ច វចីកម្មំ…បេ…. យញ្ច មនោកម្មំ, យា ច ចេតនា, យា ច បត្ថនា, យោ ច បណិធិ, យេ ច សង្ខារា, សព្ពេ តេ ធម្មា អនិដ្ឋាយ អកន្តាយ អមនាបាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តី’’តិ [អ. និ. ១.៣០៦]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – ‘‘ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកត’’ន្តិ។

អព្យាកតកថា និដ្ឋិតា។

១៤. ចុទ្ទសមវគ្គោ

(១៤៤) ៩. អបរិយាបន្នកថា

៧០៩. ទិដ្ឋិគតំ អបរិយាបន្នន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ, សកទាគាមិមគ្គោ សកទាគាមិផលំ, អនាគាមិមគ្គោ អនាគាមិផលំ, អរហត្តមគ្គោ អរហត្តផលំ, សតិបដ្ឋានំ សម្មប្បធានំ ឥទ្ធិបាទោ ឥន្ទ្រិយំ ពលំ ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧១០. ន វត្តព្ពំ – “ទិដ្ឋិគតំ អបរិយាបន្ន”ន្តិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ “កាមេសុ វីតរាគោ”តិ វត្តព្ពោតិ? អាមន្តា។ “វិគតទិដ្ឋិយោ”តិ វត្តព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ ទិដ្ឋិគតំ អបរិយាបន្នន្តិ។

អបរិយាបន្នកថា និដ្ឋិតា។

ចុទ្ទសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អកុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ កុសលមូលំ, កុសលមូលំ បដិសន្ទហតិ អកុសលមូលំ, សឡាយតនំ ឆវិញ្ញាណកាយា, អរិយរូបំ មហាភូតានំ ឧបាទាយ, ស្វេវ អនុសយោ តំ បរិយុដ្ឋានំ, បរិយុដ្ឋានំ ចិត្តវិប្បយុត្តំ, យថាធាតុ តញ្ញេវ អនុសេតិ, ទិដ្ឋិគតំ អព្យាកតំ, ទិដ្ឋិគតំ អបរិយាបន្នន្តិ។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៤៥) ១. បច្ចយតាកថា

៧១១. បច្ចយតា វវត្ថិតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វីមំសា ហេតុ, សោ ច អធិបតីតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ វីមំសា ហេតុ, សោ ច អធិបតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ ឆន្ទាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ឆន្ទាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

៧១២. ននុ វីរិយាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វីរិយាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ វីរិយាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច ឥន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វីរិយាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច ឥន្ទ្រិយំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ វីរិយាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច មគ្គង្គន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វីរិយាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច មគ្គង្គំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, មគ្គបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

៧១៣. ននុ ចិត្តាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតីតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ ចិត្តាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ ចិត្តាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, សោ ច អាហារោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចិត្តាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, សោ ច អាហារោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ ចិត្តាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច ឥន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចិត្តាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច ឥន្ទ្រិយំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

៧១៤. ននុ វីមំសាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វីមំសាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ វីមំសាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច ឥន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វីមំសាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច ឥន្ទ្រិយំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ វីមំសាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ, តញ្ច មគ្គង្គន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វីមំសាធិបតិ សហជាតានំ ធម្មានំ អធិបតិ , តញ្ច មគ្គង្គំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, មគ្គបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

៧១៥. ននុ អរិយំ ធម្មំ គរុំ កត្វា ឧប្បជ្ជតិ បច្ចវេក្ខណា, តញ្ចារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរិយំ ធម្មំ គរុំ កត្វា ឧប្បជ្ជតិ បច្ចវេក្ខណា, តញ្ចារម្មណំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

៧១៦. ននុ បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សា ច អាសេវនាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សា ច អាសេវនា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សា ច អាសេវនាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សា ច អាសេវនា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

ននុ បុរិមា បុរិមា កិរិយាព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កិរិយាព្យាកតានំ ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សា ច អាសេវនាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បុរិមា បុរិមា កិរិយាព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កិរិយាព្យាកតានំ ធម្មានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សា ច អាសេវនា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ។

៧១៧. ន វត្តព្ពំ – “បច្ចយតា វវត្ថិតា”តិ? អាមន្តា។ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ, អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ, អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ បច្ចយតា វវត្ថិតាតិ។

បច្ចយតាកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៤៦) ២. អញ្ញមញ្ញបច្ចយកថា

៧១៨. អវិជ្ជាបច្ចយាវ សង្ខារា, ន វត្តព្ពំ – “សង្ខារបច្ចយាបិ អវិជ្ជា”តិ? អាមន្តា។ ននុ អវិជ្ជា សង្ខារេន សហជាតាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អវិជ្ជា សង្ខារេន សហជាតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អវិជ្ជាបច្ចយាបិ សង្ខារា, សង្ខារបច្ចយាបិ អវិជ្ជា”តិ។

តណ្ហាបច្ចយាវ ឧបាទានំ, ន វត្តព្ពំ – “ឧបាទានបច្ចយាបិ តណ្ហា”តិ? អាមន្តា។ ននុ តណ្ហា ឧបាទានេន សហជាតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តណ្ហា ឧបាទានេន សហជាតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “តណ្ហាបច្ចយាបិ ឧបាទានំ, ឧបាទានបច្ចយាបិ តណ្ហា”តិ។

៧១៩. “ជរាមរណបច្ចយា , ភិក្ខវេ, ជាតិ, ជាតិបច្ចយា ភវោ”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ? នត្ថិ។ តេន ហិ អ វិជ្ជាបច្ចយាវ សង្ខារា, ន វត្តព្ពំ – “សង្ខារបច្ចយាបិ អវិជ្ជា”តិ។ តណ្ហាបច្ចយាវ ឧបាទានំ, ន វត្តព្ពំ – “ឧបាទានបច្ចយាបិ តណ្ហា”តិ។

“វិញ្ញាណបច្ចយា, ភិក្ខវេ, នាមរូបំ, នាមរូបបច្ចយាបិ វិញ្ញាណ”ន្តិ [ទី. និ. ២.៥៨, ថោកំ បន វិសទិសំ] – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អវិជ្ជាបច្ចយាបិ សង្ខារា, សង្ខារបច្ចយាបិ អវិជ្ជា; តណ្ហាបច្ចយាបិ ឧបាទានំ, ឧបាទានបច្ចយាបិ តណ្ហាតិ។

អញ្ញមញ្ញបច្ចយកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៤៧) ៣. អទ្ធាកថា

៧២០. អទ្ធា បរិនិប្ផន្នោតិ? អាមន្តា។ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អតីតោ អទ្ធា បរិនិប្ផន្នោតិ? អាមន្តា។ រូបន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគតោ អទ្ធា បរិនិប្ផន្នោតិ? អាមន្តា។ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធា បរិនិប្ផន្នោតិ? អាមន្តា។ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អតីតំ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណំ អតីតោ អទ្ធាតិ? អាមន្តា។ អតីតា បញ្ចទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អនាគតំ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណំ អនាគតោ អទ្ធាតិ? អាមន្តា។ អនាគតា បញ្ចទ្ធាតិ? ន ហេវំ

វត្តព្ពេ…បេ… បច្ចុប្បន្នំ រូបំ វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណំ បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធាតិ? អាមន្តា។ បច្ចុប្បន្នា បញ្ចទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតា បញ្ចក្ខន្ធា អតីតោ អទ្ធា, អនាគតា បញ្ចក្ខន្ធា អនាគតោ អទ្ធា, បច្ចុប្បន្នា បញ្ចក្ខន្ធា បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធាតិ? អាមន្តា។ បន្នរសទ្ធាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតានិ ទ្វាទសាយតនានិ អតីតោ អទ្ធា, អនាគតានិ ទ្វាទសាយតនានិ អនាគតោ អទ្ធា, បច្ចុប្បន្នានិ ទ្វាទសាយតនានិ បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធាតិ? អាមន្តា។ ឆត្តឹស អទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតា អដ្ឋារស ធាតុយោ អតីតោ អទ្ធា, អនាគតា អដ្ឋារស ធាតុយោ អនាគតោ អទ្ធា, បច្ចុប្បន្នា អដ្ឋារស ធាតុយោ បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធាតិ? អាមន្តា។ ចតុបញ្ញាស អទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អតីតានិ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ អតីតោ អទ្ធា, អនាគតានិ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ អនាគតោ អទ្ធា, បច្ចុប្បន្នានិ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធាតិ? អាមន្តា។ ឆសដ្ឋិ អទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧២១. ន វត្តព្ពំ – “អទ្ធា បរិនិប្ផន្នោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, កថាវត្ថូនិ! កតមានិ តីណិ? អតីតំ វា, ភិក្ខវេ, អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ – ‘ឯវំ អហោសិ អតីតមទ្ធាន’ន្តិ; អនាគតំ វា, ភិក្ខវេ, អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ – ‘ឯវំ ភវិស្សតិ អនាគតមទ្ធាន’ន្តិ; ឯតរហិ វា, ភិក្ខវេ, បច្ចុប្បន្នំ អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ – ‘ឯវំ ហោតិ ឯតរហិ បច្ចុប្បន្ន’ន្តិ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ កថាវត្ថូនី”តិ [អ. និ. ៣.៦៨; ទី. និ. ៣.៣០៥]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អទ្ធា បរិនិប្ផន្នោតិ។

អទ្ធាកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៤៨) ៤. ខណលយមុហុត្តកថា

៧២២. ខណោ បរិនិប្ផន្នោ, លយោ បរិនិប្ផន្នោ, មុហុត្តំ បរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧២៣. ន វត្តព្ពំ – “មុហុត្តំ បរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, កថាវត្ថូនិ! កតមានិ តីណិ? អតីតំ វា, ភិក្ខវេ, អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ – ‘ឯវំ អហោសិ អតីតមទ្ធាន’ន្តិ; អនាគតំ វា, ភិក្ខវេ, អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ – ‘ឯវំ ភវិស្សតិ អនាគតមទ្ធាន’ន្តិ; ឯតរហិ វា, ភិក្ខវេ, បច្ចុប្បន្នំ អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ – ‘ឯវំ ហោតិ ឯតរហិ បច្ចុប្បន្ន’ន្តិ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ កថាវត្ថូនី”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ មុហុត្តំ បរិនិប្ផន្នន្តិ។

ខណលយមុហុត្តកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៤៩) ៥. អាសវកថា

៧២៤. ចត្តារោ អាសវា អនាសវាតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ…បេ… ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧២៥. ន វត្តព្ពំ – “ចត្តារោ អាសវា អនាសវាតិ? អាមន្តា។ អត្ថញ្ញេវ អាសវា យេហិ អាសវេហិ តេ អាសវា សាសវា ហោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ ចត្តារោ អាសវា អនាសវាតិ។

អាសវកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៥០) ៦. ជរាមរណកថា

៧២៦. លោកុត្តរានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ លោកុត្តរន្តិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ...បេ.... ពោជ្ឈង្គោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតាបត្តិមគ្គស្ស ជរាមរណំ សោតាបត្តិមគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតាបត្តិមគ្គស្ស ជរាមរណំ សោតាបត្តិមគ្គោតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលស្ស ជរាមរណំ សោតាបត្តិផលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... សកទាគាមិមគ្គស្ស...បេ.... សកទាគាមិផលស្ស...បេ.... អនាគាមិមគ្គស្ស...បេ.... អនាគាមិផលស្ស...បេ.... អរហត្តមគ្គស្ស ជរាមរណំ អរហត្តមគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហត្តមគ្គស្ស ជរាមរណំ អរហត្តមគ្គោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តផលស្ស ជរាមរណំ អរហត្តផលន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សតិបដ្ឋានានំ... សម្មប្បធានានំ... ឥទ្ធិបាទានំ... ឥន្ទ្រិយានំ... ពលានំ... ពោជ្ឈង្គានំ ជរាមរណំ ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧២៧. ន វត្តព្ពំ – “លោកុត្តរានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ លោកុត្តរន្តិ? អាមន្តា។ លោកិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ លោកុត្តរន្តិ។

ជរាមរណកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៥១) ៧. សញ្ញាវេទយិតកថា

៧២៨. សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ លោកុត្តរាតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ផលំ និព្ពានំ, សោតាបត្តិមគ្គោ សោតាបត្តិផលំ...បេ.... ពោជ្ឈង្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧២៩. ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ លោកុត្តរាតិ? អាមន្តា។ លោកិយាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ លោកុត្តរាតិ។

សញ្ញាវេទយិតកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៥២) ៨. ទុតិយសញ្ញាវេទយិតកថា

៧៣០. សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ លោកិយាតិ? អាមន្តា។ រូបន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វេទនា... សញ្ញា... សង្ខារា... វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាមាវចរាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបាវចរាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរូបាវចរាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៣១. ន វត្តព្ពំ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ លោកិយាតិ? អាមន្តា។ លោកុត្តរាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ លោកិយាតិ។

ទុតិយសញ្ញាវេទយិតកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៥៣) ៩. តតិយសញ្ញាវេទយិតកថា

៧៣២. សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស មារណន្តិយោ ផស្សោ, មារណន្តិយា វេទនា, មារណន្តិយា សញ្ញា, មារណន្តិយា ចេតនា , មារណន្តិយំ ចិត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... នត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស មារណន្តិយោ ផស្សោ, មារណន្តិយា វេទនា, មារណន្តិយា សញ្ញា, មារណន្តិយា ចេតនា, មារណន្តិយំ ចិត្តន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស មារណន្តិយោ ផស្សោ, មារណន្តិយា វេទនា, មារណន្តិយា សញ្ញា, មារណន្តិយា ចេតនា, មារណន្តិយំ ចិត្តំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យា”តិ។

សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…. នត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តន្តិ? អាមន្តា។ អផស្សកស្ស កាលំ កិរិយា, អវេទនកស្ស កាលំ កិរិយា…បេ…. អចិត្តកស្ស កាលំ កិរិយាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…. ននុ សផស្សកស្ស កាលំ កិរិយា…បេ…. សចិត្តកស្ស កាលំ កិរិយាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សផស្សកស្ស កាលំ កិរិយា…បេ…. សចិត្តកស្ស កាលំ កិរិយា, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យា”តិ។

សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស កាយេ វិសំ កមេយ្យ, សត្ថំ កមេយ្យ, អគ្គិ កមេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…. សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស កាយេ វិសំ ន កមេយ្យ, សត្ថំ ន កមេយ្យ, អគ្គិ ន កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស កាយេ វិសំ ន កមេយ្យ, សត្ថំ ន កមេយ្យ, អគ្គិ ន កមេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យា”តិ។

សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស កាយេ វិសំ កមេយ្យ, សត្ថំ កមេយ្យ, អគ្គិ កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ន និរោធំ សមាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

៧៣៣. សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ ន កាលំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សោ និយាមោ យេន និយាមេន និយតោ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ ន កាលំ ករេយ្យាតិ? នត្ថិ។ ហញ្ចិ នត្ថិ សោ និយាមោ យេន និយាមេន និយតោ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ ន កាលំ ករេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ ន កាលំ ករេយ្យាតិ។

៧៣៤. ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី ន កាលំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សោ និយាមោ យេន និយាមេន និយតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី ន កាលំ ករេយ្យាតិ? នត្ថិ។ ហញ្ចិ នត្ថិ សោ និយាមោ យេន និយាមេន និយតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី ន កាលំ ករេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គី ន កាលំ ករេយ្យា”តិ។

តតិយសញ្ញាវេទយិតកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៥៤) ១០. អសញ្ញសត្តុបិកកថា

៧៣៥. សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ អសញ្ញសត្តុបិកាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស អលោភោ កុសលមូលំ , អទោសោ កុសលមូលំ, អមោហោ កុសលមូលំ, សទ្ធា វីរិយំ សតិ សមាធិ បញ្ញាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…. នត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស អលោភោ កុសលមូលំ , អទោសោ កុសលមូលំ…បេ…. បញ្ញាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស អលោភោ កុសលមូលំ, អទោសោ កុសលមូលំ, អមោហោ កុសលមូលំ, សទ្ធា វីរិយំ សតិ សមាធិ បញ្ញា, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ អសញ្ញសត្តុបិកា”តិ។

សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ អសញ្ញសត្តុបិកាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…. នត្ថិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តន្តិ? អាមន្តា។ អផស្សកស្ស មគ្គភាវនា…បេ…. អចិត្តកស្ស មគ្គភាវនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…. ននុ សផស្សកស្ស មគ្គភាវនា…បេ…. សចិត្តកស្ស មគ្គភាវនាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សផស្សកស្ស មគ្គភាវនា…បេ…. សចិត្តកស្ស មគ្គភាវនា, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ អសញ្ញសត្តុបិកា”តិ។

សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ អសញ្ញសត្តុបិកាតិ? អាមន្តា។ យេ កេចិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបជ្ជន្តិ, សព្វេ តេ អសញ្ញសត្តុបិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ….។

៧៣៦. ន វត្តព្វំ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ អសញ្ញសត្តុបិកា”តិ? អាមន្តា។ ននុ ឥធាបិ អសញ្ញី តត្រាបិ អសញ្ញីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ឥធាបិ អសញ្ញី តត្រាបិ អសញ្ញី, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “សញ្ញាវេទយិតនិរោធ

សមាបត្តិ អសញ្ញសត្តុបិកា’’តិ។

អសញ្ញសត្តុបិកកថា និដ្ឋិតា។

១៥. បន្នរសមវគ្គោ

(១៥៥) ១១. កម្មូបចយកថា

៧៣៧. អញ្ញំ កម្មំ អញ្ញោ កម្មូបចយោតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ ផស្សោ, អញ្ញោ ផស្សូបចយោ; អញ្ញា វេទនា, អញ្ញោ វេទនូបចយោ; អញ្ញា សញ្ញា, អញ្ញោ សញ្ញូបចយោ; អញ្ញា ចេតនា, អញ្ញោ ចេតនូបចយោ; អញ្ញំ ចិត្តំ, អញ្ញោ ចិត្តូបចយោ; អញ្ញា សទ្ធា, អញ្ញោ សទ្ធូបចយោ; អញ្ញំ វីរិយំ, អញ្ញោ វីរិយូបចយោ; អញ្ញា សតិ, អញ្ញោ សតូបចយោ ; អញ្ញោ សមាធិ, អញ្ញោ សមាធូបចយោ; អញ្ញា បញ្ញា, អញ្ញោ បញ្ញូបចយោ; អញ្ញោ រាគោ, អញ្ញោ រាគូបចយោ…បេ… អញ្ញំ អនោត្តប្បំ, អញ្ញោ អនោត្តប្បូបចយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧៣៨. អញ្ញំ កម្មំ, អញ្ញោ កម្មូបចយោតិ? អាមន្តា។ កម្មូបចយោ កម្មេន សហជាតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កម្មូបចយោ កម្មេន សហជាតោតិ, អាមន្តា។ កុសលេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ កុសលោតិ, ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កុសលេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ កុសលោតិ? អាមន្តា។ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទុក្ខាយ វេទនាយ…បេ… អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧៣៩. កម្មូបចយោ កម្មេន សហជាតោតិ? អាមន្តា។ អកុសលេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ អកុសលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អកុសលេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ អកុសលោតិ? អាមន្តា។ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទុក្ខាយ វេទនាយ…បេ… អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តេន កម្មេន សហជាតោ កម្មូបចយោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧៤០. កម្មំ ចិត្តេន សហជាតំ, កម្មំ សារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ កម្មូបចយោ ចិត្តេន សហជាតោ, កម្មូបចយោ សារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… កម្មូបចយោ ចិត្តេន សហជាតោ , កម្មូបចយោ អនារម្មណោតិ ? អាមន្តា។ កម្មំ ចិត្តេន សហជាតំ, កម្មំ អនារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កម្មំ ចិត្តេន សហជាតំ, ចិត្តំ ភិជ្ជមានំ កម្មំ ភិជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ កម្មូបចយោ ចិត្តេន សហជាតោ, ចិត្តំ ភិជ្ជមានំ កម្មូបចយោ ភិជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កម្មូបចយោ ចិត្តេន សហជាតោ, ចិត្តំ ភិជ្ជមានំ កម្មូបចយោ ន ភិជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ កម្មំ ចិត្តេន សហជាតំ, ចិត្តំ ភិជ្ជមានំ កម្មំ ន ភិជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧៤១. កម្មម្ហិ កម្មូបចយោតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ កម្មំ សោ កម្មូបចយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កម្មម្ហិ កម្មូបចយោ, កម្មូបចយតោ វិបាកោ និព្ពត្តតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ កម្មំ, សោ កម្មូបចយោ, សោ កម្មវិបាកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កម្មម្ហិ កម្មូបចយោ, កម្មូបចយតោ វិបាកោ និព្ពត្តតិ, វិបាកោ សារម្មណោតិ? អាមន្តា។ កម្មូបចយោ សារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… កម្មូបចយោ អនារម្មណោតិ? អាមន្តា។ វិបាកោ អនារម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៧៤២. អញ្ញំ កម្មំ អញ្ញោ កម្មូបចយោតិ, អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, បុណ្ណ, ឯកច្ចោ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ [សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ (ក.) ម. និ. ២.៨១ បស្សិតព្ពំ] កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ វចីសង្ខារំ...បេ.... មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, សោ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា, សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ វចីសង្ខារំ...បេ.... មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ លោកំ ឧបបជ្ជតិ។ តមេនំ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាពជ្ឈាបិ អព្យាពជ្ឈាបិ ផស្សា ផុសន្តិ។ សោ សព្យាពជ្ឈេហិបិ អព្យាពជ្ឈេហិបិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាពជ្ឈម្បិ អព្យាពជ្ឈម្បិ វេទនំ វេទេតិ វោកិណ្ណសុខទុក្ខំ, សេយ្យថាបិ មនុស្សា ឯកច្ចេ ច ទេវា ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកា។ ឥតិ ខោ, បុណ្ណ, ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ, យំ ករោតិ តេន ឧបបជ្ជតិ, ឧបបន្នមេតំ ផស្សា ផុសន្តិ។ ឯវម្បាហំ, បុណ្ណ, ‘កម្មទាយាទា សត្តា’តិ វទាមី”តិ [ម. និ. ២.៨១]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “អញ្ញំ កម្មំ, អញ្ញោ កម្មូបចយោ”តិ។

កម្មូបចយកថា និដ្ឋិតា។

បន្នរសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

បច្ចយតា វវត្ថិតា, បដិច្ចសមុប្បាទោ, អទ្ធា, ខណោ លយោ មុហុត្តំ, ចត្តារោ អាសវា អនាសវា, លោកុត្តរានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ លោកុត្តរា, សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ លោកុត្តរា, សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ លោកិយា, សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នោ កាលំ ករេយ្យ, ស្វេវ មគ្គោ អសញ្ញសត្តុបបត្តិយា , អញ្ញំ កម្មំ អញ្ញោ កម្មូបចយោតិ។

តតិយោ បណ្ណាសកោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អនុសយា, សំវរោ, កប្បោ, មូលញ្ច វវត្ថិតាតិ។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៥៦) ១. និគ្គហកថា

៧៤៣. បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស ចិត្តំ “មា រជ្ជិ”, “មា ទុស្សិ”, “មា មុយ្ហិ”, “មា កិលិស្សី”តិ និគ្គណ្ហាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស ឧប្បន្នោ ផស្សោ “មា និរុជ្ឈី”តិ និគ្គណ្ហាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បរោ បរស្ស ឧប្បន្នា វេទនា…បេ.… ឧប្បន្នា សញ្ញា… ឧប្បន្នា ចេតនា… ឧប្បន្នំ ចិត្តំ… ឧប្បន្នា សទ្ធា… ឧប្បន្នំ វីរិយំ … ឧប្បន្នា សតិ… ឧប្បន្នោ សមាធិ…បេ.… ឧប្បន្នា បញ្ញា “មា និរុជ្ឈី”តិ និគ្គណ្ហាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អត្ថាយ រាគំ បជហតិ… ទោសំ បជហតិ…បេ.… អនោត្តប្បំ បជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អត្ថាយ មគ្គំ ភាវេតិ… សតិបដ្ឋានំ ភាវេតិ…បេ.… ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អត្ថាយ ទុក្ខំ បរិជានាតិ, សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ អញ្ញស្ស ការកោ, បរង្កតំ សុខំ ទុក្ខំ អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“អត្តនាវ កតំ បាបំ, អត្តនា សំកិលិស្សតិ;
អត្តនា អកតំ បាបំ, អត្តនាវ វិសុជ្ឈតិ;
សុទ្ធិ អសុទ្ធិ បច្ចត្តំ, នាញ្ញោ អញ្ញំ វិសោធយេ”តិ [ធ. ប. ១៦៥]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតី”តិ។

៧៤៤. ន វត្តព្ពំ – “បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ ពលប្បត្តា, អត្ថិ វសីភូតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ ពលប្បត្តា, អត្ថិ វសីភូតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរោ បរស្ស ចិត្តំ និគ្គណ្ហាតី”តិ។

និគ្គហកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៥៧) ២. បគ្គហកថា

៧៤៥. បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស ចិត្តំ “មា រជ្ជិ,”“មា ទុស្សិ,”“មា មុយ្ហិ,”“មា កិលិស្សី”តិ បគ្គណ្ហាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អលោភំ កុសលមូលំ ជនេតិ… អទោសំ កុសលមូលំ ជនេតិ… អមោហំ កុសលមូលំ ជនេតិ… សទ្ធំ ជនេតិ… វីរិយំ ជនេតិ… សតឹ ជនេតិ… សមាធឹ ជនេតិ… បញ្ញំ ជនេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស ឧប្បន្នោ ផស្សោ “មា និរុជ្ឈី”តិ បគ្គណ្ហាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បរោ បរស្ស ឧប្បន្នា វេទនា…បេ.… ឧប្បន្នា បញ្ញា “មា និរុជ្ឈី”តិ បគ្គណ្ហាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អត្ថាយ រាគំ បជហតិ… ទោសំ បជហតិ… មោហំ បជហតិ…បេ.… អនោត្តប្បំ បជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អត្ថាយ មគ្គំ ភាវេតិ… សតិបដ្ឋានំ ភាវេតិ…បេ…. ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អត្ថាយ ទុក្ខំ បរិជានាតិ…បេ…. មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ អញ្ញស្ស ការកោ, បរង្កតំ សុខំ ទុក្ខំ អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “អត្តនាវ កតំ បាបំ…បេ…. នាញ្ញោ អញ្ញំ វិសោធយេ”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតី”តិ។

៧៤៦. ន វត្តព្ពំ – “បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ ពលប្បត្តា, អត្ថិ វសីភូតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ ពលប្បត្តា, អត្ថិ វសីភូតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បរោ បរស្ស ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតី”តិ។

បគ្គហកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៥៨) ៣. សុខានុប្បទានកថា

៧៤៧. បរោ បរស្ស សុខំ អនុប្បទេតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស ទុក្ខំ អនុប្បទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បរោ បរស្ស ទុក្ខំ ន អនុប្បទេតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស សុខំ ន អនុប្បទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បរោ បរស្ស សុខំ អនុប្បទេតីតិ? អាមន្តា។ បរោ បរស្ស អត្តនោ សុខំ អនុប្បទេតិ, អញ្ញេសំ សុខំ អនុប្បទេតិ, តស្ស សុខំ អនុប្បទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បរោ បរស្ស នេវត្តនោ, ន អញ្ញេសំ, ន តស្ស សុខំ អនុប្បទេតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បរោ បរស្ស នេវត្តនោ, ន អញ្ញេសំ, ន តស្ស សុខំ អនុប្បទេតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បរោ បរស្ស សុខំ អនុប្បទេតី”តិ។

បរោ បរស្ស សុខំ អនុប្បទេតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ អញ្ញស្ស ការកោ, បរង្កតំ សុខំ ទុក្ខំ អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៤៨. ន វត្តព្ពំ – “បរោ បរស្ស សុខំ អនុប្បទេតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា ឧទាយី ឯតទវោច – “ពហូនំ វត នោ ភគវា ទុក្ខធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា សុខធម្មានំ ឧបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា អកុសលានំ ធម្មានំ អបហត្តា, ពហូនំ វត នោ ភគវា កុសលានំ ធម្មានំ ឧបហត្តា”តិ [ម. និ. ២.១៤៨ លដុកិកោបមេ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បរោ បរស្ស សុខំ អនុប្បទេតីតិ។

សុខានុប្បទានកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៥៩) ៤. អធិគយ្ហមនសិការកថា

៧៤៩. អធិគយ្ហ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ តេន ចិត្តេន តំ ចិត្តំ បជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ចិត្តេន តំ ចិត្តំ បជានាតីតិ? អាមន្តា ។ តេន ចិត្តេន តំ ចិត្តំ “ចិត្ត”ន្តិ បជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. តេន ចិត្តេន តំ ចិត្តំ “ចិត្ត”ន្តិ បជានាតីតិ? អាមន្តា។ តំ ចិត្តំ តស្ស ចិត្តស្ស អារម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តំ ចិត្តំ តស្ស ចិត្តស្ស អារម្មណន្តិ? អាមន្តា។ តេន ផស្សេន តំ ផស្សំ ផុសតិ, តាយ វេទនាយ…បេ…. តាយ សញ្ញាយ… តាយ ចេតនាយ… តេន ចិត្តេន… តេន វិតក្កេន… តេន វិចារេន… តាយ បីតិយា… តាយ សតិយា… តាយ បញ្ញាយ តំ បញ្ញំ បជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៥០. អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតិ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតិ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ តិណ្ណំ ផស្សានំ…បេ.… តិណ្ណំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៧៥១. អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតិ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតិ, បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ តិណ្ណំ ផស្សានំ…បេ.… តិណ្ណំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៧៥២. បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិករោន្តោ , អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតិ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… បច្ចុប្បន្នំ “បច្ចុប្បន្ន”ន្តិ មនសិករោន្តោ, អតីតំ “អតីត”ន្តិ មនសិ ករោតិ, អនាគតំ “អនាគត”ន្តិ មនសិ ករោតីតិ? អាមន្តា។ តិណ្ណំ ផស្សានំ…បេ.… តិណ្ណំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

៧៥៣. ន វត្តព្ពំ – “អធិគយ្ហ មនសិ ករោតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចាតិ, យទា បញ្ញាយ បស្សតិ;
អថ និព្ពិន្ទតិ ទុក្ខេ, ឯស មគ្គោ វិសុទ្ធិយា។

“សព្ពេ សង្ខារា ទុក្ខាតិ, យទា បញ្ញាយ បស្សតិ;
អថ និព្ពិន្ទតិ ទុក្ខេ, ឯស មគ្គោ វិសុទ្ធិយា។

“សព្ពេ ធម្មា អនត្តាតិ, យទា បញ្ញាយ បស្សតិ;
អថ និព្ពិន្ទតិ ទុក្ខេ, ឯស មគ្គោ វិសុទ្ធិយា”តិ [ធ. ប. ២៧៧-២៧៩]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អធិគយ្ហ មនសិ ករោតីតិ។

អធិគយ្ហមនសិការកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៦០) ៥. រូបំ ហេតូតិកថា

៧៥៤. រូបំ ហេតូតិ? អាមន្តា។ អលោភោ ហេតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អទោសោ ហេតុ...បេ.... អមោហោ ហេតុ... លោភោ ហេតុ... ទោសោ ហេតុ... មោហោ ហេតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ ហេតូតិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ ហេតូ”តិ។

៧៥៥. អលោភោ ហេតុ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ ហេតុ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អទោសោ ហេតុ... អមោហោ ហេតុ... លោភោ ហេតុ... ទោសោ ហេតុ... មោហោ ហេតុ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ ហេតុ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ ហេតុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ អលោភោ ហេតុ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបំ ហេតុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា ។ អទោសោ ហេតុ... អមោហោ ហេតុ... លោភោ ហេតុ... ទោសោ ហេតុ... មោហោ ហេតុ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៥៦. ន វត្តព្ពំ – “រូបំ ហេតូ”តិ? អាមន្តា។ ននុ មហាភូតា ឧបាទាយរូបានំ [ឧបាទារូបានំ (សី. បី. ក.)] ឧបាទាយហេតូតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មហាភូតា ឧបាទាយរូបានំ ឧបាទាយហេតុ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ ហេតូ”តិ។

រូបំ ហេតូតិកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៦១) ៦. រូបំ សហេតុកន្តិកថា

៧៥៧. រូបំ សហេតុកន្តិ? អាមន្តា។ អលោភហេតុនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អទោសហេតុនាតិ ...បេ.... អមោហហេតុនាតិ...បេ.... លោភហេតុនា...បេ.... ទោសហេតុនា...បេ.... មោហហេតុនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ សហេតុកន្តិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ សហេតុក”ន្តិ។

៧៥៨. អលោភោ សហេតុកោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ សហេតុកំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អទោសោ សហេតុកោ...បេ.... អមោហោ... សទ្ធា... វីរិយំ... សតិ... សមាធិ... បញ្ញា... លោភោ... ទោសោ... មោហោ... មានោ... ទិដ្ឋិ... វិចិកិច្ឆា... ថិនំ... ឧទ្ធច្ចំ... អហិរិកំ... អនោត្តប្បំ សហេតុកំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ សហេតុកំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ សហេតុកំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ អលោភោ សហេតុកោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបំ សហេតុកំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ អទោសោ សហេតុកោ...បេ.... អនោត្តប្បំ សហេតុកំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៥៩. ន វត្តព្វំ – “រូបំ សហេតុក”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ រូបំ សប្បច្ចយន្តិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រូបំ សប្បច្ចយំ, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “រូបំ សហេតុក”ន្តិ។

រូបំ សហេតុកន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៦២) ៧. រូបំ កុសលាកុសលន្តិកថា

៧៦០. រូបំ កុសលន្តិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “រូបំ កុសល”ន្តិ។

៧៦១. អលោភោ កុសលោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ កុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

អទោសោ កុសលោ…បេ… អមោហោ កុសលោ…បេ… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ…បេ… បញ្ញា កុសលា សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ កុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

រូបំ កុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ អលោភោ កុសលោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា …បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

រូបំ កុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ អទោសោ កុសលោ…បេ… បញ្ញា កុសលា អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៧៦២. រូបំ អកុសលន្តិ? អាមន្តា។ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ននុ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “រូបំ អកុសល”ន្តិ…បេ…។

៧៦៣. លោភោ អកុសលោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា ។ រូបំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ទោសោ… មោហោ… មានោ…បេ… អនោត្តប្បំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ ? អាមន្តា។ រូបំ អកុសលំ សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

រូបំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ លោភោ អកុសលោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… រូបំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ទោសោ… មោហោ…បេ… អនោត្តប្បំ អកុសលំ អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៧៦៤. ន វត្តព្វំ – “រូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បី”តិ? អាមន្តា។ ននុ កាយកម្មំ វចីកម្មំ កុសលម្បិ អកុសលម្បីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាយកម្មំ វចីកម្មំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “រូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បី”តិ។

រូបំ កុសលាកុសលន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៦៣) ៨. រូបំ វិបាកោតិកថា

៧៦៥. រូបំ វិបាកោតិ? អាមន្តា។ រូបំ សុខវេទនិយំ ទុក្ខវេទនិយំ អទុក្ខមសុខវេទនិយំ , សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ, ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ, អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ, ផស្សេន សម្បយុត្តំ...បេ.... ចិត្តេន សម្បយុត្តំ, សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ន សុខវេទនិយំ ន ទុក្ខវេទនិយំ...បេ.... អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សុខវេទនិយំ ន ទុក្ខវេទនិយំ...បេ.... អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "រូបំ វិបាកោ"តិ។

៧៦៦. ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ សុខវេទនិយោ ទុក្ខវេទនិយោ...បេ.... សារម្មណោ , អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ រូបំ វិបាកោ, រូបំ សុខវេទនិយំ ទុក្ខវេទនិយំ...បេ.... សារម្មណំ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបំ វិបាកោ , រូបំ ន សុខវេទនិយំ ន ទុក្ខវេទនិយំ...បេ.... អនារម្មណំ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ផស្សោ វិបាកោ, ផស្សោ ន សុខវេទនិយោ ន ទុក្ខវេទនិយោ...បេ.... អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៦៧. ន វត្តព្ពំ – "រូបំ វិបាកោ"តិ? អាមន្តា។ ននុ កម្មស្ស កតត្តា ឧប្បន្នា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា វិបាកោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កម្មស្ស កតត្តា ឧប្បន្នា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា វិបាកោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "កម្មស្ស កតត្តា ឧប្បន្នំ រូបំ វិបាកោ"តិ។

រូបំ វិបាកោតិកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៦៤) ៩. រូបំ រូបាវចរារូបាវចរន្តិកថា

៧៦៨. អត្ថិ រូបំ រូបាវចរន្តិ? អាមន្តា។ សមាបត្តេសិយំ ឧបបត្តេសិយំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ, សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតំ សហជាតំ សំសដ្ឋំ សម្បយុត្តំ ឯកុប្បាទំ ឯកនិរោធំ ឯកវត្ថុកំ ឯការម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ន សមាបត្តេសិយំ ន ឧបបត្តេសិយំ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតំ សហជាតំ សំសដ្ឋំ សម្បយុត្តំ ឯកុប្បាទំ ឯកនិរោធំ ឯកវត្ថុកំ ឯការម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សមាបត្តេសិយំ ន ឧបបត្តេសិយំ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន...បេ.... ឯការម្មណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ រូបំ រូបាវចរ"ន្តិ។

៧៦៩. អត្ថិ រូបំ អរូបាវចរន្តិ? អាមន្តា។ សមាបត្តេសិយំ ឧបបត្តេសិយំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ, សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតំ សហជាតំ សំសដ្ឋំ សម្បយុត្តំ ឯកុប្បាទំ ឯកនិរោធំ ឯកវត្ថុកំ ឯការម្មណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ន សមាបត្តេសិយំ ន ឧបបត្តេសិយំ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ...បេ.... ឯការម្មណន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សមាបត្តេសិយំ ន ឧបបត្តេសិយំ...បេ.... ឯកវត្ថុកំ ឯការម្មណំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ រូបំ អរូបាវចរ"ន្តិ។

៧៧០. ន វត្តព្ពំ – "អត្ថិ រូបំ រូបាវចរំ, អត្ថិ រូបំ អរូបាវចរ"ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ កាមាវចរកម្មស្ស កតត្តា រូបំ កាមាវចរន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមាវចរកម្មស្ស កតត្តា រូបំ កាមាវចរំ , តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "រូបាវចរកម្មស្ស កតត្តា រូបំ រូបាវចរំ, អរូបាវចរកម្មស្ស កតត្តា រូបំ អរូបាវចរ"ន្តិ។

រូបំ រូបាវចរារូបាវចរន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៦. សោឡសមវគ្គោ

(១៦៥) ១០. រូបរាគរូបធាតុបរិយាបន្នកថា

៧៧១. រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ សមាបត្តេសិយោ ឧបបត្តេសិយោ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតោ

សហជាតោ សំសដ្ឋោ សម្បយុត្តោ ឯកុប្បាទោ ឯកនិរោធោ ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន...បេ.... ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន...បេ.... ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ។

៧៧២. រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ សទ្ទរាគោ សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពរាគោ ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សទ្ទរាគោ ន វត្តព្ពំ – "សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? អាមន្តា។ រូបរាគោ ន វត្តព្ពំ – "រូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពរាគោ ន វត្តព្ពំ – "ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? អាមន្តា ។ រូបរាគោ ន វត្តព្ពំ – "រូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៧៣. អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ អរូបរាគោ ន វត្តព្ពំ – "អរូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ សមាបត្តេសិយោ ឧបបត្តេសិយោ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតោ សហជាតោ សំសដ្ឋោ សម្បយុត្តោ ឯកុប្បាទោ ឯកនិរោធោ ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន...បេ.... ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ន សមាបត្តេសិយោ ន ឧបបត្តេសិយោ ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ, ន សមាបត្តេសិយេន ចិត្តេន ន ឧបបត្តេសិយេន ចិត្តេន ន ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារេន ចិត្តេន សហគតោ សហជាតោ សំសដ្ឋោ សម្បយុត្តោ ឯកុប្បាទោ ឯកនិរោធោ ឯកវត្ថុកោ ឯការម្មណោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ។

៧៧៤. អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ សទ្ទរាគោ សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិ? អាមន្តា។ គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពរាគោ ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សទ្ទរាគោ ន វត្តព្ពំ – "សទ្ទធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? អាមន្តា។ អរូបរាគោ ន វត្តព្ពំ – "អរូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... គន្ធរាគោ...បេ.... រសរាគោ...បេ.... ផោដ្ឋព្ពរាគោ ន វត្តព្ពំ – "ផោដ្ឋព្ពធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? អាមន្តា។ អរូបរាគោ ន វត្តព្ពំ – "អរូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៧៥. ន វត្តព្ពំ – "រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោ, អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ? អាមន្តា។ ននុ កាមរាគោ កាមធាតុបរិយាបន្នោតិ ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមរាគោ កាមធាតុបរិយាបន្នោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោ, អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោ"តិ។

រូបរាគោ រូបធាតុបរិយាបន្នោ អរូបរាគោ អរូបធាតុបរិយាបន្នោតិកថា និដ្ឋិតា។

រូបារូបធាតុបរិយាបន្នកថា និដ្ឋិតា។

សោឡសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ចិត្តនិគ្គហោ, ចិត្តបគ្គហោ, សុខានុប្បទានំ, អធិគយ្ហ មនសិការោ, រូបំ ហេតុ, រូបំ សហេតុកំ, រូបំ កុសលម្បិ អកុសលម្បិ, រូបំ វិបាកោ, អត្ថិ រូបំ រូបាវចរំ អត្ថិ រូបំ អរូបាវចរំ, សព្ពេ កិលេសា កាមធាតុបរិយាបន្នាតិ។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៦៦) ១. អរហតោ បុញ្ញូបចយកថា

៧៧៦. អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អបុញ្ញូបចយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... នត្ថិ អរហតោ អបុញ្ញូបចយោតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៧៧. អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិ? អាមន្តា។ អរហា បុញ្ញាភិសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, អានេញ្ជាភិសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ, គតិសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោតិ, ភវសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោតិ, ឥស្សរិយសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោតិ, អធិបច្ចសំវត្តនិយំ [អាធិបច្ចសំវត្តនិកំ (?)] កម្មំ ករោតិ, មហាភោគសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោតិ, មហាបរិវារសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោតិ, ទេវសោភគ្យសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោតិ, មនុស្សសោភគ្យសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៧៨. អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិ? អាមន្តា។ អរហា អាចិនាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហា អបចិនាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... អរហា បជហតីតិ...បេ.... អរហា ឧបាទិយតីតិ...បេ.... អរហា វិសិនេតីតិ...បេ.... អរហា ឧស្សិនេតីតិ...បេ.... អរហា វិធូបេតីតិ ...បេ.... អរហា សន្ធូបេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អរហា នេវាចិនាតិ ន អបចិនាតិ អបចិនិត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវាចិនាតិ នាបចិនាតិ អបចិនិត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោ”តិ។

ននុ អរហា នេវ បជហតិ ន ឧបាទិយតិ បជហិត្វា ឋិតោ, នេវ វិសិនេតិ ន ឧស្សិនេតិ វិសិនេត្វា ឋិតោ, នេវ វិធូបេតិ ន សន្ធូបេតិ វិធូបេត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវ វិធូបេតិ ន សន្ធូបេតិ វិធូបេត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោ”តិ។

៧៧៩. នត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិ? អាមន្តា។ អរហា ទានំ ទទេយ្យាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អរហា ទានំ ទទេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោ”តិ។

អរហា ចីវរំ ទទេយ្យ...បេ.... បិណ្ឌបាតំ ទទេយ្យ... សេនាសនំ ទទេយ្យ... គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទេយ្យ... ខាទនីយំ ទទេយ្យ... ភោជនីយំ ទទេយ្យ... បានីយំ ទទេយ្យ... ចេតិយំ វន្ទេយ្យ... ចេតិយេ មាលំ អារោបេយ្យ... គន្ធំ អារោបេយ្យ... វិលេបនំ អារោបេយ្យ...បេ.... ចេតិយំ អភិទក្ខិណំ [បទក្ខិណំ (?)] ករេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា ចេតិយំ អភិទក្ខិណំ ករេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោ”តិ។

អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោតិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៦៧) ២. នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិកថា

៧៨០. នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ អរហន្តឃាតកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ អរហន្តឃាតកោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិ? អាមន្តា។ យោ អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេតិ, សតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ ជីវិតា វោរោបេតិ, អសតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ ជីវិតា វោរោបេតីតិ? សតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ ជីវិតា វោរោបេតីតិ។ ហញ្ចិ សតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ ជីវិតា វោរោបេតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូ”តិ។ អសតិ ជីវិតេ ជីវិតាវសេសេ ជីវិតា វោរោបេតីតិ, នត្ថិ អរហន្តឃាតកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៨១. នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិ? អាមន្តា។ អរហតោ កាយេ វិសំ ន កមេយ្យ, សត្ថំ ន កមេយ្យ, អគ្គិ ន កមេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ អរហតោ កាយេ វិសំ កមេយ្យ , សត្ថំ កមេយ្យ, អគ្គិ កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហតោ កាយេ វិសំ កមេយ្យ, សត្ថំ កមេយ្យ, អគ្គិ កមេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូ”តិ។

អរហតោ កាយេ វិសំ ន កមេយ្យ, សត្ថំ ន កមេយ្យ, អគ្គិ ន កមេយ្យាតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ អរហន្តឃាតកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៨២. អត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “នាហំ, ភិក្ខវេ, សញ្ចេតនិកានំ កម្មានំ កតានំ ឧបចិតានំ អប្បដិសំវេទិត្វា ព្យន្តីភាវំ វទាមិ; តញ្ច ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជំ វា អបរេ វា បរិយាយេ”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិ។

នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចូតិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៦៨) ៣. សព្ពមិទំ កម្មតោតិកថា

៧៨៣. សព្ពមិទំ កម្មតោតិ? អាមន្តា។ កម្មម្បិ កម្មតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សព្ពមិទំ កម្មតោតិ? អាមន្តា។ សព្ពមិទំ បុព្ពេកតហេតូតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សព្ពមិទំ កម្មតោតិ? អាមន្តា។ សព្ពមិទំ កម្មវិបាកតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៨៤. សព្ពមិទំ កម្មវិបាកតោតិ? អាមន្តា។ កម្មវិបាកេន បាណំ ហនេយ្យាតិ? អាមន្តា។ បាណាតិបាតោ សផលោតិ? អាមន្តា។ កម្មវិបាកោ សផលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កម្មវិបាកោ អផលោតិ? អាមន្តា។ បាណាតិបាតោ អផលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

កម្មវិបាកេន អទិន្នំ អាទិយេយ្យ…បេ…. មុសា ភណេយ្យ… បិសុណំ ភណេយ្យ… ផរុសំ ភណេយ្យ… សម្ផំ បលបេយ្យ… សន្ធិំ ឆិន្ទេយ្យ… និល្លោបំ ហរេយ្យ… ឯកាគារិកំ ករេយ្យ… បរិបន្ថេ តិដ្ឋេយ្យ… បរទារំ គច្ឆេយ្យ… គាមឃាតកំ ករេយ្យ… និគមឃាតកំ ករេយ្យ… កម្មវិបាកេន ទានំ ទទេយ្យ… ចីវរំ ទទេយ្យ … បិណ្ឌបាតំ ទទេយ្យ… សេនាសនំ ទទេយ្យ… គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទេយ្យាតិ? អាមន្តា។ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ សផលោតិ? អាមន្តា។ កម្មវិបាកោ សផលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. កម្មវិបាកោ អផលោតិ? អាមន្តា។ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារោ អផលោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៧៨៥. ន វត្តព្ពំ – “សព្ពមិទំ កម្មតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“កម្មុនា វត្តតី [វត្តតិ (បី. ក., ម. និ. ២.៤៦០), វត្តតេ (?)] លោកោ, កម្មុនា វត្តតី [វត្តតិ (បី. ក., ម. និ. ២.៤៦០), វត្តតេ (?)] បជា;
កម្មនិពន្ធនា សត្តា, រថស្សាណីវ យាយតោ [ម. និ. ២.៤៦០; សុ. និ. ៦៥៩]។

“កម្មេន កិត្តិំ លភតេ បសំសំ,
កម្មេន ជានិញ្ច វធញ្ច ពន្ធំ;
តំ កម្មំ នានាករណំ វិទិត្វា,
កស្មា វទេ នត្ថិ កម្មន្តិ លោកេ”តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ “សព្ពមិទំ កម្មតោ”តិ។

សព្ពមិទំ កម្មតោតិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៦៩) ៤. ឥន្ទ្រិយពទ្ធកថា

៧៨៦. ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ ទុក្ខន្តិ? អាមន្តា។ ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ចំ

សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ ទុក្ខ”ន្តិ។

អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ...បេ.... វិបរិណាមធម្មំ, តញ្ច ន ទុក្ខន្តិ? អាមន្តា។ ឥន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ចំ សង្ខតំ...បេ.... វិបរិណាមធម្មំ, តញ្ច ន ទុក្ខន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ឥន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ចំ សង្ខតំ...បេ.... វិបរិណាមធម្មំ, តញ្ច ទុក្ខន្តិ [ឥទំ-បុច្ឆាទ្វយេន បុរិមបុច្ឆាទ្វយស្ស បុរតោ ភវិតព្ពំ]? អាមន្តា។ អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ចំ សង្ខតំ...បេ.... វិបរិណាមធម្មំ, តញ្ច ទុក្ខន្តិ [ឥទំ-បុច្ឆាទ្វយេន បុរិមបុច្ឆាទ្វយស្ស បុរតោ ភវិតព្ពំ]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៨៧. ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ ទុក្ខន្តិ? អាមន្តា។ ននុ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ [សំ. និ. ៣.១៥] វុត្តំ ភគវតា – “អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ច”ន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ [សំ. និ. ៣.១៥] វុត្តំ ភគវតា – អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ អនិច្ចំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ ទុក្ខ”ន្តិ។

៧៨៨. ន វត្តព្ពំ – “ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ ទុក្ខ”ន្តិ? អាមន្តា។ យថា ឥន្ទ្រិយពទ្ធស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ, ឯវមេវ អនិន្ទ្រិយពទ្ធស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... យថា ឥន្ទ្រិយពទ្ធំ ទុក្ខំ បរិញ្ញាតំ ន បុន ឧប្បជ្ជតិ , ឯវមេវ អនិន្ទ្រិយពទ្ធំ ទុក្ខំ បរិញ្ញាតំ ន បុន ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ ទុក្ខន្តិ។

ឥន្ទ្រិយពទ្ធកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៧០) ៥. ឋបេត្វា អរិយមគ្គន្តិកថា

៧៨៩. ឋបេត្វា អរិយមគ្គំ អវសេសា សង្ខារា ទុក្ខាតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខសមុទយោបិ ទុក្ខោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទុក្ខសមុទយោបិ ទុក្ខោតិ? អាមន្តា។ តីណេវ អរិយសច្ចានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... តីណេវ អរិយសច្ចានីតិ? អាមន្តា។ ននុ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ វុត្តានិ ភគវតា – ទុក្ខំ, ទុក្ខសមុទយោ, ទុក្ខនិរោធោ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ វុត្តានិ ភគវតា – ទុក្ខំ, ទុក្ខសមុទយោ, ទុក្ខនិរោធោ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា; នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “តីណេវ អរិយសច្ចានី”តិ។

ទុក្ខសមុទយោបិ ទុក្ខោតិ? អាមន្តា។ កេនដ្ឋេនាតិ? អនិច្ចដ្ឋេន។ អរិយមគ្គោ អនិច្ចោតិ? អាមន្តា។ អរិយមគ្គោ ទុក្ខោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អរិយមគ្គោ អនិច្ចោ, សោ ច ន ទុក្ខោតិ? អាមន្តា។ ទុក្ខសមុទយោ អនិច្ចោ, សោ ច ន ទុក្ខោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទុក្ខសមុទយោ អនិច្ចោ, សោ ច ទុក្ខោតិ? អាមន្តា។ អរិយមគ្គោ អនិច្ចោ, សោ ច ទុក្ខោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៧៩០. ន វត្តព្ពំ – “ឋបេត្វា អរិយមគ្គំ អវសេសា សង្ខារា ទុក្ខា”តិ? អាមន្តា។ ននុ សា ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សា ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ឋបេត្វា អរិយមគ្គំ អវសេសា សង្ខារា ទុក្ខា”តិ។

ឋបេត្វា អរិយមគ្គន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៧១) ៦. ន វត្តព្ពំ សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតិកថា

៧៩១. ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ

បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋបុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស ទានំ ទេន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស ទានំ ទេន្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ។ ននុ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស ចីវរំ ទេន្តិ…បេ…. បិណ្ឌបាតំ ទេន្តិ… សេនាសនំ ទេន្តិ… គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទេន្តិ… ខាទនីយំ ទេន្តិ… ភោជនីយំ ទេន្តិ…បេ…. បានីយំ ទេន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស បានីយំ ទេន្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“អាហុតី ជាតវេទោវ, មហាមេឃោវ មេទនី;
សង្ឃោ សមាធិសម្បន្នោ, បដិគ្គណ្ហាតិ ទក្ខិណ”ន្តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតីតិ។

៧៨២. សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ បដិគ្គណ្ហាតិ, ផលំ បដិគ្គណ្ហាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ន វត្តព្ពំ សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតីតិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៧២) ៧. ន វត្តព្ពំ សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតីតិកថា

៧៨៣. ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ…បេ…. អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស ទានំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស ទានំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតី”តិ។

ននុ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស ចីវរំ ទត្វា…បេ…. បិណ្ឌបាតំ ទត្វា…បេ…. សេនាសនំ ទត្វា… គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទត្វា… ខាទនីយំ ទត្វា… ភោជនីយំ ទត្វា…បេ…. បានីយំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ សង្ឃស្ស បានីយំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតី”តិ។

៧៨៤. សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតីតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ វិសោធេតិ, ផលំ វិសោធេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

ន វត្តព្ពំ សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតីតិកថា និដ្ឋិតា។

(១៧៣) ៨. ន វត្តព្ពំ សង្ឃោ ភុញ្ជតីតិកថា

៧៨៥. ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ សង្ឃភត្តានិ ករោន្តិ, ឧទ្ទេសភត្តានិ ករោន្តិ, យាគុបានានិ ករោន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ សង្ឃភត្តានិ ករោន្តិ, ឧទ្ទេសភត្តានិ ករោន្តិ, យាគុបានានិ ករោន្តិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “គណភោជនំ បរម្បរភោជនំ អតិរិត្តភោជនំ អនតិរិត្តភោជន”ន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ វុត្តំ ភគវតា – “គណភោជនំ បរម្បរភោជនំ អតិរិត្តភោជនំ អនតិរិត្តភោជនំ”, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អដ្ឋ បានានិ វុត្តានិ ភគវតា – អម្ពបានំ, ជម្ពុបានំ , ចោចបានំ, មោចបានំ, មធុកបានំ, [មធុបានំ (សី. ស្យា. កំ. បី.) មហាវ. ៣០០ បនបស្សិតព្ពំ] មុទ្ទិកបានំ, សាលុកបានំ, ផារុសកបានន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អដ្ឋ បានានិ វុត្តានិ ភគវតា – អម្ពបានំ, ជម្ពុបានំ, ចោចបានំ, មោចបានំ, មធុកបានំ, មុទ្ទិកបានំ , សាលុកបានំ, ផារុសកបានំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតី”តិ។

៧៨៦. សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតីតិ? អាមន្តា។ មគ្គោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតិ, ផលំ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ន វត្តព្ពំ សង្ឃោ ភុញ្ជតីតិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៧៤) ៩. ន វត្តព្ពំ សង្ឃស្សទិន្នំ មហប្ផលន្តិកថា

៧៨៧. ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ…បេ…. អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ។

៧៨៨. ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សង្ឃេ, គោតមិ, ទេហិ, សង្ឃេ តេ ទិន្នេ អហញ្ចេវ បូជិតោ ភវិស្សាមិ សង្ឃោ ចា”តិ [ម. និ. ៣.៣៧៦]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ។

ន វត្តព្ពំ – “សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច –

“យជមានានំ មនុស្សានំ, បុញ្ញបេក្ខាន បាណិនំ;
ករោតំ ឱបធិកំ បុញ្ញំ, កត្ថ ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ។

“ចត្តារោ ច បដិបន្នា, ចត្តារោ ច ផលេ ឋិតា;
ឯស សង្ឃោ ឧជុភូតោ, បញ្ញាសីលសមាហិតោ។

“យជមានានំ មនុស្សានំ, បុញ្ញបេក្ខាន បាណិនំ;
ករោតំ ឱបធិកំ បុញ្ញំ, សង្ឃេ ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ [សំ. និ. ១.២៦២; វិ. វ. ៦៤២, ៧៥១]។

“ឯសោ ហិ សង្ឃោ វិបុលោ មហគ្គតោ,

ឯសប្បមេយ្យោ ឧទធីវ សាគរោ;
ឯតេ ហិ សេដ្ឋា នរវីរសាវកា [នរសីហសាវកា (ក.)],
បភង្ករា ធម្មមុទីរយន្តិ។

“តេសំ សុទិន្នំ សុហុតំ សុយិដ្ឋំ,
យេ សង្ឃមុទ្ទិស្ស ទទន្តិ ទានំ;
សា ទក្ខិណា សង្ឃគតា បតិដ្ឋិតា,
មហប្ផលា លោកវិទូន វណ្ណិតា។

“ឯតាទិសំ យញ្ញមនុស្សរន្តា,
យេ វេទជាតា វិចរន្តិ [វិហរន្តិ (សី. ក.)] លោកេ;
វិនេយ្យ មច្ឆេរមលំ សមូលំ,
អនិន្ទិតា សគ្គមុបេន្តិ ឋាន”ន្តិ [វិ. វ. ៦៤៥, ៧៥៤]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ។

ន វត្តព្ពំ សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផលន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៧៥) ១០. ន វត្តព្ពំ ពុទ្ធស្សទិន្នំ មហប្ផលន្តិកថា

៧៩៩. ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា ទ្វិបទានំ អគ្គោ, ទ្វិបទានំ សេដ្ឋោ, ទ្វិបទានំ បមោក្ខោ, ទ្វិបទានំ ឧត្តមោ, ទ្វិបទានំ បវរោ អសមោ អសមសមោ អប្បដិសមោ អប្បដិភាគោ អប្បដិបុគ្គលោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា ទ្វិបទានំ អគ្គោ, ទ្វិបទានំ សេដ្ឋោ, ទ្វិបទានំ បមោក្ខោ, ទ្វិបទានំ ឧត្តមោ, ទ្វិបទានំ បវរោ អសមោ អសមសមោ អប្បដិសមោ អប្បដិភាគោ អប្បដិបុគ្គលោ, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “ពុទ្ធស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ។

ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ ពុទ្ធេន សមសមោ – សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយាតិ? នត្ថិ ។ ហញ្ចិ នត្ថិ កោចិ ពុទ្ធេន សមសមោ – សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ, តេន វត រេ វត្តព្វេ – “ពុទ្ធស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ។

ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធស្ស ទិន្នំ មហប្ផល”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“នយិមស្មិំ វា លោកេ បរស្មិំ វា បន,
ពុទ្ធេន សេដ្ឋោ ច សមោ ច វិជ្ជតិ;
យមាហុនេយ្យានំ អគ្គតំ គតោ,
បុញ្ញត្ថិកានំ វិបុលប្ផលេសិន”ន្តិ [វិ. វ. ១០៤៧]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ពុទ្ធស្ស ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ។

ន វត្តព្ពំ ពុទ្ធស្ស ទិន្នំ មហប្ផលន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៧. សត្តរសមវគ្គោ

(១៧៦) ១១. ទក្ខិណាវិសុទ្ធិកថា

៨០០. ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ បដិគ្គាហកា អាហុនេយ្យា បាហុនេយ្យា ទក្ខិណេយ្យា អញ្ជលិករណីយា អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ បដិគ្គាហកា អាហុនេយ្យា បាហុនេយ្យា ទក្ខិណេយ្យា អញ្ជលិករណីយា អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ – “ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោ”តិ។

ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោតិ? អាមន្តា ។ ននុ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចត្តារោ បុរិសយុគា អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ទក្ខិណេយ្យា វុត្តា ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោ”តិ។

ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ កេចិ សោតាបន្នេ ទានំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ សោតាបន្នេ ទានំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោ”តិ។

ននុ អត្ថិ កេចិ សកទាគាមិស្ស…បេ… អនាគាមិស្ស…បេ… អរហតោ ទានំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ កេចិ អរហតោ ទានំ ទត្វា ទក្ខិណំ អារាធេន្តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោ”តិ។

៨០១. បដិគ្គាហកតោ ទានំ វិសុជ្ឈតីតិ? អាមន្តា។ អញ្ញោ អញ្ញស្ស ការកោ, បរកតំ សុខទុក្ខំ, អញ្ញោ ករោតិ អញ្ញោ បដិសំវេទេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចតស្សោ ខោ ឥមា, អានន្ទ, ទក្ខិណា វិសុទ្ធិយោ! កតមា ចតស្សោ? អត្ថានន្ទ, ទក្ខិណា ទាយកតោ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោ; អត្ថានន្ទ, ទក្ខិណា បដិគ្គាហកតោ វិសុជ្ឈតិ, នោ ទាយកតោ ; អត្ថានន្ទ, ទក្ខិណា ទាយកតោ ចេវ វិសុជ្ឈតិ បដិគ្គាហកតោ ច; អត្ថានន្ទ, ទក្ខិណា នេវ ទាយកតោ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោ។ ឥមា ខោ, អានន្ទ, ចតស្សោ ទក្ខិណា វិសុទ្ធិយោ”តិ [ម. និ. ៣.៣៨១]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ទាយកតោវ ទានំ វិសុជ្ឈតិ, នោ បដិគ្គាហកតោ”តិ។

ទក្ខិណាវិសុទ្ធិកថា និដ្ឋិតា។

សត្តរសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អត្ថិ អរហតោ បុញ្ញូបចយោ, នត្ថិ អរហតោ អកាលមច្ចុ, សព្ពមិទំ កម្មតោ, ឥន្ទ្រិយពទ្ធញ្ញេវ ទុក្ខំ, ឋបេត្វា អរិយមគ្គំ អវសេសា សង្ខារា ទុក្ខា, សង្ឃោ ទក្ខិណំ បដិគ្គណ្ហាតិ, សង្ឃោ ទក្ខិណំ វិសោធេតិ, សង្ឃោ ភុញ្ជតិ បិវតិ ខាទតិ សាយតិ, សង្ឃស្ស ទិន្នំ មហប្ផលំ, អត្ថិ ទានំ វិសុទ្ធិយាតិ [វិសុជ្ឈតីតិ (ស្យា.)]។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៧៧) ១. មនុស្សលោកកថា

៨០២. ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសី”តិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ ពុទ្ធវុត្ថានិ ចេតិយានិ អារាមវិហារគាមនិគមនគរានិ រដ្ឋានិ ជនបទានីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ ពុទ្ធវុត្ថានិ ចេតិយានិ អារាមវិហារគាមនិគមនគរានិ រដ្ឋានិ ជនបទានិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសី”តិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា លុម្ពិនិយា ជាតោ, ពោធិយា មូលេ អភិសម្ពុទ្ធោ, ពារាណសិយំ ភគវតា ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ, ចាបាលេ ចេតិយេ អាយុសង្ខារោ ឱស្សដ្ឋោ, កុសិនារាយំ ភគវា បរិនិព្ពុតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា លុម្ពិនិយា ជាតោ...បេ.... កុសិនារាយំ ភគវា បរិនិព្ពុតោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសី”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឯកមិទាហំ, ភិក្ខវេ, សមយំ ឧក្កដ្ឋាយំ វិហរាមិ សុភគវនេ សាលរាជមូលេ”តិ [ទី. និ. ២.៩១]; “ឯកមិទាហំ, ភិក្ខវេ, សមយំ ឧរុវេលាយំ វិហរាមិ អជបាលនិគ្រោធេ បឋមាភិសម្ពុទ្ធោ”តិ [អ. និ. ៤.២១]; “ឯកមិទាហំ, ភិក្ខវេ, សមយំ រាជគហេ វិហរាមិ វេឡុវនេ កឡន្ទកនិវាបេ”តិ [ទី. និ. ២.១៨០]; “ឯកមិទាហំ, ភិក្ខវេ, សមយំ សាវត្ថិយំ វិហរាមិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ”តិ ; “ឯកមិទាហំ, ភិក្ខវេ, សមយំ វេសាលិយំ វិហរាមិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយ”ន្តិ [ទី. និ. ៣.១១]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសីតិ។

៨០៣. ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសីតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា លោកេ ជាតោ, លោកេ សំវឌ្ឍោ, លោកំ អភិភុយ្យ វិហរតិ អនុបលិត្តោ លោកេនាតិ [អ. និ. ៤.៣៦]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា លោកេ ជាតោ, លោកេ សំវឌ្ឍោ, លោកំ អភិភុយ្យ វិហរតិ អនុបលិត្តោ លោកេន, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសី”តិ។

មនុស្សលោកកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៧៨) ២. ធម្មទេសនាកថា

៨០៤. ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធេន ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោ”តិ? អាមន្តា។ កេន ទេសិតោតិ? អភិនិម្មិតេន ទេសិតោតិ។ អភិនិម្មិតោ ជិនោ សត្ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវី ធម្មស្សាមី ធម្មប្បដិសរណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធេន ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោ”តិ? អាមន្តា។ កេន ទេសិតោតិ? អាយស្មតា អានន្ទេន ទេសិតោតិ។ អាយស្មា អានន្ទោ ជិនោ សត្ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវី ធម្មស្សាមី ធម្មប្បដិសរណោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨០៥. ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធេន ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សំខិត្តេនបិ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ធម្មំ ទេសេយ្យំ; វិត្ថារេនបិ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ធម្មំ ទេសេយ្យំ; សំខិត្តវិត្ថារេនបិ ខោ អហំ, សារិបុត្ត, ធម្មំ ទេសេយ្យំ; អញ្ញាតារោ ច ទុល្លភា”តិ [អ. និ. ៣.៣៣ សារិបុត្តសុត្តេ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ពុទ្ធេន ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោតិ។

៨០៦. ន វត្តព្ពំ – “ពុទ្ធេន ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “‘អភិញ្ញាយាហំ, ភិក្ខវេ, ធម្មំ ទេសេមិ, នោ អនភិញ្ញាយ; សនិទានាហំ, ភិក្ខវេ, ធម្មំ ទេសេមិ, នោ អនិទានំ ; សប្បាដិហារិយាហំ, ភិក្ខវេ, ធម្មំ ទេសេមិ, នោ អប្បាដិហារិយំ; តស្ស [យញ្ចស្ស (សី. បី. ក.)] មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, អភិញ្ញាយ ធម្មំ ទេសយតោ នោ អនភិញ្ញាយ, សនិទានំ ធម្មំ ទេសយតោ នោ អនិទានំ, សប្បាដិហារិយំ ធម្មំ ទេសយតោ នោ អប្បាដិហារិយំ ករណីយោ ឱវាទោ ករណីយា អនុសាសនី; អលញ្ច បន វោ, ភិក្ខវេ, តុដ្ឋិយា អលំ អត្តមនតាយ អលំ សោមនស្សាយ – សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា, ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ សង្ឃោ’តិ។ ឥមស្មិញ្ច បន

វេយ្យាករណស្មិំ ភញ្ញមានេ ទសសហស្សិលោកធាតុ អកម្បិត្ថា’’តិ [អ. និ. ៣.១២៦]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ពុទ្ធេន ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោតិ។

ធម្មទេសនាកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៧៩) ៣. ករុណាកថា

៨០៧. នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ មេត្តាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ មុទិតា…បេ.… ឧបេក្ខាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ មេត្តាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… អត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ មុទិតា…បេ.… ឧបេក្ខាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ? អាមន្តា។ ភគវា អការុណិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ននុ ភគវា ការុណិកោ លោកហិតោ លោកានុកម្បកោ លោកត្ថចរោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា ការុណិកោ លោកហិតោ លោកានុកម្បកោ លោកត្ថចរោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណា’’តិ…បេ.…។

នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា មហាករុណាសមាបត្តិំ សមាបជ្ជីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា មហាករុណាសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណា’’តិ។

៨០៨. អត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ? អាមន្តា។ ភគវា សរាគោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណាតិ។

ករុណាកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៨០) ៤. គន្ធជាតិកថា

៨០៩. ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ឧច្ចារបស្សាវោ អតិវិយ អញ្ញេ គន្ធជាតេ អធិគ្គណ្ហាតីតិ ? អាមន្តា។ ភគវា គន្ធភោជីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ននុ ភគវា ឱទនកុម្មាសំ ភុញ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា ឱទនកុម្មាសំ ភុញ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ឧច្ចារបស្សាវោ អតិវិយ អញ្ញេ គន្ធជាតេ អធិគ្គណ្ហាតី’’តិ។

ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ឧច្ចារបស្សាវោ អតិវិយ អញ្ញេ គន្ធជាតេ អធិគ្គណ្ហាតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កេចិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ឧច្ចារបស្សាវំ ន្ហាយន្តិ វិលិម្បន្តិ ឧច្ឆាទេន្តិ [ឧច្ចារេន្តិ (សី. បី. ក.)] បេឡាយ បដិសាមេន្តិ ករណ្ឌាយ និក្ខិបន្តិ អាបណេ បសារេន្តិ, តេន ច គន្ធេន គន្ធករណីយំ ករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

គន្ធជាតិកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៨១) ៥. ឯកមគ្គកថា

៨១០. ឯកេន អរិយមគ្គេន ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ ចតុន្នំ ផស្សានំ…បេ.… ចតុន្នំ សញ្ញានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ឯកេន អរិយមគ្គេន ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតីតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិមគ្គេនាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… សកទាគាមិ…បេ.… អនាគាមិមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

កតមេន មគ្គេនាតិ? អរហត្តមគ្គេនាតិ។ អរហត្តមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋឹ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អរហត្តមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋឹ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បហានំ សោតាបត្តិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បហានំ សោតាបត្តិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តមគ្គេន សក្កាយទិដ្ឋឹ វិចិកិច្ឆំ សីលព្ពតបរាមាសំ ជហតី”តិ។

អរហត្តមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អរហត្តមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវំ សកទាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវំ សកទាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តមគ្គេន ឱឡារិកំ កាមរាគំ ឱឡារិកំ ព្យាបាទំ ជហតី”តិ។

អរហត្តមគ្គេន អណុសហគតំ កាមរាគំ អណុសហគតំ ព្យាបាទំ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អរហត្តមគ្គេន អណុសហគតំ កាមរាគំ អណុសហគតំ ព្យាបាទំ ជហតីតិ? អាមន្តា ។ ននុ កាមរាគព្យាបាទានំ អនវសេសប្បហានំ អនាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ កាមរាគព្យាបាទានំ អនវសេសប្បហានំ អនាគាមិផលំ វុត្តំ ភគវតា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហត្តមគ្គេន អណុសហគតំ កាមរាគំ អណុសហគតំ ព្យាបាទំ ជហតី”តិ។

៨១១. ន វត្តព្ពំ – “ឯកេន អរិយមគ្គេន ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតី”តិ? អាមន្តា។ ភគវតា សោតាបត្តិមគ្គោ ភាវិតោតិ? អាមន្តា ។ ភគវា សោតាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ភគវតា សកទាគាមិ…បេ… អនាគាមិមគ្គោ ភាវិតោតិ? អាមន្តា។ ភគវា អនាគាមីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨១២. ភគវា ឯកេន អរិយមគ្គេន ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតិ, សាវកា ចតូហិ អរិយមគ្គេហិ ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោន្តីតិ? អាមន្តា។ សាវកា ពុទ្ធស្ស ភគវតោ អទិដ្ឋំ ទក្ខន្តិ អនធិគតំ អធិគច្ឆន្តិ អសច្ឆិកតំ សច្ឆិករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឯកមគ្គកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៨២) ៦. ឈានសង្កន្តិកថា

៨១៣. ឈានា ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ បឋមា ឈានា តតិយំ ឈានំ សង្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ឈានា ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ ទុតិយា ឈានា ចតុត្ថំ ឈានំ សង្កមតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បឋមា ឈានា ទុតិយំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ យា បឋមស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធិ, សាវ ទុតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បឋមា ឈានា ទុតិយំ ឈានំ សង្កមតិ, ន វត្តព្ពំ – “យា បឋមស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធិ, សាវ ទុតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធី”តិ? អាមន្តា។ ទុតិយំ ឈានំ អនាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… អប្បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ ទុតិយំ ឈានំ អាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទុតិយំ ឈានំ អាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បឋមា ឈានា ទុតិយំ ឈានំ សង្កមតី”តិ…បេ…។

បឋមា ឈានា ទុតិយំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ បឋមំ ឈានំ កាមេ អាទីនវតោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ទុតិយំ ឈានំ កាមេ អាទីនវតោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

បឋមំ ឈានំ សវិតក្កំ សវិចារន្តិ? អាមន្តា ។ ទុតិយំ ឈានំ សវិតក្កំ សវិចារន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… បឋមា ឈានា ទុតិយំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ បឋមំ ឈានំ តំ ទុតិយំ ឈានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨១៤. ទុតិយា ឈានា តតិយំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ យា ទុតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធិ, សាវ តតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

ទុតិយា ឈានា តតិយំ ឈានំ សង្កមតិ, ន វត្តព្ពំ – “យា ទុតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធិ, សាវ តតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធី”តិ? អាមន្តា ។ តតិយំ ឈានំ អនាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… អប្បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… ននុ តតិយំ ឈានំ អាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តតិយំ ឈានំ អាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទុតិយា ឈានា តតិយំ ឈានំ សង្កមតី”តិ។

ទុតិយា ឈានា តតិយំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ ទុតិយំ ឈានំ វិតក្កវិចារេ អាទីនវតោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ តតិយំ ឈានំ វិតក្កវិចារេ អាទីនវតោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទុតិយំ ឈានំ សប្បីតិកន្តិ? អាមន្តា។ តតិយំ ឈានំ សប្បីតិកន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ទុតិយា ឈានា តតិយំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ ទុតិយំ ឈានំ តំ តតិយំ ឈានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨១៥. តតិយា ឈានា ចតុត្ថំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ យា តតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធិ, សាវ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

តតិយា ឈានា ចតុត្ថំ ឈានំ សង្កមតិ, ន វត្តព្ពំ – “យា តតិយស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធិ, សាវ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស ឧប្បាទាយ អាវជ្ជនា…បេ… បណិធី”តិ? អាមន្តា។ ចតុត្ថំ ឈានំ អនាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… អប្បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ ចតុត្ថំ ឈានំ អាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ចតុត្ថំ ឈានំ អាវជ្ជេន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ…បេ… បណិទហន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “តតិយា ឈានា ចតុត្ថំ ឈានំ សង្កមតី”តិ។

តតិយា ឈានា ចតុត្ថំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ តតិយំ ឈានំ បីតី អាទីនវតោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ ចតុត្ថំ ឈានំ បីតី អាទីនវតោ មនសិករោតោ ឧប្បជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

តតិយំ ឈានំ សុខសហគតន្តិ? អាមន្តា។ ចតុត្ថំ ឈានំ សុខសហគតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… តតិយា ឈានា ចតុត្ថំ ឈានំ សង្កមតីតិ? អាមន្តា។ តញ្ញេវ តតិយំ ឈានំ តំ ចតុត្ថំ ឈានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨១៦. ន វត្តព្ពំ – “ឈានា ឈានំ សង្កមតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ…បេ… ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតី”តិ [អ. និ. ២.១៣; ៤.១៦៣]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ឈានា ឈានំ សង្កមតីតិ។

ឈានសង្កន្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៨៣) ៧. ឈានន្តរិកកថា

៨១៧. អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ផស្សន្តរិកា…បេ… អត្ថិ សញ្ញន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ តតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ ឈានន្តរិកា”តិ។

តតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ ឈានន្តរិកា”តិ។

៨១៨. បឋមស្ស ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បឋមស្ស ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ តតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ អត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ បឋមស្ស ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

តតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ បឋមស្ស ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស អន្តរេ នត្ថិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨១៩. អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ សវិតក្កោ សវិចារោ សមាធិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ អវិតក្កោ អវិចារោ សមាធិ ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សវិតក្កោ សវិចារោ សមាធិ ន ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ន ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អវិតក្កោ អវិចារោ សមាធិ ន ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ន ឈានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨២០. ទ្វិន្នំ ឈានានំ បដុប្បន្នានមន្តរេ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធីតិ? អាមន្តា។ ននុ អវិតក្កេ វិចារមត្តេ សមាធិម្ហិ វត្តមានេ បឋមំ ឈានំ និរុទ្ធំ ទុតិយំ ឈានំ បដុប្បន្នន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អវិតក្កេ វិចារមត្តេ សមាធិម្ហិ វត្តមានេ បឋមំ ឈានំ និរុទ្ធំ ទុតិយំ ឈានំ បដុប្បន្នំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទ្វិន្នំ ឈានានំ បដុប្បន្នានមន្តរេ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ឈានន្តរិកាតិ។

៨២១. អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ន ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ បឋមំ ឈានំ…បេ…. ទុតិយំ ឈានំ…បេ…. តតិយំ ឈានំ…បេ…. ចតុត្ថំ ឈានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ឈានន្តរិកាតិ។

៨២២. អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ឈានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ ននុ តយោ សមាធី វុត្តា ភគវតា – សវិតក្កោ សវិចារោ សមាធិ, អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ, អវិតក្កោ អវិចារោ សមាធីតិ [ទី. និ. ៣.៣០៥, ៣៥៣]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តយោ សមាធី វុត្តា ភគវតា – សវិតក្កោ…បេ…. អវិចារោ សមាធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អវិតក្កោ វិចារមត្តោ សមាធិ ឈានន្តរិកា”តិ។

ឈានន្តរិកកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៨៤) ៨. សទ្ទំ សុណាតីតិកថា

៨២៣. សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតីតិ? អាមន្តា។ សមាបន្នោ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ...បេ.... សោតេន...បេ.... ឃានេន...បេ.... ជិវ្ហាយ...បេ.... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតីតិ? អាមន្តា។ សោតវិញ្ញាណសមង្គី សមាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ ននុ សមាធិ មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្សាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សមាធិ មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្ស, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតី”តិ។

សមាធិ មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្ស, សោតវិញ្ញាណសមង្គី សទ្ទំ សុណាតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សមាធិ មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្ស, សោតវិញ្ញាណសមង្គី សទ្ទំ សុណាតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតី”តិ ។ សមាធិ មនោវិញ្ញាណសមង្គិស្ស, សោតវិញ្ញាណសមង្គី សទ្ទំ សុណាតីតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ...បេ.... ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨២៤. ន វត្តព្ពំ – “សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតី”តិ។

៨២៥. បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតាតិ, សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតីតិ? អាមន្តា។ ទុតិយស្ស ឈានស្ស វិតក្កោ វិចារោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា, អត្ថិ តស្ស វិតក្កវិចារាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

បឋមស្ស ឈានស្ស សទ្ទោ កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតាតិ, សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតីតិ? អាមន្តា។ តតិយស្ស ឈានស្ស បីតិ កណ្ដកោ...បេ.... ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស អស្សាសបស្សាសោ កណ្ដកោ ... អាកាសានញ្ចាយតនំ សមាបន្នស្ស រូបសញ្ញា កណ្ដកោ... វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមាបន្នស្ស អាកាសានញ្ចាយតនសញ្ញា កណ្ដកោ... អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស វិញ្ញាណញ្ចាយតនសញ្ញា កណ្ដកោ... នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបន្នស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនសញ្ញា កណ្ដកោ... សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ សមាបន្នស្ស សញ្ញា ច វេទនា ច កណ្ដកោ វុត្តោ ភគវតា, អត្ថិ តស្ស សញ្ញា ច វេទនា ចាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សទ្ទំ សុណាតីតិកថា និដ្ឋិតា។

១៨. អដ្ឋារសមវគ្គោ

(១៨៥) ៩. ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិកថា

៨២៦. ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ រូបេន រូបំ បស្សតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបេន រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ រូបេន រូបំ បដិវិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបេន រូបំ បដិវិជានាតីតិ? អាមន្តា។ រូបំ មនោវិញ្ញាណន្តិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ចក្ខុស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ នត្ថិ ចក្ខុស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ ចក្ខុស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ចក្ខុនា រូបំ បស្សតី”តិ។

សោតេន សទ្ទំ សុណាតីតិ...បេ.... ឃានេន គន្ធំ ឃាយតីតិ...បេ.... ជិវ្ហាយ រសំ សាយតីតិ...បេ.... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? អាមន្តា។ រូបេន រូបំ ផុសតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

រូបេន រូបំ ផុសតីតិ? អាមន្តា។ រូបេន រូបំ បដិវិជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... រូបេន រូបំ បដិវិជានាតីតិ? អាមន្តា។ រូបំ មនោវិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កាយស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ននុ នត្ថិ កាយស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ កាយស្ស អាវដ្ដនា...បេ.... បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតី”តិ...បេ....។

៨២៧. ន វត្តព្ពំ – “ចក្ខុនា រូបំ បស្សតី”តិ...បេ.... “កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតី”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ...បេ.... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតី”តិ [ម. និ. ១.៣៤៩; អ. និ. ៤.៣៧ (អដ្ឋកថា បស្សិតព្ពា)]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ...បេ.... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតីតិ។

ចក្ខុនា រូបំ បស្សតីតិកថា និដ្ឋិតា។

អដ្ឋារសមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ពុទ្ធោ ភគវា មនុស្សលោកេ អដ្ឋាសិ, ពុទ្ធេន ភគវតា ធម្មោ ទេសិតោ, នត្ថិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ករុណា, ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ឧច្ចារបស្សាវោ អតិវិយ អញ្ញេ គន្ធជាតេ អធិគ្គណ្ហាតិ, ឯកេន អរិយមគ្គេន ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតិ, ឈានា ឈានំ សង្កមតិ, អត្ថិ ឈានន្តរិកា, សមាបន្នោ សទ្ទំ សុណាតិ, ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតិ។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៨៦) ១. កិលេសជហនកថា

៨២៨. អតីតេ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ និរុទ្ធំ និរោធេតិ, វិគតំ វិគមេតិ, ខីណំ ខេបេតិ, អត្ថង្គតំ អត្ថង្គមេតិ, អព្ភត្ថង្គតំ អព្ភត្ថង្គមេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អតីតេ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ និរុទ្ធន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ និរុទ្ធំ , នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតេ កិលេសេ ជហតី”តិ។ អតីតេ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ អតីតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អតីតំ នត្ថិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អតីតេ កិលេសេ ជហតី”តិ។

៨២៩. អនាគតេ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ អជាតំ អជនេតិ, អសញ្ជាតំ អសញ្ជនេតិ, អនិព្ពត្តំ អនិព្ពត្តេតិ, អបាតុភូតំ អបាតុភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អនាគតេ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតំ អជាតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ អជាតំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតេ កិលេសេ ជហតី”តិ ។ អនាគតេ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ ននុ អនាគតំ នត្ថីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនាគតំ នត្ថិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អនាគតេ កិលេសេ ជហតី”តិ។

៨៣០. បច្ចុប្បន្នេ កិលេសេ ជហតីតិ? អាមន្តា។ រត្តោ រាគំ ជហតិ, ទុដ្ឋោ ទោសំ ជហតិ, មូឡ្ហោ មោហំ ជហតិ, កិលិដ្ឋោ កិលេសេ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… រាគេន រាគំ ជហតិ, ទោសេន ទោសំ ជហតិ, មោហេន មោហំ ជហតិ, កិលេសេហិ កិលេសេ ជហតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

រាគោ ចិត្តសម្បយុត្តោ, មគ្គោ ចិត្តសម្បយុត្តោតិ? អាមន្តា។ ទ្វិន្នំ ចិត្តានំ សមោធានំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

រាគោ អកុសលោ, មគ្គោ កុសលោតិ? អាមន្តា។ កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កុសលាកុសលា សាវជ្ជានវជ្ជា ហីនបណីតា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, សុវិទូរវិទូរានិ! កតមានិ ចត្តារិ? នភញ្ច, ភិក្ខវេ, បថវី ច – ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរំ…បេ… តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កុសលាកុសលា…បេ… សម្មុខីភាវំ អាគច្ឆន្តី”តិ។

៨៣១. ន វត្តព្ពំ – “អតីតេ កិលេសេ ជហតិ, អនាគតេ កិលេសេ ជហតិ, បច្ចុប្បន្នេ កិលេសេ ជហតី”តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ កិលេសេ ជហតីតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… តេន ហិ អតីតេ កិលេសេ ជហតិ, អនាគតេ កិលេសេ ជហតិ, បច្ចុប្បន្នេ កិលេសេ ជហតីតិ។

កិលេសជហនកថា និដ្ឋិតា។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៨៧) ២. សុញ្ញតាកថា

៨៣២. សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ? អាមន្តា។ អនិមិត្តំ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ? អាមន្តា។ អប្បណិហិតោ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អនិមិត្តំ ន វត្តព្ពំ – “សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្ន”ន្តិ? អាមន្តា។ សុញ្ញតា ន វត្តព្ពា – “សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អប្បណិហិតោ ន វត្តព្ពោ – “សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ”តិ? អាមន្តា។ សុញ្ញតា ន វត្តព្ពា – “សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធោ ន អនិច្ចោ ន សង្ខតោ ន បដិច្ចសមុប្បន្នោ ន ខយធម្មោ ន វយធម្មោ ន វិរាគធម្មោ ន និរោធធម្មោ ន វិបរិណាមធម្មោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ សង្ខារក្ខន្ធោ អនិច្ចោ សង្ខតោ បដិច្ចសមុប្បន្នោ ខយធម្មោ វយធម្មោ វិរាគធម្មោ និរោធធម្មោ

វិបរិណាមធម្មោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សង្ខារក្ខន្ធោ អនិច្ចោ...បេ.... វិបរិណាមធម្មោ , នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ។

៨៣៣. រូបក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា រូបក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... វេទនាក្ខន្ធស្ស...បេ.... សញ្ញាក្ខន្ធស្ស... វិញ្ញាណក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ? អាមន្តា។ សង្ខារក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា វិញ្ញាណក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សង្ខារក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា ន វត្តព្ពា – “រូបក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ? អាមន្តា។ រូបក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា ន វត្តព្ពា – “សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សង្ខារក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា ន វត្តព្ពា – “វេទនាក្ខន្ធបរិយាបន្នា...បេ.... សញ្ញាក្ខន្ធបរិយាបន្នា... វិញ្ញាណក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ? អាមន្តា។ វិញ្ញាណក្ខន្ធស្ស សុញ្ញតា ន វត្តព្ពា – “សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៣៤. ន វត្តព្ពំ – សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា”តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សុញ្ញមិទំ, ភិក្ខវេ, សង្ខារា អត្តេន វា អត្តនិយេន វា”តិ [ម. និ. ៣.៦៩ អានេញ្ជសប្បាយេ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ។

សុញ្ញតាកថា និដ្ឋិតា។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៨៨) ៣ សាមញ្ញផលកថា

៨៣៥. សាមញ្ញផលំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ តាណំ លេណំ សរណំ បរាយណំ អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សាមញ្ញផលំ អសង្ខតំ, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ...បេ.... អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៣៦. សាមញ្ញផលំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ សាមញ្ញំ អសង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... សាមញ្ញំ សង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ សាមញ្ញផលំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សោតាបត្តិផលំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិមគ្គោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សោតាបត្តិមគ្គោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិផលំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សកទាគាមិផលំ...បេ.... អនាគាមិផលំ...បេ.... អរហត្តផលំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ អរហត្តមគ្គោ អសង្ខតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អរហត្តមគ្គោ សង្ខតោតិ? អាមន្តា។ អរហត្តផលំ សង្ខតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សោតាបត្តិផលំ អសង្ខតំ, សកទាគាមិផលំ...បេ.... អនាគាមិផលំ ...បេ.... អរហត្តផលំ អសង្ខតំ, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ បញ្ច អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បញ្ច អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ បញ្ច តាណានិ...បេ.... អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

សាមញ្ញផលកថា និដ្ឋិតា។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៨៩) ៤. បត្តិកថា

៨៣៧. បត្តិ អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ តាណំ លេណំ សរណំ បរាយណំ អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... បត្តិ អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ...បេ.... អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៣៨. ចីវរស្ស បត្តិ អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ…បេ…. អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ចីវរស្ស បត្តិ អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បិណ្ឌបាតស្ស…បេ…. សេនាសនស្ស…បេ…. គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារស្ស បត្តិ អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ…បេ…. អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារស្ស បត្តិ អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ចីវរស្ស បត្តិ អសង្ខតា…បេ…. បិណ្ឌបាតស្ស…បេ…. សេនាសនស្ស…បេ…. គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារស្ស បត្តិ អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ បញ្ច អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បញ្ច អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ បញ្ច តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨៣៩. បឋមស្ស ឈានស្ស បត្តិ អសង្ខតា (ឯវំ សព្ពំ វិត្ថារេតព្ពំ) ទុតិយស្ស ឈានស្ស… តតិយស្ស ឈានស្ស… ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស… អាកាសានញ្ចាយតនស្ស… វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស… អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស… នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស… សោតាបត្តិមគ្គស្ស… សោតាបត្តិផលស្ស… សកទាគាមិមគ្គស្ស… សកទាគាមិផលស្ស… អនាគាមិមគ្គស្ស… អនាគាមិផលស្ស… អរហត្តមគ្គស្ស… អរហត្តផលស្ស បត្តិ អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ…បេ…. អច្ចុតំ អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អរហត្តផលស្ស បត្តិ អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា ។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សោតាបត្តិមគ្គស្ស បត្តិ អសង្ខតា… សោតាបត្តិផលស្ស បត្តិ អសង្ខតា… អរហត្តមគ្គស្ស បត្តិ អសង្ខតា… អរហត្តផលស្ស បត្តិ អសង្ខតា… និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ នវ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. នវ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ នវ តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨៤០. ន វត្តព្ពំ – បត្តិ អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ បត្តិ រូបំ … វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ បត្តិ អសង្ខតាតិ។

បត្តិកថា និដ្ឋិតា។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៩០) ៥. តថតាកថា

៨៤១. សព្ពធម្មានំ តថតា អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ…បេ…. អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សព្ពធម្មានំ តថតា អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨៤២. រូបស្ស រូបតា, ននុ រូបតា អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ…បេ…. អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… រូបស្ស រូបតា, ននុ រូបតា អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ទ្វេ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វេ តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

វេទនាយ វេទនតា, ននុ វេទនតា…បេ…. សញ្ញាយ សញ្ញតា, ននុ សញ្ញតា…បេ…. សង្ខារានំ សង្ខារតា, ននុ សង្ខារតា…បេ…. វិញ្ញាណស្ស វិញ្ញាណតា, ននុ វិញ្ញាណតា អសង្ខតាតិ? អាមន្តា។ និព្ពានំ…បេ…. អមតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ….។

រូបស្ស រូបតា, ននុ រូបតា…បេ…. វិញ្ញាណស្ស វិញ្ញាណតា, ននុ វិញ្ញាណតា អសង្ខតា, និព្ពានំ អសង្ខតន្តិ? អាមន្តា។ ឆ អសង្ខតានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ឆ អសង្ខតានីតិ? អាមន្តា។ ឆ តាណានិ…បេ…. អន្តរិកា វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨៤៣. ន វត្តព្ពំ – “សព្ពធម្មានំ តថតា អសង្ខតា”តិ? អាមន្តា។ សព្ពធម្មានំ តថតា រូបំ… វេទនា… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ។ តេន ហិ សព្ពធម្មានំ តថតា អសង្ខតាតិ។

តថតាកថា និដ្ឋិតា។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៩១) ៦. កុសលកថា

៨៤៤. និព្ពានធាតុ កុសលាតិ? អាមន្តា។ សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "និព្ពានធាតុ កុសលា"តិ។

៨៤៥. អលោភោ កុសលោ សារម្មណោ, អត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានធាតុ កុសលា សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ… អទោសោ កុសលោ…បេ… អមោហោ កុសលោ…បេ… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ…បេ… បញ្ញា កុសលា សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា។ និព្ពានធាតុ កុសលា សារម្មណា, អត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

និព្ពានធាតុ កុសលា អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា ។ អលោភោ កុសលោ អនារម្មណោ, នត្ថិ តស្ស អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… និព្ពានធាតុ កុសលា អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? អាមន្តា ។ អទោសោ កុសលោ…បេ… អមោហោ កុសលោ…បេ… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ…បេ… បញ្ញា កុសលា អនារម្មណា, នត្ថិ តាយ អាវដ្ដនា…បេ… បណិធីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨៤៦. ន វត្តព្ពំ – "និព្ពានធាតុ កុសលា"តិ? អាមន្តា។ ននុ និព្ពានធាតុ អនវជ្ជាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ និព្ពានធាតុ អនវជ្ជា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – "និព្ពានធាតុ កុសលា"តិ។

កុសលកថា និដ្ឋិតា។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៩២) ៧. អច្ចន្តនិយាមកថា

៨៤៧. អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតាតិ? អាមន្តា។ មាតុឃាតកោ អច្ចន្តនិយតោ, បិតុឃាតកោ…បេ… អរហន្តឃាតកោ…បេ… រុហិរុប្បាទកោ …បេ… សង្ឃភេទកោ អច្ចន្តនិយតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨៤៨. អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតាតិ? អាមន្តា។ អច្ចន្តនិយតស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អច្ចន្តនិយតស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតា"តិ។

អច្ចន្តនិយតស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆា នុប្បជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ បហីនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… បហីនាតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សកទាគាមិមគ្គេន …បេ… អនាគាមិមគ្គេន…បេ… អរហត្តមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

កតមេន មគ្គេនាតិ? អកុសលេន មគ្គេនាតិ។ អកុសលោ មគ្គោ និយ្យានិកោ ខយគាមី ពោធគាមី អនាសវោ…បេ… អសំកិលេសិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អកុសលោ មគ្គោ អនិយ្យានិកោ…បេ… សំកិលេសិកោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អកុសលោ មគ្គោ អនិយ្យានិកោ…បេ… សំកិលេសិកោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អច្ចន្តនិយតស្ស បុគ្គលស្ស វិចិកិច្ឆា អកុសលេន មគ្គេន បហីនា"តិ។

៨៤៩. សស្សតទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សស្សតទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតា"តិ។

សស្សតទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ នុប្បជ្ជេយ្យាតិ ? អាមន្តា។ បហីនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ. ... បហីនាតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... សកទាគាមិមគ្គេន...បេ.... អនាគាមិមគ្គេន...បេ.... អរហត្តមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កតមេន មគ្គេនាតិ? អកុសលេន មគ្គេន។ អកុសលោ មគ្គោ...បេ.... នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សស្សតទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ អកុសលេន មគ្គេន បហីនា"តិ។

៨៥០. ឧច្ឆេទទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស សស្សតទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស សស្សតទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតា"តិ។

ឧច្ឆេទទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស សស្សតទិដ្ឋិ នុប្បជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ បហីនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ. ... បហីនាតិ? អាមន្តា។ សោតាបត្តិមគ្គេនាតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ...បេ.... សកទាគាមិមគ្គេន...បេ.... អនាគាមិមគ្គេន...បេ.... អរហត្តមគ្គេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

កតមេន មគ្គេនាតិ? អកុសលេន មគ្គេនាតិ។ អកុសលោ មគ្គោ...បេ.... នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "ឧច្ឆេទទិដ្ឋិយា និយតស្ស បុគ្គលស្ស សស្សតទិដ្ឋិ អកុសលេន មគ្គេន បហីនា"តិ។

៨៥១. ន វត្តព្ពំ – "អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតា"តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – "ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សមន្នាគតោ ហោតិ ឯកន្តកាឡកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ, សោ [ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ (អ. និ. ៧.១៥)] សកឹ និមុគ្គោ និមុគ្គោវ ហោតី"តិ [អ. និ. ៧.១៥]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតាតិ។

៨៥២. វុត្តំ ភគវតា – "ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សមន្នាគតោ ហោតិ ឯកន្តកាឡកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ, សោ សកឹ និមុគ្គោ និមុគ្គោវ ហោតី"តិ កត្វា តេន ច ការណេន អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – "ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា និមុជ្ជតី"តិ [អ. និ. ៧.១៥]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ សព្ពកាលំ ឧម្មុជ្ជិត្វា និមុជ្ជតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

វុត្តំ ភគវតា – "ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សមន្នាគតោ ហោតិ ឯកន្តកាឡកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ, សោ សកឹ និមុគ្គោ និមុគ្គោវ ហោតី"តិ – កត្វា តេន ច ការណេន អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតាតិ? អាមន្តា។ វុត្តំ ភគវតា – "ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឧម្មុជ្ជិត្វា ឋិតោ ហោតិ, ឧម្មុជ្ជិត្វា វិបស្សតិ វិលោកេតិ, ឧម្មុជ្ជិត្វា បតរតិ, ឧម្មុជ្ជិត្វា បតិគាធប្បត្តោ ហោតី"តិ [អ. និ. ៧.១៥]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ សព្ពកាលំ ឧម្មុជ្ជិត្វា បតិគាធប្បត្តោ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អច្ចន្តនិយាមកថា និដ្ឋិតា។

១៩. ឯកូនវីសតិមវគ្គោ

(១៩៣) ៨. ឥន្ទ្រិយកថា

៨៥៣. នត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ លោកិយា សទ្ធាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... នត្ថិ លោកិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ...បេ.... សតិន្ទ្រិយំ...បេ.... សមាធិន្ទ្រិយំ...បេ.... បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា ។ នត្ថិ លោកិយា បញ្ញាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ លោកិយា សទ្ធាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ លោកិយំ វីរិយំ...បេ.... សតិ...បេ.... សមាធិ...បេ.... បញ្ញាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ លោកិយោ មនោ, អត្ថិ លោកិយំ មនិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយា សទ្ធា, អត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ លោកិយោ មនោ, អត្ថិ លោកិយំ មនិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយា បញ្ញា, អត្ថិ លោកិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ លោកិយំ សោមនស្សំ, អត្ថិ លោកិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ...បេ.... អត្ថិ លោកិយំ ជីវិតំ, អត្ថិ លោកិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយា សទ្ធា, អត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ លោកិយំ ជីវិតំ, អត្ថិ លោកិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយា បញ្ញា, អត្ថិ លោកិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៥៤. អត្ថិ លោកិយា សទ្ធា, នត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយោ មនោ, នត្ថិ លោកិយំ មនិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ លោកិយា បញ្ញា, នត្ថិ លោកិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយោ មនោ, នត្ថិ លោកិយំ មនិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ លោកិយា សទ្ធា, នត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា ។ អត្ថិ លោកិយំ សោមនស្សំ, នត្ថិ លោកិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ... អត្ថិ លោកិយំ ជីវិតំ, នត្ថិ លោកិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ លោកិយា បញ្ញា, នត្ថិ លោកិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយោ មនោ, នត្ថិ លោកិយំ មនិន្ទ្រិយន្តិ...បេ.... អត្ថិ លោកិយំ ជីវិតំ, នត្ថិ លោកិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៥៥. អត្ថិ លោកុត្តរា សទ្ធា, អត្ថិ លោកុត្តរំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយា សទ្ធា, អត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ លោកុត្តរំ វីរិយំ...បេ.... អត្ថិ លោកុត្តរា បញ្ញា, អត្ថិ លោកុត្តរំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកិយា បញ្ញា, អត្ថិ លោកិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

អត្ថិ លោកិយា សទ្ធា, នត្ថិ លោកិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកុត្តរា សទ្ធា, នត្ថិ លោកុត្តរំ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... អត្ថិ លោកិយំ វីរិយំ...បេ.... អត្ថិ លោកិយា បញ្ញា, នត្ថិ លោកិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ លោកុត្តរា បញ្ញា, នត្ថិ លោកុត្តរំ បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

៨៥៦. នត្ថិ លោកិយានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “អទ្ទសំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេន្តោ សត្តេ អប្បរជក្ខេ មហារជក្ខេ, តិក្ខិន្ទ្រិយេ មុទិន្ទ្រិយេ, ស្វាការេ, សុវិញ្ញាបយេ , អប្បេកច្ចេ បរលោកវជ្ជភយទស្សាវិនោ វិហរន្តេ”តិ [ម. និ. ១.២៨៣ តត្ថ “ទ្វាការេ ទុវិញ្ញាបយេ” ឥច្ចាទីនិបិ បទានិ ទិស្សន្តិ]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ លោកិយានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ។

ឥន្ទ្រិយកថា និដ្ឋិតា។

ឯកូនវីសតិមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អតីតេ កិលេសេ ជហតិ អនាគតេ កិលេសេ ជហតិ បច្ចុប្បន្នេ កិលេសេ ជហតិ, សុញ្ញតា សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នា, សាមញ្ញផលំ អសង្ខតំ, បត្តិ អសង្ខតា, សព្ពធម្មានំ តថតា អសង្ខតា, និព្ពានធាតុ កុសលា, អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចន្តនិយាមតា, នត្ថិ លោកិយានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ។

២០. វីសតិមវគ្គោ

(១៩៤) ១. អសញ្ចិច្ចកថា

៨៥៧. អសញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ អសញ្ចិច្ច បាណំ ហន្ត្វា បាណាតិបាតី ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អសញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ អសញ្ចិច្ច អទិន្នំ អាទិយិត្វា…បេ… មុសា ភណិត្វា មុសាវាទី ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អសញ្ចិច្ច បាណំ ហន្ត្វា បាណាតិបាតី ន ហោតីតិ? អាមន្តា។ អសញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ន ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… អសញ្ចិច្ច អទិន្នំ អាទិយិត្វា…បេ… មុសា ភណិត្វា មុសាវាទី ន ហោតីតិ? អាមន្តា។ អសញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ន ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨៥៨. អសញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ហោតីតិ? អាមន្តា។ “អសញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ហោតី”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ “សញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ហោតី”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ “សញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ហោតី”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អសញ្ចិច្ច មាតរំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អានន្តរិកោ ហោតី”តិ។

៨៥៩. ន វត្តព្ពំ – “មាតុឃាតកោ អានន្តរិកោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ មាតា ជីវិតា វោរោបិតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ មាតា ជីវិតា វោរោបិតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “មាតុឃាតកោ អានន្តរិកោ”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “បិតុឃាតកោ អានន្តរិកោ”តិ? អាមន្តា ។ ននុ បិតា ជីវិតា វោរោបិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បិតា ជីវិតា វោរោបិតោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “បិតុឃាតកោ អានន្តរិកោ”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “អរហន្តឃាតកោ អានន្តរិកោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា ជីវិតា វោរោបិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា ជីវិតា វោរោបិតោ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហន្តឃាតកោ អានន្តរិកោ”តិ។

ន វត្តព្ពំ – “រុហិរុប្បាទកោ អានន្តរិកោ”តិ? អាមន្តា។ ននុ តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទិតន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទិតំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “រុហិរុប្បាទកោ អានន្តរិកោ”តិ។

៨៦០. សង្ឃភេទកោ អានន្តរិកោតិ? អាមន្តា។ សព្ពេ សង្ឃភេទកា អានន្តរិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សព្ពេ សង្ឃភេទកា អានន្តរិកាតិ? អាមន្តា។ ធម្មសញ្ញី សង្ឃភេទកោ អានន្តរិកោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨៦១. ធម្មសញ្ញី សង្ឃភេទកោ អានន្តរិកោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “អត្ថុបាលិ, សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ; អត្ថុបាលិ, សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា ។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ធម្មសញ្ញី សង្ឃភេទកោ អានន្តរិកោ”តិ។

៨៦២. ន វត្តព្ពំ – “ធម្មសញ្ញី សង្ឃភេទកោ អានន្តរិកោ”តិ? អាមន្តា ។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“អាបាយិកោ នេរយិកោ, កប្បដ្ឋោ សង្ឃភេទកោ;
វគ្គរតោ អធម្មដ្ឋោ, យោគក្ខេមា បធំសតិ;
សង្ឃំ សមគ្គំ ភេត្វាន, កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតី”តិ [ចូឡវ. ៣៥៤; អ. និ. ១០.៣៩; ឥតិវុ. ១៨]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ សង្ឃភេទកោ អានន្តរិកោតិ។

អសញ្ចិច្ចកថា និដ្ឋិតា។

២០. វីសតិមវគ្គោ

(១៩៥) ២. ញាណកថា

៨៦៣. នត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណន្តិ? អាមន្តា។ នត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស បញ្ញា បជាននា វិចយោ បវិចយោ ធម្មវិចយោ សល្លក្ខណា ឧបលក្ខណា បច្ចុបលក្ខណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.... ននុ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស បញ្ញា បជាននា វិចយោ…បេ.... បច្ចុបលក្ខណាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស បញ្ញា បជាននា វិចយោ…បេ.... បច្ចុបលក្ខណា, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណ”ន្តិ។

៨៦៤. នត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បុថុជ្ជនោ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “នត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណ”ន្តិ។

បុថុជ្ជនោ ទុតិយំ ឈានំ…បេ.... តតិយំ ឈានំ…បេ.... ចតុត្ថំ ឈានំ…បេ.... អាកាសានញ្ចាយតនំ សមាបជ្ជេយ្យ, វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបជ្ជេយ្យ, បុថុជ្ជនោ ទានំ ទទេយ្យ …បេ.... ចីវរំ ទទេយ្យ, បិណ្ឌបាតំ ទទេយ្យ, សេនាសនំ ទទេយ្យ, គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ បុថុជ្ជនោ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – នត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណ”ន្តិ។

៨៦៥. អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណន្តិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ តេន ញាណេន ទុក្ខំ បរិជានាតិ , សមុទយំ បជហតិ, និរោធំ សច្ឆិករោតិ, មគ្គំ ភាវេតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ....។

ញាណកថា និដ្ឋិតា។

២០. *វីសតិមវគ្គោ*

(១៩៦) ៣. និរយបាលកថា

៨៦៦. នត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ? អាមន្តា។ នត្ថិ និរយេសុ កម្មការណាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.... អត្ថិ និរយេសុ កម្មការណាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ....។

អត្ថិ មនុស្សេសុ កម្មការណា, អត្ថិ ច ការណិកាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ និរយេសុ កម្មការណា, អត្ថិ ច ការណិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.... អត្ថិ និរយេសុ កម្មការណា, នត្ថិ ច ការណិកាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ មនុស្សេសុ កម្មការណា, នត្ថិ ច ការណិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ....។

៨៦៧. អត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

“ន វេស្សភូ នោបិ ច បេត្តិរាជា,
សោមោ យមោ វេស្សវណោ ច រាជា;
សកានិ កម្មានិ ហនន្តិ តត្ថ, ឥតោ បណុន្នំ [បណុណ្ណំ (ស្យា.ក.), បនុន្នំ (សី.)] បរលោកបត្ត”ន្តិ។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ នត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ។

៨៦៨. នត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តមេនំ, ភិក្ខវេ , និរយបាលា បញ្ចវិធពន្ធនំ នាម ការណំ ការេន្តិ [ករោន្តិ (ម. និ. ៣.២៥០; អ. និ. ៣.៣៦)] – តត្តំ អយោខីលំ ហត្ថេ គមេន្តិ, តត្តំ អយោខីលំ ទុតិយេ ហត្ថេ គមេន្តិ, តត្តំ អយោខីលំ បាទេ គមេន្តិ, តត្តំ អយោខីលំ ទុតិយេ បាទេ គមេន្តិ, តត្តំ អយោខីលំ មជ្ឈេឧរស្មិំ គមេន្តិ; សោ តត្ថ ទុក្ខា តិព្ពា កដុកា វេទនា វេទេតិ; ន ច តាវ កាលំ ករោតិ យាវ ន តំ បាបកម្មំ ព្យន្តីហោតី”តិ [ម. និ. ៣.២៥០; អ. និ. ៣.៣៦]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ។

នត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “តមេនំ, ភិក្ខវេ, និរយបាលា សំវេសេត្វា កុឋារីហិ [កុធារីហិ (សព្ពត្ថ)] តច្ឆន្តិ…បេ.... តមេនំ, ភិក្ខវេ, និរយបាលា ឧទ្ធម្បាទំ អធោសិរំ ឋបេត្វា វាសីហិ តច្ឆន្តិ…បេ.... តមេនំ , ភិក្ខវេ, និរយបាលា រថេ យោជេត្វា អាទិត្តាយ បថវិយា សម្បជ្ជលិតាយ សជោតិភូតាយ [សញ្ជោតិភូតាយ (ស្យា.)] សារេន្តិបិ បច្ចាសារេន្តិបិ…បេ.... តមេនំ, ភិក្ខវេ, និរយបាលា មហន្តំ អង្គារបព្ពតំ អាទិត្តំ សម្បជ្ជលិតំ សជោតិភូតំ អារោបេន្តិបិ ឱរោបេន្តិបិ…បេ.... តមេនំ, ភិក្ខវេ, និរយបាលា ឧទ្ធម្បាទំ អធោសិរំ គហេត្វា តត្តាយ លោហកុម្ភិយា បក្ខិបន្តិ អាទិត្តាយ សម្បជ្ជលិតាយ សជោតិភូតាយ។ សោ

តត្ថ ផេណុទ្ទេហកំ បច្ចតិ, សោ តត្ថ ផេណុទ្ទេហកំ បច្ចមានោ សកិម្បិ ឧទ្ធំ គច្ឆតិ, សកិម្បិ អធោ គច្ឆតិ, សកិម្បិ តិរិយំ គច្ឆតិ។ សោ តត្ថ ទុក្ខា តិព្ពា កដុកា វេទនា វេទយតិ, ន ច តាវ កាលំ ករោតិ យាវ ន តំ បាបកម្មំ ព្យន្តីហោតិ។ តមេនំ, ភិក្ខវេ, និរយបាលា មហានិរយេ បក្ខិបន្តិ! សោ ខោ បន, ភិក្ខវេ, មហានិរយោ –

> “ចតុក្កណ្ណោ ចតុទ្វារោ, វិភត្តោ ភាគសោ មិតោ;
> អយោបាការបរិយន្តោ, អយសា បដិកុជ្ជិតោ។
>
> “តស្ស អយោមយា ភូមិ, ជលិតា តេជសា យុតា;
> សមន្តា យោជនសតំ, ផរិត្វា តិដ្ឋតិ សព្ពទា”តិ [ម. និ. ៣.២៥០; អ. និ. ៣.៣៦; បេ. វ. ៧១]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ និរយេសុ និរយបាលាតិ។

និរយបាលកថា និដ្ឋិតា។

២០. វីសតិមវគ្គោ

(១៩៧) ៤. តិរច្ឆានកថា

៨៦៩. អត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តិរច្ឆានគតេសុ ទេវាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតាតិ? អាមន្តា ។ ទេវលោកោ តិរច្ឆានយោនីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ កីដា បដង្គា មកសា មក្ខិកា អហី វិច្ឆិកា សតបទី គណ្ឌុប្បាទាតិ [គណ្ឌុបាទាតិ (ស្យា. កំ. បី.)]? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨៧០. នត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតាតិ? អាមន្តា។ ននុ អត្ថិ តត្ថ ឯរាវណោ នាម ហត្ថិនាគោ សហស្សយុត្តំ ទិព្ពំ យានន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អត្ថិ តត្ថ ឯរាវណោ នាម ហត្ថិនាគោ សហស្សយុត្តំ ទិព្ពំ យានំ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតា”តិ។

៨៧១. អត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតាតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ តត្ថ ហត្ថិពន្ធា អស្សពន្ធា [ហត្ថិភណ្ឌា អស្សភណ្ឌា (?)] យាវសិកា ការណិកា ភត្តការកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ នត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតាតិ។

តិរច្ឆានកថា និដ្ឋិតា។

២០. វីសតិមវគ្គោ

(១៩៨) ៥. មគ្គកថា

៨៧២. បញ្ចង្គិកោ មគ្គោតិ? អាមន្តា។ ននុ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ វុត្តោ ភគវតា, សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ…បេ…. សម្មាសមាធីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ វុត្តោ ភគវតា , សេយ្យថិទំ – សម្មាទិដ្ឋិ …បេ…. សម្មាសមាធិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “បញ្ចង្គិកោ មគ្គោ”តិ។

បញ្ចង្គិកោ មគ្គោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា –

> “មគ្គានំ អដ្ឋង្គិកោ សេដ្ឋោ, សច្ចានំ ចតុរោ បទា;
> វិរាគោ សេដ្ឋោ ធម្មានំ, ទ្វិបទានញ្ច ចក្ខុមា”តិ [ធ. ប. ២៧៣ ធម្មបទេ]។

អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ។

៨៧៣. សម្មាវាចា មគ្គង្គំ, សា ច ន មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ មគ្គង្គំ, សា ច ន មគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សម្មាវាចា មគ្គង្គំ, សា ច ន មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សម្មាសង្កប្បោ…បេ…. សម្មាវាយាមោ…បេ…. សម្មាសតិ…បេ…. សម្មាសមាធិ មគ្គង្គំ, សោ ច ន មគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សម្មាកម្មន្តោ…បេ… សម្មាអាជីវោ មគ្គង្គំ, សោ ច ន មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សម្មាទិដ្ឋិ…បេ… សម្មាសមាធិ មគ្គង្គំ, សោ ច ន មគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

សម្មាទិដ្ឋិ មគ្គង្គំ, សា ច មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា មគ្គង្គំ, សា ច មគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… សម្មាទិដ្ឋិ មគ្គង្គំ, សា ច មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សម្មាកម្មន្តោ…បេ… សម្មាអាជីវោ មគ្គង្គំ, សោ ច មគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

សម្មាសង្កប្បោ…បេ… សម្មាវាយាមោ…បេ… សម្មាសតិ…បេ… សម្មាសមាធិ មគ្គង្គំ, សោ ច មគ្គោតិ? អាមន្តា។ សម្មាវាចា…បេ… សម្មាកម្មន្តោ…បេ… សម្មាអាជីវោ មគ្គង្គំ, សោ ច មគ្គោតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៨៧៤. អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បុព្ពេវ ខោ បនស្ស កាយកម្មំ វចីកម្មំ អាជីវោ សុបរិសុទ្ធោ ហោតិ; ឯវមស្សាយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ភាវនាបារិបូរិំ គច្ឆតី”តិ [ម. និ. ៣.៤៣១]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ បញ្ចង្គិកោ មគ្គោតិ។

៨៧៥. បញ្ចង្គិកោ មគ្គោតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “យស្មិំ ខោ, សុភទ្ទ, ធម្មវិនយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ន ឧបលព្ភតិ, សមណោបិ តត្ថ ន ឧបលព្ភតិ, ទុតិយោបិ តត្ថ សមណោ ន ឧបលព្ភតិ, តតិយោបិ តត្ថ សមណោ ន ឧបលព្ភតិ, ចតុត្ថោបិ តត្ថ សមណោ ន ឧបលព្ភតិ។ យស្មិញ្ច ខោ, សុភទ្ទ, ធម្មវិនយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ឧបលព្ភតិ, សមណោបិ តត្ថ ឧបលព្ភតិ, ទុតិយោបិ…បេ… តតិយោបិ…បេ… ចតុត្ថោបិ តត្ថ សមណោ ឧបលព្ភតិ។ ឥមស្មិំ ខោ, សុភទ្ទ, ធម្មវិនយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ឧបលព្ភតិ។ ឥធេវ, សុភទ្ទ , សមណោ, ឥធ ទុតិយោ សមណោ, ឥធ តតិយោ សមណោ, ឥធ ចតុត្ថោ សមណោ។ សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេភិ អញ្ញេហី”តិ [ទី. និ. ២.២១៤]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ។

មគ្គកថា និដ្ឋិតា។

២០. វីសតិមវគ្គោ

(១៩៨) ៦. ញាណកថា

៨៧៦. ទ្វាទសវត្ថុកំ ញាណំ លោកុត្តរន្តិ? អាមន្តា។ ទ្វាទស លោកុត្តរញាណានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ទ្វាទស លោកុត្តរញាណានីតិ? អាមន្តា។ ទ្វាទស សោតាបត្តិមគ្គាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ទ្វាទស សោតាបត្តិមគ្គាតិ? អាមន្តា។ ទ្វាទស សោតាបត្តិផលានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ទ្វាទស សកទាគាមិមគ្គា…បេ… អនាគាមិមគ្គា…បេ… អរហត្តមគ្គាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ… ទ្វាទស អរហត្តមគ្គាតិ? អាមន្តា។ ទ្វាទស អរហត្តផលានីតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ…បេ…។

៨៧៧. ន វត្តព្វំ – “ទ្វាទសវត្ថុកំ ញាណំ លោកុត្តរ”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ឥទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ច”ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ, បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ, ញាណំ ឧទបាទិ, បញ្ញា ឧទបាទិ, វិជ្ជា ឧទបាទិ, អាលោកោ ឧទបាទិ។ ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បរិញ្ញេយ្យ’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… បរិញ្ញាតន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘ឥទំ ទុក្ខសមុទយំ [ទុក្ខសមុទយោ (ស្យា. កំ. បី.)] អរិយសច្ច’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ចំ បហាតព្វ’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… បហីនន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘ឥទំ ទុក្ខនិរោធំ [ទុក្ខនិរោធោ (ស្យា. កំ. បី.)] អរិយសច្ច’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ សច្ឆិកាតព្វ’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… សច្ឆិកតន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘ឥទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ច’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ‘តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ ភាវេតព្វ’ន្តិ មេ, ភិក្ខវេ…បេ… ភាវិតន្តិ មេ, ភិក្ខវេ, បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ…បេ… អាលោកោ ឧទបាទី”តិ [មហាវ. ១៥; សំ. និ. ៥.១០៨១; បដិ. ម. ២.៣០]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ទ្វាទសវត្ថុកំ ញាណំ លោកុត្តរន្តិ។

ញាណកថា និដ្ឋិតា។

វីសតិមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

មាតុឃាតកោ អានន្តរិកោ បិតុឃាតកោ អានន្តរិកោ អរហន្តឃាតកោ អានន្តរិកោ រុហិរុប្បាទកោ អានន្តរិកោ សង្ឃភេទកោ អានន្តរិកោ, នត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណំ, នត្ថិ និរយេសុ និរយបាលា, អត្ថិ ទេវេសុ តិរច្ឆានគតា, បញ្ចង្គិកោ មគ្គោ, ទ្វាទសវត្ថុកំ ញាណំ លោកុត្តរន្តិ។

ចតុត្ថោ បណ្ណាសកោ។

តស្សុទ្ទានំ –

និគ្គហោ, បុញ្ញសញ្ចយោ, អដ្ឋាសិ, អតីតេន ច មាតុឃាតកោ។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០០) ១. សាសនកថា

៨៧៨. សាសនំ នវំ កតន្តិ? អាមន្តា។ សតិបដ្ឋានា នវំ កតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សាសនំ នវំ កតន្តិ? អាមន្តា។ សម្មប្បធានា…បេ…. ឥទ្ធិបាទា…បេ…. ឥន្ទ្រិយា…បេ…. ពលា…បេ…. ពោជ្ឈង្គា នវំ កតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បុព្ពេ អកុសលំ បច្ឆា កុសលំ កតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បុព្ពេ សាសវំ…បេ…. សំយោជនិយំ គន្ថនិយំ ឱឃនិយំ យោគនិយំ នីវរណិយំ បរាមដ្ឋំ ឧបាទានិយំ…បេ…. សំកិលេសិកំ បច្ឆា អសំកិលេសិកំ កតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អត្ថិ កោចិ តថាគតស្ស សាសនំ នវំ ករោតីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កោចិ សតិបដ្ឋានេ នវំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កោចិ សម្មប្បធានេ…បេ…. ឥទ្ធិបាទេ…បេ…. ឥន្ទ្រិយេ…បេ…. ពលេ…បេ…. ពោជ្ឈង្គេ នវំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កោចិ បុព្ពេ អកុសលំ បច្ឆា កុសលំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. អត្ថិ កោចិ បុព្ពេ សាសវំ…បេ…. សំកិលេសិកំ បច្ឆា អសំកិលេសិយំ ករោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

លព្ភា តថាគតស្ស សាសនំ បុន នវំ កាតុន្តិ? អាមន្តា។ លព្ភា សតិបដ្ឋានា បុន នវំ កាតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. លព្ភា សម្មប្បធានា…បេ…. ឥទ្ធិបាទា…បេ…. ឥន្ទ្រិយា…បេ…. ពលា…បេ…. ពោជ្ឈង្គា បុន នវំ កាតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. លព្ភា បុព្ពេ អកុសលំ បច្ឆា កុសលំ កាតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. លព្ភា បុព្ពេ សាសវំ…បេ…. សំកិលេសិយំ បច្ឆា អសំកិលេសិយំ កាតុន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សាសនកថា និដ្ឋិតា។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០១) ២. អវិវិត្តកថា

៨៧៩. បុថុជ្ជនោ តេធាតុកេហិ ធម្មេហិ អវិវិត្តោតិ? អាមន្តា។ បុថុជ្ជនោ តេធាតុកេហិ ផស្សេហិ…បេ…. តេធាតុកាហិ វេទនាហិ… សញ្ញាហិ … ចេតនាហិ… ចិត្តេហិ… សទ្ធាហិ… វីរិយេហិ… សតីហិ… សមាធីហិ…បេ.… តេធាតុកាហិ បញ្ញាហិ អវិវិត្តោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បុថុជ្ជនោ តេធាតុកេហិ កម្មេហិ អវិវិត្តោតិ? អាមន្តា។ យស្មិំ ខណេ បុថុជ្ជនោ ចីវរំ ទេតិ, តស្មិំ ខណេ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ…បេ…. អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. យស្មិំ ខណេ បុថុជ្ជនោ បិណ្ឌបាតំ ទេតិ…បេ…. សេនាសនំ ទេតិ…បេ…. គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទេតិ, តស្មិំ ខណេ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ… នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨៨០. ន វត្តព្ពំ – “បុថុជ្ជនោ តេធាតុកេហិ កម្មេហិ អវិវិត្តោ”តិ? អាមន្តា ។ បុថុជ្ជនស្ស រូបធាតុ អរូបធាតូបគំ កម្មំ បរិញ្ញាតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ បុថុជ្ជនោ តេធាតុកេហិ កម្មេហិ អវិវិត្តោតិ…បេ….។

អវិវិត្តកថា និដ្ឋិតា។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០២) ៣. សំយោជនកថា

៨៨១. អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ អរហត្តប្បត្តីតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កិញ្ចិ សក្កាយទិដ្ឋឹ អប្បហាយ…បេ…. វិចិកិច្ឆំ អប្បហាយ…បេ…. សីលព្ពតបរាមាសំ អប្បហាយ… រាគំ អប្បហាយ… ទោសំ អប្បហាយ… មោហំ អប្បហាយ… អនោត្តប្បំ អប្បហាយ អរហត្តប្បត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ អរហត្តប្បត្តីតិ? អាមន្តា។ អរហា សរាគោ សទោសោ សមោហោ សមានោ សមក្ខោ សបឡាសោ សឧបាយាសោ សកិលេសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អរហា និរាគោ និទ្ទោសោ និម្មោហោ និម្មានោ និម្មក្ខោ និប្បឡាសោ និរុបាយាសោ និក្កិលេសោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា និរាគោ…បេ…. និក្កិលេសោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ អរហត្តប្បត្តី”តិ។

៨៨២. ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ អរហត្តប្បត្តី”តិ ? អាមន្តា។ អរហា សព្ពំ ពុទ្ធវិសយំ ជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ អរហត្តប្បត្តីតិ។

សំយោជនកថា និដ្ឋិតា។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០៣) ៤. ឥទ្ធិកថា

៨៨៣. អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? អាមន្តា។ “និច្ចបណ្ណា រុក្ខា ហោន្តូ”តិ – អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. និច្ចបុប្ផា រុក្ខា ហោន្តុ…បេ…. និច្ចផលិកា រុក្ខា ហោន្តុ… និច្ចំ ជុណ្ហំ ហោតុ… និច្ចំ ខេមំ ហោតុ… និច្ចំ សុភិក្ខំ ហោតុ… “និច្ចំ សុវត្ថិ [សុរុដ្ឋិកំ (ស្យា.)] ហោតូ”តិ – អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? អាមន្តា ។ “ឧប្បន្នោ ផស្សោ មា និរុជ្ឈី”តិ – អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឧប្បន្នា វេទនា…បេ…. សញ្ញា… ចេតនា… ចិត្តំ… សទ្ធា… វីរិយំ… សតិ… សមាធិ…បេ…. បញ្ញា មា និរុជ្ឈីតិ – អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? អាមន្តា។ “រូបំ និច្ចំ ហោតូ”តិ – អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ… វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. “វិញ្ញាណំ និច្ចំ ហោតូ”តិ – អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? អាមន្តា។ “ជាតិធម្មា សត្តា មា ជាយិំសូ”តិ អត្ថិ…បេ…. “ជរាធម្មា សត្តា មា ជីរិំសូ”តិ…បេ…. “ព្យាធិធម្មា សត្តា មា ព្យាធិយិំសូ”តិ…បេ…. “មរណធម្មា សត្តា មា មីយិំសូ”តិ – អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨៨៤. ន វត្តព្ពំ – “អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វា”តិ? អាមន្តា ។ ននុ អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស បាសាទំ “សុវណ្ណ”ន្តេវ អធិមុច្ចិ, សុវណ្ណោ ច បន អាសីតិ [បារា. ៦២១; មហាវ. ២៧១]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស បាសាទំ សុវណ្ណន្តេវ អធិមុច្ចិ, សុវណ្ណោ ច បន អាសិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ អធិប្បាយឥទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វា”តិ។

ឥទ្ធិកថា និដ្ឋិតា។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០៤) ៥. ពុទ្ធកថា

៨៨៥. អត្ថិ ពុទ្ធានំ ពុទ្ធេហិ ហីនាតិរេកតាតិ? អាមន្តា។ សតិបដ្ឋានតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ…. សម្មប្បធានតោ…បេ…. ឥទ្ធិបាទតោ… ឥន្ទ្រិយតោ… ពលតោ… ពោជ្ឈង្គតោ… វសិភាវតោ…បេ…. សព្ពញ្ញុតញ្ញាណទស្សនតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ពុទ្ធកថា និដ្ឋិតា។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០៥) ៦. សព្ពទិសាកថា

៨៨៦. សព្ពា ទិសា ពុទ្ធា តិដ្ឋន្តីតិ? អាមន្តា។ បុរត្ថិមាយ ទិសាយ ពុទ្ធោ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. បុរត្ថិមាយ ទិសាយ ពុទ្ធោ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ កិន្នាមោ សោ ភគវា, កឹជច្ចោ, កឹគោត្តោ, កិន្នាមា តស្ស ភគវតោ មាតាបិតរោ, កិន្នាមំ តស្ស ភគវតោ សាវកយុគំ, កោនាមោ តស្ស ភគវតោ ឧបដ្ឋាកោ, កីទិសំ ចីវរំ ធារេតិ, កីទិសំ បត្តំ ធារេតិ, កតរស្មឹ គាមេ វា និគមេ វា នគរេ វា រដ្ឋេ វា ជនបទេ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

ទក្ខិណាយ ទិសាយ…បេ…. បច្ឆិមាយ ទិសាយ…បេ…. ឧត្តរាយ ទិសាយ…បេ…. ហេដ្ឋិមាយ ទិសាយ ពុទ្ធោ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ហេដ្ឋិមាយ ទិសាយ ពុទ្ធោ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ កិន្នាមោ សោ ភគវា…បេ…. ជនបទេ វាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ឧបរិមាយ ទិសាយ ពុទ្ធោ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។ ឧបរិមាយ ទិសាយ ពុទ្ធោ តិដ្ឋតីតិ? អាមន្តា។ ចាតុមហារាជិកេ តិដ្ឋតិ…បេ…. តាវតឹសេ តិដ្ឋតិ…បេ…. យាមេ តិដ្ឋតិ…បេ…. តុសិតេ តិដ្ឋតិ…បេ.… និម្មានរតិយា តិដ្ឋតិ…បេ…. បរនិម្មិតវសវត្តិយា តិដ្ឋតិ…បេ…. ព្រហ្មលោកេ តិដ្ឋតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

សព្ពទិសាកថា និដ្ឋិតា។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០៦) ៧. ធម្មកថា

៨៨៧. សព្ពេ ធម្មា និយតាតិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សម្មត្តនិយតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. នត្ថិ អនិយតោ រាសីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អត្ថិ អនិយតោ រាសីតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ អត្ថិ អនិយតោ រាសិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សព្ពេ ធម្មា និយតា"តិ។

សព្ពេ ធម្មា និយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ តយោ រាសី វុត្តា ភគវតា – មិច្ឆត្តនិយតោ រាសិ, សម្មត្តនិយតោ រាសិ, អនិយតោ រាសីតិ [ធ. ស. តិកមាតិកា ១៥]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តយោ រាសី វុត្តា ភគវតា – មិច្ឆត្តនិយតោ រាសិ, សម្មត្តនិយតោ រាសិ, អនិយតោ រាសិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – "សព្ពេ ធម្មា និយតា"តិ។

រូបំ រូបដ្ឋេន និយតន្តិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សម្មត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណដ្ឋេន និយតន្តិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សម្មត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៨៨៨. ន វត្តព្ពំ – រូបំ រូបដ្ឋេន និយតំ…បេ…. វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណដ្ឋេន និយតន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ វេទនា ហោតិ…បេ…. សញ្ញា ហោតិ… សង្ខារា ហោន្តិ… វិញ្ញាណំ ហោតិ… វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណំ រូបំ ហោតិ…បេ…. វេទនា ហោតិ… សញ្ញា ហោតិ… សង្ខារា ហោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ រូបំ រូបដ្ឋេន និយតំ, វេទនា…បេ…. សញ្ញា…បេ…. សង្ខារា…បេ…. វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណដ្ឋេន និយតន្តិ។

ធម្មកថា និដ្ឋិតា។

២១. ឯកវីសតិមវគ្គោ

(២០៧) ៨. កម្មកថា

៨៨៩. សព្ពេ កម្មា និយតាតិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. សម្មត្តនិយតាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. នត្ថិ អនិយតោ រាសីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ អត្ថិ អនិយតោ រាសីតិ? អាមន្តា។

ហញ្ចិ អត្ថិ អនិយតោ រាសិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេ កម្មា និយតា”តិ។

សព្ពេ កម្មា និយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ តយោ រាសី វុត្តា ភគវតា – មិច្ឆត្តនិយតោ រាសិ, សម្មត្តនិយតោ រាសិ, អនិយតោ រាសីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ តយោ រាសី វុត្តា ភគវតា – មិច្ឆត្តនិយតោ រាសិ, សម្មត្តនិយតោ រាសិ, អនិយតោ រាសិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពេ កម្មា និយតា”តិ។

៨៩០. ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ កម្មំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយដ្ឋេន និយតន្តិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សម្មត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។ ឧបបជ្ជវេទនីយំ កម្មំ…បេ… អបរាបរិយវេទនីយំ កម្មំ អបរាបរិយវេទនីយដ្ឋេន និយតន្តិ? អាមន្តា។ មិច្ឆត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… សម្មត្តនិយតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨៩១. ន វត្តព្ពំ – ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ កម្មំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយដ្ឋេន និយតំ, ឧបបជ្ជវេទនីយំ កម្មំ…បេ… អបរាបរិយវេទនីយំ កម្មំ អបរាបរិយវេទនីយដ្ឋេន និយតន្តិ? អាមន្តា។ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ កម្មំ ឧបបជ្ជវេទនីយំ ហោតិ, អបរាបរិយវេទនីយំ ហោតិ…បេ… ឧបបជ្ជវេទនីយំ កម្មំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ, អបរាបរិយវេទនីយំ ហោតិ…បេ… អបរាបរិយវេទនីយំ កម្មំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ, ឧបបជ្ជវេទនីយំ ហោតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ ។ តេន ហិ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ កម្មំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយដ្ឋេន និយតំ, ឧបបជ្ជវេទនីយំ កម្មំ…បេ… អបរាបរិយវេទនីយំ កម្មំ អបរាបរិយវេទនីយដ្ឋេន និយតន្តិ។

កម្មកថា និដ្ឋិតា។

ឯកវីសតិមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

សាសនំ នវំ កតំ អត្ថិ កោចិ តថាគតស្ស សាសនំ នវំ ករោតិ លព្ភា តថាគតស្ស សាសនំ បុន នវំ កាតុំ, បុថុជ្ជនោ តេធាតុកេហិ ធម្មេហិ អវីវិត្តោ, អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ អរហត្តប្បត្តិ, អត្ថិ អធិប្បាយិទ្ធិ ពុទ្ធានំ វា សាវកានំ វា, អត្ថិ ពុទ្ធានំ ពុទ្ធេហិ ហីនាតិរេកតា, សព្ពា ទិសា ពុទ្ធា តិដ្ឋន្តិ, សព្ពេ ធម្មា និយតា, សព្ពេ កម្មា និយតាតិ។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២០៨) ១. បរិនិព្ពានកថា

៨៩២. អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិនិព្ពានន្តិ? អាមន្តា។ អត្ថិ កិញ្ចិ សក្កាយទិដ្ឋី អប្បហាយ…បេ.… អនោត្តប្បំ អប្បហាយ បរិនិព្ពានន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិនិព្ពានន្តិ? អាមន្តា។ អរហា សរាគោ…បេ.… សកិលេសោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ននុ អរហា និរាគោ…បេ.… និក្កិលេសោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា និរាគោ…បេ.… និក្កិលេសោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិនិព្ពាន’’ន្តិ។

៨៩៣. ន វត្តព្ពំ – ‘‘អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិនិព្ពាន’’ន្តិ? អាមន្តា ។ អរហា សព្ពំ ពុទ្ធវិសយំ ជានាតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិនិព្ពានន្តិ។

បរិនិព្ពានកថា និដ្ឋិតា។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២០៩) ២. កុសលចិត្តកថា

៨៩៤. អរហា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ អរហា បុញ្ញាភិសង្ខារំ អភិសង្ខរោន្តោ… អានេញ្ជាភិសង្ខារំ អភិសង្ខរោន្តោ… គតិសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ… ភវសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ… ឥស្សរិយសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ… អធិបច្ចសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ… មហាភោគសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ… មហាបរិវារសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ… ទេវសោភគ្យសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ… មនុស្សសោភគ្យសំវត្តនិយំ កម្មំ ករោន្តោ បរិនិព្ពាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.…។

អរហា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ អរហា អាចិនន្តោ អបចិនន្តោ បជហន្តោ ឧបាទិយន្តោ វិសិនេន្តោ ឧស្សិនេន្តោ វិធូបេន្តោ សន្ធូបេន្តោ បរិនិព្ពាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ …បេ.… ននុ អរហា នេវាចិនាតិ ន អបចិនាតិ អបចិនិត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវាចិនាតិ ន អបចិនាតិ អបចិនិត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អរហា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតី’’តិ។ ននុ អរហា នេវ បជហតិ ន ឧបាទិយតិ បជហិត្វា ឋិតោ, នេវ វិសិនេតិ ន ឧស្សិនេតិ វិសិនេត្វា ឋិតោ; ននុ អរហា នេវ វិធូបេតិ ន សន្ធូបេតិ វិធូបេត្វា ឋិតោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា នេវ វិធូបេតិ ន សន្ធូបេតិ វិធូបេត្វា ឋិតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អរហា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតី’’តិ។

៨៩៥. ន វត្តព្ពំ – ‘‘អរហា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតី’’តិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា ឧបដ្ឋិតស្សតិ សតោ សម្បជានោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា ឧបដ្ឋិតស្សតិ សតោ សម្បជានោ បរិនិព្ពាយតិ, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អរហា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតី’’តិ។

កុសលចិត្តកថា និដ្ឋិតា។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២១០) ៣. អានេញ្ជកថា

៨៩៦. អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ ននុ អរហា បកតិចិត្តេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា បកតិចិត្តេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – ‘‘អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតី’’តិ។

អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ អរហា កិរិយមយេ ចិត្តេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ.… ននុ អរហា វិបាកចិត្តេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា វិបាកចិត្តេ ឋិតោ

បរិនិព្ពាយតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតី”តិ។

អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ អរហា កិរិយាព្យាកតេ ចិត្តេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អរហា វិបាកាព្យាកតេ ចិត្តេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អរហា វិបាកាព្យាកតេ ចិត្តេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតី”តិ។

អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតីតិ? អាមន្តា។ ននុ ភគវា ចតុត្ថជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា សមនន្តរា បរិនិព្ពុតោតិ [ទី. និ. ២.២១៩]? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ភគវា ចតុត្ថជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា សមនន្តរា បរិនិព្ពុតោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតី”តិ។

អានេញ្ជកថា និដ្ឋិតា។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២១១) ៤. ធម្មាភិសមយកថា

៨៩៧. អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មាភិសមយោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មទេសនា, ធម្មស្សវនំ, ធម្មសាកច្ឆា, បរិបុច្ឆា, សីលសមាទានំ , ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា, ភោជនេ មត្តញ្ញុតា, បុព្ពរត្តាបររត្តំ ជាគរិយានុយោគោតិ ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… នត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មទេសនា, ធម្មស្សវនំ…បេ… បុព្ពរត្តាបររត្តំ ជាគរិយានុយោគោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ នត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មទេសនា, ធម្មស្សវនំ…បេ… បុព្ពរត្តាបររត្តំ ជាគរិយានុយោគោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មាភិសមយោ”តិ។

អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មាភិសមយោតិ? អាមន្តា។ ននុ ទ្វេ បច្ចយា សម្មាទិដ្ឋិយា ឧប្បាទាយ – បរតោ ច ឃោសោ, យោនិសោ ច មនសិការោតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ ទ្វេ បច្ចយា សម្មាទិដ្ឋិយា ឧប្បាទាយ – បរតោ ច ឃោសោ, យោនិសោ ច មនសិការោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មាភិសមយោ”តិ។

អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មាភិសមយោតិ? អាមន្តា។ សុត្តស្ស បមត្តស្ស មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស ធម្មាភិសមយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ធម្មាភិសមយកថា និដ្ឋិតា។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២១២-៤) ៥-៧. តិស្សោបិកថា

៨៩៨. អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ អរហត្តប្បត្តីតិ? អាមន្តា។ សុត្តស្ស បមត្តស្ស មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស អរហត្តប្បត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៨៩៩. អត្ថិ សុបិនគតស្ស ធម្មាភិសមយោតិ? អាមន្តា។ សុត្តស្ស បមត្តស្ស មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស ធម្មាភិសមយោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

៩០០. អត្ថិ សុបិនគតស្ស អរហត្តប្បត្តីតិ? អាមន្តា។ សុត្តស្ស បមត្តស្ស មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស អរហត្តប្បត្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

តិស្សោបិកថា និដ្ឋិតា។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២១៥) ៨. អព្យាកតកថា

៨០១. សព្ពំ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្យាកតន្តិ? អាមន្តា។ សុបិនន្តេន បាណំ ហនេយ្យាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សុបិនន្តេន បាណំ ហនេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពំ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្យាកត”ន្តិ។

សុបិនន្តេន អទិន្នំ អាទិយេយ្យ...បេ.... មុសា ភណេយ្យ, បិសុណំ ភណេយ្យ, ផរុសំ ភណេយ្យ, សម្ផំ បលបេយ្យ, សន្ធឹ ឆិន្ទេយ្យ, និល្លោបំ ហរេយ្យ, ឯកាគារិកំ ករេយ្យ, បរិបន្ថេ តិដ្ឋេយ្យ, បរទារំ គច្ឆេយ្យ, គាមឃាតកំ ករេយ្យ, និគមឃាតកំ ករេយ្យ, សុបិនន្តេន មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ , សុបិនគតស្ស អសុចិ មុច្ចេយ្យ, សុបិនន្តេន ទានំ ទទេយ្យ, ចីវរំ ទទេយ្យ, បិណ្ឌបាតំ ទទេយ្យ, សេនាសនំ ទទេយ្យ, គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ទទេយ្យ, ខាទនីយំ ទទេយ្យ, ភោជនីយំ ទទេយ្យ, បានីយំ ទទេយ្យ, ចេតិយំ វន្ទេយ្យ, ចេតិយេ មាលំ អារោបេយ្យ, គន្ធំ អារោបេយ្យ , វិលេបនំ អារោបេយ្យ...បេ.... ចេតិយំ អភិទក្ខិណំ ករេយ្យាតិ? អាមន្តា ។ ហញ្ចិ សុបិនន្តេន ចេតិយំ អភិទក្ខិណំ ករេយ្យ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពំ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្យាកត”ន្តិ។

៨០២. ន វត្តព្ពំ – “សព្ពំ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្យាកត”ន្តិ? អាមន្តា។ ននុ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្ពោហារិយំ វុត្តំ ភគវតាតិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្ពោហារិយំ វុត្តំ ភគវតា, តេន វត រេ វត្តព្ពេ – “សព្ពំ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្យាកត”ន្តិ។

អព្យាកតកថា និដ្ឋិតា។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២១៦) ៩. អាសេវនបច្ចយកថា

៨០៣. នត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “បាណាតិបាតោ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ និរយសំវត្តនិកោ តិរច្ឆានយោនិសំវត្តនិកោ បេត្តិវិសយសំវត្តនិកោ, យោ សព្ពលហុសោ បាណាតិបាតស្ស វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស អប្បាយុកសំវត្តនិកោ ហោតី”តិ [អ. និ. ៨.៤០]។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ។

នត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “អទិន្នាទានំ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតំ ភាវិតំ ពហុលីកតំ និរយសំវត្តនិកំ តិរច្ឆានយោនិសំវត្តនិកំ បេត្តិវិសយសំវត្តនិកំ, យោ សព្ពលហុសោ អទិន្នាទានស្ស វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស ភោគព្យសនសំវត្តនិកោ ហោតិ...បេ.... យោ សព្ពលហុសោ កាមេសុមិច្ឆាចារស្ស វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស សបត្តវេរសំវត្តនិកោ ហោតិ...បេ.... យោ សព្ពលហុសោ មុសាវាទស្ស វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស អព្ភូតព្ភក្ខានសំវត្តនិកោ ហោតិ...បេ.... យោ សព្ពលហុសោ បិសុណាយ វាចាយ វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស មិត្តេហិ ភេទនសំវត្តនិកោ ហោតិ...បេ.... យោ សព្ពលហុសោ ផរុសាយ វាចាយ វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស អមនាបសទ្ទសំវត្តនិកោ ហោតិ...បេ.... យោ សព្ពលហុសោ សម្ផប្បលាបស្ស វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស អនាទេយ្យវាចាសំវត្តនិកោ ហោតិ, សុរាមេរយបានំ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតំ...បេ.... យោ សព្ពលហុសោ សុរាមេរយបានស្ស វិបាកោ មនុស្សភូតស្ស ឧម្មត្តកសំវត្តនិកោ ហោតី”តិ [អ. និ. ៨.៤០]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ។

៨០៤. នត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “មិច្ឆាទិដ្ឋិ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតា ភាវិតា ពហុលីកតា និរយសំវត្តនិកា តិរច្ឆានយោនិសំវត្តនិកា បេត្តិវិសយសំវត្តនិកា”តិ។ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ។

នត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “មិច្ឆាសង្កប្បោ...បេ.... មិច្ឆាសមាធិ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតោ ភាវិតោ...បេ.... បេត្តិវិសយសំវត្តនិកោ”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ។

៨០៥. នត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សម្មាទិដ្ឋិ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតា ភាវិតា ពហុលីកតា អមតោគធា ហោតិ អមតបរាយនា អមតបរិយោសានា”តិ! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ។

នត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ? អាមន្តា។ ននុ វុត្តំ ភគវតា – “សម្មាសង្កប្បោ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ...បេ.... សម្មាសមាធិ, ភិក្ខវេ, អាសេវិតោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ អមតោគធោ ហោតិ អមតបរាយនោ អមតបរិយោសានោ”តិ អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ, អាមន្តា។ តេន ហិ អត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតាតិ។

អាសេវនបច្ចយកថា និដ្ឋិតា។

២២. ពាវីសតិមវគ្គោ

(២១៧) ១០. ខណិកកថា

៨០៦. ឯកចិត្តក្ខណិកា សព្ពេ ធម្មាតិ? អាមន្តា។ ចិត្តេ មហាបថវី សណ្ឋាតិ, មហាសមុទ្ទោ សណ្ឋាតិ, សិនេរុបព្ពតរាជា សណ្ឋាតិ, អាបោ សណ្ឋាតិ, តេជោ សណ្ឋាតិ, វាយោ សណ្ឋាតិ, តិណកដ្ឋវនប្បតយោ សណ្ឋហន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ....។

ឯកចិត្តក្ខណិកា សព្ពេ ធម្មាតិ? អាមន្តា។ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណេន សហជាតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណេន សហជាតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទវោច – “អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ, អាវុសោ, ចក្ខុំ អបរិភិន្នំ ហោតិ, ពាហិរា ច រូបា ន អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, នោ ច តជ្ជោ សមន្នាហារោ ហោតិ, នេវ តាវ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស [វិញ្ញាណភាវស្ស (ពហូសុ)] បាតុភាវោ ហោតិ។ អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ, អាវុសោ, ចក្ខុំ អបរិភិន្នំ ហោតិ, ពាហិរា ច រូបា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, នោ ច តជ្ជោ សមន្នាហារោ ហោតិ, នេវ តាវ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស បាតុភាវោ ហោតិ។ យតោ ច ខោ, អាវុសោ, អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ ចក្ខុំ អបរិភិន្នំ ហោតិ , ពាហិរា ច រូបា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, តជ្ជោ ច សមន្នាហារោ ហោតិ, ឯវំ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស បាតុភាវោ ហោតី”តិ [ម. និ. ១.៣០៦]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណេន សហជាត”ន្តិ។

សោតាយតនំ...បេ.... ឃានាយតនំ...បេ.... ជិវ្ហាយតនំ...បេ.... កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណេន សហជាតន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ...បេ.... កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណេន សហជាតន្តិ? អាមន្តា។ ននុ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទវោច – “អជ្ឈត្តិកោ ចេវ, អាវុសោ, កាយោ អបរិភិន្នោ ហោតិ, ពាហិរា ច ផោដ្ឋព្ពា ន អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, នោ ច...បេ.... អជ្ឈត្តិកោ ចេវ, អាវុសោ, កាយោ អបរិភិន្នោ ហោតិ, ពាហិរា ច ផោដ្ឋព្ពា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, នោ ច...បេ.... យតោ ច ខោ, អាវុសោ, អជ្ឈត្តិកោ ចេវ កាយោ អបរិភិន្នោ ហោតិ, ពាហិរា ច ផោដ្ឋព្ពា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, តជ្ជោ ច សមន្នាហារោ ហោតិ, ឯវំ តជ្ជស្ស វិញ្ញាណភាគស្ស បាតុភាវោ ហោតី”តិ [ម. និ. ១.៣០៦]! អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? អាមន្តា។ តេន ហិ ន វត្តព្ពំ – “កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណេន សហជាត”ន្តិ។

៨០៧. ន វត្តព្ពំ – “ឯកចិត្តក្ខណិកា សព្ពេ ធម្មា”តិ? អាមន្តា។ សព្ពេ ធម្មា និច្ចា ធុវា សស្សតា អវិបរិណាមធម្មាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។ តេន ហិ ឯកចិត្តក្ខណិកា សព្ពេ ធម្មាតិ។

ខណិកកថា និដ្ឋិតា។

ពាវីសតិមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អត្ថិ កិញ្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិនិព្ពានំ, អរហា កុសលចិត្តោ បរិនិព្ពាយតិ, អរហា អានេញ្ជេ ឋិតោ បរិនិព្ពាយតិ, អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ធម្មាភិសមយោ, អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ អរហត្តប្បត្តិ, អត្ថិ សុបិនគតស្ស ធម្មាភិសមយោ, អត្ថិ សុបិនគតស្ស អរហត្តប្បត្តិ, សព្ពំ សុបិនគតស្ស ចិត្តំ អព្យាកតំ, នត្ថិ កាចិ អាសេវនបច្ចយតា, ឯកចិត្តក្ខណិកា សព្ពេ ធម្មាតិ។

២៣. តេវីសតិមវគ្គោ

(២១៨) ១. ឯកាធិប្បាយកថា

៨០៨. ឯកាធិប្បាយេន មេថុនោ ធម្មោ បដិសេវិតព្ពោតិ? អាមន្តា។ ឯកាធិប្បាយេន អស្សមណេន ហោតព្ពំ, អភិក្ខុនា ហោតព្ពំ, ឆិន្នមូលេន ហោតព្ពំ បារាជិកេន ហោតព្ពន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ឯកាធិប្បាយេន មេថុនោ ធម្មោ បដិសេវិតព្ពោតិ? អាមន្តា។ ឯកាធិប្បាយេន បាណោ ហន្តព្ពោ, អទិន្នំ អាទិយិតព្ពំ, មុសា ភណិតព្ពា, បិសុណំ ភណិតព្ពំ, ផរុសំ ភណិតព្ពំ, សម្ផំ បលបិតព្ពំ, សន្ធិ ឆេទិតព្ពោ, និល្លោបំ ហាតព្ពំ, ឯកាគារិកំ កាតព្ពំ, បរិបន្ថេ ឋាតព្ពំ, បរទារោ គន្តព្ពោ, គាមឃាតកោ កាតព្ពោ, និគមឃាតកោ កាតព្ពោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ឯកាធិប្បាយកថា និដ្ឋិតា។

២៣. តេវីសតិមវគ្គោ

(២១៩) ២. អរហន្តវណ្ណកថា

៨០៩. អរហន្តានំ វណ្ណេន អមនុស្សា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តីតិ? អាមន្តា។ អរហន្តានំ វណ្ណេន អមនុស្សា បាណំ ហនន្តិ…បេ… អទិន្នំ អាទិយន្តិ, មុសា ភណន្តិ, បិសុណំ ភណន្តិ, ផរុសំ ភណន្តិ, សម្ផំ បលបន្តិ, សន្ធិំ ឆិន្ទន្តិ, និល្លោបំ ហរន្តិ, ឯកាគារិកំ ករោន្តិ, បរិបន្ថេ តិដ្ឋន្តិ, បរទារំ គច្ឆន្តិ, គាមឃាតកំ ករោន្តិ…បេ… និគមឃាតកំ ករោន្តីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

អរហន្តវណ្ណកថា និដ្ឋិតា។

២៣. តេវីសតិមវគ្គោ

(២២០-៤) ៣-៧. ឥស្សរិយកាមការិកាទិកថា

៨១០. ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ វិនិបាតំ គច្ឆតីតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ និរយំ គច្ឆតិ , សញ្ជីវំ គច្ឆតិ, កាលសុត្តំ គច្ឆតិ, តាបនំ គច្ឆតិ, មហាតាបនំ [បតាបនំ (សី. ស្យា. កំ. បី.)] គច្ឆតិ, សង្ឃាតកំ គច្ឆតិ, រោរុវំ គច្ឆតិ…បេ… អវីចិំ គច្ឆតីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ វិនិបាតំ គច្ឆតីតិ? អាមន្តា។ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ វិនិបាតំ គច្ឆតី”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ ហញ្ចិ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ វិនិបាតំ គច្ឆតី”តិ – នត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ វិនិបាតំ គច្ឆតី”តិ។

៨១១. ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតីតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ, តិរច្ឆានយោនិំ ឧបបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតីតិ ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ ឥទ្ធិមាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ពោធិសត្តោ ឥទ្ធិមាតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តេន ឆន្ទិទ្ធិបាទោ ភាវិតោ…បេ… វីរិយិទ្ធិបាទោ…បេ… ចិត្តិទ្ធិបាទោ…បេ… វីមំសិទ្ធិបាទោ ភាវិតោតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…។

ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតីតិ? អាមន្តា។ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតី”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ ហញ្ចិ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតី”តិ – នត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតី”តិ។

៩១២. ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ ទុក្ករការិកំ អកាសីតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ “សស្សតោ លោកោ”តិ បច្ចាគច្ឆិ, “អសស្សតោ លោកោ”តិ…បេ…. “អន្តវា លោកោ”តិ…បេ…. “អនន្តវា លោកោ”តិ… “តំ ជីវំ តំ សរីរ”ន្តិ … “អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ”ន្តិ… “ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា”តិ… “ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា”តិ… “ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា”តិ…បេ…. “នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា”តិ បច្ចាគច្ឆីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ ទុក្ករការិកំ អកាសីតិ? អាមន្តា។ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ ទុក្ករការិកំ អកាសី”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ ហញ្ចិ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ ទុក្ករការិកំ អកាសី”តិ – នត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ ទុក្ករការិកំ អកាសី”តិ។

៩១៣. ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ អបរន្តបំ [អមរំ តបំ (សំ. និ. ១.១៣៧)] អកាសិ, អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសីតិ? អាមន្តា។ ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ “សស្សតោ លោកោ”តិ បច្ចាគច្ឆិ…បេ…. “នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា”តិ បច្ចាគច្ឆីតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៩១៤. ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសីតិ? អាមន្តា។ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសី”តិ – អត្ថេវ សុត្តន្តោតិ? នត្ថិ។ ហញ្ចិ “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសី”តិ – នត្ថេវ សុត្តន្តោ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសី”តិ។

ឥស្សរិយកាមការិកាកថា និដ្ឋិតា។

២៣. តេវីសតិមវគ្គោ

(២២៥) ៨. បតិរូបកថា

៩១៥. អត្ថិ ន រាគោ រាគបតិរូបកោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ន ផស្សោ ផស្សបតិរូបកោ, អត្ថិ ន វេទនា វេទនាបតិរូបិកា, អត្ថិ ន សញ្ញា សញ្ញាបតិរូបិកា , អត្ថិ ន ចេតនា ចេតនាបតិរូបិកា, អត្ថិ ន ចិត្តំ ចិត្តបតិរូបកំ, អត្ថិ ន សទ្ធា សទ្ធាបតិរូបិកា, អត្ថិ ន វីរិយំ វីរិយបតិរូបកំ, អត្ថិ ន សតិ សតិបតិរូបិកា, អត្ថិ ន សមាធិ សមាធិបតិរូបកោ , អត្ថិ ន បញ្ញា បញ្ញាបតិរូបិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

៩១៦. អត្ថិ ន ទោសោ ទោសបតិរូបកោ, អត្ថិ ន មោហោ មោហបតិរូបកោ, អត្ថិ ន កិលេសោ កិលេសបតិរូបកោតិ? អាមន្តា។ អត្ថិ ន ផស្សោ ផស្សបតិរូបកោ…បេ…. អត្ថិ ន បញ្ញា បញ្ញាបតិរូបិកាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ….។

បតិរូបកថា និដ្ឋិតា។

២៣. តេវីសតិមវគ្គោ

(២២៦) ៩. អបរិនិប្ផន្នកថា

៩១៧. រូបំ អបរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ រូបំ ន អនិច្ចំ ន សង្ខតំ ន បដិច្ចសមុប្បន្នំ ន ខយធម្មំ ន វយធម្មំ ន វិរាគធម្មំ ន និរោធធម្មំ ន វិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ…. ននុ រូបំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ រូបំ អនិច្ចំ សង្ខតំ…បេ…. វិបរិណាមធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “រូបំ អបរិនិប្ផន្ន”ន្តិ។

ទុក្ខញ្ញេវ បរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ ននុ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ [សំ. និ. ៣.១៥] វុត្តំ ភគវតា – “រូបំ អនិច្ច”ន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ វុត្តំ ភគវតា – “រូបំ អនិច្ចំ”, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទុក្ខញ្ញេវ បរិនិប្ផន្ន”ន្តិ…បេ….។

៨១៨. វេទនា …បេ… សញ្ញា… សង្ខារា… វិញ្ញាណំ… ចក្ខាយតនំ…បេ… ធម្មាយតនំ… ចក្ខុធាតុ… ធម្មធាតុ… ចក្ខុន្ទ្រិយំ…បេ… អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អបរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ន អនិច្ចំ…បេ… ន វិបរិណាមធម្មន្តិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ…បេ… ននុ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អនិច្ចំ សង្ខតំ…បេ… វិបរិណាមធម្មន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មំ វិបរិណាមធម្មំ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អបរិនិប្ផន្ន”ន្តិ។

ទុក្ខញ្ញេវ បរិនិប្ផន្នន្តិ? អាមន្តា។ ននុ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ វុត្តំ ភគវតា – “អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អនិច្ច”ន្តិ? អាមន្តា។ ហញ្ចិ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ វុត្តំ ភគវតា – “អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អនិច្ចំ”, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ – “ទុក្ខញ្ញេវ បរិនិប្ផន្ន”ន្តិ។

អបរិនិប្ផន្នកថា និដ្ឋិតា។

តេវីសតិមវគ្គោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ឯកាធិប្បាយេន មេថុនោ ធម្មោ បដិសេវិតព្ពោ, អរហន្តានំ វណ្ណេន អមនុស្សា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តិ, ពោធិសត្តោ ឥស្សរិយកាមការិកាហេតុ វិនិបាតំ គច្ឆតិ, គព្ភសេយ្យំ ឱក្កមតិ, ទុក្ករការិកំ អកាសិ , អបរន្តបំ អកាសិ, អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសិ, អត្ថិ ន រាគោ រាគបតិរូបកោ អត្ថិ ន ទោសោ ទោសបតិរូបកោ អត្ថិ ន មោហោ មោហបតិរូបកោ អត្ថិ ន កិលេសោ កិលេសបតិរូបកោ, រូបំ អបរិនិប្ផន្នំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អបរិនិប្ផន្នន្តិ។

ខុទ្ទកោ អឌ្ឍបណ្ណាសកោ។

តស្សុទ្ទានំ –

នវំ, និព្ពុតិ, ឯកាធិប្បាយោតិ។

បណ្ណាសកុទ្ទានំ –

មហានិយាមោ , អនុសយា, និគ្គហោ, ខុទ្ទកបញ្ចមោ;
បរប្បវាទមទ្ទនា, សុត្តមូលសមាហិតា;
ឧជ្ជោតនា សត្ថុសមយេ, កថាវត្ថុបករណេតិ។

បញ្ចត្តឹសភាណវារំ

កថាវត្ថុបករណំ និដ្ឋិតំ។